ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO VYŠŠÍ STUPEŇ OSMILETÉHO GYMNÁZIA

Gymnázium, Trhové Sviny, Školní 995

1 Identifikační údaje 5
1.1 Název ŠVP 5
1.2 Údaje o škole 5
1.3 Zřizovatel 5
1.4 Platnost dokumentu 6
2 Charakteristika školy 7
2.1 Úplnost a velikost školy 7
2.2 Umístění školy 7
2.3 Charakteristika žáků 8
2.4 Podmínky a vybavení školy 8
2.5 Charakteristika pedagogického sboru 10
2.6 Projekty 10
2.7 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty 11
3 Charakteristika ŠVP 12
3.1 Zaměření školy 12
3.2 Profil absolventa 13
3.3 Organizace přijímání a přechodu na vyšší stupeň 14
3.4 Organizace maturitní zkoušky 14
3.5 Výchovné a vzdělávací strategie 14
3.6 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 20
3.7 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných 22
3.8 Začlenění průřezových témat 24
4 Učební plán 27
4.1 Celkové dotace – přehled 27
5 Učební osnovy 29
5.1 Český jazyk 29

5.2 Anglický jazyk 49
5.3 Německý jazyk 64
5.4 Matematika 79
5.5 Biologie 99
5.6 Fyzika 121
5.7 Chemie 139
5.8 Zeměpis 153
5.9 Dějepis 166
5.10 Základy společenských věd 197
5.11 Informatika 220
5.12 Tělesná výchova 232
5.13 Hudební výchova 251
5.14 Výtvarná výchova 261
5.15 Volitelné předměty 271
5.15.1 Anglická konverzace 272
5.15.2 Německá konverzace 310
5.15.3 Seminář z biologie 325
5.15.4 Seminář z fyziky 335
5.15.5 Seminář z matematiky 341
5.15.6 Seminář z chemie 347
5.15.7 Společenskovědní seminář 357
5.15.8 Seminář ze zeměpisu 370
5.15.9 Seminář z dějepisu 379
5.15.10 Literární seminář 386
6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků 393
6.1 Způsoby hodnocení 393

6.2 Kritéria hodnocení 394
7 Autoevaluace školy 395
7.1 Oblasti autoevaluace 395
7.2 Cíle a kritéria autoevaluace 396
7.3 Nástroje autoevaluace 396
7.4 Časové rozvržení autoevaluačních činností 397

1 Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia
VZDĚLÁVACÍ PROGRAM: Osmiletý vzdělávací program, VYŠŠÍ stupeň – kvinta až oktáva
OBOR VZDĚLÁVÁNÍ: 79-41-K81 Gymnázium
FORMA VZDĚLÁVÁNÍ denní

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Gymnázium, Trhové Sviny, Školní 995
ADRESA ŠKOLY: Školní 995, Trhové Sviny, 37401
JMÉNO ŘEDITELE ŠKOLY: Mgr. Andrea Lejsková
KONTAKT: e-mail: gts@gymtrhovesviny.cz, web: http://www.gymtrhovesviny.cz
IČ: 62534408
RED-IZO: 600008037

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Jihočeský kraj
ADRESA ZŘIZOVATELE: U Zimního stadionu 1952/2, 37076 České Budějovice, https://www.kraj-jihocesky.cz

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST OD: 01. 09. 2026

.....	.....
ředitel školy	Razítko školy
Mgr. Andrea Lejsková	

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Gymnázium, Trhové Sviny je osmileté všeobecně zaměřené gymnázium poskytující vzdělávání v oboru 79-41-K/81 Gymnázium. V každém ročníku je jedna třída, celkem tedy škola vzdělává žáky v osmi třídách. Celková kapacita školy je 250 žáků, v současné době školu navštěvuje přibližně 230 žáků.

Škola poskytuje úplné osmileté gymnaziální vzdělávání od primy do oktávy, které je zakončeno maturitní zkouškou. Nižší stupeň gymnázia odpovídá druhému stupni základního vzdělávání, vyšší stupeň navazuje na vzdělávání nižšího stupně a směřuje k přípravě žáků k maturitní zkoušce a k dalšímu studiu na vyšších odborných a vysokých školách.

Jedna třída v každém ročníku vytváří podmínky pro osobnější prostředí školy, vzájemné poznávání žáků napříč ročníky a užší spolupráci pedagogů. Velikost školy umožňuje pružně reagovat na vzdělávací a výchovné potřeby jednotlivých žáků a podporovat jejich zapojení do společných školních, projektových, kulturních, sportovních a dalších aktivit.

Škola je otevřena žákům z Trhových Svinů i z okolních obcí a představuje přirozené centrum všeobecného gymnaziálního vzdělávání v regionu.

2.2 Umístění školy

Gymnázium Trhové Sviny se nachází v centru města Trhové Sviny v okrese České Budějovice. Škola je situována v klidné části města s dobrou dostupností z okolních obcí. Její poloha umožňuje využívat řadu možností, které město a jeho okolí nabízejí pro vzdělávací, kulturní, sportovní a společenské aktivity.

Škola je dobře dostupná pěšky i prostřednictvím autobusové dopravy. V bezprostředním okolí školy se nachází další vzdělávací instituce a sportovní a kulturní zařízení, se kterými může škola podle potřeby spolupracovat.

Škola je přirozeně propojena s místní komunitou a podle možností spolupracuje s městem, dalšími školami, kulturními a sportovními institucemi a dalšími organizacemi v regionu. Svým umístěním a charakterem plní významnou roli poskytovatele všeobecného gymnaziálního vzdělávání pro žáky z Trhových Svinů a okolních obcí

2.3 Charakteristika žáků

Žáci Gymnázia Trhové Sviny přicházejí především z Trhových Svinů a okolních obcí. Část žáků do školy dojíždí z širšího okolí, převážně veřejnou autobusovou dopravou.
Škola vytváří podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a podle jejich individuálních potřeb spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a zákonnými zástupci. Na podpoře žáků se podílejí zejména výchovný poradce, metodik prevence, třídní učitelé a jednotliví vyučující. Pozornost je věnována také žákům nadaným a mimořádně nadaným, kteří mají možnost rozvíjet své schopnosti prostřednictvím účasti v předmětových olympiádách, soutěžích, projektech, exkurzích a dalších vzdělávacích aktivitách.
Žáci se podle svých zájmů a schopností zapojují do projektů, kulturních, sportovních a environmentálních aktivit školy. Významnou součástí jejich vzdělávání jsou také exkurze, zahraniční pobyty, adaptační a environmentální kurzy, sportovní dny a další celoškolní akce.
Škola podporuje aktivní zapojení žáků do života školy a vytváří prostor pro jejich iniciativu, spolupráci a vzájemnou komunikaci. Žáci se podílejí na organizaci a realizaci některých školních akcí a prostřednictvím svých podnětů mohou ovlivňovat dění ve škole.

2.4 Podmínky a vybavení školy

Materiální podmínky školy:
Gymnázium, Trhové Sviny je osmileté všeobecně zaměřené gymnázium s jednou třídou v každém ročníku. Škola sídlí ve dvou budovách a průběžně modernizuje své materiální a technické vybavení tak, aby vytvářela kvalitní podmínky pro vzdělávání a všestranný rozvoj žáků. V posledních letech došlo k obnově a modernizaci vybavení učeben a kabinetů, včetně pořízení nového nábytku. Průběžně je doplňováno také vybavení pro praktickou výuku jednotlivých vzdělávacích oblastí.
Důraz je kladen na vytváření bezpečného, příjemného a podnětného prostředí pro žáky i zaměstnance školy. Vstup do budov školy je zabezpečen prostřednictvím čipového systému. Bezpečnost školy podporuje také kamerový systém.

Prostorové podmínky školy:

Škola disponuje kmenovými a odbornými učebnami, které umožňují realizaci všeobecně zaměřené výuky. K dispozici jsou odborné učebny pro výuku přírodovědných předmětů, cizích jazyků, informatiky a dalších vzdělávacích oblastí. Pro výuku chemie a dalších přírodovědných předmětů slouží odborná učebna s chemickou laboratoří, která umožňuje realizaci praktických a laboratorních činností.

Součástí školy je také venkovní sportovní areál, které jsou využívány pro výuku tělesné výchovy, sportovní aktivity a další školní akce. Žákům je k dispozici studentská knihovna, která slouží jako prostor pro práci s literaturou a dalšími informačními zdroji i pro samostatné vzdělávání.

Škola nemá vlastní školní jídelnu. Stravování žáků a zaměstnanců je zajištěno ve školní jídelně sousední základní školy a ve školní jídelně střední odborné školy v docházkové vzdálenosti od gymnázia. Ve škole je k dispozici také automat s nápoji a drobným občerstvením.

Technické vybavení školy:

Škola systematicky modernizuje své technické a digitální vybavení a podporuje účelné využívání digitálních technologií ve výuce. Všechny učebny jsou vybaveny interaktivními panely nebo dataprojektory, které umožňují využívání audiovizuálních a digitálních vzdělávacích materiálů.

V každém kabinetu je k dispozici stolní počítač a každý pedagogický pracovník má vlastní pracovní notebook. Pro potřeby výuky jsou k dispozici také notebooky určené k zapůjčení žákům. Škola disponuje počítačovou učebnou s nově pořízenými počítači a také 3D tiskárnou, která může být využívána při výuce a projektových aktivitách.

Celá škola je pokryta bezdrátovým připojením k internetu. Wi-Fi síť byla v roce 2026 nově modernizována. Technické vybavení školy umožňuje žákům i pedagogům pracovat s digitálními vzdělávacími materiály, informačními zdroji a dalšími nástroji podporujícími moderní a aktivní formy vzdělávání.

Hygienické vybavení školy:

Škola zajišťuje odpovídající hygienické, bezpečné a provozní podmínky pro žáky i zaměstnance. Hygienické zázemí školy je průběžně udržováno a podle potřeby obnovováno. Škola dbá na čistotu, bezpečnost a estetickou úroveň všech prostor a vytváří podmínky pro příjemný a bezpečný pobyt žáků i zaměstnanců.

2.5 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor Gymnázia, Trhové Sviny tvoří přibližně 25 kvalifikovaných pedagogických pracovníků. Sbor je věkově i profesně různorodý a spojuje zkušenosti dlouholetých pedagogů s novými přístupy a podněty mladších učitelů. Tato různorodost vytváří prostor pro vzájemnou spolupráci, sdílení zkušeností a profesní rozvoj jednotlivých členů sboru.

Pedagogičtí pracovníci se průběžně vzdělávají v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a sledují aktuální trendy ve vzdělávání. Zaměřují se na využívání moderních metod a forem výuky, účelné zapojování digitálních technologií, práci s různými vzdělávacími potřebami žáků a podporu jejich samostatnosti a odpovědnosti za vlastní učení.

Součástí pedagogického sboru jsou také pracovníci vykonávající specializované činnosti a poskytující žákům poradenskou a metodickou podporu. Škola zajišťuje činnost výchovného poradce a metodika prevence a vytváří podmínky pro spolupráci pedagogů při řešení vzdělávacích, výchovných a osobnostních potřeb žáků.

Pedagogové spolupracují při plánování a realizaci vzdělávání, podílejí se na společných školních aktivitách a průběžně vyhodnocují výsledky a potřeby žáků. Důraz je kladen na otevřenou komunikaci, vzájemný respekt a spolupráci všech členů pedagogického sboru. Cílem je vytvářet stabilní a podporující prostředí, ve kterém mohou pedagogové uplatňovat své odborné znalosti a zkušenosti a současně se dále profesně rozvíjet.

2.6 Projekty

Projektová činnost je přirozenou součástí vzdělávání na Gymnáziu, Trhové Sviny. Projekty umožňují propojovat poznatky z různých vzdělávacích oblastí, rozvíjet samostatnost, tvořivost, spolupráci a komunikační dovednosti žáků a zároveň vytvářejí prostor pro jejich aktivní zapojení do života školy. Přehled aktuálně realizovaných projektů a dalších projektových aktivit je každoročně součástí výroční zprávy školy.

Mezi dlouhodobě realizované projekty školy patří hudebně-vzdělávací projekt Čtyři kroky do nového světa, projekt e-Twinning a projekt Pokusy pro ZŠ, v jehož rámci se naši žáci podílejí na přípravě a realizaci přírodovědných aktivit pro žáky základních škol. Studenti školy se zapojují také do mezinárodního projektu Newcastle of the World, který podporuje mezinárodní spolupráci a komunikaci mladých lidí.

Škola pořádá vzdělávací akce, tematické exkurze a další aktivity v České republice i v zahraničí. Významnou součástí nabídky jsou každoroční zahraniční pobyty, zpravidla v délce jednoho týdne. Jejich destinace se obměňují podle aktuální nabídky, poptávky a zájmu žáků. Zahraniční aktivity přispívají k rozvoji jazykových kompetencí žáků, poznávání odlišných kultur a získávání zkušeností z přímého kontaktu s prostředím mimo Českou republiku.

Součástí života školy jsou také celoškolní a pobytové akce, které podporují spolupráci, vzájemné poznávání a rozvoj sociálních dovedností žáků. Pravidelně jsou organizovány adaptační kurzy, environmentální pobyty, například na Horské Kvildě, lyžařské kurzy, sportovní dny a další tematicky zaměřené aktivity. Nabídka projektů, exkurzí, pobytů a dalších akcí je průběžně obměňována a rozšiřována podle vzdělávacích potřeb a zájmu žáků.

2.7 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků je založena na vzájemné komunikaci, informovanosti a spolupráci při vzdělávání a výchově žáků. Dvakrát ročně jsou organizována informační odpoledne, při kterých zákonní zástupci získávají informace o průběhu vzdělávání, výsledcích a docházce žáků a mají možnost konzultovat případné vzdělávací či výchovné obtíže. Aktuální informace o prospěchu, docházce a dalších záležitostech souvisejících se vzděláváním jsou zpřístupňovány prostřednictvím elektronického systému Bakaláři. Podle potřeby jsou možné také individuální konzultace s jednotlivými vyučujícími, třídními učiteli, výchovným poradcem, metodikem prevence nebo vedením školy.
Jednou ročně škola pořádá Den otevřených dveří, při kterém představuje svou činnost, vzdělávací nabídku, prostředí a možnosti studia žákům základních škol, jejich rodičům a široké veřejnosti. Tato akce zároveň vytváří prostor pro setkávání školy s rodiči budoucích žáků a s místní komunitou.
Škola spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou a dalšími odbornými pracovišti. Spolupráce se zaměřuje zejména na podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, prevenci rizikového chování, řešení vzdělávacích a výchovných obtíží a podporu žáků v náročných životních situacích. Podle potřeby škola spolupracuje také s dalšími odbornými a poradenskými institucemi.
Významným partnerem školy je město Trhové Sviny. Škola s městem spolupracuje při pořádání vzdělávacích, kulturních, sportovních a společenských akcí a při řešení otázek souvisejících s provozem a rozvojem školy. Škola zároveň spolupracuje s dalšími školami, kulturními a sportovními organizacemi, institucemi a organizacemi v regionu.
Důležitou součástí spolupráce je také propojení školy s dalšími subjekty, které přispívají k rozšíření vzdělávací nabídky a umožňují žákům získávat zkušenosti mimo běžnou výuku. Spolupráce probíhá formou odborných přednášek, workshopů, exkurzí, projektů, kulturních a sportovních aktivit a dalších vzdělávacích akcí.

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Vyšší studeň Gymnázia Trhové Sviny poskytuje všeobecné vzdělávání v kvintě až oktávě. Navazuje na nižší stupeň gymnázia, rozvíjí získané znalosti a dovednosti a připravuje žáky k maturitní zkoušce, studiu na vysokých školách, celoživotnímu vzdělávání a odpovědnému osobnímu i občanskému životu.

Vzdělávání je zaměřeno na všestranný rozvoj vědomostí, dovedností a schopností žáků v jednotlivých vzdělávacích oblastech. Důraz klademe na vzájemné propojení poznatků, mezipředmětové vztahy a jejich využití v praktickém životě. Vedeme žáky k tomu, aby dokázali získané informace vyhledávat, posuzovat jejich význam a využívat je při řešení problémů a v běžných životních situacích.

Významnou součástí vzdělávání je jazyková příprava. Rozvíjíme schopnost žáků srozumitelně a kultivovaně komunikovat v českém jazyce a současně vytváříme podmínky pro rozvoj komunikačních dovedností v cizím jazyce. Žáky vedeme k porozumění různým druhům textů, k vyjadřování vlastních myšlenek a k respektování názorů druhých.

Důraz věnujeme také přírodovědnému vzdělávání. Prostřednictvím biologie, chemie, fyziky a dalších přírodovědných předmětů rozvíjíme zájem žáků o poznávání přírody a zákonitostí okolního světa. Využíváme praktická pozorování, experimenty, laboratorní práce a další aktivizační metody, které umožňují žákům propojit teoretické poznatky s vlastní zkušeností.

Ve všech vzdělávacích oblastech podporujeme samostatné a kritické myšlení, schopnost řešit problémy, tvořivost a práci s informacemi. Žáky vedeme k odpovědnému a bezpečnému využívání digitálních technologií a k rozvoji digitální gramotnosti.

Nedílnou součástí vzdělávání je rozvoj sociálních a osobnostních dovedností. Vytváříme prostředí, ve kterém se žáci učí spolupracovat, respektovat odlišné názory, přijímat odpovědnost za své jednání a podílet se na společné práci. Podporujeme jejich aktivní zapojení do života školy, kulturních, sportovních, vzdělávacích a dalších aktivit.

Vzdělávání na vyšším stupni gymnázia umožňuje žákům postupně profilovat své studijní zaměření prostřednictvím volitelných předmětů a seminářů, samostatných prací, soutěží a projektů. Škola podporuje spolupráci s vysokými školami a odbornými institucemi a propojení výuky s dalšími možnostmi studia.

Škola tak usiluje o vytvoření bezpečného, podnětného a respektujícího prostředí, ve kterém žáci získávají kvalitní všeobecné vzdělání, učí se převzít odpovědnost za své vzdělávání a postupně si vytvářejí předpoklady pro další studium a celoživotní učení.

3.2 Profil absolventa

Absolvent vyššího stupně gymnázia je připraven k dalšímu studiu a k samostatnému uplatňování všeobecného vzdělání. V průběhu vzdělávání směřuje k následujícím schopnostem:

- Propojuje a aplikuje znalosti přírodovědných, humanitních, společenskovědních a uměleckých oborů, posuzuje souvislosti a využívá je při řešení teoretických i praktických problémů.
- Samostatně vyhledává, třídí a posuzuje informace z různých zdrojů a dokáže kriticky pracovat s jejich obsahem.
- Dokáže formulovat své myšlenky srozumitelně a kultivovaně, naslouchat druhým a respektovat odlišné názory.
- Komunikuje v anglickém jazyce na cílové úrovni B2 a v německém jazyce na cílové úrovni B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.
- Bezpečně, účelně a odpovědně využívá digitální technologie, včetně nástrojů umělé inteligence, a uvědomuje si rizika spojená s jejich používáním.
- Dokáže samostatně řešit přiměřeně náročné úkoly a problémy, hledat různé možnosti řešení a své postupy zdůvodnit.
- Umí plánovat a organizovat vlastní práci, dokáže přijmout odpovědnost za své učení a jednání a využívat zpětnou vazbu ke svému dalšímu rozvoji.
- Dokáže spolupracovat s ostatními, respektuje pravidla společné práce a přispívá k vytváření bezpečného a respektujícího prostředí.
- Orientuje se ve fungování společnosti, právních a ekonomických souvislostech každodenního života, respektuje demokratické principy a lidská práva a odpovědně se účastní občanského života.
- Uvědomuje si význam péče o zdraví, bezpečného chování a ochrany životního prostředí a dokáže zohledňovat důsledky svého jednání.
- Je otevřený novým poznatkům a zkušenostem, rozvíjí své zájmy a schopnosti a má vytvořeny předpoklady pro další vzdělávání a celoživotní učení.

- Absolvent posuzuje své předpoklady pro další studium a profesní uplatnění, rozhoduje se na základě ověřených informací a dokáže plánovat vlastní rozvoj.

3.3 Organizace přijímání a přechodu na vyšší stupeň

Žáci školy pokračují po úspěšném ukončení kvarty ve vzdělávání v kvintě v rámci osmiletého vzdělávacího programu. Přijímání do primy se týká vstupu do celého osmiletého programu.
Přijetí uchazeče z jiné školy do vyššího ročníku nebo přestup se uskutečňuje podle platných právních předpisů, kapacity školy a rozhodnutí ředitelky školy. Ředitelka posuzuje dosavadní průběh a výsledky vzdělávání a může stanovit rozdílovou zkoušku, její obsah, rozsah, termín a kritéria hodnocení. Konkrétní podmínky a případná nabídka volných míst jsou zveřejňovány na webových stránkách školy.

3.4 Organizace maturitní zkoušky

Vzdělávání na vyšším stupni gymnázia je zakončeno maturitní zkouškou. Maturitní zkouška se skládá ze společné a profilové části a probíhá podle školského zákona a příslušných prováděcích právních předpisů v platném znění. Úspěšným vykonáním obou částí žák získává střední vzdělání s maturitní zkouškou; dokladem je vysvědčení o maturitní zkoušce.
Obsah a organizace společné části vycházejí z celostátně stanovených pravidel. Nabídku povinných a nepovinných zkoušek profilové části, jejich formu, témata a další podmínky stanovuje ředitelka školy v souladu s právními předpisy a vzdělávacím obsahem tohoto ŠVP a zveřejňuje je ve stanovených lhůtách. Aktuální informace jsou dostupné na webových stránkách školy.

3.5 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují společné postupy, metody a formy práce, které škola uplatňuje ve výuce i při dalších vzdělávacích a výchovných činnostech s cílem systematicky rozvíjet klíčové kompetence žáků.

Smyslem vzdělávání na Gymnáziu Trhové Sviny není pouze předávání znalostí, ale především rozvoj schopnosti žáků učit se, samostatně a kriticky přemýšlet, řešit problémy, komunikovat, spolupracovat, odpovědně se rozhodovat a využívat získané znalosti a dovednosti v praktickém životě. Škola podporuje všestranný rozvoj osobnosti žáka, jeho samostatnost, tvořivost, odpovědnost a aktivní přístup k vlastnímu vzdělávání.
Ve výuce využíváme různé metody a formy práce s ohledem na věk, schopnosti a individuální potřeby žáků. Podporujeme aktivní zapojení žáků do výuky, samostatnou i týmovou práci, řešení problémových úloh, projektové a badatelské činnosti, diskusi a prezentaci výsledků práce. Propojujeme teoretické poznatky s praktickými zkušenostmi a podporujeme mezioborové vztahy a hledání souvislostí mezi jednotlivými vzdělávacími oblastmi.
Vytváříme bezpečné a podnětné prostředí založené na vzájemném respektu, spolupráci a odpovědnosti. Poskytujeme žákům zpětnou vazbu, podporujeme jejich sebehodnocení a vedeme je k uvědomování si vlastního pokroku. Digitální technologie využíváme účelně jako prostředek vzdělávání, komunikace, spolupráce, tvorby a získávání informací a současně vedeme žáky k jejich bezpečnému, kritickému, etickému a odpovědnému používání.
Společné výchovné a vzdělávací strategie školy směřují k rozvoji následujících klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k plánování a organizaci vlastního učení, stanovování dosažitelných cílů a volbě účinných učebních postupů.
- Učíme žáky vyhledávat, třídit a kriticky posuzovat informace z různých zdrojů a rozlišovat podstatné informace od doplňujících.
- Podporujeme propojování nových poznatků s předchozími znalostmi, zkušenostmi žáků a obsahem dalších vyučovacích předmětů.
- Zařazujeme práci s odbornými a uměleckými texty, prameny, mapami, tabulkami a grafy a vedeme žáky k jejich porozumění a interpretaci.
- Umožňujeme žákům získávat poznatky pozorováním, měřením, experimentováním, praktickými a tvůrčími činnostmi a samostatnými projekty.
- Vedeme žáky k průběžnému ověřování vlastního porozumění, sebehodnocení a využívání zpětné vazby i chyb k dalšímu zlepšení.
- Motivujeme žáky k samostatnosti, zvídavosti a vytrvalosti a ukazujeme význam získaných znalostí a dovedností pro další studium a celoživotní vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáme žákům problémové úlohy a modelové situace vycházející z jednotlivých oborů, společenského dění i běžného života.
- Vedeme žáky k rozpoznání a formulování problému, rozboru zadání, určení podstatných údajů a rozdělení složitějšího úkolu na dílčí části.
- Učíme žáky vyhledávat a kriticky posuzovat informace potřebné k řešení problému a využívat při něm poznatky z různých předmětů.
- Podporujeme formulování otázek, předpokladů a hypotéz a jejich ověřování pozorováním, experimentem, výpočtem, argumentací nebo prací s prameny.
- Vytváříme prostor pro navrhování a porovnávání různých řešení a posuzování jejich správnosti, účelnosti, přínosů a rizik.
- Vedeme žáky k ověřování věrohodnosti výsledků, rozpoznávání omezení použitých postupů a formulování závěrů podložených důkazy.
- Učíme žáky hledat příčiny chyb, upravovat neúčinné postupy, vytrvat při obtížích a přijímat odpovědnost za zvolená řešení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k jasnému, přesnému a kultivovanému vyjadřování v českém jazyce a k účelnému používání odborných pojmů.
- Poskytujeme příležitosti k používání anglického a německého jazyka v rozhovorech, diskusích, prezentacích a dalších komunikačních situacích.
- Učíme žáky přizpůsobovat obsah, formu a prostředky sdělení jeho účelu, adresátovi a konkrétní komunikační situaci.
- Zařazujeme diskuse, při nichž žáci formulují a obhajují vlastní stanoviska, dokládají je věcnými argumenty a reagují na otázky a námitky.
- Vedeme žáky k aktivnímu naslouchání, respektování odlišných názorů a dodržování pravidel věcné a ohleduplné komunikace.
- Učíme žáky porozumět textovým, obrazovým, zvukovým a uměleckým sdělením, symbolickým zápisům, mapám, tabulkám a grafům a kriticky je interpretovat.

- Vytváříme příležitosti k prezentaci výsledků samostatné, skupinové, laboratorní a tvůrčí práce v ústní, písemné i digitální podobě.

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme práci ve dvojicích a skupinách, společné projekty a praktické činnosti, při nichž žáci spolupracují na dosažení společného cíle.
- Vedeme žáky k rozdělování a přijímání různých rolí, dodržování dohodnutých pravidel a odpovědnosti za vlastní podíl i společný výsledek.
- Podporujeme vzájemnou pomoc, empatii, respekt k individuálním schopnostem a potřebám a oceňování přínosu jednotlivých členů skupiny.
- Učíme žáky realisticky posuzovat vlastní možnosti, rozpoznávat silné stránky a stanovovat přiměřené osobní a studijní cíle.
- Vedeme žáky k sebehodnocení, poskytování a přijímání konstruktivní zpětné vazby a jejímu využívání při dalším rozvoji.
- Vytváříme bezpečné prostředí pro vyjadřování názorů a potřeb, učíme žáky řešit neshody respektujícím způsobem a požádat o pomoc.
- Podporujeme péči o tělesné a duševní zdraví, uplatňování zásad duševní hygieny a zvládání zátěže, úspěchu i neúspěchu.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k porozumění demokratickým principům, lidským právům, právům a povinnostem jednotlivce a pravidlům společenského soužití.
- Učíme žáky rozpoznávat a odmítat diskriminaci, extremismus, násilí, manipulaci a další projevy porušování lidské důstojnosti.
- Podporujeme respekt ke kulturní, národnostní, náboženské a názorové rozmanitosti a porozumění odlišným životním podmínkám lidí.
- Zařazujeme činnosti vedoucí k poznávání a ochraně přírodního, kulturního a historického dědictví regionu, České republiky i světa.

- Vedeme žáky k posuzování důsledků lidské činnosti pro životní prostředí, odpovědnému využívání přírodních zdrojů a uplatňování principů udržitelného rozvoje.
- Podporujeme zájem o veřejné dění, kritické posuzování společenských otázek a hledání možností odpovědného zapojení do života školy a místní komunity.
- Učíme žáky zvažovat vlastní, skupinové a veřejné zájmy a posuzovat rozhodnutí z hlediska jejich etických a společenských důsledků.
- Vedeme žáky k ochraně zdraví a bezpečí, dodržování pravidel bezpečné práce, jednání v duchu fair play a poskytování pomoci při úrazu nebo ohrožení.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k poznávání a rozvíjení vlastních schopností a zájmů a k jejich využívání při rozhodování o dalším studiu a profesním směřování.
- Učíme žáky vyhledávat a kriticky posuzovat informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech a prezentovat vlastní schopnosti a výsledky.
- Podporujeme vlastní iniciativu, tvořivost a samostatnost při výběru témat, navrhování projektů a hledání nových řešení.
- Zařazujeme úkoly, při nichž žáci stanovují cíle, plánují postup a čas, rozdělují činnosti a účelně využívají dostupné informace a prostředky.
- Vedeme žáky k posuzování proveditelnosti záměrů, rozpoznávání příležitostí a rizik a odpovědnému rozhodování o dalším postupu.
- Podporujeme vytrvalost, dokončování započaté práce a průběžné hodnocení výsledků i úpravu postupů podle získaných zkušeností.
- Seznamujeme žáky s podstatou podnikání a hospodaření a učíme je posuzovat ekonomické, sociální a environmentální důsledky praktických rozhodnutí.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k účelnému výběru digitálních zařízení, aplikací a služeb podle povahy úkolu a k přizpůsobování jejich použití vlastním vzdělávacím potřebám.
- Učíme žáky vyhledávat, získávat, spravovat, zpracovávat a interpretovat data a informace z digitálních zdrojů a ověřovat jejich důvěryhodnost.
- Podporujeme tvorbu, úpravu, prezentaci a sdílení digitálního obsahu, například textů, tabulek, grafů, map, záznamů a prezentací.
- Zařazujeme práci s oborovými aplikacemi, databázemi, digitálními modely a simulacemi; v informatice také programování a automatizaci vybraných činností.
- Učíme žáky kriticky posuzovat možnosti a omezení digitálních technologií včetně umělé inteligence, ověřovat jejich výstupy a rozpoznávat dezinformace a manipulaci.
- Vedeme žáky k respektování autorských práv, licenčních podmínek a pravidel citování a k rozlišování vlastního a převzatého obsahu.
- Učíme žáky chránit zařízení, data, soukromí a digitální identitu a při digitální komunikaci a spolupráci jednat bezpečně, eticky a s respektem k druhým.
- Vedeme žáky k posuzování vlivu technologií na zdraví, mezilidské vztahy, společnost a životní prostředí a k vyváženému používání technologií v každodenním životě.

3.6 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Gymnázium Trhové Sviny vytváří podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) v souladu s jejich individuálními vzdělávacími potřebami a s doporučeními školského poradenského zařízení. Žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními jsou vzděláváni v běžných třídách a škola usiluje o jejich plnohodnotné zapojení do vzdělávání a života školy.
Při vzdělávání žáků se SVP škola vychází z principu individuálního přístupu, respektování vzdělávacích potřeb žáka, podpory jeho silných stránek a vytváření podmínek pro jeho úspěšné vzdělávání. Podpůrná opatření jsou uplatňována v rozsahu a způsobem stanoveným platnými právními předpisy a doporučením školského poradenského zařízení.

Systém péče o žáky se SVP
Na zajištění podpory žáků se SVP se podílejí zejména:

- výchovný poradce, který koordinuje systém podpory žáků se SVP, spolupracuje se zákonnými zástupci, pedagogickými pracovníky a školskými poradenskými zařízeními a podílí se na plánování a vyhodnocování podpůrných opatření,
- třídní učitel, který sleduje vzdělávací a osobní situaci žáka, koordinuje spolupráci vyučujících v rámci třídy a je v pravidelném kontaktu se žákem a jeho zákonnými zástupci,
- učitelé jednotlivých vyučovacích předmětů, kteří při výuce zohledňují individuální potřeby žáka a realizují doporučená podpůrná opatření,
- metodik prevence, který se podle potřeby podílí na řešení situací souvisejících s prevencí rizikového chování, vztahy v třídním kolektivu a bezpečným prostředím školy,
- vedení školy, které vytváří organizační a personální podmínky pro poskytování podpory žákům se SVP.

Škola spolupracuje podle potřeby také se školskými poradenskými zařízeními, zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálně pedagogickým centrem, případně s dalšími odbornými pracovišti.

Podpora žáků v průběhu vzdělávání
Potřeba podpory je zjišťována zejména na základě:

- doporučení školského poradenského zařízení,
- pozorování a pedagogické diagnostiky učitelů,
- výsledků vzdělávání žáka,

- rozhovorů se žákem a jeho zákonnými zástupci,
- podnětů třídního učitele, výchovného poradce nebo dalších pedagogických pracovníků.

Při vzdělávání žáků se SVP škola podle jejich konkrétních potřeb využívá zejména úpravu metod a forem výuky, individuální přístup, diferenciaci úkolů, přiměřené pracovní tempo, poskytování dostatečného času na zpracování úkolů, názorné a kompenzační pomůcky, různé způsoby ověřování znalostí a dovedností a průběžnou zpětnou vazbu. Konkrétní podoba podpory vychází z potřeb žáka a z doporučení školského poradenského zařízení.

Pedagogové při práci se žákem zohledňují jeho individuální možnosti a předpoklady a zaměřují se nejen na oblasti, ve kterých potřebuje podporu, ale také na rozvoj jeho silných stránek, samostatnosti a motivace k učení.

Plán pedagogické podpory a individuální vzdělávací plán

Pokud je to v souladu s platnými právními předpisy a potřebami žáka, škola při poskytování podpory využívá plán pedagogické podpory (PLPP). Na jeho tvorbě a realizaci se podílejí zejména třídní učitel, vyučující příslušných předmětů a výchovný poradce. Při nastavování podpory škola spolupracuje také se žákem a jeho zákonnými zástupci.

Je-li žákovi přiznáno vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP), škola postupuje v souladu s doporučením školského poradenského zařízení a platnými právními předpisy. Na tvorbě, realizaci a vyhodnocování IVP spolupracuje výchovný poradce, třídní učitel, vyučující jednotlivých předmětů, žák a jeho zákonný zástupce; podle potřeby také příslušné školské poradenské zařízení.

Účinnost poskytovaných podpůrných opatření škola průběžně sleduje a vyhodnocuje. Pokud se ukáže, že nastavená podpora není dostatečná nebo je potřeba ji změnit, škola ve spolupráci se zákonnými zástupci a školským poradenským zařízením přijímá odpovídající opatření.

Spolupráce se zákonnými zástupci

Důležitou součástí podpory žáků se SVP je pravidelná komunikace se zákonnými zástupci. Škola s nimi projednává vzdělávací potřeby žáka, jeho pokroky i případné obtíže a společně hledá vhodné způsoby podpory.

Cílem školy je vytvářet takové podmínky, aby žák mohl v maximální možné míře rozvíjet své schopnosti, dosahovat odpovídajících vzdělávacích výsledků a současně se cítil bezpečně, respektovaně a jako plnohodnotný člen třídního kolektivu i celé školy.

3.7 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Gymnázium Trhové Sviny vytváří podmínky pro rozvoj nadání a mimořádného nadání žáků. Vychází přitom z individuálních vzdělávacích potřeb, schopností, zájmů a možností jednotlivých žáků. Cílem je umožnit žákům jejich nadání rozvíjet, podporovat jejich motivaci k učení a vytvářet příležitosti k uplatnění jejich schopností.
Nadaní a mimořádně nadaní žáci jsou podporováni především prostřednictvím diferenciace výuky, individuálního přístupu a obohacování vzdělávacího obsahu. Učitelé podle možností zařazují náročnější a rozšiřující úkoly, problémové a badatelské úlohy, samostatnou práci, projekty a další aktivity, které umožňují žákům pracovat na vyšší úrovni nebo ve větší hloubce.

Vyhledávání a podpora nadaných žáků
Nadání žáka může být rozpoznáno na základě průběžného pedagogického pozorování, výsledků vzdělávání, jeho zájmu a aktivity při výuce, výsledků v soutěžích a olympiádách, samostatné práce nebo na základě podnětu žáka, zákonných zástupců či školského poradenského zařízení.
Na podpoře nadaných a mimořádně nadaných žáků se podílejí zejména:

- výchovný poradce, který koordinuje péči o žáky a podle potřeby spolupracuje se zákonnými zástupci, pedagogickými pracovníky a školským poradenským zařízením,
- třídní učitel, který sleduje vzdělávací potřeby a rozvoj žáka a koordinuje spolupráci vyučujících,
- učitelé jednotlivých vyučovacích předmětů, kteří podle možností přizpůsobují vzdělávací nabídku schopnostem a zájmům žáka,
- vedení školy, které vytváří organizační podmínky pro rozvoj nadání.

Podle potřeby škola spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou, dalšími školskými poradenskými zařízeními, odborníky, vzdělávacími institucemi a dalšími subjekty, které mohou přispět k rozvoji nadání žáka.

Formy podpory nadaných a mimořádně nadaných žáků
Podle individuálních potřeb žáka škola využívá zejména:

- diferenciaci vzdělávacího obsahu a náročnosti úkolů,
- zadávání rozšiřujících a prohlubujících úkolů,
- obohacování učiva o další témata a souvislosti,
- samostatnou práci a individuální či skupinové projekty,

- badatelské, experimentální a problémově orientované úkoly,
- možnost individuálních konzultací s vyučujícími,
- podporu účasti v předmětových olympiádách, soutěžích, přehlídkách a dalších vzdělávacích aktivitách,
- využívání dostupných digitálních technologií a odborných informačních zdrojů,
- zapojování žáků do projektů a dalších aktivit školy,
- podle možností školy také účast na vzdělávacích aktivitách organizovaných jinými institucemi.

U žáků s výrazným nadáním může škola po dohodě se žákem a jeho zákonnými zástupci a v souladu s platnými právními předpisy přizpůsobit organizaci vzdělávání jejich individuálním potřebám.
U mimořádně nadaného žáka může být na základě doporučení školského poradenského zařízení zpracován individuální vzdělávací plán (IVP). Při jeho tvorbě, realizaci a vyhodnocování škola spolupracuje se žákem, jeho zákonným zástupcem, vyučujícími a školským poradenským zařízením. Podpůrná opatření a další formy podpory jsou průběžně sledovány a vyhodnocovány. Škola podle potřeby upravuje jejich rozsah a způsob poskytování tak, aby odpovídaly aktuálním vzdělávacím potřebám žáka.
Důležitou součástí podpory je také respektování osobnostních a sociálních potřeb nadaných žáků. Škola dbá na to, aby zvýšené nároky odpovídaly jejich možnostem a aby měli příležitost rozvíjet nejen své odborné či intelektové schopnosti, ale také schopnost spolupracovat, komunikovat, přijímat zpětnou vazbu a vyrovnávat se s případným neúspěchem.
Se zletilým žákem škola jedná přímo. Žádosti a souhlasy uplatňuje zletilý žák, u nezletilého žáka jeho zákonný zástupce. Podpora prvního stupně vychází z pedagogického posouzení školy. Výchovný poradce koordinuje její vyhodnocení s vyučujícími a žákem. Při nedostatečném účinku škola doporučí využití školského poradenského zařízení. Podpora vyšších stupňů a případný IVP se řídí příslušným doporučením a platnými předpis

3.8 Začlenění průřezových témat

Zkratky předmětů:
Český jazyk – ČJ, Anglický jazyk – AJ, Německý jazyk – NJ, Matematika – MAT, Dějepis – DĚJ, Fyzika – FYZ, Chemie – CHE, Biologie- BIO, Zeměpis – ZEM, Informatika – INF, Základy společenských věd – ZSV, Tělesná výchova – TV, Hudební výchova – HV, Výtvarná výchova – VV, Anglická konverzace – AKV, Německá konverzace – NKV, Společensko-vědní seminář – SVS, Seminář z biologie – BIS, Seminář z fyziky – FYS, Seminář z matematiky – MAS, Seminář z chemie – CHES, Seminář ze zeměpisu – ZES, Seminář z dějepisu – DES, Literární seminář – LIS

Osobnostní a sociální výchova				
Tematické okruhy	kvinta	sexta	septima	oktáva
Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	AJ, NJ, ZSV, TV, HV, VV, NKV	AJ, NJ, TV, HV, VV, AKV, NKV	AJ, BIO, CHE, TV, AKV, NKV, SVS	AJ, NJ, ZSV, TV, NKV, BIS, SVS, LIS
Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	MAT, CHE, ZSV, AKV	FYZ, TV, NKV	ČJ, BIO, FYZ, INF, TV, MAS	AJ, ZSV, TV, AKV, FYS, MAS, SVS
Sociální komunikace	ČJ, AJ, NJ, ZSV, HV, VV, AKV, NKV	ČJ, AJ, NJ, ZSV, HV, VV, AKV, NKV	AJ, NJ, TV, NKV, MAS, SVS	ČJ, AJ, NJ, ZSV, AKV, NKV, FYS, MAS, SVS, DES, LIS
Morálka všedního dne	DĚJ, TV	AJ, ZSV, TV	BIO, DĚJ, ZSV, TV, BIS, SVS	NJ, DĚJ, ZSV, INF, TV, NKV, BIS, SVS, LIS
Spolupráce a soutěž	NJ, FYS, CHE, ZSV, TV, HV, VV	MAT, FYZ, CHE, ZSV, TV, HV, VV	CHE, INF	INF, TV

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech				
Tematické okruhy	kvinta	sexta	septima	oktáva
Globalizační a rozvojové procesy	ZEM	ZEM, ZSV	DĚJ	DĚJ, ZES, DES
Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	CHE, ZEM	ČJ, CHE, ZEM, ZSV	DĚJ, AKV, ZES	AJ, DĚJ, ZES, DES
Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce		ZEM	ZSV	
Žijeme v Evropě	ČJ, NJ, DĚJ, HV, VV, AKV, NKV	ČJ, ZEM, DĚJ, HV, VV, NKV	NJ, FYZ, ZEM, DĚJ, ZSV	ČJ, AJ, DĚJ, ZSV, SVS, DES, LIS
Vzdělávání v Evropě a ve světě		NJ	AJ, ZSV, AKV, NKV	AJ

Multikulturní výchova				
Tematické okruhy	kvinta	sexta	septima	oktáva
Základní problémy sociokulturních rozdílů	ZEM, DĚJ	ZEM, DĚJ, ZSV, VV, AKV	ZEM, AKV, SVS	ČJ, AJ, DĚJ, ZSV, SVS, DES, LIS
Psychosociální aspekty interkulturity	HV	AJ, ZSV, HV, VV	NKV	ZSV
Vztah k multilingvní situaci ke spolupráci mezi lidmi různého kulturního prostředí	NKV		AKV, NKV	NJ

Enviromentální výchova				
Tematické okruhy	kvinta	sexta	septima	oktáva
Problematika vztahů organismů a prostředí	BIO	BIO	BIO, BIS, ZES	BIS
Člověk a životní prostředí	AJ, BIO, FYZ, CHE, ZEM, DĚJ, TV, VV, AKV	BIO, FYZ, CHE, ZEM, DĚJ, ZSV, TV, VV, AKV	NJ, BIO, FYZ, CHE, ZEM, TV, AKV, NKV, BIS, CHES, ZES	AJ, NJ, TV, BIS, FYS
Životní prostředí regionu a České republiky	BIO		ZEM	

Mediální výchova				
Tematické okruhy	kvinta	sexta	septima	oktáva
Média a mediální produkce	ČJ, NJ, HV, VV	HV	DĚJ	DĚJ, ZSV, DES
Mediální produkty a jejich významy	AJ, NJ, HV, VV	ČJ, ZSV, HV, VV	AJ, MAT, CHE, ZSV, INF, AKV, MAS, SVS	AJ, ZSV, NKV, FYS, SVS, DES, LIS
Uživatelé			AJ	
Účinky mediální produkce a vliv médií	NJ, DĚJ	ČJ, ZSV, HV, VV	AJ, AKV	INF, NKV
Role médií v moderních dějinách	ČJ			ČJ, DĚJ

4 Učební plán

4.1 Celkové dotace – přehled

Vzdělávací oblast	Předmět	kvinta	sexta	septima	oktáva	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	4	3	3	4	**14**
	Anglický jazyk	3	3	3	3	**12**
	Německý jazyk	3	3	3	3	**12**
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	4	**16**
Člověk a příroda	Biologie	2,5	2,5	2,5		**7,5**
	Fyzika	2	3	2		**7**
	Chemie	2,5	2,5	2,5		**7,5**
	Zeměpis	2	2	2		**6**
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	**8**
	Základy společenských věd	2	2	2	2	**8**
Umění a kultura	Estetická výchova	2	2			**4**
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	**8**
Informatika	Informatika			2	2	**4**
Volitelné vzdělávací aktivity	Volitelný předmět 1	2	2	2	2	**8**
	Volitelný předmět 2			2	2	**4**
	Volitelný předmět 3				2	**2**
	Volitelný předmět 4				2	**2**
	Volitelný předmět 5				2	**2**
Celkem hodin		**33**	**33**	**34**	**32**	**132**

Volitelné předměty v 5. – 8. ročníku

Volitelné předměty umožňují rozvíjet individuální zájmy žáků, prohlubovat a rozšiřovat jejich znalosti a dovednosti a připravovat se k maturitní zkoušce a dalšímu studiu. Jejich vzdělávací obsah navazuje na povinnou výuku; povinné výstupy společného vzdělávacího základu musí být zajištěny pro všechny žáky.

Podle učebního plánu žák absolvuje v kvintě a sextě jeden dvouhodinový volitelný předmět, v septimě dva dvouhodinové v olitelné předměty a v oktávě pět dvouhodinových volitelných předmětů. Jednotlivé řádky plánu vymezují časovou dotaci volby, nikoli nutnost pokračovat ve všech ročnících v témže předmětu. Návaznost a podmínky dvouletých seminářů stanoví jejich učební osnovy.

V kvintě a sextě si žáci dále volí mezi Výtvarnou a Hudební výchovou, které mají dotaci dvou hodin týdně.

Konkrétní nabídka vychází ze zájmu žáků, personálních a organizačních možností školy. Žáci jsou před volbou seznámeni s obsahem, organizací a případnými podmínkami návaznosti jednotlivých předmětů. Pro příslušný školní rok škola stanoví organizaci volby a otevírané skupiny.

Nabídka volitelných předmětů je stávající:

- Anglická konverzace
- Německá konverzace
- Seminář z biologie
- Seminář z fyziky
- Seminář z matematiky
- Seminář z chemie
- Společenskovědní seminář
- Seminář ze zeměpisu
- Seminář z dějepisu
- Literární seminář

5 Učební osnovy

5.1 Český jazyk

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
4	3	3	4	14
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Charakteristika předmětu:

Předmět ČESKÝ JAZYK A LITERATURA patří do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, je utvořen ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a zahrnuje tři složky: a) jazykovou, komunikační, slohovou a literární složku, b) komunikační a slohovou výchovu, c) literární výchovu.

Český jazyk a literatura se na naší škole vyučuje jako samostatný předmět v 5. ročníku (kvinta) – 4 hodiny týdně (posílena složka literární výchovy o 1 vyučovací hodinu z disponibilní dotace), v 6.- 7. ročníku (sexta – septima) - 3 hodiny týdně a v 8. ročníku (oktáva) - 4 hodiny v týdnu (literární výchova opět posílena o jednu disponibilní hodinu). V každém ročníku je jedna hodina půlená.

Pro ucelenější systemizaci, rozšíření i prohloubení učiva literární teorie, historie a českého jazyka je v 8. ročníku (oktáva) zájemcům nabízen volitelný LITERÁRNĚ – JAZYKOVÝ SEMINÁŘ v rozsahu 2týdenních hodin.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu ČESKÝ JAZYK A LITERATURA je zaměřeno na rozšiřování bohaté slovní zásoby českého jazyka a praktické používání pravidel českého pravopisu i stylistiky jak v mluveném, tak i psaném projevu, na práci s jazykovými příručkami a využívání jiných

zdrojů informací důležitých pro získávání znalostí a dovedností k sebevzdělávání (internet, slovníky, encyklopedie, katalogy, odborné časopisy - Český jazyk a literatura, další časopisy, které škola odebírá nebo příležitostně kupuje). Dále na čtení s porozuměním a prožitkem, interpretaci textu, u vhodných literárních útvarů i na dramatizaci, orientaci v literárních žánrech, formách a pojmech, utváření čtenářského vkusu a zájmu o četbu textů nejen ze současnosti, ale i z minulosti, na získávání přehledu o vývoji české a světové literatury, jejích směrech, autorech a významných dílech.

Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách, popřípadě v knihovnách a literárních expozicích muzeí. Pravidelně je výuka doplňována vhodnými představeními místního kina nebo hostujících divadel. Rovněž je navázána spolupráce s Jihočeským divadlem v Českých Budějovicích, jehož školní představení a generálky podle možnosti navštěvujeme.

Předmět ČESKÝ JAZYK A LITERATURA je úzce spjat s předměty informatika, základy společenských věd, dějepis, hudební výchova, výtvarná výchova, v některých tématech s předměty zeměpis, biologie, chemie, fyzika.

Vyučovacím předmětem ČESKÝ JAZYK A LITERATURA prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností vytvářet si a udržovat žádoucí emoční vyrovnanost, pečovat o své psychosomatické zdraví, navazovat a udržovat kvalitní mezilidské vztahy, co nejkultivovaněji a nejefektivněji jednat, ve prospěch svůj i jiných lidí.

Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, rozvoj schopnosti orientovat se v mediální produkci a využít ji ve svůj prospěch.

Multikulturní výchova – rozvíjení schopnosti chápat sebe a svou kulturu, poznávat a respektovat jiná etnika, rasy, náboženství, hodnotová měřítka.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – chápání evropské integrace, vztahu člověka k přírodě, prospěšnosti i rizik techniky.

Výchovné a vzdělávací strategie:

pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k volbě vhodných metod učení, plánování a organizaci vlastní práce a průběžnému hodnocení dosaženého pokroku.
- Učíme žáky vyhledávat, třídit a kriticky posuzovat informace z různých zdrojů a využívat je při práci s jazykem a literaturou.
- Podporujeme žáky v propojování jazykových a literárních poznatků s dalšími obory a vlastními zkušenostmi.
- Motivujeme žáky k samostatné četbě, rozvíjení čtenářských dovedností a celoživotnímu vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k rozpoznání a formulování problémů při práci s jazykem a textem a k hledání vhodných postupů jejich řešení.
- Učíme žáky využívat získané vědomosti, jazykové příručky a další informační zdroje při řešení jazykových a interpretačních úloh.
- Podněcujeme žáky k porovnávání různých interpretací textu, formulování vlastních závěrů a jejich zdůvodňování.
- Podporujeme žáky v samostatném řešení úloh, práci s chybou a hledání dalších možností při neúspěchu.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k jasnému, srozumitelnému a kultivovanému vyjadřování v mluveném i písemném projevu s ohledem na účel sdělení, adresáta a komunikační situaci.
- Učíme žáky porozumět různým typům textů, vystihnout jejich hlavní myšlenky a rozlišovat fakta, názory a manipulativní sdělení.
- Podporujeme žáky ve formulování a obhajování vlastních názorů, věcné argumentaci, naslouchání druhým a respektování odlišných stanovisek.
- Zařazujeme diskuse, prezentace a další komunikační činnosti, při nichž žáci účelně využívají verbální i neverbální prostředky.

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme skupinové činnosti, při nichž vedeme žáky ke spolupráci, rozdělení rolí a odpovědnosti za společný výsledek.
- Podporujeme žáky v poskytování a přijímání věcné zpětné vazby a v přiměřeném hodnocení vlastní práce i práce druhých.

- Vedeme žáky k respektující komunikaci, vzájemné pomoci a vytváření příznivé atmosféry ve třídě.
- Podněcujeme žáky prostřednictvím literárních textů k porozumění mezilidským vztahům, prožívání druhých a vlastnímu jednání.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k poznávání a oceňování českého jazyka, literatury a kulturního dědictví v souvislostech evropské a světové kultury.
- Podporujeme žáky v respektování kulturní rozmanitosti, odlišných názorů a lidské důstojnosti.
- Zařazujeme práci s texty, které umožňují diskutovat o společenských a etických otázkách, demokratických hodnotách, právech a odpovědnosti člověka.
- Vedeme žáky ke kritickému posuzování veřejných sdělení a k odpovědnému vyjadřování vlastních postojů.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k využívání jazykových a komunikačních dovedností při rozhodování o dalším vzdělávání a profesním směřování.
- Zařazujeme tvorbu praktických písemností a nácvik komunikačních situací spojených se studijním a pracovním uplatněním.
- Podporujeme žáky v iniciativě a tvořivosti při přípravě vlastních textů, prezentací a projektů.
- Učíme žáky plánovat vlastní práci, stanovovat cíle, posuzovat výsledky a nést odpovědnost za splnění úkolu.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k účelnému využívání digitálních nástrojů při vyhledávání informací, tvorbě, úpravě a prezentaci textů.
- Učíme žáky ověřovat důvěryhodnost digitálních zdrojů, porovnávat informace a kriticky posuzovat obsah vytvořený pomocí umělé inteligence.
- Vedeme žáky k respektování autorských práv, uvádění použitých zdrojů a odpovědnému využívání digitálních technologií včetně umělé inteligence.
- Podporujeme žáky v bezpečné a etické komunikaci v digitálním prostředí, ochraně osobních údajů a respektování soukromí druhých

Český jazyk		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Jazyk a sloh		
Žák: - rozlišuje jazyk a řeč a vysvětlí jejich vztah k myšlení a dorozumívání - rozliší útvary národního jazyka a volí je podle komunikační situace - zařadí češtinu mezi slovanské jazyky a porovná jejich vybrané znaky -na ukázkách popíše základní rysy češtiny, její proměny a současné vývojové tendence; vysvětlí význam jazykové kultury	Obecné poučení o jazyku a řeči	
- uplatňuje zásady spisovné výslovnosti při četbě i vlastním mluveném projevu - využívá intonaci, přízvuk, tempo, sílu hlasu a pauzy k dosažení zamýšleného účinku - posoudí srozumitelnost mluveného projevu a opraví výslovnostní nedostatky	Zvuková stránka jazyka	
- vysvětlí význam vzniku písma a rozliší jeho základní druhy - uplatňuje pravopisné zásady a nejasné případy ověřuje v příručkách - vyhledá a opraví pravopisné chyby a svou opravu zdůvodní	Písmo a grafická stránka jazyka Český pravopis	

Český jazyk		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vlastní text přehledně graficky upraví a účelně rozčlení		
- vysvětlí vliv účelu, adresáta a dalších slohotvorných činitelů na podobu textu - rozliší základní funkční styly a informační, vyprávěcí, popisný, výkladový a úvahový postup - rozpozná znaky běžného dorozumívání a vytvoří vhodný mluvený i písemný komunikát - volí výrazové prostředky podle situace a vytvoří krátký text se zvoleným slohovým postupem	Základy stylistiky Prostěsdělovací styl Slohové postupy	
- rozliší role účastníků a účel komunikace a porovná připravený a nepřipravený, veřejný a soukromý projev - vede dialog, klade přiměřené otázky a reaguje na partnera s dodržením jazykové etikety - přizpůsobí míru formálnosti a přímé či nepřímé vyjadřování adresátovi - účelně propojuje slovní a mimoslovní prostředky a vysvětlí jejich význam v konkrétní situaci	Komunikační situace Monolog a dialog	Osobnostní a sociální výchova – Sociální komunikace
- vyhledá potřebné informace v tištěných i elektronických zdrojích a ověří je porovnáním nezávislých zdrojů - rozliší podstatné a doplňující informace a zpracuje výpisky, výtah a konspekt - vytvoří stručnou anotaci a uvede použité zdroje	Získávání a zpracování informací	Mediální výchova – Média a mediální produkce

Český jazyk		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- odliší vlastní formulaci, parafrázi a citaci a respektuje autorství.		
Literární výchova		
- rozliší umělecký a neumělecký text a doloží své závěry na jeho znacích. - Vysvětlí rozdíl mezi fikcí a skutečností a uvede příklady jejich vzájemného ovlivňování - rozliší literární druhy a základní žánry a charakterizuje je na ukázkách - vysvětlí úlohu literární teorie, historie, kritiky a poetiky a vztah literatury k dalším uměním	Základy literární vědy Literární druhy a žánry	
- určí téma, motivy, základní kompozici, vypravěče, postavy a časoprostor a vysvětlí jejich význam - rozliší autora, vypravěče a lyrický subjekt a pozná základní typy promluv - vyhledá obrazná pojmenování, figury, rým, rytmus a zvukové prostředky a objasní jejich účinek - vyjádří čtenářský zážitek, zdůvodní základní interpretaci textu a vytvoří krátký vlastní literární text	Výstavba a interpretace literárního díla	
- charakterizuje nejstarší literární tradice a vysvětlí funkci mýtu a eposu - vysvětlí kulturní význam Bible a interpretuje vybrané příběhy a motivy - charakterizuje antické žánry, představitele a přínos	Nejstarší neevropské literatury Bible Antická literatura	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě

Český jazyk		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
vybraných děl - doloží vliv biblických a antických motivů na pozdější literaturu a evropskou kulturu		
- vysvětlí vztah středověké literatury k dobovému myšlení a kultuře - porovná duchovní a světskou tvorbu na vybraných žánrech a textech - objasní význam staroslověnského, latinského a česky psaného písemnictví - interpretuje vybrané památky a vysvětlí jejich místo ve vývoji české literatury	Středověká evropská a česká literatura	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
- porovná renesanční, humanistické a barokní pojetí člověka a světa - na ukázkách doloží znaky období a charakterizuje přínos vybraných autorů - vysvětlí souvislosti české tvorby s evropskou literaturou a dobovou společností - zhodnotí význam knihtisku pro šíření literatury a vzdělanosti	Renesance a humanismus Baroko v evropské a české literatuře	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě Mediální výchova – Role médií v moderních dějinách

Český jazyk		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Jazyk a sloh		

Český jazyk		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- rozliší významové vztahy mezi slovy a odůvodní význam výrazu v kontextu - posoudí stylovou platnost pojmenování a zvolí výraz odpovídající účelu sdělení - vysvětlí význam ustálených spojení a účelně je použije - popíše způsoby obohacování slovní zásoby a používá výkladové a další jazykové slovníky	Slovní zásoba a význam slov Frazeologie	
- rozliší odvozování, skládání a zkracování a doloží je příklady - provede slovotvorný a morfematický rozbor a odliší tvoření slov od ohýbání - využívá poznatky o stavbě slov při porozumění textu a vlastní tvorbě	Tvoření slov	
- určí slovní druhy a příslušné mluvnické kategorie v souvislém textu - vytváří správné tvary slov a nejasné případy ověřuje v příručkách - posoudí stylovou vhodnost tvarů a používá je v souladu s komunikačním záměrem	Tvarosloví	
- uplatňuje pravopisná pravidla včetně psaní velkých písmen a interpunkce ve větě jednoduché - opraví pravopisné a tvaroslovné nedostatky a vysvětlí zvolená řešení	Pravopis a jazyková správnost	

Český jazyk		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- při úpravě vlastního textu využívá jazykové příručky a kriticky posuzuje automatické opravy		
- rozliší zpravodajské a názorové útvary a posoudí jejich kompozici a jazyk - oddělí fakta, názory a hodnoticí soudy a ověří důvěryhodnost sdělení - rozpozná manipulativní postupy v publicistice a reklamě a vysvětlí možnosti obrany - vytvoří zprávu a další zvolený publicistický text s ohledem na adresáta a médium	Publicistický styl Mediální sdělení	Mediální výchova – Mediální produkty a jejich významy Mediální výchova – Účinky mediální produkce a vliv médií
-připraví a přednese přehledně vystavěný projev s využitím základních rétorických postupů - volí jazykové, hlasové a mimoslovní prostředky podle publika a účelu - věcně obhájí stanovisko, rozliší argument od tvrzení a reaguje na námitky - posoudí účinek vlastního i cizího projevu a rozpozná nekorektní přesvědčování	Řečnický styl Argumentace a diskuse	Osobnostní a sociální výchova – Sociální komunikace
Literární výchova		
- charakterizuje dobové myšlení a odliší znaky klasicismu a preromantismu - na vybraných dílech vysvětlí vztah literatury k osvícenským idejím	Klasicismus, osvícenství a preromantismus	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě

Český jazyk		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- interpretuje ukázky a zhodnotí přínos významných autorů		
- vysvětlí podmínky, fáze a kulturní cíle národního obrození - charakterizuje přínos vybraných osobností k rozvoji jazyka, vědy a literatury - posoudí souvislosti obrození s evropským myšlením a vznikem moderního národa	České národní obrození	
- charakterizuje romantické pojetí hrdiny a vztahu jedince ke společnosti - na ukázkách doloží tematické a výrazové znaky romantismu - interpretuje vybraná díla a porovná českou tvorbu s dalšími národními literaturami	Romantismus ve světové a české literatuře	
- porovná realistické a naturalistické zobrazování skutečnosti s romantismem - charakterizuje tvorbu významných světových a českých autorů na základě četby - vysvětlí programové rozdíly májovců, ruchovců a lumírovců a jejich přínos - na textech porovná nerovné společenské postavení žen a mužů v různých kulturních prostředích a souvislost s dobou	Realismus a naturalismus Česká literatura druhé poloviny 19. století	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky – nerovnost mezi muži a ženami

Český jazyk		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- rozliší impresionismus, symbolismus a dekadenci a doloží jejich znaky na ukázkách - vysvětlí změny básnického jazyka a pojetí umělecké tvorby - charakterizuje přínos vybraných autorů a porovná jejich tvorbu s předchozími směry	Moderní světová literatura konce 19. století	
- posoudí účinek vypravěče, kompozice, charakteristiky postav a časoprostoru - rozliší promluvy postav a vyprávěcí způsoby včetně přímé, nepřímé, nevlastní přímé a polopřímé řeči - porovná vlastní interpretaci s jiným čtenářským výkladem a doloží závěry textem - zpracuje čtenářský záznam a tvořivě obmění vybranou scénu nebo způsob vyprávění	Interpretace a čtenářská tvorba	

Český jazyk		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Jazyk a sloh		
Žák: -analyzuje větné členy, vztahy mezi nimi a významové vztahy v souvětí - vysvětlí základní princip valence a využije jej při posuzování větné stavby - volí syntaktické prostředky podle významu	Větná stavba a souvětí Valenční syntax	

Český jazyk		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
a komunikačního záměru - rozpozná a opraví nedostatky větné stavby a zdůvodní úpravu		
- rozliší východisko a jádro sdělení a posoudí funkci slovosledu - vysvětlí vztah druhu věty k záměru mluvčího a využije jej ve vlastním projevu - účelně používá prostředky návaznosti a člení text podle rozvíjení tématu - posoudí soudržnost a srozumitelnost textu a opraví jeho výstavbu	Aktuální členění výpovědi Textová syntax a výstavba textu	
- používá pravidla interpunkce ve větě a souvětí a zdůvodní jejich uplatnění - řeší složitější pravopisné případy s oporou příruček - upraví vlastní text po stránce pravopisné, gramatické a grafické	Interpunkce a pravopis	
- analyzuje účel, výstavbu a prostředky odborných a populárně naučných textů - vysvětlí odborné pojmy a vhodně je využije podle adresáta - vytvoří výklad či odborný popis s logickým členěním a doloženými zdroji - naplánuje přípravu odborného textu, zpracuje informace a zhodnotí svůj pracovní postup	Odborný styl Výklad a odborný popis	Osobnostní a sociální výchova – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

Český jazyk		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- formuluje problém, zváží různá stanoviska a zdůvodní vlastní závěr - vytvoří souvislou úvahu a vhodně propojí argumenty a příklady - posoudí přesvědčivost argumentace a komunikační účinek textu	Úvahový postup a argumentace	
- rozpozná funkci uměleckého textu a jeho výrazové a kompoziční prostředky - vytvoří vypravování nebo líčení s promyšlenou kompozicí a účelnými jazykovými prostředky - využije různé typy promluv a posoudí jejich účinek - porovná umělecké a publicistické zpracování tématu a vysvětlí smíšený charakter fejetonu	Umělecký styl Vypravování a líčení	
Literární výchova		
- vysvětlí návaznost na literaturu 19. století a proměny uměleckých programů - rozliší znaky českého symbolismu, impresionismu, dekadence a dalších dobových proudů - interpretuje vybrané texty a zhodnotí přínos významných autorů	Česká literatura přelomu 19. a 20. století	
- charakterizuje hlavní proudy moderní prózy, poezie a dramatu - vysvětlí vliv války a společenských proměn na literární témata a způsoby vyprávění	Světová literatura první poloviny 20. století	

Český jazyk		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- interpretuje vybraná díla včetně tvorby Franze Kafky a pražské německé literatury - porovná zvolené autorské přístupy a jejich účinek na čtenáře		
- charakterizuje hlavní proudy české meziválečné poezie a jejich představitele - porovná českou avantgardu se světovou a vysvětlí vzájemné vlivy - analyzuje básnické prostředky a jejich vztah k tématu a uměleckému programu	Česká meziválečná poezie a avantgarda	
- rozliší hlavní tematické a výrazové proudy meziválečné prózy a dramatu - charakterizuje vybrané autory a interpretuje jejich díla v historickém kontextu - porovná literární zobrazení válečné zkušenosti, společenských konfliktů a vnitřního světa postav - vysvětlí specifika dramatického textu a posoudí možnosti jeho jevištní realizace	Česká meziválečná próza a drama	
- vysvětlí vliv okupace, cenzury a omezení kulturního života na literární tvorbu - interpretuje vybrané texty a doloží jejich vztah k dobové situaci - porovná různé způsoby vyjádření odporu, ohrožení a naděje	Česká literatura v době okupace	

Český jazyk		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- rozpozná motto, citát, aluzi a další způsoby navazování mezi texty a vysvětlí jejich funkci - rozliší parodii, travestii a plagiát a odůvodní rozdíl mezi tvořivým navázáním a přisvojením cizího textu - posoudí vliv předmluvy, doslovu, ilustrace, obálky a autorského komentáře na čtení díla - porovná literární předlohu s divadelní, filmovou nebo televizní adaptací a zdůvodní vlastní interpretaci	Mezitextové vztahy Interpretace a adaptace	

Český jazyk		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Jazyk a sloh		
Žák: - zařadí hlavní vývojové etapy češtiny do kulturních a historických souvislostí - na textech vysvětlí proměny češtiny a posoudí její současné vývojové tendence - rozliší základní jazykovědné disciplíny a využije jejich pojmy při analýze textu - pracuje s jazykovými příručkami, slovníky a korpusy a odliší úzus, normu a kodifikaci	Vývoj češtiny Jazykověda a jazyková kultura	
- propojí poznatky o zvukové a grafické stránce jazyka, slovní zásobě, tvoření slov, tvarosloví a skladbě - uplatní tyto poznatky při tvorbě a všestranném	Systematizace jazykových poznatků	

Český jazyk		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
rozboru textu - vysvětlí význam slov v kontextu a zhodnotí účinek zvolených výrazových prostředků - samostatně opraví jazykové a stylistické nedostatky a zdůvodní řešení		
- určí účel komunikátu, vztah k adresátovi a dominantní funkci sdělení - posoudí stylové vrstvy, kompozici, návaznost a členění textu a odůvodní jeho účinek - vytvoří mluvený i písemný text přiměřený situaci a účelně využije rétorické postupy - odhalí manipulativní strategii a reaguje na ni věcnou argumentací	Text, styl a komunikační strategie	Osobnostní a sociální výchova – Sociální komunikace
- rozpozná znaky administrativního stylu a požadavky na věcnost a přesnost - vytvoří žádost, úřední dopis, strukturovaný životopis a další praktické písemnosti - přizpůsobí obsah a formu elektronického sdělení adresátovi a účelu	Administrativní a praktická komunikace	
- vytvoří argumentačně podloženou úvahu a posoudí alternativní stanoviska - zpracuje kritiku nebo recenzi a odliší popis, interpretaci a hodnocení - vytvoří odborný či populárně naučný text	Úvaha, kritika a recenze Odborné a umělecké vyjadřování	

Český jazyk		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
s ověřenými informacemi a řádně uvedenými zdroji - při vlastní umělecké tvorbě účelně využije jazykové a kompoziční prostředky a zhodnotí výsledný účinek.		
Literární výchova		
- vysvětlí souvislosti poválečné literatury s politickými, společenskými a kulturními změnami - charakterizuje významné směry a autorské osobnosti a interpretuje vybraná díla - rozliší nové způsoby práce s vyprávěním a skutečností, včetně postmoderních postupů a magického realismu - porovná literární zobrazení totality, války, odcizení a společenského protestu	Světová literatura druhé poloviny 20. století	
- vysvětlí hlavní proměny české poezie, prózy a dramatu po druhé světové válce - interpretuje vybraná díla s ohledem na dobové podmínky a autorskou poetiku - porovná způsoby zpracování válečné zkušenosti a holokaustu - posoudí literární zobrazení předsudků, vyloučení a důsledků nesnášenlivosti	Česká poválečná literatura do roku 1968	Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů
- rozliší oficiální, samizdatovou a exilovou tvorbu a vysvětlí podmínky jejich vzniku - charakterizuje přínos významných osobností poezie,	Česká literatura v letech 1968 až 1989 Drama a divadlo	Mediální výchova – Role médií v moderních dějinách

Český jazyk		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
prózy a dramatu - interpretuje vybrané texty a vysvětlí vztah literatury k cenzuře a svobodě projevu - posoudí specifika divadelní tvorby a vztah dramatického textu k inscenaci		
- charakterizuje vybrané tendence současné české a světové literatury - interpretuje zvolená díla a odliší dobu jejich vzniku od pozdějšího vydání nebo recepce - porovná různé žánry včetně fantastické, detektivní a další populární literatury - posoudí literární kvalitu textu, rozliší náročnou tvorbu, hlavní proud a brak a svůj úsudek doloží	Česká a světová literatura po roce 1989 Současné žánry	
- samostatně interpretuje dílo s využitím literárněvědných poznatků a kulturních souvislostí. - porovná možné výklady, zdůvodní jejich oprávněnost a rozpozná výklad odporující textu - posoudí účinek intertextových vazeb a samostatně interpretuje dramatickou, filmovou či televizní adaptaci - kriticky zpracuje odborné a mediální zdroje a vyjádří podložený čtenářský soud v anotaci, recenzi nebo polemice	Souhrnná interpretace Literární kritika a vlastní tvorba	

Český jazyk		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- tvořivě využije osvojené postupy ve vlastním textu a rozvíjí osobitý styl		
- propojí hlavní etapy vývoje literatury s dobovým myšlením, kulturou a dalšími uměními - vysvětlí specifika českého literárního vývoje, příbuznosti a rozdíly vůči světové tvorbě - na vybraných dílech doloží vzájemnou inspiraci literatur a přínos významných osobností - posoudí proměny literárních druhů a žánrů se zřetelem k moderní a současné tvorbě	Česká literatura v evropském a světovém kontextu	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě

5.2 Anglický jazyk

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
3	3	3	3	12
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a vzdělávacího oboru Cizí jazyk podle Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia. Navazuje na vzdělávání na nižším stupni osmiletého gymnázia a postupně rozvíjí znalosti a komunikační dovednosti žáků směrem k úrovni B2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.
Hlavním cílem je samostatné, srozumitelné a přiměřeně plynulé používání anglického jazyka v osobním, veřejném, vzdělávacím a pracovním životě. Výuka propojuje poslech a čtení s porozuměním, samostatný ústní a písemný projev a ústní i písemnou interakci. Osvojování gramatiky, slovní zásoby, výslovnosti a pravopisu slouží účelnému dorozumívání. Žáci postupně zvládají také méně běžné situace, obsahově náročnější informace a komunikaci o konkrétních i abstraktních tématech.
Součástí vzdělávání jsou reálie anglicky mluvících zemí, jejich kultura, literatura, společenské a ekonomické souvislosti, vztahy s Českou republikou a aktuální dění. Žáci pracují s autentickými i didakticky upravenými texty, literárními ukázkami, nahrávkami a audiovizuálními materiály. Učí se vyhledávat a porovnávat informace, rozpoznávat postoje a záměry autorů, argumentovat a respektovat kulturní rozmanitost.
Anglický jazyk se vyučuje jako povinný předmět v kvintě až oktávě s časovou dotací 3 vyučovací hodiny týdně v každém ročníku. Výuka probíhá v kmenových nebo jazykových učebnách s využitím dostupných digitálních technologií. Podle počtu žáků a organizačních podmínek školy je výuka organizována v jedné nebo ve dvou jazykových skupinách.
Využíváme práci ve dvojicích a skupinách, modelové situace, diskuse, prezentace, projekty, samostatnou práci a průběžné sebehodnocení. Výuku mohou doplňovat jazykové soutěže, divadelní představení a poznávací zájezdy. Podle nabídky školy mohou žáci rozvíjet své dovednosti také ve volitelné Anglické konverzaci. Naplnění výstupů povinného předmětu není účastí v konverzaci podmíněno.

V oktávě je vedle dalšího rozvoje dovedností na úrovni B2 zařazena systematizace učiva a příprava ke společné i profilové části maturitní zkoušky podle jejich aktuální podoby. Nácvik didaktického testu nenahrazuje rozvíjení všech řečových dovedností. Písemná práce a ústní zkouška jsou připravovány podle školních požadavků profilové části maturitní zkoušky.
Předmět propojuje poznatky zejména s českým jazykem a literaturou, německým jazykem, základy společenských věd, dějepisem, zeměpisem, přírodovědnými předměty, informatikou a uměleckými předměty. Začleňuje vybrané tematické okruhy Osobnostní a sociální výchovy, Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchovy, Environmentální výchovy a Mediální výchovy; konkrétní vazby jsou uvedeny v tabulkách.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Výuka anglického jazyka přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí prostřednictvím následujících strategií:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k volbě vhodných strategií osvojování jazyka, pravidelnému procvičování a plánování vlastního učení.
- Podporujeme vyvozování jazykových pravidel z kontextu, práci se slovníky a propojování poznatků s dalšími předměty.
- Učíme žáky hodnotit vlastní pokrok, rozpoznávat obtíže a využívat chybu a zpětnou vazbu k dalšímu rozvoji.

Kompetence k řešení problémů

- Zařazujeme modelové situace z osobního, veřejného, studijního a pracovního života, při nichž žáci navrhují a porovnávají různá řešení.
- Vedeme žáky k odhadování významu neznámých výrazů z kontextu a k používání kompenzačních strategií při dorozumívání.
- Podporujeme kritické posuzování informací z různých zdrojů, formulování předpokladů a zdůvodňování vlastních závěrů.

Kompetence komunikativní

- Poskytujeme příležitosti k souvislému mluvenému a písemnému projevu, rozhovorům, diskusím a prezentacím v anglickém jazyce.

- Vedeme žáky k porozumění hlavním i doplňujícím informacím, postojům a záměrům mluvčích a autorů a k přiměřené reakci na sdělení.
- Rozvíjíme srozumitelnou výslovnost, přesnost vyjadřování a volbu jazykových prostředků podle účelu komunikace, adresáta a míry formálnosti.

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme práci ve dvojicích a skupinách, při níž žáci rozdělují úkoly, střídají role a odpovídají za společný výsledek.
- Vytváříme prostředí podporující vzájemnou pomoc, respektující komunikaci a odvahu používat cizí jazyk i při dílčích obtížích.
- Vedeme žáky k realistickému hodnocení vlastních schopností, přijímání zpětné vazby a respektování odlišných zkušeností a názorů.

Kompetence občanská

- Prostřednictvím reálií a autentických materiálů vedeme žáky k porozumění kulturním odlišnostem a k odmítání předsudků a diskriminace.
- Zařazujeme společenská a environmentální témata, při nichž žáci posuzují odpovědnost jednotlivce a důsledky vlastního jednání.
- Podporujeme věcnou diskusi o veřejném dění, respektování lidských práv a odpovědné vystupování v osobní i digitální komunikaci.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k plánování projektů, volbě pracovních postupů, dodržování dohodnutých termínů a vyhodnocování výsledků.
- Podporujeme samostatnost, tvořivost a vlastní iniciativu při zpracování témat, prezentacích a řešení komunikačních situací.
- Zařazujeme činnosti spojené s dalším studiem a zaměstnáním, při nichž žáci posuzují vlastní předpoklady a prezentují své schopnosti.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k účelnému využívání digitálních slovníků, jazykových aplikací a dalších nástrojů pro učení, tvorbu a prezentaci anglických textů.
- Učíme žáky ověřovat důvěryhodnost cizojazyčných zdrojů a kriticky posuzovat překlady a výstupy nástrojů umělé inteligence.
- Podporujeme bezpečnou a etickou digitální komunikaci, ochranu osobních údajů, uvádění použitých zdrojů a respektování autorských práv.

Anglický jazyk		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: – vyhledá hlavní a konkrétní informace v přiměřeně náročném textu a nahrávce o osobním a školním životě – ústně i písemně popíše osobu, školu a své zájmy a vhodně používá přítomné časy – vede rozhovor o každodenních činnostech, vyjádří preference a reaguje na otázky partnera	Osobnost, škola a volný čas Přítomný čas prostý a průběhový; členy; vazba there is / there are; popis osoby, zájmy, sporty a školní prostředí	
– rozliší pocity a postoje mluvčích podle obsahu sdělení a způsobu jeho přednesu – chronologicky vypráví událost a vytvoří souvislý písemný popis zážitku a reakcí účastníků – sdílí zkušenosti a pocity, požádá o radu a navrhne řešení běžného problému	Pocity, životní události a mezilidské vztahy Minulý čas prostý; nepravidelná slovesa; otázky a zvolání; vyprávění; rada a reakce na radu; osobnost a emoce	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti; Sociální komunikace

Anglický jazyk		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– porozumí hlavním bodům příběhu a odvodí význam neznámých výrazů pomocí kontextu a slovotvorby – popíše krajinu, činnosti a průběh událostí a rozliší dějové pozadí a hlavní události – napíše pozvání a odpověď a při rozhovoru navrhne, přijme nebo odmítne společnou aktivitu	Příroda, krajina a outdoorové aktivity Minulý čas průběhový a jeho vztah k minulému času prostému; sportovní vybavení; slovotvorba; pozvání a odpověď; dobrodružný a literární příběh	
– rozpozná hlavní informace a stanovisko autora v textech o kultuře, médiích a volném čase – vyjádří a zdůvodní kulturní preference a vytvoří neformální dopis o kulturním zážitku – porovná reklamní sdělení a vysvětlí, jak vybrané prostředky ovlivňují příjemce – vede rozhovor směřující k dohodě o společném programu	Kultura, média a spotřební společnost Způsobová slovesa a opisné tvary; počitatelnost; vyjádření množství; film a televizní pořady; reklama; neformální dopis	MV – Mediální produkty a jejich významy
– vyhledá a porovná informace o počasí a environmentálním problému a rozliší hlavní a doplňující údaje – popíše a porovná situace a obrázky a vysvětlí možné příčiny a důsledky jevu – napíše přehledně členěný článek s vlastním názorem a navrhne konkrétní možnosti odpovědného jednání	Počasí, životní prostředí a globální problémy Stupňování přídavných jmen; modální vyjádření domněnky; nulová podmínková věta; too a enough; přírodní katastrofy a klimatická změna	EV – Člověk a životní prostředí

Anglický jazyk		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– porozumí nabídce zaměstnání a vyhledá požadavky na uchazeče a základní pracovní podmínky – porovná pracovní možnosti, představí své plány a zdůvodní vhodnost vybrané činnosti – vytvoří formální žádost o práci a rozliší ji od osobního dopisu – při modelovém rozhovoru získá potřebné informace a přiměřeně představí své schopnosti	Práce, povolání a plány Budoucnost s will a going to; první podmínková věta; profese, pracovní činnosti a osobnostní předpoklady; formální žádost; základní pracovní dokumenty	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

Anglický jazyk		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: – porozumí hlavním informacím textů, veřejných oznámení a nahrávek souvisejících s cestováním – vypráví o cestovatelské zkušenosti, popíše místo a vytvoří blogový příspěvek – dohodne program výletu, požádá o zopakování nebo vysvětlení a reaguje na návrhy partnera	Cestování, prázdniny a služby Minulý a předpřítomný čas prostý; turistická místa a aktivity; přijímání a odmítání návrhu; blog a popis místa	
– porozumí hlavním myšlenkám textu o penězích a využije slovník při objasnění neznámých výrazů – porovná možnosti využití finančního obnosu a písemně i ústně zdůvodní vlastní volbu	Peníze, nakupování a rozhodování	OSV – Morálka všedního dne

Anglický jazyk		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– v diskusi rozvine argumentaci, reaguje na protinávrhy a shrne společné stanovisko	Předminulý čas prostý; druhá podmínková věta; infinitivní a gerundiální vazby; měny, obchody, služby a finanční rozhodování; úvaha	
– v textu a nahrávce rozliší sled událostí, podstatné informace a postoje účastníků – reprodukuje sdělení jiné osoby a vytvoří souvislý e-mail o události – posoudí modelové jednání z hlediska jeho důsledků, vyjádří stanovisko a reaguje na odlišný názor	Pravidla, kriminalita a řešení problémů Nepřímá řeč; popis osoby a události; společenská pravidla; vyjádření omluvy, lítosti a odsouzení; e-mail	OSV – Morálka všedního dne
– porozumí popisu výrobku a přiměřeně náročnému návodu a vyhledá informace potřebné k jeho použití – popíše funkci a vlastnosti předmětu a přednese souvislé sdělení o vybraném vynálezu – v modelové situaci uplatní reklamaci, navrhne řešení a napíše formální stížnost	Předměty, vynálezy a reklamace Trpný rod; spojovací výrazy; materiál, tvar a funkce předmětů; technické návody; formální stížnost	
– rozliší názory a citové zabarvení promluvy a porovná informace z textů o rodinných vztazích a dospívání – porovná životní styl různých generací a vytvoří osobní sdělení o sobě a svých zkušenostech – vede diskusi o mezilidských vztazích a kulturních odlišnostech a rozpozná zjednodušující stereotypy	Generace, rodina a životní styl Upevňování časů; used to; životní etapy a události; frázová slovesa; osobní korespondence; kulturní rozmanitost	OSV – Sociální komunikace MKV – Psychosociální aspekty interkulturality
– vyhledá hlavní a doplňující informace v různých textech a nahrávkách o zájmech, kultuře a stravování	Zájmy, stravování a	OSV – Sociální komunikace

Anglický jazyk		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– souvisle popíše zkušenosti a činnosti a vytvoří přehledně uspořádaný příspěvek o školní nebo volnočasové akci – porovná možnosti společného programu a stravování, poskytne doporučení a zdůvodní své preference	společenský život Předpřítomný čas prostý a průběhový; been a gone; časové výrazy; složená slova; blogový příspěvek a doporučení	
– postihne hlavní myšlenku a záměr autora populárně naučného textu a odhadne význam neznámých slov – vysvětlí a porovná vybrané návyky související se zdravím a formuluje předpovědi a podmínky jejich platnosti – vytvoří strukturovanou názorovou esej a v diskusi doloží stanovisko příklady	Člověk, zdraví a budoucnost Budoucí čas prostý a průběhový; předbudoucí čas; podmínkové věty; slovotvorba; tělo, zdraví, medicína, spánek a sport; názorová esej	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
– rozliší podrobnosti a preference mluvčích při popisu bydlení a rozpozná formální a neformální vyjadřování – podrobně popíše své bydliště, porovná podmínky bydlení a vytvoří neformální e-mail – diskutuje o možnostech ubytování a sociálních problémech spojených s bydlením a zdůvodní navržené řešení	Bydlení a životní podmínky Stupňování přídavných jmen a příslovcí; druhá podmínková věta; přací věty; obydlí, vybavení a okolí; neformální e-mail	OSV – Sociální komunikace

Anglický jazyk		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: – porozumí obsahově náročnějšímu článku o technologiích a rozliší doloženou informaci od domněnky – srozumitelně vysvětlí postup používání zařízení a vytvoří věcný příspěvek do internetové diskuse – diskutuje o přínosech a rizicích technologií a vyhodnotí vlastní návyky při využívání digitálních médií – porovná údaje z více cizojazyčných zdrojů a kriticky ověří výstup digitálního nástroje	Technologie a digitální život Vyjádření množství; modální slovesa pro minulé děje; přípustkové konstrukce; počítače, zařízení a umělá inteligence; příspěvek do diskuse	MV – Uživatelé; Účinky mediální produkce a vliv médií
– porozumí pracovním nabídkám a vybraným částem pracovních dokumentů a rozliší požadavky, podmínky a závazky – sestaví strukturovaný i podrobný životopis a napíše argumentační esej – při modelovém pracovním pohovoru představí své předpoklady, položí doplňující otázky a reaguje na méně očekávané podněty – porovná možnosti studia a profesní přípravy v ČR a v anglicky mluvících zemích	Studium, zaměstnání a podnikání Určující a neurčující vztažné věty; nepřímé otázky; konstrukce s it; pracovní podmínky, vlastnosti a profesní předpoklady; životopis a argumentační esej	VMEGS – Vzdělávání v Evropě a ve světě OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

Anglický jazyk		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– čte s porozuměním vybraný literární text a zachytí zápletku, sled událostí, charakter postav a jejich postoje – postihne zápletku a sled událostí filmové nebo divadelní ukázky a porovná je s přečteným textem – napíše přehledně členěnou recenzi a své hodnocení doloží konkrétními příklady – vede diskusi o kulturním díle a vhodně reaguje na odlišné interpretace	Umění, literatura a kulturní život Trpný rod v různých časech; have something done; zvratná zájmena; umělecké formy a hudební žánry; recenze; literární ukázky	OSV – Sociální komunikace MV – Mediální produkty a jejich významy
– porozumí hlavním i doplňujícím informacím telefonátu, hlasové zprávy a autentického textu a rozpozná účel sdělení – srozumitelně předá obsahově složitější sdělení jiné osoby a vytvoří vypravování o komunikačním nedorozumění – vede formální i neformální telefonický rozhovor a přizpůsobí jazyk partnerovi a situaci – porovná podání události v různých médiích a vysvětlí rozdíl mezi informací, názorem a ovlivňováním příjemce	Komunikace a média Nepřímá řeč a otázky; uvozující slovesa; slovesa se dvěma předměty; telefonování, zprávy a tištěné i digitální texty; vypravování	MV – Mediální produkty a jejich významy; Účinky mediální produkce a vliv médií
– vyhledá a propojí informace z dopravních oznámení, nabídek služeb a obsahově náročnějších textů	Cestování, doprava a méně běžné situace	

Anglický jazyk		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– vysvětlí příčiny a možné alternativní důsledky minulé události a porovná výhody různých řešení – napíše formální poptávku ubytování nebo služby s logickým členěním a vhodnou mírou zdvořilosti – spontánně reaguje při modelové komplikaci na cestě a domluví odpovídající řešení	Třetí podmínková věta; participiální konstrukce; slovesné vazby; vyjádření překvapení; doprava, ubytování a technická selhání; formální poptávka	
– shromáždí informace z několika textů na méně běžné konkrétní téma a rozliší hlavní a doplňující údaje – využije výkladový a odborný slovník při tvorbě textu na méně známé téma – vytvoří stručný výtah, anotaci a přiměřeně podrobný odborný popis a uvede zdroje – přednese souvislou prezentaci, rozvine argumentaci a reaguje na otázky posluchačů	Věda, odborné informace a veřejná prezentace Populárně naučné texty; odborná slovní zásoba ke známým tématům; odborný popis; výtah, anotace a prezentace	OSV – Sociální komunikace

Anglický jazyk		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: – podrobně a souvisle popíše své okolí, zkušenosti, zájmy a činnosti s nimi související	Osobní život, identita a společenské vztahy	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

Anglický jazyk		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– formuluje svůj názor srozumitelně, spontánně a plynule a rozvíjí argumentaci s přiměřeně bohatou slovní zásobou – reaguje na konkrétní i abstraktní otázky a přizpůsobí projev partnerovi a účelu komunikace	Rodina, bydlení, zájmy, zdraví, životní styl a osobní hodnoty; souhrnné používání časů a slovesných vazeb	
– porozumí autentickému oznámení, veřejnému sdělení a přiměřeně náročnému úřednímu textu a využije získané informace – v modelové situaci komunikuje s institucí, požádá o informaci a vysvětlí problém – vytvoří formální dopis, žádost nebo odpověď s jasnou strukturou a přiměřenými jazykovými prostředky	Veřejný život a instituce Veřejné instituce a služby, úřady, základní politické orgány a strany; oznámení, oprávnění, úřední komunikace a formální písemnosti	
– porovná vzdělávací a pracovní možnosti a zdůvodní vlastní plány a profesní preference – vyhledá podstatné informace ve studijních a pracovních dokumentech a srozumitelně je předá – vede strukturovaný pohovor a pohotově reaguje v méně běžné studijní nebo pracovní situaci – porozumí instrukcím a pravidlům bezpečnosti a vysvětlí jejich význam v konkrétním pracovním kontextu	Vzdělávání a pracovní život Školské systémy a instituce v ČR a anglicky mluvících zemích; studijní a profesní příležitosti, pracovní dokumenty, události a bezpečnost práce	VMEGS – Vzdělávání v Evropě a ve světě

Anglický jazyk		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– charakterizuje vybrané anglicky mluvící země a vysvětlí jejich společenské, kulturní a ekonomické souvislosti a vztahy s ČR – na příkladech porovná tradice, hodnoty a jazykové odlišnosti a vyhne se stereotypnímu hodnocení – představí vybrané literární dílo nebo osobnost a doloží jejich význam – využije autentické zprávy z různých zdrojů k vysvětlení aktuálního dění	Reálie anglicky mluvících zemí Politické a ekonomické postavení, společnost, kultura a vztahy s ČR; tradice, jazykové odlišnosti, literatura, osobnosti a aktuální dění	MKV – Základní problémy sociokulturních rozdílů VMEGS – Žijeme v Evropě: vztahy ČR a Spojeného království
– porozumí hlavním myšlenkám a doplňujícím informacím autentického textu nebo projevu složitějšího obsahu – porovná stanoviska různých autorů a v diskusi posoudí jejich argumenty – vytvoří souvislý text o společenském nebo environmentálním problému, vyjádří stanovisko a zhodnotí možnosti řešení	Globální problémy, příroda a pokrok Životní prostředí, společenské problémy, věda a technika; příčiny, důsledky a možnosti řešení; podmínkové a přípustkové konstrukce	VMEGS – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky EV – Člověk a životní prostředí
– volně a srozumitelně reprodukuje obsah autentického textu s využitím odpovídající slovní zásoby a struktur – plynule a foneticky správně komunikuje o konkrétních i abstraktních tématech včetně méně běžných a přiměřeně odborných situací	Souvislý projev a pokročilá interakce Prezentace, diskuse, shrnutí a reprodukce; formální a neformální jazyk; ustálené obraty, idiomy a komunikační strategie	OSV – Sociální komunikace

Anglický jazyk		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– zahájí, vede a zakončí rozhovor včetně modelového setkání s rodilým mluvčím a zapojí se do diskuse o odbornějších zájmech – při jazykové obtíži použije parafrázi, upřesňující otázku nebo jinou vhodnou strategii		
– logicky a jasně strukturuje formální i neformální text různých stylů na širší škálu témat a vyjádří vlastní stanovisko – volí slovní zásobu, jazykové prostředky a grafickou úpravu podle adresáta a účelu textu – rozliší explicitní sdělení a z kontextu odvodí implicitní význam, postoj a záměr autora – ověří informace a jazykovou správnost pomocí vhodných zdrojů a samostatně upraví vlastní text	Písemný projev a kritická práce s textem Formální i neformální korespondence, životopis, článek, esej, recenze, vypravování a popis; členění, návaznost, styl a jazyková revize	MV – Mediální produkty a jejich významy
– využívá vhodné strategie globálního a detailního porozumění a účelně rozvrhne čas při řešení testových úloh – řeší modelové úlohy didaktického testu podle aktuálních požadavků společné části maturitní zkoušky – vytvoří písemný projev a předvede souvislý ústní projev a interakci podle školních požadavků profilové části maturitní zkoušky	Systematizace a příprava k maturitní zkoušce Komplexní jazykové úlohy; poslech, čtení a jazyková kompetence; písemná a ústní profilová zkouška; strategie a sebehodnocení	OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

Anglický jazyk		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– zhodnotí vlastní výkon, rozpozná opakující se chyby a upraví plán další přípravy		

5.3 Německý jazyk

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
3	3	3	3	12
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a naplňuje vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace.
Vzdělávání v německém jazyce jako dalším cizím jazyce na vyšším stupni gymnázia systematicky navazuje na učivo a jazykové kompetence osvojované od sekundy nižšího stupně osmiletého gymnázia, navazuje na úroveň jazykových znalostí a komunikačních dovedností osvojenou na konci základního vzdělávání odpovídající úrovni A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a směřuje k dosažení úrovně odpovídající stupni B1, u motivovaných žáků k úrovni B1+, popř. B2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.
Žák rozumí hlavním myšlenkám srozumitelného spisovného projevu týkajícího se běžných témat, se kterými se setkává v osobním, školním i pracovním životě. Dokáže se zapojit do rozhovoru, který se týká běžných situací, a poradí si s většinou situací, jež mohou nastat při cestování v německy mluvících zemích. Dokáže jednoduchým a souvislým způsobem hovořit o známých tématech a oblastech svého zájmu, popsat své zkušenosti, události, přání a cíle a stručně zdůvodnit či vysvětlit své názory a plány. Dokáže napsat souvislý text týkající se známých témat a využívá přiměřené jazykové prostředky odpovídající dosažené úrovni.
Cílem předmětu je neustále prohlubovat znalosti jazykových prostředků a funkcí, tj. znalostí z cizí fonetiky, pravopisu, gramatiky, lexikologie i základů syntaxe německého jazyka, dále rozšiřovat slovní zásobu, a především rozvíjet schopnost a sebevědomí žáků dorozumět se jazykem, který není jejich mateřským, ve všech zásadních situacích. Rovněž si klade za cíl motivovat žáky a podněcovat jejich zájem o samostudium a v maximální míře podporovat jejich snahu a pomáhat překonávat překážky v mezilidské komunikaci obecně. V neposlední řadě má předmět rozšiřovat faktografické znalosti žáků týkající se zemí, ve kterých se studovaným jazykem mluví, a také upevňovat vědomí existence odlišných

kultur a zároveň postupného sbližování národů nejen v rámci evropské spolupráce, ale i v celosvětovém měřítku a informovat žáky o možnostech studia v zahraničí a účasti na různých mezinárodních projektech.
Výuka předmětu probíhá v dělených skupinách v rámci ročníku v odborné jazykové učebně, popř. v kmenové třídě v rozsahu 3 hodin týdně.
Součástí výuky a rozvoje praktických komunikačních dovedností jsou také zahraniční poznávací zájezdy a další vzdělávací aktivity v německy mluvících zemích, zejména v Rakousku a Německu. Žáci při nich využívají německý jazyk v autentických komunikačních situacích a získávají bezprostřední zkušenosti s kulturou a každodenním životem německy mluvících zemí.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Výuka německého jazyka přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Zadáváme žákům úkoly, při nichž musí sami vyhledávat informace z cizojazyčného tisku a odborné literatury, učíme je tak analyzovat a zpracovávat texty do referátů, zpráv a prezentací.
- Při řešení úkolů a cvičení z učebnice necháváme žákům prostor pro vlastní postup práce, k hledání správné formulace.
- Zadáváme žákům úkoly, ve kterých žáci prokáží svou schopnost spojovat své znalosti z výuky německého jazyka s poznatky z jiných předmětů.
- Nabídkou zahraničních poznávacích zájezdů, návštěvami divadelních či filmových představení v původním znění či účastí v soutěžích v cizím jazyce dáváme možnost žákům, aby v praxi uplatnili své jazykové znalosti, a motivujeme je pro jejich zdokonalení.
- Zařazováním práce se slovníky vedeme žáky k samostatnému používání těchto informačních zdrojů.
- Pravidelným ústním procvičováním vedeme žáky k opakování slovní zásoby.
- Poslechem audionahrávek a prací s poslechovými cvičeními zdokonalujeme výslovnost žáků.

Kompetence k řešení problému

- K výuce používáme jazykové učebnice, v nichž jsou pokyny v německém jazyce, pokyny nepřekládáme, a tím žáky vedeme k uplatnění osvojené slovní zásoby, rozvíjíme schopnost odvozovat neznámé výrazy z kontextu.
- Důsledně používáme v hodinách pokyny v německém jazyce, vedeme tak žáky k odhadu neznámých slov.

- Zařazováním soutěží a kvízů vedeme žáky k uplatňování jazykových znalostí z jiných předmětů.
- Ve výuce simulujeme témata běžného života, v nichž žáky podněcujeme k uplatňování svých názorů.
- Zadáváním jazykových úkolů dáváme žákům možnost hledání řešení situací a problémů, které mohou v běžném životě nastat.
- Zadáváme žákům úkoly, při nichž žáci diskutují a obhajují svůj názor vhodnou argumentací.

Kompetence komunikativní

- Řízeným dialogem vedeme žáky ke komunikaci v cizím jazyce.
- Poslechem audionahrávek s rodilými mluvčími vedeme žáky k porozumění slyšeného textu a k reprodukci vlastními slovy.
- Při čtení nahlas dbáme, aby žáci správně vyslovovali a četli plynule.
- Při ústním projevu dbáme na plynulost a srozumitelnost vyjadřování, zřetelnou artikulaci.
- Dáváme žákům prostor pro komunikativní využití internetu, mohou si dopisovat e-mailem nebo chatovat s přáteli v německém jazyce.
- Účastí v soutěžích v cizím jazyce vybízíme žáky k aktivní komunikaci.
- Zadáváme úkoly, při nichž si žáci osvojí různé útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, popis, inzerát atd.)
- Simulujeme diskuse na různá aktuální témata, v nichž žáky motivujeme vyjadřovat své názory a možné způsoby řešení problémů.
- Výuka vede žáky k porozumění kulturním a společenským odlišnostem německy mluvících zemí, k respektování odlišných kulturních vzorců a ke schopnosti vhodně reagovat v mezikulturních komunikačních situacích.

Kompetence sociální a personální

- Zadáváme žákům úkoly, v nichž simulujeme německy mluvící prostředí a běžné životní situace, v kterých žáci mohou uplatňovat své jazykové znalosti.
- Vedeme žáky k vyjádření svých názorů a obhajobě svých stanovisek.
- Dáváme žákům možnost spolupracovat s ostatními, akceptovat názor druhých a tolerovat jiné postupy.
- Vedeme žáka k utváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii.

Kompetence občanské

- Vedeme žáka, aby informovaně zvažoval vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými a aby se rozhodoval a jednal vyváženě.
- Žák je veden k respektování různorodosti hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí.
- Žák je veden k rozšiřování svých poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, k jejich spoluvytváření a ochraně.

Kompetence k podnikavosti

- Motivujeme žáka k získávání a kritickému vyhodnocování informací o vzdělávacích a pracovních příležitostech, k využívání dostupných zdrojů a informací při plánování a realizaci aktivit.
- Vedeme žáka, aby se cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti rozhodoval o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření.
- Motivujeme žáka k uplatnění proaktivního přístupu, vlastní iniciativy a tvořivosti, chceme, aby vítal a podporoval inovace.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k využívání digitálních nástrojů při osvojování německého jazyka, například elektronických slovníků, online jazykových cvičení, výukových platforem, autentických německojazyčných médií a nástrojů pro tvorbu a prezentaci vlastních výstupů.
- Motivujeme žáka, aby digitální technologie a způsob jejich použití nastavoval a měnil podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby.
- Rozvíjíme u žáků schopnost předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení a dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné duševní zdraví; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí vedeme žáka k etickému jednání, s ohleduplností a respektem k druhým.
- Vedeme žáky ke kritickému ověřování informací získaných z digitálních zdrojů a k odpovědnému a etickému využívání digitálních technologií včetně nástrojů umělé inteligence.
- Učíme žáka vyrovnávat se s proměnlivostí digitálních technologií a motivujeme ho posuzovat, jak vývoj technologií ovlivňuje různé aspekty života jedince a společnosti a životní prostředí, podněcujeme ho zvažovat rizika a přínosy.

Německý jazyk		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Řečové dovednosti: - žák pojmenuje části lidského těla a umí popsat vzhled osoby – dokáže nazvat různé druhy nemocí, potíže a udělit jednoduché rady - dokáže vést rozhovory u lékaře a v lékárně o svých potížích a léčbě - při poslechu rozhovoru rozliší jednotlivé mluvčí a rozpozná jejich postoje a citové zabarvení promluvy **Písemné dovednosti:** - naučí se zformulovat odpověď na fóru s doporučením **Gramatika:** - seznámí a naučí se používat spojky a správný slovosled v souřadných souvětích – vazby sloves **Reálie:** - orientuje se v odlišnostech zdravotnických zařízení u nás a v německy mluvících zemích	**14. Péče o zdraví, lidské tělo, u lékaře a v lékárně** - popis lidského těla, názvy nemocí a zdravotních potíží - názvy léčiv a jejich aplikace - souvětí souřadné (spojky: und, oder, aber, sondern, denn; dann, deshalb, deswegen, daher, darum, sonst, trotzdem, außerdem)	OSV – Sociální komunikace – sdělení obtíží a žádost o pomoc
ŘD: - žák se naučí popsat sporty, pohovořit o sportovních aktivitách a sportovním vybavení - naučí se	**15. Sport, zdravý styl života** - druhy sportů - sportovní vybavení - sportovní výsledky	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – péče

Německý jazyk		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
interpretovat sportovní výsledky - dokáže pohovořit o zdravém stylu života a co k němu patří **PD**: - umí přečíst a napsat e-mail v rámci daného tematického okruhu - umí přečíst a napsat zprávu o sportovním utkání **GR:** - zvládne problematiku slovosledu vět vedlejších – vazby sloves **RE:** – seznámí se s významnými sportovci v německy mluvících zemí	- půjčovna sportovního vybavení - souvětí podřadné (spojky: wenn, als, obwohl) - 3. stupeň přídavných jmen jako přívlastek	o zdraví a vlastní návyky OSV – Spolupráce a soutěž – fair play
ŘD: - žák se umí popsat a dokáže se informovat o různých kulturních akcích a představeních - odhadne význam neznámých slov na základě osvojené slovní zásoby a kontextu **PD:** - nacvičí si tvorbu pozvánky na akci typu vernisáž	**16. Kultura a umění, literatura, historie** - slovní zásoba ke kulturním akcím (film, výtvarné umění, hudba a literatura) - vyjádření a popis uměleckého díla - recenze filmu - popis literární/filmové postavy - um...zu, spojka „damit“ ve vedlejší větě - infinitiv s/bez „zu“ - zkracování vedlejších vět s dass	VMEGS – Žijeme v Evropě – německé kulturní dění a poválečné souvislosti

Německý jazyk		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
GR: - zvládne používání spojky „damit“ ve větě vedlejší, také vazbu „um...zu“ – naučí se používat vazbu infinitivu s „zu“ – naučí se zkracovat vedlejší věty s dass pomocí vazby s „zu“ – vazby sloves **RE:** - seznámí se s filmovým festivalem Berlinale – získá základní informace o historii Německa pod 2. světové válce		

Německý jazyk		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
ŘD: - žák se naučí porozumět novinovému článku a odlišení fake news od seriózních zpráv – zvládá pohovořit o každodenních aktivitách spojených s novými médii - rozpozná strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - volí způsob čtení podle typu textu a účelu čtení **PD:**	**17. Komunikace, média** - slovní zásoba k tématu komunikace a médií - stará a nová média, technické prostředky dorozumívání - telefon, internet - sociální sítě - fake news - sociální sítě a společnost - préteritum - použití préterita a perfekta	MV – Mediální produkty a jejich významy – ověřování zpráv MV – Média a mediální produkce – tvorba článku MV – Účinky mediální produkce a vliv médií – sociální sítě

Německý jazyk		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- umí přispívat na sociální sítě – naučí se napsat jednoduchý článek **GR:** - zvládá použití préterita ve větách – zvládá použití perfekta a préterita ve větách - vedlejší věty vztažné - vazby sloves **RE:** - seznámí se sociálními sítěmi používanými v německy mluvících zemích - seznámí se s novinami vycházejícími v německy mluvících zemích	- vedlejší věty vztažné	
ŘD: - žák umí poradit a klást podmínky v rámci výběru dalšího vzdělání – žák se naučí porozumět a vyjednat možnost vzdělání, studijního pobytu v německy mluvících zemích – žák se naučí hovořit o své dosavadní cestě za vzděláním - žák se naučí jednat po telefonu **PD:** - umí popsat písemně i ústně systém školství - dokáže napsat životopis	**18. Vzdělání, studium** - slovní zásoba k danému tématu (studium, maturita, další studium) - studium v autoškole - konjunktiv II.	VMEGS – Vzdělávání v Evropě a ve světě – školské systémy a studijní mobilita

Německý jazyk		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
GR: - naučí se používat konjunktiv II − vazby sloves **RE:** - seznámí se školským systémem v německy mluvících zemích - rozlišuje rozdíly v psaní životopisu u nás a v německy mluvících zemích		
ŘD a GR: - žák se naučí používat konjunktiv sloves při vyjadřování přání, při udílení návrhů v oblasti práce a povolání a volnočasových aktivit - žák dokáže pojmenovat různá povolání a zeptat se na ně - orientuje se v nabídce zaměstnání na pracovních serverech - zvládne pracovní pohovor - zvládne pracovní telefonický rozhovor - vazby sloves **PD:** - vyjádří se písemně o svých aktivitách ve volném čase - umí číst pracovní nabídku a reagovat na ni písemnou formou	**19. Práce a povolání, plány do budoucna, volnočasové aktivity** - slovní zásoba tradičních i netradičních povolání - sny, přání, lidské osudy, životní cíle a priority - pracovní nabídka a žádost o místo, pracovní pohovor a motivační dopis - konjunktiv II. (pokračování) - budoucí čas	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – volba povolání a priority OSV – Sociální komunikace – pracovní pohovor

Německý jazyk		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- zvládne napsat motivační dopis -využívá překladový slovník při zpracování písemného projevu na méně běžné téma **RE:** - získá možnost srovnání povolání a volnočasových aktivit v minulosti a současnosti		

Německý jazyk		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
ŘD: - žák se naučí vést rozhovory spojené se službami (zejm. v oblasti cestovního ruchu, kultury, bankovních služeb) **PD:** - žák rozumí a dokáže vyplnit formuláře, smlouvy k poskytovaným službám **GR**: - umí použít trpný rod - vazby sloves	**20. Švýcarsko, služby** - základní informace o Švýcarsku - základní informace o Curychu a Bernu - slovní zásoba k tématu služby (druhy) - trpný rod	VMEGS – Žijeme v Evropě – švýcarské reálie

Německý jazyk		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
RE: - získá informace o Švýcarsku, Curychu a Bernu		
ŘD: - umí pohovořit o svém regionu a o své zemi - využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů **PD:** - žák dokáže sestavit popis svého regionu **GR:** - naučí se používat předložky, přídavná a podstatná jména ve 2. pádě - naučí se slabé skloňování podst. jmen − vazby sloves **RE**: - seznámí se s reáliemi ČR a Prahy	**21. Můj region, můj domov** - slovní zásoba daného tématu - informace o České republice - informace o Praze - pozdravy z dovolené - významné osobnosti - předložky s 2. pádem - skloňování podstatných a přídavných jmen - 2. pád - slabé skloňování podstatných jmen - vazby sloves	VMEGS – Žijeme v Evropě – český region v evropském kontextu
ŘD: - žák se naučí vést rozhovory a konverzovat na dané téma **PD:**	**22. Společnost a politika, EU** - slovní zásoba k tématu politika, mezilidské vztahy - ČR a její sousedé - základní informace o EU	VMEGS – Žijeme v Evropě – evropské instituce a sousedské vztahy

Německý jazyk		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- popíše písemně jednotlivé instituce EU **GR:** - naučí se používat neurčitá zájmena a zájmenná příslovce - naučí se slovosled ve větách s příslovečnými určeními - vazby sloves **RE:** - seznámí s informacemi o EU	- místo politiky v každodenním životě - neurčitá zájmena - zájmenná příslovce tázací - vzájemné postavení příslovečných určení	OSV – Sociální komunikace – věcná diskuse
ŘD: - žák se naučí vést rozhovory na téma zvířata, rostliny a ochrana životního prostředí **PD:** - popíše své oblíbené zvíře/rostlinu a činnosti spojené s ochranou přírody **GR:** - naučí se používat plusquamperfektum - naučí se používat časové věty - vazby sloves	**23. Příroda a životní prostředí** - slovní zásoba k tématu (rostliny, živočichové, ochrana životního prostředí, ekologie, budoucnost naší planety) - plusquamperfektum - časové věty (bevor, nachdem, als, wenn, seit(dem), bis)	EV – Člověk a životní prostředí – vlastní jednání a ochrana přírody

Německý jazyk		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
RE: - seznámí se s reáliemi německy mluvících zemí - s ekologií v těchto zemích		

Německý jazyk		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
ŘD: - žák se naučí vést rozhovory na téma svátky a zvyky - žák je schopen pohovořit o rozdílech ve svátcích a zvycích v ČR a německy mluvících zemích **PD:** - napíše dopis o svém krátkém pobytu v německy mluvících zemích **GR:** - naučí se používat vztažné věty, směrová příslovce a vespolná zájmena − vazby sloves **RE:** - seznámí se s reáliemi německy mluvících zemí - svátky a tradice	**24. Svátky a zvyky, mezilidské vztahy** - slovní zásoba zvyky a tradice, vztahy mezi lidmi - vztažné věty - vespolná zájmena - vazby sloves - směrová příslovce	MKV – Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí – respektující srovnání tradic

Německý jazyk		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
ŘD: - žák se naučí vést rozhovory na dané téma - žák se naučí porozumět a interpretovat návod na instalaci, používání **PD:** - dokáže vyplnit reklamační formulář **GR:** - umí vytvořit složená podstatná a přídavná jmény vazby sloves **RE:** - seznámí se s významnými postavami vědy německy mluvících zemí (mj. nositeli Nobelovy ceny)	**25. Věda a technika** - slovní zásoba k tématům vědy a techniky - věda a technika v každodenním životě - životní situace spojené (nejen) s technikou - složená podstatná jména - složená přídavná jména	EV – Člověk a životní prostředí – přínosy a rizika technologií
ŘD: - žák dokáže vyprávět o událostech z vlastního života za použití préterita i perfekta - umí vyjádřit své plány, touhy a přání – umí vyjádřit své plány, touhy a přání vzhledem ke společnosti **GR:** - opakování perfekta a préterita, příčestí minulého a přítomného	**26. Společnost a její budoucnost** - vzpomínky na události v životě - přání, rady, návrhy - vize společnosti, mezilidské vztahy - sci-fi, budoucnost planety - perfektum a préteritum - příčestí minulé a přítomné - zpodstatnělá přídavná jména	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – budoucí cíle OSV – Morálka všedního dne – osobní odpovědnost za společnost

Německý jazyk		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- zpodstatnělá přídavná jména **PD:** - písemně i ústně umí vyjádřit své plány, touhy a přání **RE:** – seznámí se s německými písněmi		
ŘD: -žák dovede reprodukovat cizí myšlenky a názory, -tvoří věty pomocí sloves: behaupten, sagen… **GR a PD:** - rozumí nepřímé řeči a vyjádření cizí myšlenky pomocí Konjunktivu I - tvoří věty zvolací, recepty a návody pomocí Konjunktivu I	**Vzájemné porozumění** - reprodukce cizích myšlenek - Konjunktiv Präsens a Perfekt	OSV – Sociální komunikace – věrné předání stanoviska druhého

5.4 Matematika

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
4	4	4	4	16
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávací oblasti a vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace. Navazuje na matematické vzdělávání na nižším stupni gymnázia, prohlubuje a systematizuje získané znalosti a dovednosti a rozvíjí schopnost využívat je při dalším studiu i v praktickém životě.

Předmět rozvíjí logické a abstraktní myšlení, prostorovou představivost, schopnost zobecňování a přesného vyjadřování. Žáci se učí pracovat s matematickými pojmy, symboly, výrazy a vztahy, formulovat a zdůvodňovat své závěry a přehledně zaznamenávat postup řešení. Důraz je kladen na porozumění souvislostem, volbu vhodných metod, porovnávání různých postupů a kritické posuzování správnosti a smysluplnosti výsledků.

V průběhu studia žáci rozšiřují své početní a algebraické dovednosti a vytvářejí si ucelenou představu o funkcích, jejich vlastnostech a grafickém znázornění. V geometrii prohlubují poznatky o rovinných útvarech, řeší konstrukční a početní úlohy a posuzují počet řešení v závislosti na zadaných podmínkách. Své znalosti dále rozšiřují o geometrii v prostoru a analytickou geometrii. Součástí výuky jsou také posloupnosti, kombinatorika, pravděpodobnost a práce s daty. Rozšiřující učivo zahrnuje komplexní čísla a základy diferenciálního a integrálního počtu.

Výuka propojuje osvojování teoretických poznatků s řešením úloh a problémů vycházejících z běžného života a dalších vyučovacích předmětů, zejména přírodovědných. Podporuje samostatnou práci, spolupráci i diskusi nad různými způsoby řešení. Podle povahy učiva jsou využívány kalkulátory a vhodné digitální nástroje pro výpočty, znázorňování matematických vztahů a ověřování výsledků. Žáci jsou vedeni k účelnému používání těchto nástrojů a k porozumění použitým postupům.

Matematika se vyučuje jako povinný předmět v kvintě až oktávě osmiletého gymnázia s časovou dotací čtyři vyučovací hodiny týdně v každém ročníku. Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách. Předmět vytváří předpoklady pro další vzdělávání, přípravu k maturitní zkoušce a studium oborů využívajících matematické znalosti a dovednosti.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Předmět Matematika přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí prostřednictvím následujících výchovných a vzdělávacích strategií:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k porozumění matematickým pojmům a vztahům a k účelnému používání matematických symbolů, vzorců a grafů.
- Podporujeme žáky v propojování nových poznatků s dřívějšími znalostmi a zkušenostmi z běžného života i dalších vyučovacích předmětů.
- Vedeme žáky k samostatné volbě vhodných postupů učení, průběžnému ověřování porozumění a využívání chyb ke zlepšování vlastních výsledků.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáme žákům problémové úlohy a vedeme je k rozboru zadání, určení podmínek řešení a rozčlenění složitějšího problému na jednodušší části.
- Umožňujeme žákům navrhovat a porovnávat různé způsoby řešení, formulovat předpoklady a ověřovat jejich platnost pomocí matematické argumentace.
- Vedeme žáky ke kontrole správnosti postupu a výsledků a k posuzování jejich smysluplnosti vzhledem k zadání a praktické situaci.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k přesnému a srozumitelnému formulování matematických myšlenek a ke správnému používání odborných pojmů a symbolických zápisů.
- Vytváříme příležitosti k vysvětlování a obhajování zvolených postupů, zdůvodňování závěrů a věcné diskusi o různých řešeních.

- Vedeme žáky k přehlednému zápisu výpočtů a geometrických konstrukcí a k vytváření a interpretaci tabulek, grafů a dalších matematických znázornění.

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme spolupráci při řešení matematických úloh a vedeme žáky k účelnému rozdělení činností a odpovědnosti za společný výsledek.
- Podporujeme žáky ve sdílení postupů, vzájemné pomoci a respektování odlišných názorů, včetně přijetí lépe zdůvodněného řešení.
- Vytváříme prostředí, ve kterém se žáci nebojí předkládat vlastní návrhy, pracovat s chybou a realisticky posuzovat své možnosti a pokrok.

Kompetence občanská

- Ukazujeme žákům význam matematiky pro porozumění společenským jevům a pro odpovědné rozhodování v každodenním životě.
- Vedeme žáky ke kritickému posuzování číselných údajů, grafů a statistických sdělení a k rozpoznávání jejich zavádějícího použití.
- Vyžadujeme dodržování dohodnutých pravidel spolupráce, respektování práce ostatních a poctivé jednání při zpracování a prezentaci výsledků.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k aktivnímu a samostatnému přístupu k práci, plánování postupu řešení a dokončování zadaných úkolů.
- Podporujeme přesnost, pečlivost a vytrvalost a vedeme žáky k posuzování účelnosti zvolených postupů a důsledků případných chyb.
- Zařazujeme praktické úlohy, při nichž žáci využívají matematické poznatky k porovnávání možností, vyhodnocování rizik a řešení finančních situací.

Kompetence digitální

- Umožňujeme žákům účelně využívat digitální zařízení a vhodné aplikace pro výpočty, tvorbu grafů, geometrické konstrukce a zkoumání matematických vztahů.
- Vedeme žáky k volbě vhodných digitálních nástrojů pro zpracování, znázorňování a sdílení dat a ke kritickému ověřování získaných výsledků.

- Vedeme žáky k odpovědnému a etickému používání digitálních technologií včetně umělé inteligence, k uvádění použitých zdrojů a k ochraně osobních údajů.

Matematika		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- provádí početní operace v oboru přirozených, celých, racionálních a reálných čísel - odhaduje a účelně počítá hodnoty číselných výrazů, podle potřeby využívá kalkulátor - upravuje mnohočleny, lomené výrazy a výrazy s mocninami a odmocninami a určuje podmínky jejich smyslu - rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a pomocí vzorců a využívá rozklad při řešení rovnic a nerovnic	Číselné obory a algebraické výrazy	
- řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice a soustavy lineárních rovnic a nerovnic - využívá diskriminant při řešení kvadratických rovnic a určuje počet reálných kořenů - řeší rovnice a nerovnice v součinovém a podílovém tvaru a s absolutní hodnotou - řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli a pod odmocninou a ověřuje přípustnost výsledků - rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy a v jednoduchých případech diskutuje řešitelnost	Rovnice a nerovnice	

Matematika		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- rozhodne o pravdivostní hodnotě výroku - provede negaci výroku - pomocí tabulky pracuje se základními výroky (konjunkce, disjunkce, implikace, ekvivalence) a se složenými výroky	Výroky a operace s nimi	
- zná základní pravidla pro dělitelnost - zapíše násobek čísla pomocí výrazu - využívá pravidel pro dělitelnost ve slovních úlohách	Dělitelnost	
- řeší soustavy dvou rovnic o dvou neznámých substituční metodou - řeší soustavy dvou rovnic sčítací metodou - řeší vhodnými metodami soustavy tří rovnic o třech neznámých	Rovnice o třech neznámých	
- zapíše kvadratickou rovnici v normovaném tvaru - využívá vztahů mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice k hledání kořenů - ze znalosti kořenů sestaví kvadratickou rovnici - ze znalosti jednoho kořene určí druhý kořen - využívá řešení kvadratických rovnic ve slovních úlohách	Vztah mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice	
- využívá pravidla pro násobení, dělení a umocňování mocnin - upravuje mocniny se záporným exponentem - pracuje s mocninami s racionálním exponentem	Mocniny a odmocniny	

Matematika		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- zapíše množinu výčtem prvků - zapíše množinu danou charakteristickou vlastností - orientuje se v číselných množinách - zapíše sjednocení, průnik, rozdíl a doplněk množin - pomocí intervalu zapíše množinu v oboru reálných čísel - provádí operace s množinami pomocí intervalů - rozlišuje rovnost množin a vztah podmnožiny	Množiny	
- zakreslí Vennův diagram pro tři množiny - pomocí Vennových diagramů určí průnik, rozdíl, sjednocení a doplněk množin i ve složitějších úlohách	Vennovy diagramy	
- interpretuje absolutní hodnotu jako vzdálenost na číselné ose - řeší jednoduché rovnice s absolutní hodnotou pomocí číselné osy	Absolutní hodnota	
- využívá symbolické zápisy - rozhodne o společných bodech trojúhelníku a přímky - rozhodne o shodnosti trojúhelníků podle vět sss,sus,usu - rozhodne, zda jsou trojúhelníky podobné - využívá podobnosti trojúhelníků k řešení praktických úloh - graficky zmenšuje a zvětšuje úsečky a složitější útvary	Planimetrie	

Matematika		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- určí počet úhlopříček mnohoúhelníku - vypočte součet vnitřních úhlů mnohoúhelníku - sestrojí vybrané pravidelné mnohoúhelníky, u sedmiúhelníku a devítiúhelníku využívá přibližnou konstrukci nebo digitální nástroj - sestrojí čtyřúhelník - rozhodne o vzájemné poloze kružnice a přímky - rozhodne o vzájemné poloze dvou kružnic - při konstrukcích využívá středový a obvodový úhel	Vlastnosti rovinných obrazců	
- vypočte obsah trojúhelníku, lichoběžníku, kruhu a mezikruží - využívá Heronův vzorec pro obsah trojúhelníka - využívá k výpočtům podobnosti - vypočte obvod a obsah kruhové výseče - pro výpočty využívá Euklidovy a Pythagorovu větu - řeší úlohy s využitím mocnosti bodu ke kružnici	Obsahy a obvody	
- řeší konstrukční úlohy s využitím množin bodů (Thaletova kružnice, rovnoběžky, kružnice) - řeší konstrukční úlohy s využitím středového a obvodového úhlu - využívá při konstrukcích doplnění na rovnoběžník - správně a přehledně zapíše postup konstrukce - provede diskusi počtu řešení - provede konstrukci úsečky, jejíž délka je dána	Konstrukční úlohy s využitím množin bodů dané vlastnosti	OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů: plánování konstrukce a reflexe postupu

Matematika		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
odmocninou pomocí Euklidovy, popř. Pythagorovy věty		
- využívá osovou a středovou souměrnost, posunutí, otočení a stejnolehlost při řešení geometrických úloh - řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy pomocí zobrazení a konstrukce na základě výpočtu - používá náčrt, zdůvodňuje vlastnosti a třídí rovinné útvary	Shodná zobrazení a stejnolehlost	

Matematika		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- určí podmínky pro řešení rovnice - vyřeší lineární rovnici s parametrem pro všechny hodnoty parametru - řeší kvadratické rovnice s parametrem	Rovnice s parametrem	
- z grafu funkce stanoví definiční obor a obor hodnot - ze zadané tabulky hodnot sestrojí graf funkce - z grafu určí, zda je funkce rostoucí nebo klesající - z grafu určí funkci sudou a lichou - z grafu určí, zda je funkce prostá - z grafu určí omezenost, maxima a minima funkce (i lokální)	Funkce	
- podle rovnice lineární funkce pozná funkci rostoucí a klesající	Lineární funkce	

Matematika		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- najde průsečíky grafu lineární funkce s osami souřadnic - zapíše rovnici lineární funkce, která je zadaná tabulkou nebo grafem - graficky řeší soustavy dvou lineárních rovnic o dvou neznámých - využívá grafy lineárních funkcí při řešení slovních úloh		
- určí tvar grafu kvadratické funkce - najde průsečíky grafu kvadratické funkce s osami souřadnic - určí souřadnice vrcholu paraboly - sestrojí graf kvadratické funkce, který neprotíná osu x	Kvadratické funkce	
- sestrojí graf lineární funkce s absolutní hodnotou - řešením v intervalech sestrojí graf funkce s více absolutními hodnotami - sestrojí graf kvadratické funkce s absolutní hodnotou	Funkce s absolutními hodnotami	
- sestrojí graf lineární lomené funkce	Lineární lomená funkce	
- sestrojí graf mocninné funkce pro sudý i lichý exponent - sestrojí graf mocninné funkce pro záporný exponent - využívá grafů mocninných funkcí k porovnávání mocnin	Mocninné funkce	

Matematika		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- určí, zda k zadané funkci existuje funkce inverzní - k zadané funkci zapíše předpis pro inverzní funkci - sestrojí graf inverzní funkce - pomocí pravidel pro inverzní funkce sestrojí graf odmocniny	Inverzní funkce	
- sestrojí graf exponenciální funkce - řeší exponenciální rovnice převodem na stejný základ	Exponenciální funkce a rovnice	
- provádí základní výpočty pomocí logaritmů (výpočet logaritmu při daném základě, výpočet základu)	Logaritmické funkce	
- sestrojí graf logaritmické funkce - využívá graf logaritmické funkce k porovnání logaritmů - provádí výpočty s využitím vět o logaritmech - řeší logaritmické rovnice pomocí vět o logaritmech - řeší logaritmické rovnice pomocí substituce	Logaritmické rovnice	
- pracuje s přirozenou exponenciální funkcí a přirozeným logaritmem - graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav a řeší odpovídající praktické problémy	Přirozená exponenciální funkce	
- určuje vlastnosti studovaných funkcí z předpisu i grafu a zdůvodňuje je - využívá funkce při řešení rovnic a nerovnic - modeluje reálné závislosti pomocí vhodných funkcí,	Funkční vztahy a jejich aplikace	OSV – Spolupráce a soutěž: společné řešení modelové

Matematika		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
interpretuje výsledky a posuzuje meze modelu - účelně využívá digitální nástroje pro zobrazení funkcí a ověření řešení		úlohy, rozdělení práce a reflexe spolupráce
- pracuje s úhly ve stupních i radiánech a převádí mezi těmito jednotkami - převede úhel na základní tvar - používá jednotkovou kružnici ke znázornění goniometrických funkcí - sestrojí grafy goniometrických funkcí (i s absolutní hodnotou)	Goniometrické funkce	
- řeší jednoduché goniometrické rovnice - pomocí jednotkové kružnice nalezne úplné řešení - řeší goniometrické rovnice s využitím vztahů mezi funkcemi - řeší goniometrické rovnice s využitím substituce	Goniometrické rovnice	
- využívá vzorce pro gon.funkce součtu a rozdílu argumentů - využívá vzorce pro součet a rozdíl goniometrických funkcí - využívá sinovou a kosinovou větu pro výpočet stran a úhlů v trojúhelníku - s využitím úhlů počítá obsah trojúhelníka - vypočte obsah trojúhelníka pomocí Heronova vzorce - vypočte poloměr kružnice trojúhelníku opsané	Součtové vzorce, sinová a cosinová věta	

Matematika		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
a vepsané - využívá vzorců při řešení slovních úloh		
- určí vzájemnou polohu dvou přímek - určí vzájemnou polohu přímky a roviny	Vzájemná poloha přímky a roviny	
- znázorní řezy krychle pomocí rovnoběžných úseček - znázorní řezy krychle pomocí přechodu přes společnou hranu - znázorní řezy krychle pomocí kolmého průmětu	Řezy krychle rovinou	
- sestrojí průsečnici dvou rovin v krychli - vypočte obvod a obsah řezu krychle	Průsečnice dvou rovin	
- sestrojí průmět přímky do roviny - vypočte odchylku dvou přímek v krychli	Odchylka dvou přímek	
- sestrojí průmět přímky do roviny - určuje odchylku přímky a roviny pomocí úhlu přímky a jejího kolmého průmětu do roviny a rozlišuje případ kolmé přímky	Odchylka přímky a roviny	
- sestrojí kolmý průmět bodu do roviny - vypočte vzdálenost bodu od roviny - při výpočtech využívá vztahů pro stěnovou a tělesovou úhlopříčku a pro výšku v rovnostranném trojúhelníku	Vzdálenost bodu od přímky a roviny	
- charakterizuje a třídí základní tělesa a využívá jejich vlastnosti - zobrazuje hranol a jehlan ve volném rovnoběžném	Tělesa a prostorové vztahy	

Matematika		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
promítání a sestrojuje jejich rovinné řezy - určuje vzájemnou polohu dvou rovin, odchylku rovin a vzdálenosti prostorových útvarů v jednoduchých úlohách - počítá povrchy a objemy hranolu, jehlanu, válce, kužele a koule - řeší praktické stereometrické úlohy pomocí náčrtu, trigonometrie a algebraických úprav		

Matematika		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- umocní komplexní jednotku - sčítá a odčítá komplexní čísla v algebraickém tvaru - zapíše číslo komplexně sdružené - usměrní lomený výraz s komplexním číslem ve jmenovateli - vypočte absolutní hodnotu komplexního čísla - řeší lineární rovnice s komplexními čísly a jejich soustavy	Komplexní číslo v algebraickém tvaru	
- interpretuje komplexní číslo jako bod v Gaussově rovině - zapíše komplexní číslo v goniometrickém tvaru	Gaussova rovina, goniometrický tvar komplexního čísla	
- násobí, dělí a umocňuje komplexní čísla v goniometrickém tvaru	Početní výkony s komplexními čísly	

Matematika		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- řeší binomické rovnice vyšších řádů, výsledek znázorní v Gaussově rovině	Binomické rovnice	
- řeší kvadratické rovnice v oboru C - řeší kvadratické rovnice s komplexními koeficienty - řeší soustavy rovnic v C	Kvadratické rovnice s komplexními koeficienty	
- zakreslí bod v pravoúhlé soustavě souřadnic v rovině i v prostoru - určí vzdálenost dvou bodů v rovině i v prostoru - určí souřadnice středu úsečky	Analytická geometrie Vzdálenost dvou bodů	
- zapíše souřadnice vektoru - určuje rovnoběžnost a kolmost vektorů - násobí vektor reálným číslem, sčítá a odčítá vektory - využívá lineární kombinace při posuzování lineární závislosti vektorů - určí velikost vektoru - vypočte skalární součin vektorů, využívá jej pro určení kolmosti vektorů - vypočte úhel mezi vektory - vypočte vektorový součin, využívá jej k určení kolmého vektoru - vypočte smíšený součin - vypočte obsah rovnoběžníku a trojúhelníku - vypočte objem rovnoběžnostěnu	Operace s vektory	

Matematika		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- sestavuje parametrické vyjádření přímky v rovině z bodu a směrového vektoru nebo ze dvou bodů - zjišťuje, zda bod leží na přímce - určuje vzájemnou polohu a případný průsečík přímek daných parametricky	Parametrická rovnice přímky v rovině	
- sestavuje obecnou rovnici přímky ze dvou bodů nebo z bodu a směrového či normálového vektoru - převádí parametrické vyjádření na obecnou rovnici a naopak - určuje příslušnost bodu k přímce, vzájemnou polohu a případný průsečík přímek	Obecná rovnice přímky v rovině	
- vypočte odchylku dvou přímek - vypočte vzdálenost bodu od přímky	Metrické úlohy v rovině	
- zapíše přímku ve směrnicovém tvaru - interpretuje smysl tohoto vyjádření - zapíše přímku v úsekovém tvaru, interpretuje geometrický smysl tohoto vyjádření	Směrnicový a úsekový tvar rovnice přímky	
- zapíše rovnici kružnice dané středem a poloměrem - zapíše rovnici kružnice dané třemi body - určí vzájemnou polohu dvou kružnic - rozhodne o vzájemné poloze přímky a kružnice - napíše rovnici tečny ke kružnici	Kružnice v rovině	
- zapíše rovnici elipsy v rovině - interpretuje elipsu jako množinu bodů dané	Elipsa v rovině	

Matematika		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
vlastnosti - ze zadané rovnice určí střed a ohniska elipsy - rozhodne o vzájemné poloze přímky a elipsy - zapíše rovnici tečny k elipse		
- charakterizuje parabolu a hyperbolu jako množiny bodů dané vlastnosti - sestavuje jejich vrcholovou nebo osovou rovnici z daných údajů - z rovnice určuje základní údaje o kuželosečce a načrtne ji - řeší analyticky vzájemnou polohu přímky a paraboly nebo hyperboly	Parabola a hyperbola	
- vypočte faktoriál zadaného čísla - výhodně násobí a dělí faktoriály	Faktoriál	
- vypočte kombinační číslo - používá pravidla pro operace s kombinačními čísly	Kombinační čísla	
- řeší příklady s využitím binomické věty - využívá Pascalův trojúhelník při práci s kombinačními čísly a binomickou větou	Binomická věta	
- řeší reálné problémy pomocí kombinatorických pravidel a vhodných modelů - rozlišuje a používá kombinace a variace s opakováním i bez opakování a permutace	Kombinatorické úlohy	

Matematika		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- volí vhodný kombinatorický postup a zdůvodňuje jeho použití		
- popisuje náhodný pokus, možné výsledky a náhodné jevy - určuje pravděpodobnost jevu v jednoduchých modelech se stejně pravděpodobnými výsledky a využívá kombinatorické postupy - počítá pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů a využívá nezávislost jevů - interpretuje výsledky pravděpodobnostních výpočtů v praktických situacích	Pravděpodobnost náhodných jevů	
- vymezuje statistický soubor, jednotku a znak a zpracovává četnosti - určuje a interpretuje vážený aritmetický průměr, medián, modus, percentily, kvartily, směrodatnou a mezikvartilovou odchylku - volí vhodné metody analýzy dat a zpracovává data pomocí digitálních výpočetních nástrojů - vytváří, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy a porovnává různé reprezentace dat - kriticky posuzuje statistická sdělení v médiích a odhaluje zavádějící zobrazení údajů	Statistika a práce s daty	MV – Mediální produkty a jejich významy: kritické posouzení statistických sdělení a grafů v médiích

Matematika		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- pracuje s posloupnostmi zadanými rekurentně nebo vzorcem pro n-tý člen - určuje a zdůvodňuje monotónnost a omezenost posloupnosti	Posloupnosti	
- čte a zapisuje matematická tvrzení pomocí symbolů a správně používá kvantifikátory - rozlišuje definici a větu, předpoklad a závěr věty - posuzuje správnost úsudku, formuluje hypotézy a ověřuje je důkazem nebo vyvrací protipříkladem - zdůvodňuje zvolený postup a ověřuje správnost řešení	Argumentace a ověřování	
- provádí jednoduché důkazy metodou matematické indukce	Matematická indukce	
- zapíše vzorec pro aritmetickou posloupnost - sčítá členy aritmetické posloupnosti - určuje n-tý člen a součet prvních n členů a řeší aplikační úlohy	Aritmetická posloupnost	
- zapíše vzorcem geometrickou posloupnost - určí n-tý člen geometrické posloupnosti - řeší slovní úlohy s využitím posloupností - určuje součet prvních n členů geometrické posloupnosti	Geometrická posloupnost	
- vysvětluje složené úrokování pomocí exponenciální funkce a geometrické posloupnosti	Finanční matematika	

Matematika		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- řeší praktické úlohy na zhodnocování a znehodnocování peněz a interpretuje výsledky v kontextu zadání		
- určí limitu posloupnosti - určí, zda je posloupnost konvergentní nebo divergentní - při určování limit využívá věty o limitách a rozlišuje neurčité výrazy	Limita posloupnosti	
- určí součet nekonečné geometrické řady při splnění podmínky konvergence - řeší slovní úlohy s využitím řad	Nekonečná geometrická řada	
- určí spojitost funkce - určí vlastní limitu ve vlastním bodě - určí nevlastní limitu v nevlastním bodě - určí nevlastní limitu ve vlastním bodě - určí vlastní limitu v nevlastním bodě - využívá věty o limitách	Limita funkce	
- zapíše směrnicový tvar rovnice tečny ke grafu funkce	Tečna ke grafu funkce	
- zapíše rovnici asymptoty ke grafu	Asymptoty ke grafu funkce	
- určí derivaci jednoduché funkce - určuje derivace součtu, rozdílu, součinu, podílu a složené funkce	Derivace funkce	
- pomocí první a druhé derivace vyšetří průběh funkce, načrtne její graf	Průběh funkce	

Matematika		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- využívá derivace ve slovních úlohách - využívá fyzikální význam derivace		
- najde primitivní funkci k jednoduchým funkcím	Primitivní funkce	
- vypočte určitý integrál jednoduché funkce a interpretuje jej jako orientovaný obsah - využívá určitý integrál k výpočtu obsahu rovinné oblasti se zohledněním znaménka funkce	Newtonův určitý integrál	

5.5 Biologie

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
2,5	2,5	2,5	0	7,5
Povinný	Povinný	Povinný		

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Biologie je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda a vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Biologie podle Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia. Navazuje na poznatky a dovednosti získané v předmětu Přírodopis na nižším stupni gymnázia a dále je rozvíjí a prohlubuje.

Výuka biologie je zaměřena na poznávání živé přírody, její rozmanitosti, stavby a funkcí organismů, jejich vývoje a vzájemných vztahů. Žáci si osvojují základní biologické pojmy a zákonitosti, poznávají souvislosti mezi jednotlivými úrovněmi organizace živých soustav a získávají ucelený pohled na fungování organismů a jejich vztahy k prostředí. Důraz je kladen na pochopení biologických procesů, rozvoj přírodovědného myšlení, schopnost využívat získané poznatky v praktickém životě a vytváření odpovědného vztahu k vlastnímu zdraví a životnímu prostředí.

Obsah učiva zahrnuje obecnou biologii, biologii virů, bakterií, protist, rostlin, hub a živočichů, biologii člověka, genetiku a ekologii. Jednotlivé tematické celky na sebe navazují a umožňují žákům postupně prohlubovat znalosti o živých organismech od buněčné úrovně až po složité vztahy v ekosystémech. Předmět zahrnuje také vybrané části vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví, zejména zdravou výživu, prevenci onemocnění, tělesné změny v dospívání a péči o sexuální a reprodukční zdraví.

Předmět Biologie je vyučován jako povinný předmět v kvintě, sextě a septimě osmiletého gymnázia. V každém ročníku jsou zařazeny 2 hodiny teoretické výuky týdně a jednou za čtyři týdny 2 hodiny laboratorních cvičení pro každou skupinu žáků. Při laboratorních cvičeních je třída rozdělena na dvě skupiny, které se ve výuce střídají. Celková průměrná časová dotace předmětu činí 2,5 hodiny týdně na žáka.

Teoretická výuka probíhá převážně v kmenových učebnách s využitím didaktické a digitální techniky. Laboratorní cvičení se uskutečňují v biologické laboratoři, kde žáci pracují s mikroskopy, laboratorními pomůckami, biologickým materiálem a dalšími prostředky umožňujícími

praktické poznávání přírodních objektů a jevů. Důraz je kladen na rozvoj praktických dovedností, přesnost pozorování, samostatné vyhodnocování výsledků a dodržování zásad bezpečnosti práce.
Ve výuce jsou využívány různé metody a formy práce, zejména výklad, řízený rozhovor, samostatná a skupinová práce, pozorování, experimentování, řešení problémových úloh a práce s odbornými texty, modely, schématy a digitálními informačními zdroji. Žáci jsou vedeni k vyhledávání a kritickému hodnocení informací, formulování závěrů a jejich věcnému zdůvodňování. Výuka je podle možností doplňována exkurzemi, terénními pozorováními a projektovými aktivitami.
Biologie podporuje mezipředmětové vztahy zejména s chemií, fyzikou, zeměpisem a tělesnou výchovou. Přispívá k rozvoji odpovědného přístupu k ochraně přírody, biologické rozmanitosti, životního prostředí a zdraví člověka.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vyučovací předmět Biologie přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků prostřednictvím následujících výchovných a vzdělávacích strategií.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k osvojování a správnému používání biologických pojmů, zákonitostí a souvislostí.
- Podporujeme samostatné vyhledávání, třídění a kritické hodnocení informací z různých zdrojů.
- Učíme žáky propojovat získané poznatky s praktickými zkušenostmi a poznatky z dalších přírodovědných předmětů.
- Zařazujeme pozorování, laboratorní cvičení a další praktické činnosti, při nichž žáci získávají a vyhodnocují nové poznatky.
- Vedeme žáky k samostatnému plánování učení, hodnocení vlastního pokroku a využívání zpětné vazby.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k rozpoznávání a formulování biologických problémů a hledání možností jejich řešení.
- Podporujeme využívání získaných znalostí při vysvětlování biologických jevů a procesů.
- Zařazujeme problémové úlohy, badatelské aktivity a laboratorní cvičení, při nichž žáci formulují hypotézy, ověřují je a vyvozují závěry.
- Učíme žáky analyzovat výsledky pozorování a experimentů, porovnávat je s předpoklady a posuzovat jejich správnost.
- Vedeme žáky k posuzování různých řešení problémů souvisejících s ochranou zdraví a životního prostředí.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k přesnému a srozumitelnému vyjadřování s využitím odborné biologické terminologie.
- Podporujeme věcnou argumentaci, formulování vlastních názorů a jejich obhajování na základě odborných poznatků.
- Zařazujeme diskuse, prezentace a skupinové aktivity, při nichž žáci sdílejí a porovnávají své poznatky.
- Učíme žáky zaznamenávat a prezentovat výsledky pozorování a laboratorních cvičení prostřednictvím protokolů, tabulek, grafů a schémat.
- Vedeme žáky k aktivnímu naslouchání, respektování názorů ostatních a kultivované odborné diskusi.

Kompetence sociální a personální

- Podporujeme spolupráci žáků při skupinových úkolech, laboratorních cvičeních a projektových aktivitách.
- Vedeme žáky k odpovědnému plnění svěřených úkolů a respektování pravidel společné práce.
- Učíme žáky přijímat různé role ve skupině, vzájemně si pomáhat a podílet se na dosažení společného cíle.
- Podporujeme schopnost objektivně hodnotit vlastní práci i práci ostatních a přijímat konstruktivní zpětnou vazbu.
- Vedeme žáky k respektování individuálních rozdílů mezi lidmi a k odpovědnému přístupu k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních.

Kompetence občanská

- Vedeme žáky k odpovědnému vztahu k přírodě, ochraně životního prostředí a zachování biologické rozmanitosti.
- Podporujeme pochopení souvislostí mezi činností člověka, stavem životního prostředí a kvalitou života.
- Učíme žáky posuzovat ekologické a zdravotní problémy na základě odborných poznatků a zaujímat k nim odpovědné postoje.
- Vedeme žáky k respektování zásad ochrany zdraví, bezpečnosti a odpovědného chování v každodenním životě.
- Podporujeme zapojování žáků do aktivit zaměřených na ochranu přírody a udržitelný rozvoj.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k samostatnosti, iniciativě a odpovědnosti při plánování a realizaci praktických činností.
- Podporujeme tvořivost a hledání nových postupů při řešení biologických problémů.
- Zařazujeme laboratorní a projektové úkoly, při nichž žáci plánují pracovní postup, organizují činnost a vyhodnocují výsledky.
- Učíme žáky efektivně využívat dostupné pomůcky, materiály a informace a dodržovat zásady bezpečnosti práce.

- Seznamujeme žáky s možnostmi uplatnění biologických poznatků v přírodovědných, zdravotnických, zemědělských a dalších oborech a podporujeme jejich profesní orientaci.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k účelnému využívání digitálních technologií při vyhledávání, zpracování a prezentaci biologických informací.
- Učíme žáky kriticky hodnotit důvěryhodnost digitálních zdrojů a ověřovat správnost získaných informací.
- Podporujeme využívání digitálních nástrojů při zaznamenávání a vyhodnocování výsledků pozorování a experimentů.
- Zařazujeme práci s digitálními modely, simulacemi, databázemi a dalšími nástroji umožňujícími poznávání biologických jevů a procesů.
- Vedeme žáky k odpovědnému a etickému využívání digitálních technologií a nástrojů umělé inteligence při řešení biologických úloh.

Biologie		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: – odliší živé soustavy od neživých podle jejich charakteristických vlastností a uvede příklady základních projevů života – porovná významné hypotézy o vzniku života na Zemi a vysvětlí základní principy biologické evoluce – vysvětlí význam biologických věd a uvede příklady jejich využití v praxi – vysvětlí základní principy třídění organismů a používá správně základní taxonomické kategorie – odvodí příbuzenské vztahy a hierarchii současných organismů na základě jejich evolučního vývoje	Biologické vědy, obecné vlastnosti organismů, základy taxonomie	
– charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy a popíše jejich základní stavbu	Viry	

Biologie		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– vysvětlí princip rozmnožování virů v hostitelské buňce – porovná příklady virových onemocnění a zhodnotí možnosti prevence a léčby – posoudí pozitivní a negativní význam virů pro člověka a přírodu		
– popíše stavbu prokaryotické buňky a objasní funkci jejích základních struktur – porovná bakterie, sinice a archea z hlediska stavby, výživy a prostředí – charakterizuje význam bakterií z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska – zhodnotí způsoby ochrany před bakteriálními onemocněními a možnosti jejich léčby – uvede příklady využití bakterií a sinic a posoudí jejich působení v ekosystémech	Biologie buňky – prokaryotická buňka, bakterie, sinice a archea	Environmentální výchova – Problematika vztahů organismů a prostředí
– popíše stavbu eukaryotické buňky a vysvětlí funkci jejích organel – porovná prokaryotickou a eukaryotickou buňku a odliší buňku rostlinnou, živočišnou a houbovou – objasní základní životní projevy buněk včetně příjmu a výdeje látek a energetického metabolismu – popíše fáze buněčného cyklu a porovná průběh a význam mitózy a meiózy	Eukaryotická buňka – stavba, buněčný cyklus, mitóza, meióza	

Biologie		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– vysvětlí význam diferenciace a specializace buněk pro vznik pletiv, tkání a fungování mnohobuněčných organismů – připraví jednoduchý mikroskopický preparát, provede pozorování a zaznamená výsledky		
– charakterizuje základní znaky řas, jejich rozmanitost a význam ve vodních ekosystémech – porovná stélkatou a orgánově diferencovanou stavbu rostlinného těla – vysvětlí hlavní evoluční změny související s přechodem rostlin na souš – pozná vybrané zástupce řas a uvede jejich ekologický a hospodářský význam	Botanika – řasy a přechod rostlin na souš	Environmentální výchova – Problematika vztahů organismů a prostředí
– vysvětlí princip fotosyntézy a její význam pro tvorbu biomasy a fungování biosféry – porovná fotosyntézu a buněčné dýchání z hlediska vstupních látek, produktů a energetických přeměn – objasní příjem, transport a výdej vody a minerálních látek rostlinou – vysvětlí význam průduchů, transpirace a faktorů ovlivňujících vodní režim rostlin – posoudí vliv světla, teploty, vody a živin na růst, stavbu a funkci rostlin	Fyziologie rostlin – fotosyntéza, výživa a vodní režim	Environmentální výchova – Problematika vztahů organismů a prostředí

Biologie		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a jejich využití člověkem		
– porovná pohlavní a nepohlavní rozmnožování rostlin a uvede jejich výhody a omezení – vysvětlí princip rodozměny a porovná životní cykly vybraných skupin rostlin – objasní vegetativní rozmnožování rostlin a jeho praktické využití	Rozmnožování rostlin a životní cykly	
– charakterizuje stavbu, rozmnožování a ekologické nároky mechorostů a výtrusných cévnatých rostlin – porovná mechorosty, plavuně, přesličky a kapradiny z hlediska stavby a životních cyklů – pozná významné zástupce uvedených skupin a vysvětlí jejich úlohu v přírodě	Mechorosty, plavuně, přesličky a kapradiny	Environmentální výchova – Problematika vztahů organismů a prostředí
– popíše vnější a vnitřní stavbu kořene, stonku a listu a vysvětlí jejich funkce – porovná přizpůsobení vegetativních orgánů různým podmínkám prostředí – rozpozná vybrané přeměny vegetativních orgánů a objasní jejich význam – při pozorování nebo mikroskopování rozliší základní rostlinná pletiva a orgány	Vegetativní orgány rostlin – kořen, stonek, list	
– charakterizuje stavbu a rozmnožování nahosemenných rostlin	Nahosemenné rostliny	

Biologie		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– porovná nahosemenné rostliny s výtrusnými rostlinami a vysvětlí evoluční význam semene – pozná významné zástupce nahosemenných rostlin a uvede jejich ekologické nároky a hospodářský význam		
– popíše stavbu květu a rozliší základní typy květenství – objasní průběh opylení a oplození krytosemenných rostlin – vysvětlí vznik a význam semene a plodu a uvede způsoby jejich šíření – porovná vztahy mezi stavbou květu a způsobem opylování	Reprodukční orgány – květ, květenství, opylení, oplození, plod	
– charakterizuje hlavní znaky krytosemenných rostlin a porovná jednoděložné a dvouděložné rostliny – pozná a pojmenuje významné zástupce vybraných čeledí krytosemenných rostlin s využitím určovacích pomůcek – u vybraných rostlin uvede ekologické nároky, význam v přírodě a možnosti využití člověkem – zhodnotí příčiny ohrožení rostlinných druhů a navrhne vhodné způsoby jejich ochrany – vysvětlí význam druhové rozmanitosti rostlin pro stabilitu ekosystémů	Krytosemenné rostliny – jednoděložné a dvouděložné	Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí; Životní prostředí regionu a České republiky

Biologie		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– popíše stavbu těla hub, způsoby jejich výživy a rozmnožování – rozliší hlavní skupiny hub a pozná významné jedlé, jedovaté a hospodářsky důležité zástupce – posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub – vysvětlí stavbu lišejníkové stélky a princip symbiotického soužití – pozná vybrané lišejníky a zhodnotí jejich význam jako bioindikátorů prostředí	Houby a lišejníky	Environmentální výchova – Problematika vztahů organismů a prostředí

Biologie		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: – vymezí předmět zoologie a vysvětlí základní principy zoologického třídění – porovná základní znaky živočichů s ostatními skupinami organismů – vysvětlí význam evoluce, fylogeneze a adaptací při utváření živočišné rozmanitosti – porovná základní typy tělní organizace, tělní souměrnosti a zárodečných vrstev	Úvod do zoologie	
– charakterizuje stavbu a životní projevy vybraných jednobuněčných eukaryot	Prvoci	Environmentální výchova –

Biologie		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– porovná způsoby pohybu, výživy a rozmnožování prvoků – pozná významné zástupce prvoků a vysvětlí jejich ekologický, zdravotnický a hospodářský význam – objasní na příkladech životní cykly parazitických prvoků a možnosti prevence nákazy		Problematika vztahů organismů a prostředí
– popíše stavbu těla houbovců a vysvětlí princip filtrace vody – charakterizuje rozmnožování a regeneraci houbovců – posoudí jejich význam ve vodních ekosystémech	Houby (živočišné houby)	
– popíše stavbu a funkci láčky a žahavých buněk – porovná polypové a medúzové stadium a vysvětlí střídání generací – pozná významné zástupce žahavců a objasní jejich ekologický význam	Žahavci	
– charakterizuje tělní stavbu a orgánové soustavy ploštěnců – porovná volně žijící a parazitické ploštěnce – vysvětlí životní cykly vybraných parazitů a možnosti ochrany člověka před nákazou	Ploštěnci	
– charakterizuje stavbu těla a základní životní projevy hlístů – porovná vybrané volně žijící a parazitické zástupce	Hlísti	

Biologie		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– vysvětlí způsoby přenosu vybraných parazitů a zásady prevence		
– porovná stavbu těla plžů, mlžů a hlavonožců – vysvětlí funkci pláště, schránky, svalnaté nohy a dalších charakteristických orgánů – porovná způsoby dýchání, výživy a rozmnožování jednotlivých skupin – pozná významné druhy a posoudí jejich ekologický a hospodářský význam	Měkkýši	
– charakterizuje článkování těla a stavbu orgánových soustav kroužkovců – porovná mnohoštětinatce, máloštětinatce a pijavice – vysvětlí význam žížal pro půdu a dalších kroužkovců v ekosystémech	Kroužkovci	
– objasní evoluční význam článkovaného těla, končetin a vnější kostry členovců – charakterizuje stavbu těla a životní projevy klepítkatců – rozliší významné zástupce pavoukovců a vysvětlí jejich ekologický i zdravotnický význam – popíše rizika přenosu nemocí klíšťaty a zásady prevence	Členovci – klepítkatci	
– popíše stavbu těla a orgánových soustav korýšů – porovná významné skupiny a jejich přizpůsobení	Korýši	

Biologie		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
vodnímu prostředí – zhodnotí význam korýšů v potravních sítích a hospodářství		
– vysvětlí stavbu vzdušnic a jejich význam pro dýchání – charakterizuje tělní stavbu a základní orgánové soustavy hmyzu – objasní princip proměny nedokonalé a uvede příklady příslušných řádů – pozná významné druhy a posoudí jejich vztahy k člověku a prostředí	Vzdušnicovci; hmyz s proměnou nedokonalou	
– vysvětlí průběh proměny dokonalé a odliší larvu, kuklu a dospělce – charakterizuje významné řády hmyzu s proměnou dokonalou a jejich zástupce – porovná potravní specializace a přizpůsobení hmyzu různým prostředím – zhodnotí význam opylovačů, rozkladačů, škůdců a přenašečů nemocí	Hmyz s proměnou dokonalou	
– charakterizuje stavbu těla ostnokožců včetně ambulakrální soustavy – vysvětlí rozdíl mezi souměrností larev a dospělců – pozná hlavní skupiny ostnokožců a zhodnotí jejich úlohu v mořských ekosystémech	Ostnokožci	

Biologie		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– charakterizuje základní znaky strunatců a jejich evoluční význam – porovná stavbu a způsob života pláštěnců a bezlebečných – vysvětlí význam struny hřbetní, hřbetní nervové trubice a žaberních štěrbin	Pláštěnci; bezlebeční	
– charakterizuje stavbu a životní projevy kruhoústých – vysvětlí rozdíly mezi kruhoústými a čelistnatými obratlovci – uvede významné zástupce a jejich ekologické nároky	Kruhoústí	
– popíše hlavní anatomické a fyziologické znaky paryb – porovná adaptace paryb na život ve vodě a způsoby rozmnožování – pozná vybrané zástupce a posoudí příčiny jejich ohrožení	Paryby	
– charakterizuje stavbu a funkci orgánových soustav ryb – porovná adaptace ryb na různé vodní podmínky a jejich rozmnožování – pozná významné sladkovodní i mořské druhy a uvede jejich ekologické nároky – zhodnotí význam ryb pro ekosystémy a člověka a možnosti ochrany vodních populací	Ryby	

Biologie		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– vysvětlí evoluční přechod obratlovců na souš a jeho omezení u obojživelníků – popíše proměnu pulce v dospělce a porovná jejich dýchání – pozná významné zástupce a uvede jejich nároky na prostředí – objasní příčiny ohrožení obojživelníků a navrhne možnosti jejich ochrany	Obojživelníci	
– charakterizuje adaptace plazů na suchozemský život – porovná hlavní skupiny plazů, jejich rozmnožování a termoregulaci – pozná významné zástupce a vysvětlí jejich ekologickou roli – posoudí zásady bezpečného chování při kontaktu s plazy	Plazi	
– vysvětlí anatomické a fyziologické adaptace ptáků k letu – porovná způsoby výživy, rozmnožování a péče o potomstvo – pozná významné skupiny a druhy ptáků a uvede jejich ekologické nároky – vysvětlí příčiny migrací ptáků a možnosti jejich ochrany	Ptáci	

Biologie		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– charakterizuje anatomické a fyziologické znaky savců – porovná vejcorodé, vačnatce a placentály z hlediska rozmnožování a vývoje mláďat – pozná významné řády a druhy savců a uvede jejich ekologické nároky – posoudí ekologický a hospodářský význam savců a problémy jejich ochrany	Savci	
– rozliší vrozené a získané formy chování a doloží je příklady – porovná potravní, obranné, rozmnožovací, teritoriální a sociální chování – vysvětlí význam komunikace, učení a péče o potomstvo pro přežívání živočichů	Etologie živočichů – průřezově při zoologických skupinách	
– vysvětlí vztahy živočichů k biotickým a abiotickým faktorům prostředí – uvede příklady ekologických nároků vybraných druhů a jejich postavení v potravních vztazích – zhodnotí pozitivní a negativní působení živočichů na člověka – analyzuje příčiny ohrožení vybraných živočišných druhů a navrhne vhodná opatření na jejich ochranu	Živočichové a prostředí; ochrana živočichů – průřezově	Environmentální výchova – Problematika vztahů organismů a prostředí; Člověk a životní prostředí

Biologie		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: – zařadí člověka do zoologického systému a doloží jeho příbuznost s primáty – popíše hlavní etapy evoluce člověka a porovná anatomické a způsobové změny u vybraných předchůdců – vysvětlí význam vzpřímené chůze, vývoje mozku, řeči a kultury v antropogenezi	Evoluce člověka	
– popíše stavbu a funkce kostní tkáně a rozliší typy kostí a spojení kostí – určí hlavní kosti lidské kostry a objasní souvislost jejich stavby s funkcí – vysvětlí růst a přestavbu kostí a uvede zásady prevence poruch a úrazů pohybového aparátu	Kosterní soustava	
– porovná typy svalové tkáně a jejich funkce – vysvětlí mechanismus svalového stahu a vztah mezi svaly a kostrou při pohybu – určí hlavní kosterní svaly a posoudí význam pohybu, regenerace a správného držení těla	Svalová soustava	
– popíše složení a funkce krve a objasní význam krevních skupin – vysvětlí stavbu srdce a průběh malého a velkého krevního oběhu – porovná funkce tepen, žil a vlásečnic a vysvětlí	Cévní soustava	

Biologie		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
regulaci krevního oběhu – posoudí rizikové faktory onemocnění srdce a cév a možnosti jejich prevence		
– rozliší nespecifickou a specifickou imunitní odpověď – vysvětlí úlohu bílých krvinek, protilátek a mízní soustavy v obraně organismu – objasní princip očkování a porovná aktivní a pasivní imunitu – uvede příklady alergií, autoimunitních poruch a imunodeficitů	Imunitní systém	
– popíše stavbu a funkce dýchacích cest a plic – vysvětlí mechanismus ventilace plic a výměny dýchacích plynů – objasní souvislost dýchání s krevním oběhem a buněčným metabolismem – vyhodnotí vliv kouření, znečištění ovzduší a fyzické aktivity na dýchací soustavu	Dýchací soustava	Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí
– popíše orgány trávicí soustavy a vysvětlí jejich funkce – rozliší mechanické a chemické trávení a objasní působení trávicích enzymů – vysvětlí vstřebávání živin a význam střevního mikrobiomu	Trávicí soustava	

Biologie		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– uvede příklady onemocnění trávicí soustavy a možnosti jejich prevence		
– rozliší základní živiny a vysvětlí jejich význam pro organismus – objasní principy energetického metabolismu a úlohu vitaminů, minerálních látek a vody – posoudí složení jídelníčku s ohledem na věk, zátěž a zdravotní stav – zhodnotí důsledky dlouhodobě nevyvážené výživy a poruch příjmu potravy	Výživa a metabolismus	Osobnostní a sociální výchova – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
– popíše stavbu ledvin a nefronu a vysvětlí vznik moči – objasní význam vylučování pro udržování stálosti vnitřního prostředí – popíše stavbu a funkce kůže včetně její úlohy v termoregulaci – uvede zásady prevence onemocnění močové soustavy a ochrany kůže	Vylučovací soustava a kůže	
– vysvětlí princip hormonální regulace a zpětné vazby – přiřadí hlavní žlázy s vnitřní sekrecí k jejich hormonům a účinkům – porovná hormonální a nervovou regulaci a objasní jejich součinnost – na příkladech vysvětlí důsledky poruch hormonální činnosti	Endokrinní soustava	

Biologie		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– popíše stavbu neuronu a vysvětlí vznik a vedení nervového vzruchu – rozliší centrální a periferní nervovou soustavu a jejich základní funkce – vysvětlí princip reflexního oblouku a význam autonomního nervového systému – popíše stavbu a funkci oka, ucha a dalších smyslových receptorů – posoudí vliv spánku, stresu a návykových látek na nervovou soustavu	Nervová a smyslová soustava	Osobnostní a sociální výchova – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
– popíše stavbu a funkce mužské a ženské pohlavní soustavy – vysvětlí tvorbu pohlavních buněk a hormonální řízení rozmnožování – objasní průběh menstruačního cyklu, oplození a počátečních fází embryonálního vývoje – porovná možnosti antikoncepce a vysvětlí zásady prevence pohlavně přenosných infekcí	Reprodukční soustava	Osobnostní a sociální výchova – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
– vysvětlí význam péče o reprodukční zdraví a pravidelných preventivních prohlídek – posoudí vliv životního stylu, návykových látek a infekcí na plodnost a zdraví budoucích rodičů a dítěte – uplatňuje zásady intimní hygieny a vysvětlí význam	Intimní hygiena a hygiena pohlavního styku; preventivní péče; plodnost a její poruchy; asistovaná reprodukce; pohlavně přenosné infekce včetně HIV/AIDS a virových hepatitid; plánované rodičovství a péče o zdraví	Osobnostní a sociální výchova – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

Biologie		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
hygieny pohlavního styku a péče o zdraví v těhotenství – rozliší způsoby přenosu HIV, virových hepatitid a dalších vybraných pohlavně přenosných infekcí a zdůvodní možnosti prevence – objasní základní příčiny poruch plodnosti a princip vybraných metod asistované reprodukce – posoudí zdravotní rizika nechráněného pohlavního styku, střídání sexuálních partnerů a umělého ukončení těhotenství – vyhledá důvěryhodné informace a vhodnou odbornou pomoc při otázkách reprodukčního zdraví	v těhotenství; zdravotní rizika umělého ukončení těhotenství	
– charakterizuje prenatální vývoj člověka a faktory ovlivňující vývoj plodu – porovná hlavní období postnatálního vývoje z hlediska tělesných a psychických změn – posoudí pozitivní a negativní vlivy prostředí, životního stylu a dědičnosti na individuální vývoj - vysvětlí tělesné změny v dospívání a respektuje individuální rozdíly v průběhu pohlavního dozrávání	Ontogenetický vývoj člověka Prenatální a postnatální vývoj Dospívání a pohlavní dozrávání	Osobnostní a sociální výchova – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
– vysvětlí stavbu a funkci DNA a RNA a vztah mezi genem, alelou a chromozomem – objasní princip replikace DNA a přenosu genetické informace při transkripci a translaci	Genetika – molekulární a buněčné základy dědičnosti	

Biologie		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– porovná mitózu a meiózu z hlediska zachování a proměnlivosti genetické informace – rozliší genové, chromozomové a genomové mutace a jejich možné důsledky		
– vysvětlí základní Mendelovy zákony a použije je při řešení jednoduchých genetických úloh – rozliší dominantní a recesivní dědičnost, homozygota a heterozygota, genotyp a fenotyp – na příkladech objasní vztah mezi dědičností, proměnlivostí a vlivy prostředí – porovná vybrané způsoby dědičnosti znaků včetně vazby na pohlaví	Genetika – dědičnost a proměnlivost	
– analyzuje jednoduchý rodokmen a odvodí pravděpodobný způsob dědičnosti vybraného znaku – uvede příklady dědičných onemocnění a vysvětlí význam genetického poradenství – objasní princip genetické rovnováhy populace a faktory měnící četnosti alel – posoudí přínosy, limity a etické otázky genetického testování a biotechnologií	Genetika člověka a populací	Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne
– správně používá pojmy jedinec, populace, společenstvo, ekosystém, biom a biosféra – rozliší biotické a abiotické faktory prostředí a vysvětlí jejich působení na organismy	Ekologie – základní pojmy a podmínky života	Environmentální výchova – Problematika vztahů organismů a prostředí

Biologie		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– objasní ekologickou valenci, ekologickou niku a limitující faktory – porovná hlavní biomy Země a jejich charakteristické podmínky		
– na příkladech vysvětlí konkurenci, predaci, parazitismus, mutualismus a další vztahy mezi organismy – sestaví a interpretuje potravní řetězec a potravní síť – objasní tok energie, koloběh látek a význam producentů, konzumentů a rozkladačů – vysvětlí změny početnosti populací a základní princip ekologické sukcese	Ekologie – vztahy v ekosystémech	Environmentální výchova – Problematika vztahů organismů a prostředí
– analyzuje příklady vlivu lidské činnosti na biodiverzitu a stabilitu ekosystémů – posoudí příčiny a důsledky znečištění prostředí a klimatické změny – porovná způsoby ochrany druhů, stanovišť a chráněných území – navrhne a zdůvodní konkrétní opatření ke snižování negativních dopadů lidské činnosti	Ekologie a ochrana životního prostředí	Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí

5.6 Fyzika

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
2	3	2	0	7
Povinný	Povinný	Povinný		

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Fyzika vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a vzdělávacího oboru Fyzika. Navazuje na výuku fyziky na nižším stupni gymnázia a dále prohlubuje a systematizuje znalosti žáků o přírodních jevech a jejich zákonitostech. Vede žáky k poznávání okolního světa prostřednictvím pozorování, měření, experimentování a řešení problémových úloh.
Cílem předmětu je rozvíjet porozumění fyzikálním jevům, schopnost vysvětlovat jejich příčiny a souvislosti a využívat získané poznatky při řešení teoretických i praktických problémů. Žáci se učí formulovat předpoklady, navrhovat způsoby jejich ověření a vyvozovat závěry podložené pozorováním, experimentem nebo výpočtem. Při popisu fyzikálních dějů používají odborné pojmy, matematické vztahy, tabulky a grafy. Důraz je kladen na logické uvažování, přesnost vyjadřování a kritické posuzování získaných výsledků.
Vzdělávací obsah zahrnuje mechaniku, molekulovou fyziku a termiku, mechanické kmitání a vlnění, akustiku, elektřinu a magnetismus, optiku a základy fyziky mikrosvěta. Seznamuje žáky také se základními představami speciální teorie relativity a s vybranými poznatky moderní fyziky. Výuka propojuje fyzikální zákonitosti s jejich využitím v běžném životě, technice, energetice a dalších oblastech lidské činnosti.
Fyzika se vyučuje jako povinný předmět v kvintě, sextě a septimě osmiletého gymnázia s časovou dotací dvě, tři a dvě vyučovací hodiny týdně. Výuka probíhá převážně v odborné učebně fyziky. V sextě jsou součástí uvedené časové dotace dělená praktická cvičení v rozsahu dvou vyučovacích hodin jednou za dva týdny, zaměřená především na vlastní experimentální činnost žáků.
Součástí výuky jsou demonstrační a žákovské pokusy a laboratorní práce. Jejich témata vyučující volí v návaznosti na probírané učivo, podmínky výuky a potřeby konkrétní třídy. Žáci si osvojují práci s měřicími přístroji a pomůckami, zpracování a vyhodnocování naměřených

údajů, posuzování nejistot měření a přehledné zaznamenávání výsledků. Při praktických činnostech jsou vedeni k dodržování pravidel bezpečné práce a k odpovědnosti za zdraví své i ostatních.
Předmět je úzce propojen s matematikou, chemií, biologií, zeměpisem a informatikou. Při výuce jsou podle povahy učiva využívány digitální nástroje, modely a simulace, které podporují názornost a porozumění fyzikálním vztahům. Žáci pracují s různými informačními zdroji, učí se ověřovat jejich důvěryhodnost a rozlišovat vědecky podložené informace od nepřesných či zavádějících sdělení. Pozornost je věnována také dopadům vědeckého a technického rozvoje na životní prostředí, odpovědnému využívání energie a ochraně zdraví.
Výuka může být doplněna odbornými exkurzemi, přednáškami a setkáními s odborníky z praxe. Zájemci mohou v oktávě navázat volitelným seminářem z fyziky, který umožňuje prohloubení a rozšíření poznatků a podporuje přípravu k maturitní zkoušce a dalšímu studiu.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Předmět Fyzika přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí prostřednictvím následujících výchovných a vzdělávacích strategií:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k porozumění fyzikálním pojmům a zákonům a k používání vhodných matematických a grafických prostředků při popisu fyzikálních vztahů a dějů.
- Umožňujeme žákům získávat poznatky pozorováním, měřením a experimentováním a propojovat je se znalostmi z dalších předmětů i se zkušenostmi z běžného života.
- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací, průběžnému hodnocení vlastního porozumění a využívání získaných poznatků při řešení nových úloh.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáme žákům problémy fyzikálního a technického charakteru a vedeme je k rozboru zadání, rozpoznání podstatných údajů a navrhování vhodných postupů řešení.
- Podporujeme žáky ve formulování hypotéz a jejich ověřování pozorováním, experimentem nebo výpočtem a v porovnávání různých způsobů řešení.
- Vedeme žáky k posuzování nejistot měření, ověřování věrohodnosti výsledků a vyhodnocování, zda získané závěry odpovídají podmínkám řešeného problému.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k jasnému a přesnému formulování myšlenek, hypotéz a závěrů s využitím správné fyzikální terminologie, značek a jednotek.
- Umožňujeme žákům prezentovat postupy a výsledky řešení úloh a experimentů ústně i písemně, včetně přehledných záznamů měření, tabulek, grafů a matematických vyjádření.
- Vytváříme prostor pro věcnou diskusi, obhajování závěrů na základě důkazů a naslouchání argumentům ostatních.

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme skupinové úlohy a laboratorní práce, při nichž vedeme žáky k rozdělení činností, spolupráci a odpovědnosti za společný výsledek.
- Umožňujeme žákům uplatnit jejich individuální schopnosti a dovednosti a podporujeme vzájemnou pomoc a respektování přínosu jednotlivých členů skupiny.
- Vedeme žáky k realistickému posuzování vlastních možností, přijímání zpětné vazby a odpovědnému jednání při praktických činnostech s ohledem na zdraví své i ostatních.

Kompetence občanská

- Na příkladech objevů a jejich využití i zneužití vedeme žáky k posuzování přínosů a rizik vědeckého a technického rozvoje a k pochopení významu mezinárodní vědecké spolupráce.
- Zařazujeme úlohy a diskuse zaměřené na výrobu a spotřebu energie, využívání přírodních zdrojů a dopady technologií na životní prostředí a podporujeme odpovědné rozhodování žáků.
- Vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečné práce, pochopení fyzikální podstaty vybraných rizikových jevů a uplatňování zásad ochrany zdraví a chování při mimořádných událostech.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k samostatnému plánování a organizaci práce při řešení úloh a přípravě experimentů, k účelnému využívání pomůcek a času a k dokončování zadaných činností.

- Podporujeme iniciativu a tvořivost při navrhování experimentů a technických řešení a vedeme žáky k posuzování jejich proveditelnosti, rizik a přínosů.
- Ukazujeme žákům možnosti využití fyzikálních znalostí v různých profesích a oborech dalšího studia a podporujeme je v rozpoznávání a rozvíjení vlastních zájmů a předpokladů.

Kompetence digitální

- Umožňujeme žákům účelně využívat digitální nástroje pro získávání, zpracování a znázorňování naměřených dat a volit vhodný způsob prezentace výsledků.
- Zařazujeme práci s fyzikálními modely, simulacemi a digitálními informačními zdroji a vedeme žáky k posuzování jejich možností, omezení a věrohodnosti.
- Vedeme žáky k bezpečnému a etickému používání digitálních technologií včetně umělé inteligence, k ověřování získaných výstupů a uvádění použitých zdrojů.

Fyzika		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- používá jednotky SI a převádí jejich násobky a díly - rozliší skalární a vektorové veličiny a využívá je při řešení úloh - zvolí vhodnou metodu měření, změří veličinu, zpracuje data a vyhodnotí absolutní a relativní odchylku měření	Fyzikální veličiny a měření - soustava SI - skalární a vektorové veličiny - metody měření, absolutní a relativní odchylka - zpracování výsledků včetně grafů a využití digitálních nástrojů	Osobnostní a sociální výchova – Spolupráce a soutěž Týmové měření a odpovědnost za společný výsledek
- popíše pohyb vzhledem ke zvolené vztažné soustavě - řeší úlohy o rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených či zpomalených pohybech - interpretuje grafy polohy, rychlosti a zrychlení	Kinematika - vztažná soustava, poloha a změna polohy - rychlost a zrychlení - rovnoměrné a rovnoměrně zrychlené pohyby	

Fyzika		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- určí síly působící na těleso a jejich výslednici - využívá Newtonovy zákony k předvídání pohybu těles - řeší úlohy s využitím hybnosti a zákona jejího zachování - rozliší gravitační a tíhovou sílu	Dynamika - hmotnost a síla, inerciální soustava - Newtonovy pohybové zákony - hybnost a její zachování - třecí síla a síla pružnosti - gravitační pole, gravitační a tíhová síla	
- určí moment síly a posoudí otáčivý účinek sil - určí podmínky rovnováhy tělesa - využívá tlak a tlakovou sílu při řešení praktických úloh	Moment síly a tlak - moment síly, rovnováha tělesa - tlaková síla, tlak	
- řeší úlohy o mechanické práci, výkonu a účinnosti - využívá souvislost práce a změny mechanické energie - aplikuje zákony zachování hmotnosti a energie při řešení problémů	Práce a energie - mechanická práce a výkon - kinetická a potenciální energie - zákony zachování hmotnosti a energie - účinnost	Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí Energetická účinnost zařízení
- vysvětlí význam atomové hmotnostní konstanty a Avogadrovy konstanty - vysvětlí pojmy relativní atomová a molekulová hmotnost, látkové množství, molární hmotnost, molární objem - řeší příklady na výpočet molárních veličin, hmotností a počty částic v tělese	Základní pojmy molekulové fyziky - relativní atomová a molekulová hmotnost - látkové množství - molární veličiny - kinetická teorie látek - potenciální energie částic, modely struktury látek	

Fyzika		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- orientuje se v tabulkách, najde potřebné hodnoty relativních hmotností a konstant - uvede příklady potvrzující kinetickou teorii látek - načrtne graf závislosti výsledné síly mezi částicemi v závislosti na jejich vzdálenosti a interpretuje jej - vysvětlí rozdíly mezi skupenstvími z hlediska kinetické teorie - převádí teplotu ze stupnice Celsiovy na Kelvinovu a naopak	- teplota a její měření - termodynamická teplota	
- popíše složky vnitřní energie soustavy, uvede příklady její změny - řeší úlohy na změnu vnitřní energie konáním práce a tepelnou výměnou - používá kalorimetrickou rovnici - řeší úlohy na použití prvního termodynamického zákona - uvede příklady na přenos tepla vedením, prouděním a zářením - změří měrnou tepelnou kapacitu látky, zpracuje výsledky a posoudí odchylky měření	Vnitřní energie, práce, teplo - vnitřní energie soustavy a její změna konáním práce a tepelnou výměnou - teplo, tepelná kapacita, měrná tepelná kapacita - kalorimetrická rovnice - první termodynamický zákon - přenos vnitřní energie	Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí Úspory energie a tepelná izolace budov
- popíše vlastnosti ideálního plynu - řeší příklady na střední kvadratickou rychlost	Struktura a vlastnosti plynů - ideální plyn, rozdělení molekul podle rychlostí, střední kvadratická rychlost	Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí

Fyzika		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- využívá stavovou rovnici při řešení příkladů na stavové změny - vyjádří graficky závislost stavových veličin (p(V) diagram) pro jednotlivé tepelné děje, interpretuje předložené grafy - vysvětlí stavové změny z energetického hlediska - popíše chování plynu při nízkém a vysokém tlaku, uvede příklady využití - řeší úlohy na práci plynu - graficky znázorní kruhový děj - interpretuje graf složený z jednoduchých tepelných dějů, určí z něj práci plynu - vysvětlí omezení přeměny tepla na práci s využitím druhého termodynamického zákona a posoudí účinnost tepelného motoru	- teplota a tlak plynu z hlediska molekulové fyziky - stavová rovnice pro ideální plyn stálé hmotnosti - speciální případy stavové rovnice - tepelné děje s ideálním plynem - chování plynu při nízkém a vysokém tlaku - práce plynu při stálém a proměnném tlaku - kruhový děj s ideálním plynem - druhý termodynamický zákon - tepelné motory	Účinnost tepelných motorů a spotřeba paliv
- rozlišuje krystalické a amorfní látky na základě jejich struktury - uvede a znázorní příklady jednoduchých deformací - řeší úlohy s použitím Hookova zákona - orientuje se v tabulkách, najde mechanické vlastnosti materiálů a příslušné konstanty - řeší úlohy na teplotní roztažnost (délkovou i objemovou)	Struktura a vlastnosti pevných látek - krystalické a amorfní látky, ideální krystalická mřížka, její poruchy - deformace pevného tělesa, normálové napětí, relativní prodloužení - Hookův zákon pro pružnou deformaci tahem a tlakem, mez pružnosti, mez pevnosti - teplotní roztažnost pevných látek	

Fyzika		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- uvede příklady praktických aplikací teplotní roztažnosti - analyzuje průběh pružné deformace a rozliší oblast platnosti Hookova zákona - experimentálně ověří závislost deformace tělesa na působící síle		
- vysvětlí vlastnosti povrchové vrstvy kapalin - vysvětlí vznik kapilární elevace a deprese, uvede příklady - řeší příklady na objemovou roztažnost kapalin - porovná teplotní roztažnost pevných látek a kapalin a využije ji při řešení praktických problémů	Struktura a vlastnosti kapalin - povrchová vrstva kapaliny a její energie - povrchová síla, povrchové napětí - jevy na rozhraní pevného tělesa a kapaliny, kapilarita - teplotní objemová roztažnost kapalin	
- vysvětlí jednotlivé skupenské změny z hlediska kinetické teorie látek - rozliší děje: skupenská změna, rozpouštění látky, chemická změna - řeší úlohy s použitím rovnice pro skupenské změny - sestaví kalorimetrickou rovnici pro děj zahrnující skupenské změny - interpretuje fázový diagram - vysvětlí princip chladničky a tepelného čerpadla	Změny skupenství - tání a tuhnutí - sublimace a desublimace - vypařování, var, kondenzace - sytá a přehřátá pára - kalorimetrická rovnice pro změnu skupenství - vodní pára v atmosféře - skupenské a měrné skupenské teplo; fázový diagram; chladnička a tepelné čerpadlo	Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí Vodní pára v atmosféře a souvislosti klimatických změn

Fyzika		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- uvede příklady kmitavých pohybů - interpretuje graf závislosti okamžité výchylky na čase - sestaví rovnici pro okamžitou výchylku - řeší úlohy s použitím rovnice pro okamžitou výchylku - vysvětlí princip skládání dvou složek harmonického kmitání - vysvětlí příčinu harmonického kmitání - řeší úlohy pro pružinu a kyvadlo - vysvětlí, za jakých podmínek dojde ke kmitům tlumeným, netlumeným, nuceným - objasní vznik rezonance a posoudí její praktické využití i rizika - změří periodu kmitání pružiny nebo kyvadla a porovná ji s teoretickou hodnotou	Kmitání mechanického oscilátoru - kmitavý pohyb, harmonické kmitání - veličiny popisující kmitavý pohyb - složené kmitání - dynamika kmitavého pohybu - kyvadlo - přeměny energie, tlumené kmitání - nucené kmitání, rezonance	
- popíše vznik vlnění v látkovém prostředí - na příkladech popíše druhy vlnění - řeší úlohy za využití frekvence, vlnové délky, rychlosti šíření vlny - sestaví rovnici postupné vlny - vysvětlí jev interference dvou koherentních vlnění - objasní vznik stojatého vlnění - vysvětlí využití Huygensova principu	Mechanické vlnění - vznik a druhy vlnění - vlnová délka, frekvence, fázová rychlost - rovnice postupného vlnění v řadě bodů - interference vlnění - odraz vlnění v řadě bodů, stojaté vlnění, chvění - vlnění v izotropním prostředí, Huygensův princip	

Fyzika		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
	- odraz a lom vlnění - ohyb mechanického vlnění	
- řeší úlohy s využitím rychlosti zvuku - vysvětlí princip vzniku zvukového vlnění a jeho šíření - vysvětlí vznik ozvěny - rozliší základní charakteristiky zvuku a tónu včetně intenzity a hlasitosti - uvede příklady využití infrazvuku a ultrazvuku - navrhne opatření k ochraně sluchu před nadměrným hlukem	Akustika - zdroje a šíření zvuku - vlastnosti zvuku - ultrazvuk a infrazvuk - intenzita zvuku a hlasitost; ochrana sluchu	Osobnostní a sociální výchova – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Péče o zdraví a ochrana sluchu Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí Hlukové zatížení prostředí
- popíše vlastnosti a chování elektricky nabitých těles - řeší úlohy s využitím Coulombova zákona - znázorní vektorový model homogenního a radiálního pole - vysvětlí princip elektrostatické indukce - řeší úlohy na výpočet kapacity deskového kondenzátoru a na spojování kondenzátorů	Elektrický náboj a elektrické pole - elektrický náboj, Coulombův zákon - elektrické pole - práce v elektrickém poli, elektrické napětí - vodič a izolant v elektrickém poli, elektrostatická indukce - kapacita vodiče, kondenzátor	

Fyzika		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- porovná účinky elektrického pole na vodič a izolant a vysvětlí polarizaci dielektrika	- zákon zachování elektrického náboje; intenzita elektrického pole; polarizace dielektrika	
- vysvětlí princip vedení elektrického proudu - vysvětlí rozdíl mezi elektromotorickým a svorkovým napětím - nakreslí schéma jednoduchého obvodu, zapojí obvod podle schématu - změří napětí a proud v obvodu - při zapojování a měření dodržuje pravidla bezpečné práce s elektrickými zařízeními	Elektrický proud - elektrický proud jako děj a jako veličina - zdroje elektrického napětí	Osobnostní a sociální výchova – Spolupráce a soutěž Rozdělení úloh a společné vyhodnocení měření
- řeší úlohy s použitím Ohmova zákona pro část obvodu i pro uzavřený obvod - změří V-A charakteristiku prvku obvodu - řeší úlohy pro práci a výkon - řeší úlohy s využitím Kirchhoffových zákonů - vysvětlí princip reostatu a potenciometru - vysvětlí vznik zkratu a funkci pojistky a jističe	Elektrický proud v kovech - Ohmův zákon pro část obvodu, elektrický odpor - závislost odporu vodiče na teplotě - spojování rezistorů - Ohmův zákon pro uzavřený obvod - Kirchhoffovy zákony - elektrická práce a výkon v obvodu stejnosměrného proudu	
- vysvětlí rozdíl mezi vedením proudu v kovech a v kapalinách - vysvětlí pojmy disociace, elektrolyt, elektrolýza - řeší úlohy s využitím Faradayových zákonů	Elektrický proud v kapalinách - elektrolyt, elektrolytická disociace, elektrolýza - Faradayovy zákony pro elektrolýzu - galvanické články, akumulátory	Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí

Fyzika		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vysvětlí princip galvanického článku a akumulátoru - uvede příklady využití elektrolýzy		Využívání a recyklace akumulátorů
- popíše druhy výbojů, princip jejich vzniku, využití - vysvětlí podstatu katodového záření a jeho využití	Elektrický proud v plynech - samostatný a nesamostatný výboj v plynu - výboj za sníženého tlaku - katodové a kanálové záření	
- popíše princip vlastního a příměsového polovodiče - vysvětlí vznik hradlové vrstvy - nakreslí schéma zapojení diody v propustném a závěrném směru - vysvětlí princip diodového usměrňovače - vysvětlí princip tranzistorového jevu uvede příklady využití - na základě mechanismu vedení proudu porovná chování kovů, polovodičů, kapalin a plynů v elektrickém obvodu	Elektrický proud v polovodičích - pojem vlastní a příměsové polovodiče - princip termistoru, fotorezistoru - PN přechod, polovodičová dioda, přechodový jev - LED diody, fotodiody - tranzistorový jev, princip a využití tranzistoru - princip usměrňovače	

Fyzika		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- pomocí magnetických indukčních čar popíše magnetické pole permanentního magnetu, přímého vodiče s proudem, cívky s proudem	Stacionární magnetické pole - magnetické pole vodiče s proudem - magnetická síla, magnetická indukce	

Fyzika		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- určí směr a velikost magnetické síly působící na vodič s proudem, mezi dvěma rovnoběžnými vodiči s proudem, na částici s nábojem v magnetickém poli - rozliší para-, dia- a feromagnetické látky, popíše jejich chování v magnetickém poli	- magnetické pole rovnoběžných vodičů s proudem - magnetické pole cívky - částice s nábojem v magnetickém poli - magnetické vlastnosti látek, magnetické materiály a jejich využití	
- vypočítá magnetický indukční tok plochou cívky - popíše, popř. demonstruje vznik indukovaného napětí - použitím Lenzova zákona určí směr indukovaného proudu - řeší jednoduché úlohy s využitím Faradayova zákona a vztahu pro indukčnost cívky - uvede příklady využití elektromagnetické indukce - znázorní časový průběh proudu a napětí v cívce při zapnutí a vypnutí proudu	Nestacionární magnetické pole - elektromagnetická indukce - magnetický indukční tok - Faradayův zákon elektromagnetické indukce - vlastní indukce, indukčnost - přechodový jev	
- pomocí časových diagramů popíše fázové posuvy proudu a napětí pro jednoduché obvody střídavého proudu - řeší jednoduché střídavé obvody pomocí fázorového diagramu - řeší jednoduché úlohy na výpočet impedance a určení rezonanční frekvence	Střídavý proud - vznik střídavého harmonického napětí a proudu, vztah pro okamžitou hodnotu napětí a proudu - obvody střídavého proudu s rezistorem, cívkou a kondenzátorem - složený obvod, impedance, fázorové diagramy	Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí Dopady výroby a přenosu elektřiny; úspory energie

Fyzika		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- rozliší okamžité a efektivní hodnoty napětí a proudu a efektivní hodnoty změří vhodným přístrojem - řeší úlohy na výpočet práce a výkonu střídavého obvodu - popíše činnost alternátoru, trojfázového generátoru, elektromotoru, transformátoru a jednotlivých typů elektráren - popíše princip přenosu elektrické energie, vysvětlí rozdíl mezi fázovým a sdruženým napětím - řeší příklady na transformaci, zdůvodní význam transformace při přenosu elektrické energie - popíše princip jednotlivých druhů elektráren, zhodnotí jejich vliv na životní prostředí	- výkon střídavého proudu, efektivní hodnoty napětí a proudu - generátor střídavého proudu - trojfázová soustava střídavého napětí - transformátor - elektrárny - elektromotor; přenos elektrické energie	
- popíše oscilační obvod - vypočítá vlastní frekvenci - vysvětlí princip přenosu energie v oscilačním obvodu - vysvětlí princip dipólu - uvede vlastnosti elektromagnetické vlny - vysvětlí princip mikrofonu a reproduktoru - popíše vysílač a přijímač, vysvětlí princip modulace signálu - porovná šíření elektromagnetického vlnění v různých prostředích	Elektromagnetické kmitání a vlnění - elektromagnetický oscilátor - perioda kmitání elektromagnetického oscilátoru - nucené kmitání elektromagnetického oscilátoru - mikrofon a reproduktor - vysílač a přijímač - elektromagnetická vlna, její vznik a šíření; elektromagnetický dipól	

Fyzika		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- řeší úlohy na rychlost světla v látkovém prostředí - graficky znázorní odražené paprsky - řeší úlohy s využitím mezního úhlu, vysvětlí praktické využití úplného odrazu - využívá zákony odrazu a lomu světla při řešení úloh a vysvětlí disperzi světla - experimentálně určí index lomu průhledného prostředí a vyhodnotí měření	Optika – základní pojmy - světlo jako elektromagnetické vlnění - frekvence, rychlost, vlnová délka, index lomu - odraz a lom světla, úplný odraz, mezní úhel - rozklad světla hranolem, disperze světla	
- vysvětlí vznik interferenčních maxim a minim - řeší úlohy s využitím podmínek pro zesílení a zeslabení světla interferencí - popíše výsledek ohybu světla na hraně a na štěrbině - vysvětlí způsoby polarizace světla, uvede příklady využití polarizačních filtrů	Vlnová optika - koherentní záření, interference světla - interference na tenké vrstvě - ohyb světla na hraně a na štěrbině - ohyb na optické mřížce - polarizace světla	
- graficky sestrojí obraz vytvořený kulovým zrcadlem a čočkou - řeší úlohy s využitím zobrazovací rovnice pro kulové zrcadlo a pro tenkou čočku - popíše a vysvětlí funkci oka jako optické soustavy - popíše podstatu a způsoby korekce základních očních vad	Optické zobrazování - zobrazení rovinným a kulovým zrcadlem; zobrazovací rovnice pro kulové zrcadlo - zobrazení čočkami, zobrazovací rovnice pro tenkou čočku - oko jako optická soustava - zorný úhel; lupa	Osobnostní a sociální výchova – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Péče o zdraví a ochrana zraku

Fyzika		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- určí vlastnosti obrazu vytvořeného rovinným zrcadlem a vysvětlí funkci lupy s využitím zorného úhlu - experimentálně určí ohniskovou vzdálenost čočky a vyhodnotí měření		
- uvede vlastnosti a příklady praktického využití jednotlivých druhů záření - řeší jednoduché úlohy s využitím vztahů pro osvětlení - posoudí vhodnost osvětlení pro práci a navrhne zásady ochrany zraku - porovná šíření a účinky různých druhů elektromagnetického záření a navrhne ochranu před jeho nebezpečnými druhy	Elektromagnetické záření a jeho energie - přehled elektromagnetického záření - přenos energie zářením, fotometrické veličiny	
- odliší situace, ve kterých je třeba používat klasickou, relativistickou a kvantovou fyziku - používá vztah pro energii kvanta v závislosti na frekvenci - řeší úlohy s využitím Einsteinovy rovnice pro fotoefekt - popíše vlastnosti fotonu a určí jeho energii a hybnost - vysvětlí pojmy kvantování energie, stacionární stav, kvantové číslo, energetická hladina	Základní poznatky kvantové fyziky - kvantová hypotéza - fotoelektrický jev - foton, vlnové vlastnosti částic, de Broglieho vztah	

Fyzika		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- využívá částicové i vlnové vlastnosti záření a mikročástic při vysvětlování fyzikálních jevů		
- popíše kvantově mechanický model atomu - vysvětlí význam kvantových čísel - vysvětlí význam Pauliho principu - popíše vznik iontové, kovalentní a kovové vazby - vysvětlí pojmy disociace, excitace, ionizace - vysvětlí princip laseru, uvede příklady využití - rozliší spontánní a stimulovanou emisi a využije je k vysvětlení funkce laseru	Atomová fyzika - kvantování energie elektronů v atomu - spektra - atom vodíku - chemické vazby - lasery - spontánní a stimulovaná emise	
- uvede základní charakteristiky atomového jádra - řeší úlohy na vazebnou energii jader - uvede příklady využití radioaktivity - řeší úlohy s využitím zákona radioaktivní přeměny - posoudí jadernou reakci z hlediska zachování náboje, nukleonového čísla a energetické bilance - vysvětlí podmínky řetězové štěpné reakce a princip jaderného reaktoru - navrhne způsoby ochrany před ionizujícím zářením a posoudí přínosy a rizika využívání jaderné energie	Jaderná fyzika - vlastnosti atomových jader, vazebná energie jádra - radioaktivita - jaderné reakce - jaderné štěpení a syntéza - využití radionuklidů - poločas přeměny; řetězová reakce; jaderný reaktor; ochrana před ionizujícím zářením	Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí Jaderná energetika, radioaktivní odpady a ochrana zdraví
- uvede základní principy STR - interpretuje princip stálé rychlosti světla	Speciální teorie relativity - základní principy speciální teorie relativity	

Fyzika		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vysvětlí pojem relativnost současnosti - řeší úlohy s využitím vztahů pro základní principy STR - uvede experimentální příklady, které potvrzují platnost STR		
- vysvětlí princip základních detektorů částic - vysvětlí princip urychlovačů částic - uvede příklady základních elementárních částic	Částicová fyzika - experimentální metody výzkumu částic - systém částic, standardní model - interakce mezi částicemi	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě Evropská vědecká spolupráce na příkladu CERN a přínos evropských vědců

5.7 Chemie

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
2,5	2,5	2,5	0	7,5
Povinný	Povinný	Povinný		

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Chemie vychází ze vzdělávacího oboru Chemie, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Navazuje na poznatky a dovednosti získané na nižším stupni osmiletého gymnázia a dále je rozvíjí a prohlubuje. Svým obsahem úzce souvisí zejména s biologií, fyzikou, matematikou a zeměpisem. Vzdělávání směřuje k hlubšímu pochopení chemických zákonitostí, vlastností látek a chemických dějů a k uvědomování si významu chemie pro člověka, společnost a životní prostředí.

Chemie rozvíjí schopnost žáků pozorovat, experimentovat, vyvozovat závěry a využívat odborné poznatky při řešení teoretických i praktických problémů. Důraz je kladen na prohlubování znalostí chemické terminologie, symboliky a názvosloví, na řešení chemických výpočtů a na samostatné uvažování v souvislostech. Žáci se učí využívat chemické poznatky při vysvětlování přírodních jevů, posuzování vlastností látek a řešení problémů souvisejících s běžným životem, průmyslem a ochranou životního prostředí. Během laboratorních cvičení se také učí zacházet s laboratorní technikou a dodržovat zásady práce v chemické laboratoři.

Obsah učiva tvoří zejména obecná chemie, anorganická chemie, organická chemie a biochemie. Na vyšším stupni osmiletého gymnázia si žáci prohlubují poznatky o struktuře látek, chemické vazbě, chemických reakcích, jejich energetice a kinetice, chemické rovnováze a vybraných oblastech elektrochemie. V anorganické a organické chemii poznávají vlastnosti, přípravu, výrobu a využití významných látek a jejich skupin. Biochemie umožňuje pochopit chemickou podstatu živých organismů a význam biochemických procesů pro život.

Chemie je vyučována jako povinný vyučovací předmět na vyšším stupni osmiletého gymnázia. V kvintě, sextě i septimě je vyučována v rozsahu 2 hodin týdně. Laboratorní cvičení jsou zařazována jednou za čtyři týdny v rozsahu dvou vyučovacích hodin. Celková průměrná časová dotace předmětu v každém z uvedených ročníků činí 2,5 hodiny týdně.

Organizace výuky chemie vychází ze školního učebního plánu. Výuka chemie probíhá v kmenových učebnách. Laboratorní cvičení probíhají v chemické laboratoři, kde žáci prakticky ověřují teoretické poznatky, prohlubují laboratorní dovednosti a učí se samostatně plánovat, provádět a vyhodnocovat jednoduché experimenty.
Při laboratorních cvičeních se třída dělí na dvě poloviny, aby byly zajištěny vhodné podmínky pro samostatnou práci žáků, bezpečnost práce a efektivní využití laboratorního vybavení.
Výuka využívá zejména pozorování, demonstrační a žákovské pokusy, laboratorní cvičení, řešení problémových a výpočtových úloh, samostatnou a skupinovou práci, práci s odbornými texty a digitálními zdroji, prezentace a projekty. Podle možností školy jsou zařazovány také exkurze a další formy praktického poznávání chemie.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Výuka chemie přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Seznamujeme žáky s různými způsoby získávání, třídění, vyhodnocování a zpracování odborných informací z oblasti chemie.
- Rozvíjíme schopnost žáků propojovat nové poznatky s předchozími znalostmi a poznatky z dalších přírodovědných oborů.
- Prohlubujeme porozumění odborné terminologii, chemickým značkám, vzorcům, rovnicím a názvosloví.
- Zařazujeme pozorování a experimenty, při nichž žáci formulují předpoklady, ověřují je a na základě výsledků vyvozují závěry.
- Podněcujeme žáky k hledání souvislostí mezi chemickými zákonitostmi, přírodními jevy, technologiemi a jejich využitím v praxi.
- Vytváříme příležitosti k samostatnému řešení chemických úloh, k sebehodnocení a k uvědomování si vlastního pokroku v učení.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáme žákům problémové úlohy a situace vycházející z chemické praxe, běžného života a aktuálních společenských problémů.
- Podněcujeme žáky k formulování otázek, vytváření hypotéz a hledání vhodných postupů jejich ověřování.
- Zařazujeme experimentální činnosti, při nichž žáci samostatně plánují postup, ověřují předpoklady a vyhodnocují výsledky.

- Rozvíjíme schopnost žáků využívat chemické zákonitosti při řešení teoretických i praktických problémů.
- Vedeme žáky k vyhledávání příčin chyb a odchylek a k jejich využívání při dalším řešení problémů.
- Podporujeme kritické posuzování výsledků, porovnávání různých postupů a schopnost obhájit zvolené řešení.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme schopnost žáků vyjadřovat se přesně, srozumitelně a věcně s využitím odborné chemické terminologie.
- Seznamujeme žáky s odbornými texty, tabulkami, grafy, schématy, chemickými rovnicemi a dalšími způsoby prezentace odborných informací.
- Vytváříme prostor pro odbornou diskusi, formulování vlastních názorů a jejich zdůvodňování na základě získaných poznatků.
- Podporujeme prezentaci výsledků samostatné, skupinové a laboratorní práce.
- Vedeme žáky k aktivnímu naslouchání, věcné argumentaci a respektování názorů ostatních.
- Umožňujeme žákům využívat různé formy komunikace při zpracování a prezentaci chemických témat.

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme skupinovou práci a laboratorní činnosti, při nichž žáci spolupracují, rozdělují si úkoly a přebírají odpovědnost za společný výsledek.
- Vedeme žáky k ohleduplnosti, vzájemnému respektu a účinné spolupráci.
- Vytváříme podmínky pro samostatné rozdělování úkolů a využívání schopností jednotlivých členů skupiny.
- Podporujeme vzájemnou pomoc, sdílení zkušeností a společné hledání řešení.
- Rozvíjíme schopnost žáků přijímat zpětnou vazbu, kriticky hodnotit vlastní práci a využívat ji ke zlepšení.
- Dbáme na odpovědné a bezpečné chování při práci s chemickými látkami, laboratorním vybavením a při spolupráci s ostatními.

Kompetence občanské

- Objasňujeme význam chemie pro člověka, společnost, zdravotnictví, průmysl, zemědělství a životní prostředí.
- Upozorňujeme na důsledky používání chemických látek a chemických procesů pro zdraví člověka a životní prostředí.
- Vedeme žáky k odpovědnému nakládání s chemickými látkami, odpady a přírodními zdroji a k dodržování pravidel bezpečnosti.
- Podněcujeme zájem žáků o otázky ochrany životního prostředí, udržitelného rozvoje a dopadů chemického průmyslu.

- Vytváříme příležitosti k posuzování aktuálních problémů souvisejících s chemií a k formulování a obhajování vlastních stanovisek.
- Rozvíjíme odpovědnost žáků za vlastní jednání a jeho možné důsledky pro zdraví člověka, společnost a životní prostředí.

Kompetence k podnikavosti

- Rozvíjíme schopnost žáků plánovat, organizovat a samostatně řídit vlastní práci.
- Podněcujeme žáky k aktivnímu přístupu, iniciativě a hledání vlastních řešení při plnění úkolů a experimentálních činností.
- Vytváříme příležitosti k využívání chemických poznatků při řešení praktických problémů a situací z reálného života.
- Vedeme žáky k hospodárnému využívání času, materiálu, chemikálií a laboratorního vybavení.
- Rozvíjíme schopnost žáků posuzovat výsledky vlastní práce, vyhodnocovat rizika a nést odpovědnost za svá rozhodnutí.
- Motivujeme žáky k dalšímu vzdělávání, rozvoji vlastních schopností a uvědomování si významu chemie pro další studium a budoucí profesní uplatnění.

Kompetence digitální

- Seznamujeme žáky s možnostmi využití digitálních technologií při získávání, zpracování a prezentaci odborných chemických informací.
- Vedeme žáky k vyhledávání, porovnávání, ověřování a kritickému hodnocení informací z různých digitálních zdrojů.
- Rozvíjíme schopnost posuzovat důvěryhodnost, aktuálnost a relevanci informací získaných prostřednictvím internetu.
- Využíváme digitální nástroje při zpracování výsledků měření a experimentů, tvorbě tabulek, grafů, prezentací a schémat.
- Umožňujeme žákům využívat digitální modely, simulace, databáze a další odborné nástroje při poznávání chemických dějů a struktur.
- Dbáme na bezpečné, odpovědné a etické používání digitálních technologií při učení, komunikaci a spolupráci.

Chemie		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - vyhodnotí zásady bezpečné práce s chemikáliemi a ukládání odpadů	Bezpečnost práce v chemii	Environmentální výchova: Člověk a životní prostředí

Chemie		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- dodržuje pravidla bezpečné práce s chemickými látkami a laboratorním vybavením a správně nakládá s chemickými odpady - rozpozná základní výstražné symboly a využije informace o nebezpečnosti látek při volbě bezpečného pracovního postupu		Osobnostní a sociální výchova: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
- charakterizuje vývoj chemie a její význam v různých oborech lidské činnosti - zařadí chemii do systému přírodních věd - vysvětlí, čím se chemie zabývá včetně jejích základních oborů	Chemie jako přírodní věda	
- využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů - rozumí pojmu chemicky čistá látka, směs, prvek, sloučenina - rozliší různé druhy směsí - navrhne a prakticky oddělí různé směsi	Soustavy látek a jejich složení Dělení chemických látek - homogenní, heterogenní směsi - separační metody - roztoky, výpočty složení, směšování	Osobnostní a sociální výchova: Spolupráce a soutěž
- popíše atom, jeho jádro a elektronový obal - užívá správně pojmy izotop, izobar, nuklid, prvek -objasní podstatu radioaktivních přeměn, rozdíl mezi přirozenou a umělou radioaktivitou, zhodnotí jejich význam a rizika	Stavba atomu, jeho struktura - elektronový obal - radioaktivita - hmotnost atomu, molekul	

Chemie		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o periodické soustavě prvků - samostatně aplikuje pravidla pro zaplňování orbitalů při zápisu elektronové konfigurace prvků	Periodická soustava prvků	
- objasní vznik chemické vazby - vyjmenuje druhy vazeb a jejich vliv na chemické a fyzikální vlastnosti látek - vysvětlí vliv elektronového obalu na druh vazby - rozumí pojmu elektronegativita, ionizační energie a elektronová afinita, vysvětlí trendy těchto veličin v periodické tabulce - na základě částicové struktury a typu chemických vazeb vysvětlí a předpoví vybrané fyzikální a chemické vlastnosti látek	Chemická vazba	
- vysvětlí pojem chemická rovnice, chemická reakce a reakční mechanismus - vyčíslí jednoduché rovnice (srážecí, neutralizační, redoxní)	Chemické reakce a chemické rovnice - typy chemických reakcí - vyrovnávání chemických rovnic - výpočty z chemických rovnic	
- vysvětlí průběh chemické reakce - vysvětlí pojem reakční rychlost a zapíše a interpretuje zadanou kinetickou rovnici - popíše vlivy na rychlost chemické reakce	Reakční kinetika - rychlost chemické reakce - teorie reakční kinetiky - faktory ovlivňující reakční rychlost	

Chemie		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání jejich chování v chemických reakcích		
rozliší děj endotermický a exotermický - vysvětlí termochemické zákony - využívá termochemické zákony při výpočtech tepelného zabarvení reakcí	Termochemie - reakční teplo - termochemické zákony - výpočet reakčního tepla	
- charakterizuje chemickou rovnováhu - napíše vztah pro rovnovážnou konstantu - vyjmenuje faktory ovlivňující rovnováhu a zhodnotí jejich vliv na průběh reakce - charakterizuje kyseliny a zásady, předvídá jejich reakce - vysvětlí stupnici pH, odvodí kyselost a zásaditost látek - vypočítá pH silných kyselin a zásad - vysvětlí hydrolýzu solí	Chemická rovnováha - rovnovážná konstanta - ovlivňování rovnováhy - rovnováha v protolytických reakcích - teorie kyselin a zásad - pH, acidobazické indikátory - hydrolýza solí	
vysvětlí princip redoxních reakcí - charakterizuje galvanický článek a elektrolýzu - aplikuje poznatky o elektrolýze v laboratorních cvičeních	Redoxní reakce - rovnováha v redoxních reakcích - Beketovova řada napětí kovů - galvanický článek - elektrolýza	
- definuje důležité veličiny v chemii (látkové množství, molární koncentrace, hmotnostní a objemový zlomek,	Důležité veličiny v chemii Chemické výpočty	

Chemie		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
hustota, molární hmotnost, relativní atomová a molekulová hmotnost, molární objem, univerzální hmotnostní jednotka) a vysvětlí jejich vzájemný vztah - provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů		
- vytváří ze vzorce anorganické sloučeniny název a opačně - rozumí pojmu oxidační číslo a náboj iontu – určí oxidační čísla atomů ve sloučeninách a náboje iontů - používá při popisu látek správné názvosloví	Názvosloví anorganických sloučenin - typy vzorců - oxidační číslo	
- využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin - uvede složení vzduchu, jeho vlastnosti, zdroje znečištění a vliv na globální ekologické problémy - popíše vlastnosti vody a její význam - navrhne způsoby efektivního hospodaření s vodou a ochrany podzemních vod - zhodnotí využitelnost různých druhů vod	Systematická anorganická chemie - Vodík, kyslík, voda, peroxid vodíku	Environmentální výchova: Člověk a životní prostředí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Globální problémy, jejich příčiny a důsledky
naplánuje a bezpečně provede jednoduchý experiment s využitím probíraného učiva - zaznamená pozorování a výsledky měření, zpracuje laboratorní protokol a vyvodí závěry	Laboratorní cvičení - praktické úlohy navazující na učivo příslušného ročníku - zpracování a vyhodnocení výsledků	Osobnostní a sociální výchova: Spolupráce a soutěž

Chemie		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- při práci ve skupině rozdělí úkoly, zhodnotí vlastní přínos a navrhne zlepšení spolupráce		

Chemie		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučenin - zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a jejich vliv na životní prostředí - předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin - rozliší kvalitativní a kvantitativní analýzu a vysvětlí jejich praktické využití v anorganické chemii - na jednoduchých příkladech použije důkazové reakce vybraných iontů a vysvětlí princip stanovení koncentrace roztoku titrací	Anorganická chemie: s-prvky a jejich sloučeniny p-prvky a jejich sloučeniny d- a f-prvky a jejich sloučeniny Základy kvalitativní a kvantitativní analýzy - důkazové reakce vybraných iontů - princip odměrné analýzy	Environmentální výchova: Člověk a životní prostředí Osobnostní a sociální výchova: Spolupráce a soutěž
zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin - vysvětlí pojem izomerie a uvede jednotlivé typy - zapíše organické sloučeniny různými typy vzorců - aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie	Organická chemie - organické sloučeniny - struktura organických sloučenin - názvosloví organických sloučenin - reakce organických sloučenin	

Chemie		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- popíše princip chemických reakcí organických sloučenin a aplikuje jejich mechanismus na konkrétní příklady reakcí		
- charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí - využívá znalosti struktury uhlovodíků k určení jejich fyzikálních a chemických vlastností - aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů -aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech - porovná vlastnosti uhlovodíků s jednoduchou, dvojnou a trojnou vazbou a aromatických uhlovodíků	Uhlovodíky Alkany, cykloalkany Alkeny, alkyny, areny	Environmentální výchova: Člověk a životní prostředí
- zhodnotí surovinové zdroje organických sloučenin - posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí - zhodnotí dopady těžby na životní prostředí	Surovinové zdroje uhlovodíků	Environmentální výchova: Člověk a životní prostředí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Globální

Chemie		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
		problémy, jejich příčiny a důsledky
- naplánuje a bezpečně provede jednoduchý experiment s využitím probíraného učiva - zaznamená pozorování a výsledky měření, zpracuje laboratorní protokol a vyvodí závěry - při práci ve skupině rozdělí úkoly, zhodnotí vlastní přínos a navrhne zlepšení spolupráce	Laboratorní cvičení - praktické úlohy navazující na učivo příslušného ročníku - zpracování a vyhodnocení výsledků	Osobnostní a sociální výchova: Spolupráce a soutěž

Chemie		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- charakterizuje jednotlivé skupiny derivátů uhlovodíků, uvede jejich zástupce - zhodnotí jejich zdroje, využití a vliv na životní prostředí - zapíše deriváty organických sloučenin různými typy vzorců - aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu derivátů, uvede používané triviální názvy - využívá znalosti struktury derivátů k určení jejich fyzikálních a chemických vlastností - porovná vlastnosti jednotlivých skupin derivátů	Deriváty uhlovodíků a jejich klasifikace - halogenderiváty - dusíkaté deriváty - organokovové sloučeniny - alkoholy, fenoly, ethery - karbonylové sloučeniny - karboxylové kyseliny a jejich deriváty - základy kvalitativní a kvantitativní analýzy v organické chemii	Environmentální výchova: Člověk a životní prostředí

Chemie		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech - rozliší kvalitativní a kvantitativní analýzu a na příkladech vysvětlí jejich praktický význam v organické chemii - vysvětlí princip jednoduchých důkazů vybraných organických látek nebo funkčních skupin a uvede příklad stanovení množství organické látky ve vzorku		
- vysvětlí pojmy syntetické makromolekulární látky, monomer, polymer, polymerační stupeň - rozliší přírodní a umělé polymery - charakterizuje jednotlivé skupiny makromolekulárních sloučenin - uvede princip vzniku makromolekulárních sloučenin a jejich významné zástupce - zhodnotí jejich využití v praxi a vliv na životní prostředí - aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétní příklady výroby těchto látek - posoudí možnosti třídění, recyklace a omezení spotřeby plastů	Syntetické makromolekulární látky	Environmentální výchova: Člověk a životní prostředí
charakterizuje vybrané zástupce léčiv, pesticidů, barviv a detergentů a vysvětlí jejich využití	Léčiva, pesticidy, barviva a detergenty	Environmentální výchova: Člověk a životní prostředí

Chemie		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- zhodnotí přínosy a rizika používání těchto látek pro zdraví člověka a životní prostředí - posoudí vybraná mediální a reklamní tvrzení o účincích těchto látek s využitím odborných informací		Mediální výchova: Mediální produkty a jejich významy
- definuje obor biochemie - popíše složení živých soustav - porovná zákonitosti chemických dějů probíhajících v živé a neživé přírodě	Biochemie - chemické složení živých soustav - biogenní prvky	
- objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech -aplikuje obecné znalosti o průběhu organických reakcí na příklady přírodních látek - charakterizuje významné zástupce jednotlivých skupin přírodních látek a vysvětlí jejich význam v živých organismech - rozdělí heterocykly podle druhu a počtu heteroatomů, uvede příklady fyziologicky významných heterocyklických sloučenin	Přírodní látky: - sacharidy - lipidy - bílkoviny a enzymy - nukleové kyseliny - vitamíny, hormony - alkaloidy Heterocyklické sloučeniny	
- charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam - využívá odbornou terminologii při popisu biochemických procesů - aplikuje obecné znalosti o průběhu chemických reakcí na základní biochemické procesy	Metabolismus Anabolismus, katabolismus Makroergické sloučeniny – ATP Metabolismus sacharidů, lipidů, bílkovin Krebsův cyklus Dýchací řetězec	Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

Chemie		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vysvětlí vzájemné vztahy mezi jednotlivými metabolickými procesy - aplikuje znalosti o průběhu biochemických reakcí na zásady správné výživy a zdravý životní styl		
naplánuje a bezpečně provede jednoduchý experiment s využitím probíraného učiva - zaznamená pozorování a výsledky měření, zpracuje laboratorní protokol a vyvodí závěry - při práci ve skupině rozdělí úkoly, zhodnotí vlastní přínos a navrhne zlepšení spolupráce	Laboratorní cvičení - praktické úlohy navazující na učivo příslušného ročníku - zpracování a vyhodnocení výsledků	Osobnostní a sociální výchova: Spolupráce a soutěž

5.8 Zeměpis

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
2	2	2	0	6
Povinný	Povinný	Povinný		

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Zeměpis vychází ze vzdělávacího oboru Geografie, který je součástí vzdělávacích oblastí Člověk a příroda a Člověk a společnost. Současně zahrnuje vzdělávací obsah oboru Geologie.

Předmět je vyučován v kvintě, sextě a septimě osmiletého gymnázia v časové dotaci 2 hodiny týdně v každém ročníku. Výuka probíhá v kmenových učebnách a podle charakteru učiva také v terénu. Je doplňována praktickými činnostmi, projekty a zeměpisně či geologicky zaměřenými exkurzemi.

Zeměpis rozvíjí porozumění přírodním a společenským jevům, jejich prostorovému rozmístění a vzájemným souvislostem. V kvintě se výuka zaměřuje na přírodní prostředí Země, základy geologie, obyvatelstvo a světové hospodářství. V sextě je věnována regionální geografii světa a v septimě geografii České republiky se zvláštním důrazem na Jihočeský kraj a místní region.

Žáci se učí vysvětlovat vztahy mezi přírodou a lidskou společností, posuzovat možnosti využívání přírodních zdrojů a hodnotit dopady lidské činnosti na krajinu a životní prostředí. Geologické učivo zahrnuje stavbu a vývoj Země, minerály a horniny, geologické procesy a vztahy člověka k anorganické přírodě. Důraz je kladen na porozumění současným regionálním a globálním problémům a principům udržitelného rozvoje.

Součástí výuky je práce s tištěnými a digitálními mapami, geografickými informačními systémy, navigačními nástroji, statistickými údaji, grafy a dalšími zdroji informací. Žáci rozvíjejí schopnost informace vyhledávat, kriticky hodnotit, zpracovávat a využívat při řešení geografických problémů. Při terénních činnostech uplatňují získané poznatky, pozorují přírodní a společenské jevy a dodržují zásady bezpečného pohybu v krajině.

Do výuky jsou začleněny vybrané tematické okruhy průřezových témat Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova. Předmět propojuje poznatky zejména z biologie, chemie, fyziky, dějepisu, společenských věd a informatiky a vede žáky k jejich využívání v běžném životě.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis rozvíjíme následující klíčové kompetence. Strategie jsou společné pro kvintu, sextu a septimu.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k propojování geografických a geologických poznatků a k pochopení souvislostí mezi přírodními a společenskými jevy.
- Učíme žáky vyhledávat, třídit a kriticky hodnotit informace z map, odborných textů, statistických přehledů a dalších zdrojů.
- Podporujeme samostatné zpracování geografických témat, používání odborné terminologie a hodnocení vlastního pokroku.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k rozpoznávání geografických a geologických problémů, objasňování jejich příčin a posuzování důsledků.
- Zařazujeme úlohy, při nichž žáci porovnávají údaje, formulují předpoklady a ověřují je pomocí map, dat a pozorování.
- Podporujeme hledání a zdůvodňování různých řešení problémů spojených s využíváním přírodních zdrojů, rozvojem regionů a ochranou životního prostředí.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k přesnému a srozumitelnému vyjadřování s využitím geografické a geologické terminologie.
- Učíme žáky prezentovat výsledky své práce prostřednictvím mluveného a písemného projevu, map, grafů a tabulek.
- Podporujeme věcnou diskusi, argumentaci podloženou údaji a respektování názorů ostatních.

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme skupinové úkoly, projekty a terénní činnosti, při nichž žáci spolupracují a rozdělují si pracovní role.
- Vedeme žáky k odpovědnosti za vlastní práci i společný výsledek a k poskytování a přijímání zpětné vazby.

- Podporujeme respektující jednání, vzájemnou pomoc a dodržování zásad bezpečnosti při praktických a terénních činnostech.

Kompetence občanská

- Vedeme žáky k odpovědnému přístupu k přírodě, krajině, přírodním zdrojům a kulturnímu dědictví.
- Učíme žáky posuzovat společenské a environmentální otázky s ohledem na udržitelný rozvoj a zájmy místní i celosvětové společnosti.
- Podporujeme respekt ke kulturní rozmanitosti, porozumění životním podmínkám lidí v různých regionech a odmítání předsudků a diskriminace.

Kompetence k podnikavosti

- Podporujeme iniciativu a tvořivost při navrhování geografických projektů a možností rozvoje místního regionu.
- Vedeme žáky k plánování práce, stanovování cílů a posuzování proveditelnosti, přínosů a rizik navrhovaných řešení.
- Motivujeme žáky k poznávání profesí využívajících geografické a geologické znalosti a k promyšlené volbě dalšího studia a profesního zaměření.

Kompetence digitální

- Učíme žáky účelně využívat digitální mapy, geografické informační systémy, satelitní snímky a navigační nástroje při řešení úloh a orientaci v krajině.
- Vedeme žáky k získávání, zpracování a interpretaci geografických dat a k vytváření přehledných digitálních map, grafů, tabulek a prezentací.
- Podporujeme kritické ověřování digitálních informací včetně výstupů umělé inteligence a vedeme žáky k uvádění zdrojů, respektování autorských práv a ochraně osobních a polohových údajů.

Zeměpis		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: – porovná Zemi s dalšími tělesy sluneční soustavy a vysvětlí podmínky života na Zemi – objasní pohyby Země a jejich důsledky pro střídání dne a noci a ročních období – řeší jednoduché úlohy s časovými pásmy a vysvětlí souvislost pohybů Země s kalendářem	Země jako vesmírné těleso	
– používá geografickou a kartografickou terminologii při práci s mapami různého obsahu a měřítka – určí polohu a vzdálenost pomocí mapy a zeměpisných souřadnic – vyhledá a vyhodnotí údaje z atlasů, digitálních map a dalších zdrojů; interpretuje kartogramy, grafy a tabulky – vysvětlí využití GIS, dálkového průzkumu Země a satelitní navigace	Geografické informace a mapy	
– vysvětlí velký a malý oběh vody a funkce jednotlivých složek hydrosféry v krajině – objasní vlastnosti a pohyby oceánské vody a jejich vliv na podnebí – zhodnotí význam povrchových a podzemních vod, jejich dostupnost a možnosti ochrany	Hydrosféra	EV – Člověk a životní prostředí
– charakterizuje složení a členění atmosféry a rozliší počasí a podnebí	Atmosféra	EV – Člověk a životní prostředí

Zeměpis		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– vysvětlí globální cirkulaci atmosféry a vznik klimatických pásů – porovná klimatické podmínky podle zeměpisné polohy a dalších faktorů – objasní skleníkový efekt, příčiny změn klimatu a jejich dopady		VMEGS – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky
– porovná chemické, mineralogické a petrologické složení zemských sfér a vysvětlí jejich vztahy a základní geobiocykly – charakterizuje hlavní geologická období a vysvětlí souvislosti vývoje kontinentů, prostředí a bioty	Geologická stavba a historie Země	
– vysvětlí vznik minerálů a ložisek a souvislost vnitřní stavby krystalů s jejich vlastnostmi – určí vybrané minerály pomocí jejich fyzikálních a chemických vlastností – rozpozná strukturu a nerostné složení běžných magmatických, sedimentárních a metamorfovaných hornin	Minerály a horniny	
– analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů – vysvětlí vznik a tuhnutí magmatu, krystalizaci minerálů, mechanické a chemické zvětrávání, srážení a sedimentaci – porovná kontaktní a regionální metamorfózu a jejich	Geologické procesy	

Zeměpis		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
podmínky – analyzuje křehké a plastické deformace a jejich projevy ve stavbě pevnin a oceánů		
– objasní stavbu Země a mechanismus deskové tektoniky – porovná působení vnitřních a vnějších procesů na utváření reliéfu – posoudí důsledky zemětřesení, vulkanismu a svahových pohybů pro život lidí	Litosféra a reliéf	EV – Člověk a životní prostředí
– vysvětlí vznik půd a působení půdotvorných činitelů – rozliší hlavní půdní druhy a typy a vysvětlí jejich rozmístění – zhodnotí význam půdy pro společnost a navrhne opatření proti její degradaci	Pedosféra	EV – Člověk a životní prostředí
– porovná hlavní biomy světa a vysvětlí jejich rozmístění – objasní šířkovou zonalitu, výškovou stupňovitost a příklady azonálních jevů – vysvětlí vztahy mezi složkami přírodního prostředí – porovná přírodní a kulturní krajiny, jejich složky, funkce a proměny vlivem člověka	Biosféra a krajina	EV – Člověk a životní prostředí
– analyzuje vývoj, rozmístění, strukturu a zaměstnanost obyvatelstva s využitím demografických údajů	Obyvatelstvo a sídla	MKV – Základní problémy sociokulturních rozdílů

Zeměpis		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– vysvětlí příčiny a důsledky migrace a rozdílů v populačním vývoji – porovná etnické, jazykové, náboženské a kulturní charakteristiky obyvatelstva a jejich souvislost se způsobem života – rozliší funkce sídel a posoudí současné urbanizační procesy		VMEGS – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky
– porovná hospodářské sektory a vysvětlí faktory rozmístění hospodářských aktivit – vymezí jádrové a periferní oblasti a objasní souvislosti globalizace a rozdílů v životní úrovni – zhodnotí rozmístění a dostupnost surovinových a energetických zdrojů – porovná průmyslová odvětví a zdroje energie z hlediska významu a dopadů na prostředí	Světové hospodářství a průmysl	VMEGS – Globalizační a rozvojové procesy EV – Člověk a životní prostředí
– porovná druhy dopravy, jejich rozmístění, význam a dopady na prostředí – vysvětlí význam služeb a mezinárodního obchodu ve světovém hospodářství – lokalizuje hlavní oblasti cestovního ruchu a porovná jejich předpoklady a rizika	Doprava služby a cestovní ruch	VMEGS – Globalizační a rozvojové procesy
– porovná typy zemědělství a přírodní a společenské podmínky jejich rozmístění – lokalizuje hlavní oblasti rostlinné a živočišné výroby	Zemědělství	EV – Člověk a životní prostředí VMEGS – Globální

Zeměpis		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– vysvětlí příčiny nerovnoměrného zásobování potravinami a posoudí dopady zemědělství na krajinu		problémy, jejich příčiny a důsledky
– orientuje se v krajině pomocí mapy a navigace a dodržuje zásady bezpečného pohybu – zaznamená pozorované přírodní a společenské prvky krajiny a vysvětlí jejich vztahy – zpracuje získané údaje do jednoduché mapy, grafu nebo tabulky	Terénní geografická výuka	
– vysvětlí hydrogeologický cyklus, geologické působení vody a souvislost propustnosti hornin s výskytem podzemních vod – porovná chemické složení a pH vod, jejich využitelnost a možnosti ochrany – určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu a navrhne vhodné využití půdy a efektivní hospodaření v regionu	Geologie vody a půdy	EV – Člověk a životní prostředí

Zeměpis		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: – rozliší geografické regiony různých měřítek a využije mentální mapu k orientaci v území – porovná státy podle polohy, politického uspořádání a úrovně rozvoje	Regiony a politická mapa světa	VMEGS – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky

Zeměpis		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– lokalizuje aktuální ohniska napětí a vysvětlí jejich geografické a historické souvislosti – porovná význam vybraných mezinárodních organizací a integračních uskupení		
– vymezí evropské regiony a porovná jejich přírodní, populační a hospodářské poměry – objasní význam evropské integrace a fungování základních institucí EU – zhodnotí postavení Evropy ve světě a rozdíly mezi jejími jádry a periferiemi	Evropa a Evropská unie	VMEGS – Žijeme v Evropě
– porovná vybrané státy západní, severní, jižní, střední a východní Evropy – vysvětlí vliv přírodních podmínek a historického vývoje na hospodářství, osídlení a kulturu – posoudí možnosti cestovního ruchu, přeshraniční spolupráce a řešení regionálních problémů	Evropské státy a regiony	VMEGS – Žijeme v Evropě MKV – Základní problémy sociokulturních rozdílů
– vymezí asijské makroregiony a porovná jejich přírodní, kulturní a hospodářské charakteristiky – zhodnotí postavení Ruska, Číny, Indie a Japonska a jejich vazby na světové hospodářství – vysvětlí rozdíly mezi jádrovými a periferními oblastmi a vybrané geopolitické problémy	Asie včetně Ruska	VMEGS – Globalizační a rozvojové procesy MKV – Základní problémy sociokulturních rozdílů
– porovná přírodní a společenské poměry hlavních afrických regionů	Afrika	VMEGS – Globální problémy, jejich

Zeměpis		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– analyzuje souvislosti populačního vývoje, dostupnosti zdrojů a hospodářských rozdílů – posoudí příčiny a důsledky vybraných environmentálních a rozvojových problémů		příčiny a důsledky VMEGS – Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce
– porovná přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry regionů Ameriky – zhodnotí postavení USA, Kanady a vybraných států Latinské Ameriky včetně Brazílie – objasní rozdíly v životní úrovni, urbanizaci a využívání přírodních zdrojů	Amerika	VMEGS – Globalizační a rozvojové procesy EV – Člověk a životní prostředí
– porovná přírodní podmínky, osídlení a hospodářství Austrálie a Oceánie – zhodnotí jejich vazby na světové hospodářství a možnosti cestovního ruchu – objasní specifika polárních oblastí, jejich význam a ohrožení	Austrálie Oceánie a polární oblasti	EV – Člověk a životní prostředí
– vyhledá a porovná údaje o regionech z tištěných a digitálních zdrojů – vytvoří a interpretuje jednoduché tematické mapy, grafy a tabulky – posoudí environmentální rizika vybraného regionu a možnosti jejich řešení včetně nástrojů ochrany prostředí	Geografická data a regionální problémy	EV – Člověk a životní prostředí

Zeměpis		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: – zhodnotí polohu a územní vývoj českého státu a jejich důsledky pro současné postavení ČR. – Vysvětlí hospodářské a politické vazby ČR na Evropu a svět	Poloha a vývoj České republiky	VMEGS – Žijeme v Evropě
– vysvětlí souvislosti geologického vývoje a reliéfu ČR – zhodnotí podnebí, vodstvo, půdy, vegetaci a přírodní zdroje a vztahy mezi nimi – posoudí možnosti využívání přírodních zdrojů a rizika přírodních procesů	Přírodní poměry České republiky	EV – Životní prostředí regionu a České republiky
– porovná přírodní a kulturní krajiny ČR a vysvětlí proměny jejich využívání – zhodnotí regionální environmentální problémy a možnosti jejich řešení – vysvětlí význam ochrany přírody, chráněných území a udržitelného rozvoje	Krajina a ochrana životního prostředí	EV – Životní prostředí regionu a České republiky
– analyzuje vývoj, rozmístění a strukturu obyvatelstva s využitím geografických dat – vysvětlí demografické změny a důsledky migrace – porovná sídelní strukturu a funkce měst a venkovských sídel a posoudí současné změny osídlení	Obyvatelstvo a sídla České republiky	MKV – Základní problémy sociokulturních rozdílů
– vysvětlí proměny českého hospodářství a jeho současnou sektorovou strukturu	Hospodářství České republiky	VMEGS – Žijeme v Evropě

Zeměpis		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– zhodnotí rozmístění průmyslu, energetiky a zemědělství a jejich dopady na prostředí – posoudí význam dopravy, služeb, cestovního ruchu a zahraničního obchodu		EV – Člověk a životní prostředí
– lokalizuje všech 14 krajů a porovná jejich přírodní, populační a hospodářské poměry – vymezí rozvojová jádra a periferní oblasti a vysvětlí jejich specifika – zhodnotí postavení Prahy a význam přeshraničních vztahů a euroregionů	Kraje České republiky	VMEGS – Žijeme v Evropě
– vymezí Jihočeský kraj a místní region Trhovosvinenska na mapě podle zvolených kritérií – zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu a jeho vazby na vyšší územní celky – posoudí možnosti rozvoje regionu a vysvětlí význam územního a strategického plánování	Jihočeský kraj a místní region	EV – Životní prostředí regionu a České republiky
– používá tištěné a digitální mapy a geografické databáze k řešení regionálních úloh – orientuje se v terénu, dodržuje zásady bezpečnosti a zaznamenává pozorované jevy – vytvoří a využije mentální mapu místního regionu – vyhodnotí terénní a statistická data a zpracuje je do mapy, grafu nebo tabulky	Terénní výuka a geografické informace	EV – Životní prostředí regionu a České republiky

Zeměpis		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– posoudí geologickou činnost člověka a ekologickou únosnost těžby a zpracování surovin v daném regionu – vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využití druhotných surovin – porovná možnosti rekultivace a revitalizace krajiny a přístupy environmentální geologie – navrhne způsoby efektivního hospodaření s povrchovou a podzemní vodou v regionu	Člověk a anorganická příroda	EV – Člověk a životní prostředí
– využije geologickou mapu České republiky k vysvětlení geologického vývoje vybraných regionů – při terénní práci nebo geologické exkurzi pozoruje a dokumentuje geologické jevy, horniny a zásahy člověka do krajiny	Geologická mapa a terénní praxe	

5.9 Dějepis

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
2	2	2	2	8
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Dějepis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost a vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Dějepis stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro gymnázia.
Hlavním cílem předmětu je rozvíjet historické vědomí žáků, prohlubovat jejich znalosti o vývoji lidské společnosti a vést je k pochopení historických událostí, procesů a jejich vzájemných souvislostí. Výuka podporuje porozumění vztahům mezi minulostí a současností, posiluje vědomí historické kontinuity a přispívá k utváření vztahu žáků k národnímu, evropskému i světovému kulturnímu dědictví.
Důraz je kladen nejen na osvojování historických poznatků, ale především na pochopení příčin a důsledků historických událostí, jejich porovnávání, interpretaci a hodnocení. Žáci se učí pracovat s různými druhy historických pramenů, odbornými texty, historickými mapami, obrazovými a audiovizuálními materiály. Rozvíjejí schopnost kriticky posuzovat informace, rozlišovat historická fakta od jejich interpretací, formulovat vlastní závěry a podkládat je odpovídajícími argumenty.
Výuka dějepisu přispívá k rozvoji občanského vědomí, respektu k demokratickým hodnotám, lidským právům a kulturní rozmanitosti. Žáci jsou vedeni k pochopení nebezpečí totalitních ideologií, projevů nesnášenlivosti, diskriminace a manipulace. Poznávání historických souvislostí jim umožňuje lépe porozumět současným společenským a politickým událostem a vytvářet si na ně vlastní podložený názor.
Vyučovací předmět navazuje na poznatky a dovednosti získané při výuce dějepisu na nižším stupni gymnázia a dále je rozvíjí na vyšší obsahové a myšlenkové úrovni. Je vyučován v kvintě, sextě, septimě a oktávě s časovou dotací 2 vyučovací hodiny týdně v každém ročníku**.**
Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách s využitím digitálních technologií a názorných výukových materiálů. Uplatňovány jsou různé metody a formy práce, zejména výklad spojený s diskusí, práce s historickými prameny, analýza dokumentů, skupinová a projektová výuka,

samostatné vyhledávání a zpracování informací a prezentace výsledků práce žáků. Součástí výuky mohou být tematické exkurze, návštěvy muzeí, památek a dalších kulturních institucí nebo aktivity zaměřené na poznávání regionální historie.
Při výuce jsou účelně využívány digitální zdroje, historické databáze, interaktivní mapy a další vzdělávací nástroje. Žáci jsou vedeni k ověřování důvěryhodnosti informací, kritickému hodnocení digitálního obsahu a odpovědnému využívání moderních technologií včetně nástrojů umělé inteligence.
Dějepis přirozeně vytváří prostor pro mezipředmětové vztahy, zejména s českým jazykem a literaturou, zeměpisem, základy společenských věd, výtvarnou výchovou a dalšími předměty. Do výuky jsou začleňována průřezová témata v návaznosti na jednotlivé tematické celky a jejich vzdělávací obsah.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Při výuce dějepisu rozvíjíme klíčové kompetence žáků prostřednictvím následujících výchovných a vzdělávacích strategií.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování historických informací z různých zdrojů.
- Učíme žáky pracovat s historickými prameny, odbornými texty, mapami a časovými osami.
- Podporujeme samostatné získávání poznatků a jejich zasazování do širších historických souvislostí.
- Rozvíjíme schopnost porovnávat historické události, rozpoznávat jejich příčiny a důsledky a formulovat vlastní závěry.
- Vedeme žáky ke kritickému hodnocení historických informací a rozlišování mezi historickými fakty a jejich interpretacemi.
- Motivujeme žáky k samostatnému studiu historie a k využívání získaných poznatků při porozumění současnému světu.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáme žákům historické události a situace, které vyžadují hledání příčin, souvislostí a možných řešení.
- Vedeme žáky k formulování historických otázek a hypotéz a k jejich ověřování na základě dostupných pramenů.
- Podporujeme porovnávání různých pohledů na historické události a kritické posuzování jejich interpretací.
- Učíme žáky vyvozovat závěry z historických informací a podkládat je věcnými argumenty.
- Zařazujeme problémové úlohy zaměřené na hodnocení historických rozhodnutí a jejich důsledků.

- Rozvíjíme schopnost rozpoznávat manipulaci s historickými fakty a účelové zkreslování minulosti.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k přesnému, srozumitelnému a kultivovanému vyjadřování při popisu a hodnocení historických událostí.
- Podporujeme používání odborné historické terminologie v ústním i písemném projevu.
- Zařazujeme diskuse, referáty a prezentace, při nichž žáci formulují a obhajují vlastní názory.
- Učíme žáky naslouchat odlišným názorům, respektovat je a reagovat na ně věcnými argumenty.
- Rozvíjíme schopnost interpretovat historické texty, obrazové materiály, mapy a další zdroje informací.
- Podporujeme prezentaci výsledků samostatné i skupinové práce s využitím vhodných komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme skupinové činnosti a projekty, při nichž žáci spolupracují na řešení historických úkolů.
- Vedeme žáky k respektování odlišných názorů, zkušeností a kulturních tradic.
- Podporujeme vzájemnou pomoc, odpovědnost za společnou práci a dodržování dohodnutých pravidel.
- Rozvíjíme schopnost hodnotit vlastní práci i práci ostatních a přijímat konstruktivní zpětnou vazbu.
- Vedeme žáky k empatii a pochopení životních podmínek lidí v různých historických obdobích.
- Podporujeme uvědomování si souvislostí mezi jednáním jednotlivce, společenskými podmínkami a historickými událostmi.

Kompetence občanská

- Vedeme žáky k pochopení historického vývoje demokracie, občanských práv a svobod.
- Podporujeme respekt k demokratickým hodnotám, lidským právům a principům právního státu.
- Učíme žáky rozpoznávat příčiny a důsledky totalitních režimů, diskriminace, rasismu a dalších projevů nesnášenlivosti.
- Rozvíjíme vědomí historické kontinuity a odpovědnosti za zachování kulturního a historického dědictví.
- Vedeme žáky k respektování kulturní, národnostní a náboženské rozmanitosti.
- Podporujeme zájem o veřejné dění a schopnost posuzovat současné společenské problémy v historických souvislostech.
- Motivujeme žáky k aktivnímu a odpovědnému přístupu k životu v demokratické společnosti.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k samostatnému plánování, organizaci a dokončování zadaných úkolů a projektů.
- Podporujeme iniciativu, tvořivost a samostatnost při vyhledávání a zpracování historických informací.
- Zařazujeme projektové úkoly, při nichž žáci navrhují vlastní postup práce a prezentují její výsledky.
- Učíme žáky účelně využívat dostupné informační zdroje a prostředky při řešení zadaných úkolů.
- Rozvíjíme schopnost přijímat odpovědnost za vlastní rozhodnutí a hodnotit výsledky své práce.
- Seznamujeme žáky s historickými proměnami práce, hospodářství a podnikání a jejich vlivem na vývoj společnosti.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k účelnému využívání digitálních technologií při vyhledávání, zpracování a prezentaci historických informací.
- Učíme žáky pracovat s digitálními historickými prameny, databázemi, archivy, mapami a vzdělávacími aplikacemi.
- Rozvíjíme schopnost kriticky hodnotit důvěryhodnost digitálních zdrojů a ověřovat informace z více nezávislých pramenů.
- Podporujeme tvorbu digitálních prezentací, časových os, map a dalších výstupů zaměřených na historická témata.
- Vedeme žáky k rozpoznávání dezinformací, manipulativních sdělení a účelového zkreslování historických událostí v digitálním prostředí.
- Učíme žáky odpovědně využívat nástroje umělé inteligence, kriticky ověřovat jejich výstupy a rozpoznávat rizika vytváření nepravdivého historického obsahu.
- Vedeme žáky k dodržování autorských práv, správnému uvádění zdrojů a bezpečnému chování v digitálním prostředí.

Dějepis		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: – charakterizuje význam historického poznání pro porozumění současnosti	Úvod do studia historie	Mediální výchova – Účinky mediální produkce a vliv médií

Dějepis		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– vysvětlí, proč je historické poznání neuzavřené a proměnlivé a proč mohou existovat různé interpretace minulosti – rozlišuje druhy historických pramenů a uvede možnosti i úskalí jejich využití – porovná informace z různých pramenů a na příkladu posoudí jejich věrohodnost – vysvětlí úlohu historika, archeologa, archivů, muzeí a knihoven – orientuje se v historické chronologii a využívá časovou osu a historickou mapu		
– popíše základní etapy vývoje člověka ve shodě se současnými vědeckými poznatky – charakterizuje materiální a duchovní život paleolitických společností – vysvětlí vliv přírodních podmínek na způsob života pravěkých lidí – objasní význam archeologických nálezů pro poznání pravěku a vysvětlí pojem archeologická kultura	Pravěk – vývoj člověka a paleolit	Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí
– vysvětlí příčiny a důsledky přechodu k zemědělství a usedlému způsobu života – porovná způsob života lidí v paleolitu a neolitu	Pravěk – neolit, eneolit, doba bronzová a železná	Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí

Dějepis		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– objasní význam řemesel, zpracování kovů, směny a společenské diferenciace – časově a prostorově zařadí vybrané archeologické kultury pravěku v Evropě a na našem území – charakterizuje hlavní proměny materiální a duchovní kultury v době bronzové a železné		
– charakterizuje způsob života a kulturu Keltů a uvede doklady jejich působení na našem území – popíše přítomnost germánských skupin ve střední Evropě a jejich kontakty s Římskou říší – porovná vybrané rysy keltské, germánské a římské společnosti	Keltové a Germáni	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– vysvětlí přírodní a hospodářské podmínky vzniku nejstarších států – charakterizuje společenské uspořádání a politický vývoj vybraných států Mezopotámie a Předního východu – objasní význam písma, práva a dalších kulturních a technických přínosů starověkých civilizací – uvede významné osobnosti a události dějin starověkého Předního východu	Starověká Mezopotámie a Přední východ	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– vysvětlí souvislost mezi přírodními podmínkami a rozvojem egyptské civilizace	Starověký Egypt	

Dějepis		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– charakterizuje politické a společenské uspořádání starověkého Egypta – popíše hlavní znaky egyptského náboženství a kultury – zhodnotí přínos egyptské civilizace v oblasti vzdělanosti, vědy a stavitelství		
– charakterizuje vznik a základní rysy starověkých civilizací Indie a Číny – porovná vybrané společenské, náboženské a kulturní systémy starověké Indie a Číny – objasní základní rysy hinduismu, buddhismu a konfucianismu v historických souvislostech – uvede významné kulturní a technické přínosy indické a čínské civilizace	Starověká Indie a Čína	Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů
– charakterizuje základní rysy mínojské a mykénské civilizace – objasní souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem egejské oblasti – vysvětlí význam homérských eposů jako pramenů k poznání řecké společnosti	Počátky řecké civilizace – Kréta a Mykény	
– objasní vznik a základní znaky řecké polis	Řecké městské státy a kolonizace	Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne

Dějepis		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– porovná společenské a politické uspořádání Athén a Sparty – vysvětlí příčiny, průběh a důsledky řecké kolonizace – charakterizuje vývoj athénské demokracie a porovná ji s jinými formami vlády		
– vysvětlí příčiny a důsledky řecko-perských válek – objasní příčiny a důsledky peloponéské války – charakterizuje významné osobnosti a události klasického období řeckých dějin – zhodnotí význam občanství a účasti na veřejném životě v antické polis	Klasické Řecko – konflikty a společnost	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– vysvětlí příčiny vzestupu Makedonie a charakterizuje výboje Alexandra Velikého – objasní vznik a hlavní rysy helénistických států a šíření řecké kultury – charakterizuje hlavní projevy řeckého náboženství, filozofie, umění, divadla a vzdělanosti – zhodnotí přínos řecké civilizace evropské kultuře	Makedonie, helénismus a řecká kultura	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– charakterizuje vliv Etrusků a dalších obyvatel Apeninského poloostrova na počátky Říma – objasní vznik a základní instituce římské republiky	Počátky Říma a římská republika	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě

Dějepis		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– vysvětlí příčiny a důsledky konfliktu patricijů a plebejů – popíše hlavní etapy římské expanze ve Středomoří a vysvětlí její důsledky		
– vysvětlí příčiny krize římské republiky a charakterizuje úlohu významných osobností včetně Julia Caesara – objasní vznik principátu a význam vlády Augusta – charakterizuje politické a hospodářské fungování římského císařství – vysvětlí proces romanizace a jeho dopad na podmaněná území	Krize republiky a římské císařství	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– objasní příčiny politické a hospodářské krize římského impéria – vysvětlí vztahy mezi římským světem a skupinami označovanými Římany jako barbaři – popíše římské období na našem území a uvede příklady kontaktů místních obyvatel s římskou civilizací – vysvětlí význam římské hranice limes romanus jako vojenské a kulturní hranice – charakterizuje příčiny a důsledky zániku západořímské říše a význam stěhování národů	Římská říše, její hranice a zánik	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě

Dějepis		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– charakterizuje základní znaky judaismu a jeho historický vývoj – objasní vznik a šíření křesťanství v prostředí římské říše – vysvětlí historické souvislosti a základní vazby mezi judaismem a křesťanstvím – zhodnotí význam křesťanství pro utváření evropské civilizace	Judaismus a vznik křesťanství	Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů
– charakterizuje hlavní projevy římské kultury, vzdělanosti, práva a stavitelství – porovná vybrané prvky řecké a římské kultury – na konkrétních příkladech zdůvodní civilizační přínos antiky a její vliv na evropskou kulturu	Antická kultura a její odkaz	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě

Dějepis		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– vymezí časové hranice středověku a vysvětlí možnosti jeho periodizace – na historické mapě lokalizuje hlavní evropské kulturní a mocenské oblasti raného středověku – objasní souvislosti mezi zánikem západořímské říše, stěhováním národů a vznikem raně středověkých států	Periodizace středověku a proměny Evropy	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě

Dějepis		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– charakterizuje vznik a vývoj franské říše a zhodnotí význam vlády Karla Velikého – vysvětlí kulturní význam karolinské renesance – objasní důsledky verdunské smlouvy pro politické uspořádání západní a střední Evropy – vysvětlí vznik Svaté říše římské a charakterizuje vztahy mezi císařskou a papežskou mocí	Franská říše, karolinská Evropa a Svatá říše římská	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– objasní příčiny a důsledky normanské expanze a uvede její významné příklady – porovná utváření raně středověkých států v západní, střední a východní Evropě – charakterizuje okolnosti vzniku polského a uherského státu a Kyjevské Rusi – na vybraných příkladech vysvětlí souvislosti mezi christianizací a upevňováním státní moci – vysvětlí příčiny a důsledky mongolských (tatarských) vpádů do východní a střední Evropy – na mapě doloží hlavní směry mongolské expanze a vysvětlí její důsledky pro východní Evropu	Normané a vznik států v západní a východní Evropě	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– charakterizuje politické a kulturní postavení byzantské říše ve středověku	Byzantská říše a islámský svět	Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů

Dějepis		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– vysvětlí příčiny a důsledky rozdělení západní a východní církve – objasní vznik islámu, základní principy islámského náboženství a příčiny arabské expanze – porovná vybrané znaky křesťanské a islámské středověké civilizace – zhodnotí přínos byzantské a islámské kultury pro evropskou vzdělanost a kulturu – vymezí na mapě hlavní oblasti islámského světa a uvede charakteristické rysy jeho politického, hospodářského a kulturního vývoje		
– vysvětlí úlohu křesťanství a církevních institucí při utváření středověké společnosti – objasní příčiny a projevy sporů mezi světskou a církevní mocí na příkladu boje o investituru – charakterizuje příčiny, průběh a důsledky křížových výprav – vysvětlí význam inkvizice v kontextu dobového náboženského a mocenského uspořádání – objasní příčiny a důsledky papežského schizmatu	Církev a moc ve středověké Evropě	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– vysvětlí příčiny a důsledky stoleté války a její vliv na vývoj Anglie a Francie	Mocenské konflikty pozdně středověké Evropy	Výchova k myšlení v evropských a globálních

Dějepis		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– charakterizuje příčiny a důsledky války růží – objasní průběh a význam reconquisty pro vývoj Pyrenejského poloostrova – na vybraných příkladech doloží politické a společenské krize pozdního středověku – objasní příčiny a důsledky osmanské (turecké) expanze na Balkáně a pád Konstantinopole – na mapě vyznačí postup osmanské expanze a vysvětlí její dopady na jihovýchodní Evropu		souvislostech – Žijeme v Evropě
– vysvětlí okolnosti vzniku Sámovy říše a zhodnotí její historický význam – charakterizuje vznik, politický vývoj a zánik Velké Moravy – objasní význam cyrilometodějské misie pro christianizaci a kulturní vývoj střední Evropy – na základě historických a archeologických pramenů popíše vybrané znaky velkomoravské společnosti – porovná význam písemných a archeologických pramenů pro poznání počátků českých dějin	Sámova říše a Velká Morava	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– vysvětlí okolnosti formování českého státu a úlohu prvních Přemyslovců	Počátky českého státu a přemyslovské knížectví	Výchova k myšlení v evropských a globálních

Dějepis		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– zhodnotí význam svatého Václava pro českou státnost a historickou paměť – charakterizuje vývoj českého knížectví za Boleslavů a jeho vztahy k sousedním státům – vysvětlí princip seniorátu a příčiny dynastických sporů v přemyslovském státě – popíše základní rysy správy, společnosti a každodenního života v českém knížectví		souvislostech – Žijeme v Evropě
– vysvětlí uspořádání středověké společnosti a vzájemné vztahy jednotlivých společenských skupin – porovná životní podmínky a způsob života venkovského a městského obyvatelstva – objasní význam klášterů, škol a univerzit pro uchovávání a rozvoj vzdělanosti – rozpozná charakteristické znaky románského a gotického umění a doloží je konkrétními příklady – na příkladech vysvětlí souvislost středověkého umění s náboženstvím a dobovým myšlením	Středověká společnost, vzdělanost a umění	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– vysvětlí příčiny a důsledky zemědělských změn, kolonizace a rozvoje řemesel a obchodu – objasní význam středověkých měst, městských práv a emfyteuze	Hospodářské proměny a přemyslovské království	Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí

Dějepis		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– zhodnotí význam Zlaté buly sicilské pro postavení českého království – charakterizuje mocenskou politiku Přemysla Otakara II. a Václava II. – vysvětlí okolnosti vymření Přemyslovců po meči a jeho politické důsledky – na příkladech vysvětlí, jak středověká kolonizace, rozvoj zemědělství a měst proměňovaly krajinu		
– charakterizuje nástup Lucemburků na český trůn a jejich politiku – zhodnotí státnický význam Karla IV. a postavení českých zemí v rámci Svaté říše římské – uvede příklady hospodářského, kulturního a vzdělanostního rozvoje za Karla IV. a vysvětlí jejich význam – objasní příčiny politických a společenských konfliktů za Václava IV.	Lucemburkové a vláda Karla IV.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– objasní příčiny krize pozdně středověké církve a charakterizuje hlavní reformní snahy – vysvětlí podstatu Husovy kritiky církve a okolnosti jeho odsouzení – porovná cíle hlavních proudů husitského hnutí a vysvětlí jejich společenské zázemí	Církevní krize, Jan Hus a husitské hnutí	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě

Dějepis		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– charakterizuje hlavní etapy husitských válek a objasní význam husitské vojenské taktiky – zhodnotí význam bitvy u Lipan a basilejských kompaktát pro další vývoj českých zemí – porovná různé historické interpretace husitství a rozliší historické poznání od pozdějšího hodnocení		
– charakterizuje politické poměry za Ladislava Pohrobka a Jiřího z Poděbrad – vysvětlí cíle a význam mírového projektu Jiřího z Poděbrad v evropském kontextu – zhodnotí hospodářské, náboženské a společenské důsledky husitských válek – objasní podstatu stavovské monarchie a postavení panovníka a stavů – charakterizuje vládu Jagellonců a vysvětlí příčiny konfliktů mezi šlechtou a městy	České země po husitských válkách	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě

Dějepis		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: – objasní příčiny a technické předpoklady zámořských objevů	Objevné plavby a jejich důsledky pro hospodářství 16. století	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech –

Dějepis		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– na historické mapě vyznačí hlavní směry objevných plaveb a vznikající koloniální říše – porovná hospodářské a mocenské důsledky objevů pro Evropu a mimoevropské společnosti – zhodnotí dopady kolonizace na původní obyvatelstvo a proměnu světového obchodu		Globalizační a rozvojové procesy
– rozliší znaky renesance a humanismu a doloží je na příkladech umění a vzdělanosti – vysvětlí význam nových filozofických a vědeckých myšlenek 14.–17. století a zhodnotí jejich praktické dopady – objasní příčiny reformace a porovná hlavní reformační směry – vysvětlí podstatu katolické reformy a důsledky náboženského rozdělení Evropy	Evropská reformace; renesance, humanismus a vědecké myšlení	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– objasní příčiny a průběh konfliktu panovníka s parlamentem – porovná stavovskou, absolutní a konstituční monarchii – vysvětlí význam anglické revoluce a Listiny práv pro vývoj parlamentarismu	Anglická revoluce	Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne
– vysvětlí okolnosti nástupu Habsburků na český trůn	Český stát v habsburské monarchii	Výchova k myšlení v evropských

Dějepis		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– charakterizuje postavení českých zemí v habsburském soustátí – porovná zájmy panovníka a stavů a objasní příčiny jejich střetů – popíše náboženské, hospodářské a kulturní poměry českých zemí v 16. století		a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– objasní příčiny českého stavovského povstání a jeho evropské souvislosti – charakterizuje hlavní etapy třicetileté války – posoudí politické, hospodářské a demografické důsledky války – vysvětlí význam vestfálského míru pro evropské mocenské uspořádání	Třicetiletá válka (1618–1648)	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– porovná vývoj evropských států po roce 1648 – vysvětlí příčiny soupeření evropských mocností a uvede příklady jejich spolupráce – objasní změny ve světovém obchodu a postavení evropských koloniálních mocností	Evropa po třicetileté válce	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– vysvětlí příčiny války severoamerických kolonií za nezávislost – objasní význam Prohlášení nezávislosti a americké ústavy	Vznik Spojených států amerických	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globální problémy,

Dějepis		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– porovná principy republiky a konstituční monarchie a vysvětlí dělbu moci – zhodnotí přínos a omezení dobového pojetí občanských práv		jejich příčiny a důsledky
– vysvětlí politické a náboženské důsledky pobělohorských změn – charakterizuje postavení poddaných a proměny hospodářství českých zemí – objasní vztah centralizace státu a stavovských práv	Habsburská monarchie a české země po třicetileté válce	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– charakterizuje hlavní myšlenky osvícenství a jejich představitele – posoudí význam racionalismu, vzdělání a kritiky absolutní moci – na příkladech vysvětlí vliv osvícenských idejí na revoluce a reformy 18. a 19. století	Osvícenství	Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne
– vymezí znaky absolutismu na příkladu Francie – charakterizuje reformy Petra I. a mocenský vzestup Ruska – porovná podobnosti a rozdíly mezi absolutismem v západní a východní Evropě	Panovnický absolutismus ve Francii a Rusku	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– vysvětlí příčiny vzestupu Pruska a charakterizuje reformy Fridricha II.	Prusko a Svatá říše římská	Výchova k myšlení v evropských a globálních

Dějepis		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– objasní politickou roztříštěnost Svaté říše římské a její důsledky – na mapě vysvětlí změny mocenských poměrů ve střední Evropě včetně dělení Polska		souvislostech – Žijeme v Evropě
– charakterizuje reformy Marie Terezie a Josefa II. – vysvětlí rozdíl mezi tradičním a osvícenským absolutismem – zhodnotí dopady správních, školských, náboženských a sociálních reforem na život obyvatel	Habsburská monarchie v 18. století	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– rozpozná charakteristické znaky barokního a rokokového umění – objasní souvislosti barokní kultury s náboženstvím a reprezentací moci – na příkladech z českých zemí vysvětlí význam barokního kulturního dědictví	Baroko a rokoko	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– objasní společenské, hospodářské a politické příčiny revoluce – charakterizuje hlavní etapy revoluce a proměny politického uspořádání – posoudí význam Deklarace práv člověka a občana a ústavy – porovná cíle revoluce s jejími výsledky a vysvětlí dopad na Evropu	Velká francouzská revoluce	Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne

Dějepis		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– vysvětlí okolnosti Napoleonova nástupu k moci – charakterizuje proměny evropské mocenské mapy za napoleonských válek – posoudí význam občanského zákoníku a dalších reforem – objasní důsledky napoleonských válek pro evropské státy a české země	Napoleonská doba	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– objasní zásady Vídeňského kongresu a uspořádání Evropy po roce 1815 – vysvětlí cíle a fungování Svaté aliance – porovná konzervatismus, liberalismus a nacionalismus a doloží jejich politické projevy	Evropa po napoleonských válkách	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– charakterizuje politické a společenské poměry v metternichovském období – vysvětlí příčiny a hlavní etapy českého národního obrození – porovná utváření českého národa s vybranými evropskými národními hnutími – objasní proměny jazyka, vzdělanosti a veřejného života	Habsburská monarchie po Vídeňském kongresu	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– rozliší klasicismus, romantismus a další vybrané umělecké směry	Kultura první poloviny 19. století	Výchova k myšlení v evropských

Dějepis		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– na konkrétních dílech doloží souvislost kultury s národními a společenskými změnami – zhodnotí význam vzdělávání, tisku a vědeckého poznání pro veřejný život		a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– vysvětlí hospodářské, sociální, politické a národnostní příčiny revolucí – porovná průběh a výsledky revolucí ve Francii, německých zemích, Itálii a habsburské monarchii – objasní české politické požadavky roku 1848 a jejich souvislost s národním hnutím – zhodnotí význam zrušení poddanství a ústavních změn	Revoluční rok 1848	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– vysvětlí proměny režimu od neoabsolutismu ke konstitučnímu uspořádání – objasní příčiny a důsledky rakousko-uherského vyrovnání – charakterizuje postavení českých zemí a vývoj česko-německých vztahů – porovná požadavky jednotlivých národů monarchie	Habsburská monarchie na počátku druhé poloviny 19. století	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– charakterizuje průběh industrializace a její hospodářské, sociální a politické důsledky	Politické a společenské změny druhé poloviny 19. století	Výchova k myšlení v evropských a globálních

Dějepis		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– vysvětlí ekologická rizika industrializace a proměny městského a venkovského života – objasní vznik a význam dělnického a ženského emancipačního hnutí – porovná příčiny a důsledky sjednocení Itálie a Německa – charakterizuje občanskou válku v USA a její dopady na otroctví a další vývoj státu – vysvětlí příčiny a projevy imperialismu, kolonialismu a rozdílného tempa modernizace světa – na příkladech doloží mocenské soupeření v mimoevropských oblastech a nástup USA a Japonska		souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy
– porovná realismus, impresionismus a další významné umělecké směry období – objasní vliv vědy, techniky, masového vzdělávání a médií na proměny životního stylu – charakterizuje kulturní a společenské proměny na přelomu 19. a 20. století	Kultura ve druhé polovině 19. století	Mediální výchova – Média a mediální produkce

Dějepis		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák:	Svět na přelomu 19. a 20. století	Výchova k myšlení v evropských

Dějepis		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– vysvětlí příčiny soupeření velmocí a vzniku mocenských bloků před první světovou válkou – na mapě lokalizuje významná ohniska mezinárodního napětí – porovná postavení evropských velmocí, USA a Japonska na počátku 20. století – charakterizuje proměny životního stylu, vědy, kultury a masové komunikace před rokem 1914		a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– charakterizuje postavení českých zemí v Rakousku-Uhersku a hlavní požadavky české politiky – objasní národnostní a sociální rozpory monarchie – zhodnotí hospodářský a kulturní rozvoj českých zemí před první světovou válkou	České země v Rakousku-Uhersku na přelomu 19. a 20. století	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– objasní bezprostřední podnět a hlubší příčiny vypuknutí první světové války – charakterizuje hlavní fáze a bojiště války a vysvětlí význam vstupu USA do konfliktu – porovná dopady nových zbraní a technologií na způsob vedení války a život civilistů – vysvětlí příčiny porážky ústředních mocností a politické, hospodářské a sociální důsledky války – objasní význam domácího a zahraničního československého odboje	První světová válka	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě

Dějepis		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– objasní příčiny únorové a říjnové revoluce roku 1917 – porovná cíle a výsledky jednotlivých revolučních proudů – vysvětlí vznik a upevňování bolševické diktatury a důsledky občanské války – zhodnotí vliv revoluce na evropské a světové politické uspořádání	Bolševická revoluce v Rusku	Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne
– vysvětlí okolnosti rozpadu Rakouska-Uherska a vzniku Československa – zhodnotí roli T. G. Masaryka, E. Beneše, M. R. Štefánika a československých legií – na mapě vymezí území nového státu a objasní jeho národnostní složení – posoudí význam vzniku republiky pro Čechy, Slováky a národnostní menšiny	Vznik Československa v roce 1918	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– vysvětlí zásady versailleského mírového systému a příčiny jeho nestability – objasní proměny mocenského postavení evropských států, USA a SSSR po první světové válce – charakterizuje příčiny, průběh a důsledky světové hospodářské krize	Svět mezi světovými válkami	Mediální výchova – Role médií v moderních dějinách

Dějepis		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– porovná demokratické, autoritativní a totalitní režimy – vymezí znaky fašismu, nacismu a stalinismu a porovná je s principy demokracie – objasní souvislost hospodářské krize, politické radikalizace a agresivní zahraniční politiky – vysvětlí příčiny selhání kolektivní bezpečnosti a politiky appeasementu – zhodnotí význam meziválečného umění, filmu, rozhlasu a sportu pro masovou kulturu		
– charakterizuje ústavní systém a politický život první republiky – zhodnotí demokratické principy i národnostní a sociální problémy meziválečného Československa – objasní důsledky světové hospodářské krize pro československou společnost – porovná politickou a kulturní situaci ve 20. a 30. letech – vysvětlí příčiny a důsledky mnichovské dohody a zhodnotí postoje evropských mocností – porovná první a druhou republiku a objasní okolnosti zániku samostatného státu v březnu 1939	Československá republika mezi válkami	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě

Dějepis		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– objasní příčiny vypuknutí druhé světové války a cíle válčících stran – na historické mapě lokalizuje hlavní bojiště a zásadní obraty ve válce – charakterizuje vznik a spolupráci protihitlerovské koalice – porovná úlohu hospodářství, vědy a techniky v první a druhé světové válce – vysvětlí důsledky totální války pro vojáky i civilní obyvatelstvo – objasní příčiny porážky mocností Osy a výsledky spojeneckých konferencí	Druhá světová válka – příčiny a průběh	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky
– charakterizuje vznik a postavení Protektorátu Čechy a Morava a Slovenského státu – vysvětlí cíle nacistické okupační politiky a formy perzekuce obyvatelstva – objasní příčiny, průběh a důsledky holocaustu Židů a genocidy Romů – rozliší domácí a zahraniční československý odboj a uvede jeho významné akce – zhodnotí význam Slovenského národního povstání a květnového povstání roku 1945	Druhá světová válka – okupace, holocaust a československý odboj	Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů

Dějepis		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– posoudí morální a právní odpovědnost za válečné zločiny		
– charakterizuje poválečnou obnovu Československa a důsledky války pro obyvatelstvo – objasní Košický vládní program, odsun německého obyvatelstva a poválečné hospodářské změny – na základě volebních výsledků roku 1946 vysvětlí rozložení politických sil – objasní příčiny a průběh komunistického převratu v únoru 1948 – zhodnotí dopady změny režimu na občanská práva a politickou pluralitu	Poválečné Československo a nástup komunistického režimu	Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne
– charakterizuje politické represe, kolektivizaci a hospodářské proměny v 50. letech – objasní příčiny a cíle Pražského jara 1968 a důsledky srpnové okupace – vysvětlí podstatu normalizace a na příkladech porovná každodenní život v diktatuře a demokracii – zhodnotí význam občanských iniciativ, disentu a Charty 77 – objasní příčiny a průběh listopadových událostí roku 1989 a obnovy demokracie	Československo ve druhé polovině 20. století	Mediální výchova – Role médií v moderních dějinách

Dějepis		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– vysvětlí příčiny rozdělení Československa a vznik samostatné České republiky		
– vysvětlí příčiny vzniku bipolárního světa a podstatu studené války – porovná politické, hospodářské a vojenské organizace obou bloků včetně NATO, RVHP a Varšavské smlouvy – objasní úlohu OSN a význam mezinárodních jednání o bezpečnosti a lidských právech – charakterizuje vybrané krize a konflikty studené války, zejména berlínskou a kubánskou krizi a války v Koreji a Vietnamu – porovná hospodářský a společenský vývoj USA, západní Evropy a sovětského bloku – objasní příčiny krize a rozpadu sovětského bloku a konce studené války	Svět po druhé světové válce – studená válka a bipolární uspořádání	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– vysvětlí příčiny a hlavní etapy dekolonizace – porovná politické, hospodářské a demografické problémy vybraných postkoloniálních zemí – charakterizuje významné proměny Číny, Indie a dalších mimoevropských společností – objasní historické souvislosti vzniku Izraele a vybraných konfliktů na Blízkém východě	Dekolonizace, mimoevropský svět a konflikty po roce 1945	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy

Dějepis		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– na příkladech vysvětlí význam islámské, židovské a dalších neevropských kultur v současném světě		
– popíše hlavní etapy evropské integrace a objasní úlohu evropských institucí – vysvětlí význam lidských práv pro demokratické uspořádání evropských společností – charakterizuje nové uspořádání Evropy po pádu komunistických režimů – na vybraných příkladech vysvětlí příčiny a důsledky konfliktů po skončení studené války – zhodnotí význam zapojení České republiky do evropských a euroatlantických struktur	Evropská integrace a svět po roce 1989	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
– uvede zásadní vědecké a technické objevy po roce 1945 a vysvětlí jejich dopady na společnost – objasní význam jaderné energie, kosmického výzkumu, informatiky a komunikačních technologií – porovná vývoj kultury a médií v demokratických a nedemokratických společnostech – zhodnotí vliv masové kultury, televize a digitálních médií na veřejný život – vysvětlí etické a environmentální otázky spojené s rozvojem moderních technologií	Věda, technika a kultura po druhé světové válce	Mediální výchova – Média a mediální produkce

Dějepis		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– identifikuje vybrané globální problémy a objasní jejich historické příčiny – porovná možnosti mezinárodní spolupráce při řešení konfliktů, chudoby a environmentálních problémů – na konkrétním příkladu rozliší historická fakta, interpretace a mediální manipulaci – formuluje a zdůvodní možné scénáře dalšího vývoje vybraného globálního problému	Globální problémy soudobého světa	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky

5.10 Základy společenských věd

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
2	2	2	2	8
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Základy společenských věd je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost a vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Občanský a společenskovědní základ podle Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia. Zahrnuje také vzdělávací obsah oblasti Člověk a svět práce a vybrané části oboru Výchova ke zdraví. Navazuje na poznatky a dovednosti získané na nižším stupni gymnázia, které dále rozvíjí, prohlubuje a propojuje v souvislostech jednotlivých společenskovědních disciplín.

Výuka je zaměřena na poznávání člověka, mezilidských vztahů a fungování společnosti. Pomáhá žákům porozumět vlastní osobnosti, společenským jevům a současnému dění. Rozvíjí schopnost kriticky posuzovat informace, věcně argumentovat, formulovat a obhajovat vlastní názory a respektovat odlišná stanoviska. Důraz je kladen na využívání poznatků v každodenním životě, odpovědné rozhodování a uvědomování si důsledků vlastního jednání.

Obsah předmětu zahrnuje základy psychologie, sociologie, etiky, politologie, práva, ekonomie, filozofie a religionistiky. V kvintě se výuka soustředí především na psychologii, sebepoznávání, komunikaci a duševní hygienu. V sextě se věnuje sociologii, mezilidským vztahům, společenským problémům a etice. V septimě jsou zařazeny základy politologie a práva, fungování demokratického státu a mezinárodní spolupráce. V oktávě je výuka zaměřena na ekonomii, finanční gramotnost, profesní orientaci, filozofii a religionistiku.

Předmět podporuje vytváření odpovědných občanských postojů, respektování lidských práv a porozumění principům demokracie a právního státu. Vede žáky k zájmu o veřejný život, kulturní rozmanitost a otázky udržitelného rozvoje. Součástí výuky je také příprava na další vzdělávání a profesní uplatnění, orientace v pracovněprávních vztazích a odpovědné hospodaření s finančními prostředky. Vybrané části Výchovy ke zdraví rozvíjejí péči o duševní zdraví, bezpečné jednání, prevenci rizikového chování a připravenost na mimořádné události.

Základy společenských věd jsou vyučovány jako povinný předmět v kvintě až oktávě osmiletého gymnázia s časovou dotací 2 hodiny týdně v každém ročníku. Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách, podle charakteru činností také mimo školu. Využíváme diskuse, práci s odbornými a mediálními texty, modelové situace, skupinové a projektové činnosti, prezentace a jednoduchá společenskovědní šetření. Výuku doplňujeme podle možností školy besedami, exkurzemi, četbou a rozborem filmových či dokumentárních ukázek.
Při výuce propojujeme poznatky zejména s dějepisem, geografií, českým jazykem a literaturou, biologií, matematikou a informatikou. Digitální technologie využíváme k vyhledávání a ověřování informací, zpracování dat a prezentaci výsledků práce. Vedeme žáky ke kritickému posuzování mediálních sdělení, rozpoznávání manipulace a dezinformací a k bezpečnému a etickému jednání v digitálním prostředí.
Do vzdělávacího obsahu jsou začleněna průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova. Jejich konkrétní tematické okruhy jsou uvedeny v učebních osnovách u příslušného učiva a školních výstupů.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Při výuce předmětu Základy společenských věd rozvíjíme tyto kompetence:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k vyhledávání, třídění a kritickému posuzování informací z různých zdrojů.
- Učíme žáky používat společenskovědní pojmy a propojovat poznatky jednotlivých disciplín s každodenními zkušenostmi.
- Podporujeme žáky v plánování vlastního učení, hodnocení dosaženého pokroku a volbě účinných učebních postupů.
- Motivujeme žáky k samostatnému poznávání společenského dění a celoživotnímu vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k rozpoznávání společenských problémů, zkoumání jejich příčin a posuzování možných důsledků.
- Zařazujeme modelové situace, při nichž žáci využívají získané poznatky k řešení osobních, občanských, právních a ekonomických otázek.
- Podněcujeme žáky k porovnávání různých možností řešení a zvažování jejich přínosů, rizik a etických souvislostí.
- Učíme žáky ověřovat tvrzení, rozpoznávat nedostatky v argumentaci a zdůvodňovat vlastní závěry.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k jasnému, srozumitelnému a věcně správnému vyjadřování s využitím společenskovědní terminologie.
- Zařazujeme diskuse, při nichž žáci formulují a obhajují své názory, naslouchají druhým a respektují odlišná stanoviska.
- Učíme žáky volit vhodné verbální a neverbální prostředky podle komunikační situace a partnera.
- Podporujeme žáky v prezentaci výsledků vlastní práce a v konstruktivním řešení neshod.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k sebepoznávání, přiměřenému hodnocení vlastních schopností a stanovování osobních cílů.
- Zařazujeme skupinové činnosti, při nichž žáci spolupracují, přijímají různé role a nesou odpovědnost za společný výsledek.
- Podporujeme žáky v rozvíjení vztahů založených na vzájemné úctě, empatii a respektování potřeb druhých.
- Učíme žáky uplatňovat zásady duševní hygieny, zvládat náročné životní situace a vyhledat potřebnou pomoc.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k porozumění principům demokracie a právního státu, respektování lidských práv a plnění občanských povinností.
- Podporujeme žáky v zájmu o veřejné dění a v hledání možností odpovědného zapojení do života školy, obce a společnosti.
- Učíme žáky rozpoznávat předsudky, diskriminaci, extremismus a porušování lidských práv a přiměřeně na ně reagovat.
- Vedeme žáky k posuzování vlastního jednání z hlediska etické odpovědnosti, ochrany zdraví a udržitelného rozvoje.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k odpovědnému rozhodování o dalším vzdělávání a profesním směřování s ohledem na jejich předpoklady a zájmy.
- Učíme žáky vyhledávat a kriticky posuzovat vzdělávací a pracovní příležitosti a vhodně prezentovat vlastní schopnosti.
- Zařazujeme praktické úlohy, při nichž žáci posuzují možnosti a rizika podnikání a hospodaření s finančními prostředky.
- Podporujeme žáky v iniciativě, plánování projektů, hodnocení výsledků a odpovědnosti za dokončení vlastní práce.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k účelnému využívání digitálních nástrojů při vyhledávání informací, zpracování dat a prezentaci výsledků práce.

- Učíme žáky ověřovat důvěryhodnost digitálních zdrojů, rozpoznávat dezinformace a kriticky posuzovat obsah vytvořený umělou inteligencí.
- Podporujeme žáky v bezpečné a etické komunikaci, ochraně osobních údajů a respektování autorských práv.
- Vedeme žáky k posuzování vlivu digitálních technologií na jedince a společnost a k odpovědnému využívání digitálních služeb v občanském i pracovním životě.

Základy společenských věd		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- charakterizuje předmět psychologie, její základní disciplíny a metody zkoumání - porovná vybrané přístupy k psychice a osobnosti a vysvětlí jejich přínos i omezení - na příkladech ukáže využití psychologie v běžném životě a odliší odborné poznatky od nepodložených tvrzení	Psychologie jako věda Psychologické směry a metody	
-rozliší vědomí, psychické procesy, stavy a vlastnosti a doloží je příklady - vysvětlí vztah biologických, sociálních a kulturních vlivů k prožívání a chování - objasní rozdíly v chování lidí a posoudí okolnosti, které ovlivňují jejich jednání	Psychika a psychické jevy	
- charakterizuje temperament, charakter, schopnosti, nadání a inteligenci a jejich vztah k osobnosti - porovná vývojové etapy života a vymezí jejich potřeby a životní úkoly	Osobnost a její vývoj Adolescence, osobní identita Sebepoznání a sebeúcta Emoční a vztahové změny v dospívání Osobní hranice a vliv vrstevníků	Osobnostní a sociální výchova – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

Základy společenských věd		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vysvětlí vliv dědičnosti, prostředí, výchovy a vlastní aktivity na vývoj osobnosti - využije poznatky o osobnosti při sebepoznávání, poznávání druhých a úvahách o profesním směřování - vysvětlí psychické a sociální změny v dospívání a jejich vliv na sebepojetí a vztahy - reflektuje vlastní emoce, potřeby a osobní hranice a respektuje odlišnost druhých - rozliší vlastní rozhodnutí od jednání pod tlakem vrstevníků a v modelové situaci uplatní bezpečný způsob odmítnutí		
- vysvětlí podíl vnímání, představivosti, paměti, pozornosti a myšlení na poznávání - na příkladech rozpozná zkreslení při vnímání sebe, druhých a okolního světa - charakterizuje základní myšlenkové operace a vztah myšlení a řeči - navrhne postupy podporující pozornost, paměť a tvořivé řešení úloh	Poznávací procesy Myšlení a řeč	
- vysvětlí působení emocí, potřeb, zájmů, hodnot a postojů na rozhodování - rozliší vnější a vnitřní motivaci a posoudí její vliv na vlastní činnost	Emoce, motivace a vůle	Osobnostní a sociální výchova – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

Základy společenských věd		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- reflektuje své potřeby a emoce a použije přiměřené způsoby jejich regulace - stanoví osobní cíl a navrhne kroky k jeho dosažení		
- porovná různé druhy a metody učení a vyhodnotí jejich účinnost při vlastním studiu - zvolí vhodnou strategii učení podle úkolu a svých předpokladů - naplánuje práci s přiměřeným střídáním zátěže a odpočinku - vysvětlí význam celoživotního učení a sebevýchovy	Učení a sebevýchova	Osobnostní a sociální výchova – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
- rozliší stres, frustraci, deprivaci a konflikt a vysvětlí jejich možné důsledky - na modelových situacích navrhne bezpečné způsoby zvládání zátěže - zařadí do svého režimu vhodnou relaxaci a regeneraci a uplatňuje zásady duševní hygieny - rozpozná potřebu odborné pomoci a vyhledá dostupné psychologické a krizové poradenství	Duševní hygiena Náročné životní situace a poradenství	Osobnostní a sociální výchova – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
- rozpozná stereotypy a chyby sociálního vnímání a posoudí jejich vliv na vztahy - volí vhodné slovní a mimoslovní prostředky ve formálních i neformálních situacích - uplatňuje aktivní naslouchání a respektující komunikaci při osobním i digitálním kontaktu	Sociální vnímání a komunikace Komunikace v digitálním prostředí	Osobnostní a sociální výchova – Sociální komunikace

Základy společenských věd		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- rozpozná kyberšikanu a manipulaci a navrhne ochranu soukromí a bezpečný postup při ohrožení		
- rozliší pasivní, agresivní, manipulativní a asertivní jednání a zhodnotí jejich důsledky - řeší modelový konflikt konstruktivně s respektem k potřebám a právům druhých - odmítne nepřiměřený nátlak a obhájí svůj postoj bez ponižování partnera - citlivě řeší mezilidské problémy a v případě ohrožení požádá o pomoc	Konflikty a asertivní jednání	Osobnostní a sociální výchova – Sociální komunikace Osobnostní a sociální výchova – Spolupráce a soutěž
- rozpozná varování a zvolí bezpečné chování při pohromě, havárii nebo úniku nebezpečné látky - v modelové situaci postupuje podle pokynů při ukrytí či evakuaci a přivolá pomoc - při nácviku poskytne první pomoc při závažném poranění nebo život ohrožujícím stavu s ohledem na vlastní bezpečnost - při hromadném zasažení rozliší naléhavost pomoci a podílí se v bezpečném rozsahu na pomoci druhým a zvládání následků	Ochrana člověka za mimořádných událostí První pomoc a praktický nácvik	

Základy společenských věd		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- charakterizuje sociologii, její hlavní otázky a vybrané směry sociologického myšlení - rozliší základní metody získávání dat a jejich možnosti a omezení - připraví jednoduchou sociologickou sondu, vyhodnotí výsledky a uvede omezení závěrů - při získávání a zveřejňování dat respektuje soukromí a etická pravidla	Sociologie jako věda Sociologický výzkum	
- vysvětlí vztah biologických a kulturních vlivů na společenský život - porovná tradiční, průmyslovou a současnou společnost - posoudí projevy konzumního způsobu života a masové kultury - vysvětlí vzájemné působení společnosti a životního prostředí	Člověk, příroda a kultura	
- vysvětlí význam začlenění jedince do sociálních vztahů a proces socializace - rozliší sociální roli, status, prestiž a sociální mobilitu a použije je při rozboru příkladů - charakterizuje základní podoby sociálního rozvrstvení a příčiny nerovnosti - objasní působení sociálních norem a sociální kontroly ve skupině i společnosti	Socializace a sociální struktura	

Základy společenských věd		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- rozliší skupiny, agregáty a dav a vysvětlí jejich vliv na jednání člověka - popíše vznik a funkce společenských institucí a vztah hodnot a norem - posoudí skupinový tlak a navrhne postup zachovávající vlastní odpovědnost - při spolupráci přijímá přiměřenou roli a podílí se na společném řešení úkolu	Sociální skupiny a instituce Kolektivní jednání	Osobnostní a sociální výchova – Spolupráce a soutěž
- vysvětlí funkce rodiny a porovná různé formy soužití bez předsudků - posoudí hodnoty podporující odpovědný vstup do samostatného života, partnerství a rodičovství - navrhne citlivé řešení mezigeneračního nebo partnerského konfliktu - vysvětlí význam ochrany matky a dítěte, pomoci znevýhodněným a náhradní rodinné péče - rozliší základní formy náhradní rodinné péče a ústavní péči - navrhne přiměřený způsob podpory těhotné ženy, rodiče s dítětem nebo rodiny v obtížné situaci	Rodina a partnerské soužití Náhradní rodinná péče a ústavní péče Ochrana matky a dítěte Pomoc rodinám v krizových situacích	Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne
- posoudí partnerské a sexuální jednání z hlediska odpovědnosti, vzájemného respektu a možných důsledků	Odpovědné partnerství a sexualita Etické a psychosociální aspekty intimních vztahů	Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne

Základy společenských věd		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vysvětlí význam svobodného a vzájemného souhlasu, respektování soukromí a osobních hranic - respektuje právo druhého odmítnout intimní kontakt a v modelové situaci odmítne nátlak - citlivě řeší modelový partnerský konflikt a rozpozná manipulaci, kontrolující chování a násilí - zdůvodní význam odpovědného rozhodování o rodičovství a ochrany zdraví obou partnerů - posoudí etické, psychosociální a základní právní souvislosti asistované reprodukce a umělého ukončení těhotenství s respektem k lidské důstojnosti a odlišným stanoviskům		Osobnostní a sociální výchova – Sociální komunikace
- objasní souvislosti nezaměstnanosti, sociálního vyloučení, kriminality a dalších sociálních problémů - porovná způsoby prevence sociálních deviací a dopady nálepkování - posoudí rizika závislostí, násilí a sebepoškozujícího chování a odmítne rizikový nátlak - v modelové situaci ohrožení zvolí bezpečný postup a dostupnou odbornou pomoc - rozpozná projevy domácího a sexuálního násilí, zneužívání a zanedbávání dítěte - posoudí rizika sexuálního nátlaku a zneužívání v osobním i digitálním prostředí	Sociální problémy a rizikové chování Domácí a sexuální násilí Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte Sexuální vykořisťování a obchodování s lidmi Rizika pornografie a zneužívání intimních materiálů Krizová pomoc a poradenství	Osobnostní a sociální výchova – Sociální komunikace Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne

Základy společenských věd		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- v modelové situaci vlastního nebo cizího ohrožení zvolí bezpečný postup a vyhledá dostupnou pomoc - odmítá násilí a přenášení odpovědnosti za zneužití na oběť		
- respektuje kulturní odlišnosti a na příkladech vysvětlí následky předsudků a diskriminace - rozliší národ, národnost, etnickou skupinu, menšinu a procesy adaptace a asimilace - posoudí nerovnosti spojené s věkem, pohlavím a sociálním původem - porovná způsoby ochrany znevýhodněných skupin a kriticky zhodnotí stereotypy	Kulturní rozmanitost Menšiny, diskriminace a stereotypy	Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů Multikulturní výchova – Psychosociální aspekty interkulturality
- porovná evoluční a revoluční změnu a rozliší přínosné a destruktivní důsledky změn - vysvětlí úlohu sociálních hnutí, dobrovolnictví a občanské participace - rozliší veřejnost a veřejné mínění a posoudí jejich vliv - navrhne způsob zapojení do řešení konkrétního společenského problému	Sociální změny a občanská iniciativa	
- vysvětlí působení tradičních i digitálních médií na jedince a společnost - rozliší fakta, komentáře, reklamu a manipulativní či dezinformační sdělení	Masmédia a veřejné mínění	Mediální výchova – Účinky mediální produkce a vliv médií Mediální výchova –

Základy společenských věd		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- ověří tvrzení porovnáním zdrojů a posoudí důvěryhodnost a záměr autora - zhodnotí vlastní mediální návyky a vliv médií na hodnoty a vztahy		Mediální produkty a jejich významy
- rozliší ekonomické, kulturní a politické projevy globalizace a jejich dopady v ČR - analyzuje příčiny a možné důsledky vybraných globálních problémů včetně migrace, nerovností a konfliktů - posoudí projevy nacionalismu, extremismu a terorismu a jejich společenské dopady - navrhne odpovědné jednání podle principů udržitelného rozvoje a zhodnotí důsledky konzumního životního stylu	Globalizace a globální problémy Udržitelný rozvoj	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí
- rozliší morálku, mravnost a etiku a vysvětlí vztah hodnot a norem - porovná etiku ctnosti, hédonismus a utilitarismus na modelových situacích	Etika, hodnoty a odpovědnost	Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne

Základy společenských věd		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- posoudí jednání podle etických principů a svědomí a vysvětlí historickou proměnlivost norem - zdůvodní vztah svobody a odpovědnosti a diskutuje o etických problémech médií, podnikání, vědy nebo politiky		

Základy společenských věd		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- charakterizuje politologii a používá základní politologické pojmy - vysvětlí vztah politiky, moci, legality a legitimity - porovná vybrané historické a současné přístupy k uspořádání společnosti	Politologie a politické myšlení	
- vysvětlí znaky a funkce státu a zásady právního státu - porovná historické i současné formy vlády a státního uspořádání - rozliší centralizaci a decentralizaci a porovná unitární stát, federaci a konfederaci	Stát a formy vlády	
- vysvětlí funkci ústavy a charakterizuje základní části ústavního pořádku ČR - odliší Ústavu ČR a Listinu základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku - objasní dělbu státní moci a porovná pravomoci jejích orgánů	Ústavní systém České republiky	

Základy společenských věd		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vysvětlí základní postup přijímání zákona a význam ústavního soudnictví		
- porovná demokracii a totalitní režimy z hlediska práv a postavení občana - vysvětlí význam politického pluralismu a rozliší hlavní ideologické směry - porovná stanoviska politických subjektů k vybranému problému na základě ověřených zdrojů - rozpozná extremistické a manipulativní postupy a vysvětlí rizika jejich působení	Demokracie, politické ideologie a pluralismus	Mediální výchova – Mediální produkty a jejich významy
- vysvětlí princip komunálních a parlamentních voleb a porovná volební systémy - rozliší státní správu a samosprávu a přiřadí běžný problém příslušnému úřadu - v modelové situaci komunikuje s úřadem osobně nebo prostřednictvím digitální služby - navrhne formy občanské účasti na veřejném dění v obci a ve státě	Volby, občanská společnost a veřejná správa	
- vysvětlí zakotvení lidských práv v základních dokumentech a možnosti jejich ochrany - obhájí vlastní práva a navrhne přiměřenou reakci na porušování práv druhých - vysvětlí roli ombudsmana a dalších institucí chránících práva	Lidská práva a jejich ochrana Korupce Práva v oblasti sexuality a reprodukce Ochrana tělesné integrity a soukromí Ochrana před násilím a diskriminací	Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne

Základy společenských věd		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- rozpozná korupční jednání a analyzuje jeho příčiny a důsledky - vysvětlí základní práva člověka v oblasti sexuality a reprodukce a uplatní je při posouzení modelové situace - zdůvodní význam ochrany tělesné integrity, soukromí a svobodného rozhodování bez násilí a diskriminace		
- rozliší právní a morální normy a zdůvodní účel právních sankcí - orientuje se v právních odvětvích a hierarchii právních předpisů - uvede, kdo vydává právní předpisy, a vyhledá jejich oficiální znění - rozliší platnost a účinnost předpisu a fyzickou a právnickou osobu - vysvětlí právní osobnost a svéprávnost a respektuje právní normy také v digitálním prostředí	Právo a právní řád Právní osobnost a svéprávnost	
- vysvětlí vznik a zánik vybraných vlastnických, smluvních a rodinných vztahů a práva jejich účastníků - rozliší běžné smlouvy a posoudí závazky vyplývající ze smlouvy i všeobecných podmínek - na příkladu vysvětlí důsledky neznalosti smlouvy a navrhne prevenci	Občanské a rodinné právo Smlouvy a závazky	

Základy společenských věd		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- orientuje se v základních právních otázkách manželství, rodičovství a ochrany dítěte		
- vysvětlí vznik, změnu a skončení pracovního poměru a postup uzavření smlouvy či podání výpovědi - rozliší pracovní poměr a dohody o práci mimo pracovní poměr - uplatní znalost pracovních práv a povinností a vysvětlí funkci odborů - posoudí pracovní postup z hlediska bezpečnosti, ochranných pomůcek a šetrnosti k prostředí - v modelové situaci pracovního úrazu zajistí pomoc a vysvětlí význam oznámení, evidence a odškodnění	Pracovní právo Bezpečnost práce	
- rozliší přestupek a trestný čin a vysvětlí podmínky odpovědnosti a možnosti postihu - porovná účel a průběh občanského soudního a trestního řízení - rozliší úlohy soudů, policie, státního zastupitelství a dalších právnických profesí - zvolí vhodnou právní pomoc nebo občanskou poradnu pro konkrétní problém - na modelových příkladech vysvětlí právní důsledky sexuálně motivované kriminality, násilí a zneužívání a vyvodí odpovědnost za vlastní jednání	Trestní právo a orgány právní ochrany Právní ochrana před sexuálním násilím a zneužíváním Trestní činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti Ochrana dětí před pornografií, prostitucí a jinými sexuálním vykořisťováním Kriminalita související s návykovými látkami, návykové látky	

Základy společenských věd		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vysvětlí právní důsledky protiprávního nakládání s návykovými látkami a jednání pod jejich vlivem včetně ohrožení bezpečnosti v dopravě - vyhledá příslušnou instituci poskytující ochranu nebo pomoc ohroženému člověku		
- vysvětlí důvody a hlavní etapy evropské integrace a zhodnotí její význam - rozliší orgány EU a uvede příklady jejich činnosti - posoudí dopady členství ČR v EU a možnosti uplatňování práv občanů i právnických osob - vysvětlí význam společné měny a porovná příležitosti studijní a pracovní mobility	Evropská integrace a Evropská unie	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Vzdělávání v Evropě a ve světě
- porovná účel a činnost OSN, NATO a Rady Evropy a dalších vybraných organizací - zhodnotí význam účasti ČR v mezinárodní spolupráci a její přínosy a závazky - vyhledá instituci poskytující pomoc při problému v zahraničí - na příkladu posoudí možnosti humanitární pomoci a mezinárodní rozvojové spolupráce	Mezinárodní spolupráce a organizace	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce

Základy společenských věd		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- charakterizuje ekonomii a porovná základní ekonomické systémy a přístupy - na aktuálním příkladu vysvětlí tržní mechanismus, konkurenci a vztah nabídky a poptávky - vypočítá modelovou cenu z nákladů, zisku a DPH a vysvětlí důvody cenových rozdílů - posoudí vliv ekonomického cyklu a globálních ekonomických vazeb	Ekonomie a fungování trhu	
- porovná živnost, obchodní společnosti a družstvo z hlediska praktického využití - zhodnotí výhody a rizika podnikání oproti zaměstnání a zvolí vhodnou formu pro modelový záměr - vyhledá postup zahájení podnikání a získání živnostenského oprávnění - analyzuje reklamní sdělení a roli marketingu a public relations - rozpozná cenové triky a klamavé nabídky	Podnikání a marketing	Mediální výchova – Média a mediální produkce Mediální výchova – Mediální produkty a jejich významy
- vysvětlí příjmy a výdaje státu, státní rozpočet a základní nástroje hospodářské politiky - rozliší druhy daní a posoudí daňové povinnosti v běžných životních situacích	Národní hospodářství Hospodářská politika a daně	

Základy společenských věd		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vyhledá postup podání daňového přiznání a provede modelový výpočet daně a pojistného s použitím aktuálních údajů - z ověřených mediálních dat posoudí vliv HDP, inflace a nezaměstnanosti na životní úroveň - vysvětlí dopady inflace na příjmy, úspory, úvěry a dlouhodobé plánování a navrhne způsoby ochrany		
- vysvětlí význam důchodového systému, sociálních dávek a podpory v nezaměstnanosti - vyhledá aktuální podmínky podpory a postup podání žádosti o sociální dávku - na modelové domácnosti zjistí způsob výpočtu životního minima - porovná služby úřadu práce, personálních agentur a možnosti rekvalifikace	Sociální politika a nezaměstnanost	
- vysvětlí funkce peněz a porovná běžné platební nástroje - provede modelovou směnu měny podle kurzovního lístku a posoudí poplatky - vysvětlí úlohu ČNB, komerčních bank a dalších finančních institucí - v modelové situaci použije bezhotovostní platbu a digitální bankovní službu s dodržením bezpečnostních zásad	Peníze, banky a platební styk	

Základy společenských věd		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a sestaví rozpočet domácnosti - navrhne řešení schodku a využití přebytku s ohledem na finanční rezervu - na příkladu uplatní spotřebitelská práva při nákupu zboží, služeb a finančních produktů - vyhledá vhodný zdroj pomoci při spotřebitelském sporu	Rozpočet domácnosti Ochrana spotřebitele	
- porovná spořicí a investiční možnosti včetně státem podporovaných produktů a nemovitostí podle výnosu, rizika a dostupnosti peněz - vysvětlí základní princip tvorby ceny akcií a možnosti investování do cenných papírů - zvolí vhodný úvěr, porovná jeho celkové náklady, zajištění a rizika a vysvětlí prevenci předlužení - objasní stanovení úrokové sazby, rozdíl mezi úrokem a RPSN a princip leasingu - porovná pojistné produkty a vybere vhodné pojištění pro modelovou potřebu	Spoření, investice, úvěry a pojištění	
- posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro další studium a profesi - porovná vzdělávací a profesní nabídky a poptávku na českém i evropském trhu práce	Trh práce a profesní volba Osobní management	Osobnostní a sociální výchova – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Osobnostní a sociální

Základy společenských věd		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- připraví dokumentaci k přijetí do studia nebo zaměstnání a předvede vhodné vystupování při pohovoru - navrhne možnosti dalšího vzdělávání, rekvalifikace a získávání zkušeností včetně dobrovolnictví - vysvětlí vztah práce a duševního zdraví a sestaví vyvážený pracovní rozvrh respektující osobní a rodinné vztahy		výchova – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
- vysvětlí podstatu filozofického tázání a rozliší základní filozofické disciplíny - porovná filozofické, mytické, náboženské, vědecké a umělecké uchopení skutečnosti - posoudí podmínky a hranice poznání a odliší vědecké zdůvodnění od nepodloženého tvrzení - věcně a eticky argumentuje, kriticky posoudí argumenty druhých a odhalí manipulaci	Filozofie a její otázky Poznání, věda a argumentace	Osobnostní a sociální výchova – Sociální komunikace
- charakterizuje hlavní otázky a směry filozofie od antiky po renesanci - porovná řešení vybrané otázky u klíčových představitelů jednotlivých etap - vysvětlí vztah filozofických myšlenek k dobové kultuře a společnosti	Antická, středověká a renesanční filozofie	
- porovná racionalismus a empirismus a vysvětlí přínos osvícenství	Novověká filozofie Filozofie 19. století	

Základy společenských věd		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- charakterizuje základní otázky německé klasické filozofie a vybraných směrů 19. století - porovná přístupy ke svobodě, poznání a postavení člověka a doloží je na filozofickém textu		
- rozliší vybrané směry moderní a současné filozofie a jejich klíčové představitele - porovná jejich odpovědi na otázky existence, jazyka, společnosti a poznání - charakterizuje přínos vybraných českých filozofů v evropském kontextu - zhodnotí přínosy vědy, techniky a digitálních technologií včetně umělé inteligence a rizika jejich zneužití	Filozofie 20. století a současnosti České filozofické myšlení	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě
- vysvětlí význam víry v lidském životě a rozliší náboženský a nenáboženský postoj - porovná základní znaky judaismu, křesťanství, islámu a vybraných indických a východoasijských tradic - rozliší náboženské systémy a církve a posoudí projevy náboženské nesnášenlivosti - rozpozná manipulativní a sektářské postupy a navrhne bezpečnou reakci s respektem ke svobodě vyznání	Religionistika Víra, náboženství, církve a sekty	Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů Multikulturní výchova – Psychosociální aspekty interkulturality

Základy společenských věd		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- uplatní etické přístupy při rozboru konkrétního společenského nebo osobního dilematu - zdůvodní vlastní stanovisko s ohledem na svědomí, lidská práva a odpovědnost - posoudí etické otázky vědy, technologií, ekonomiky a vztahu člověka k prostředí - porovná historické a současné chápání vybrané etické normy	Etické otázky současného světa	Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne

5.11 Informatika

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
0	0	2	2	4
		Povinný	Povinný	

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Informatika vychází ze vzdělávací oblasti Informatika v RVP G. Je vyučován v septimě a oktávě s časovou dotací 2 hodiny týdně v každém ročníku. Výuka probíhá v odborné učebně informatiky v půlených skupinách, což umožňuje individuální přístup a dostatečný prostor pro praktickou práci žáků.

Předmět rozvíjí informatické myšlení a schopnost řešit problémy pomocí digitálních technologií. Žáci se učí získávat, zpracovávat a kriticky vyhodnocovat data, vytvářet modely, navrhovat algoritmy a sestavovat programy. Seznamují se s principy fungování informačních systémů, počítačů a sítí, s možnostmi využití umělé inteligence a se zásadami bezpečného a odpovědného jednání v digitálním prostředí.

V septimě je výuka zaměřena především na data a informace, kódování, modelování, algoritmizaci a programování. V oktávě žáci rozvíjejí získané dovednosti při automatizaci úloh, práci s databázemi a tvorbě jednoduchých informačních systémů. Dále se věnují digitálním technologiím, bezpečnosti, tvorbě webu a modelování.

Výuka je založena na praktických úlohách, samostatné i skupinové práci a projektech. Důraz je kladen na porozumění principům, hledání různých řešení, jejich testování a zdokonalování. Žáci se učí pracovat s chybou, zdůvodňovat zvolené postupy, dokumentovat a prezentovat výsledky a hodnotit vlastní práci i spolupráci. Konkrétní aplikace a programovací prostředí jsou voleny podle vzdělávacích cílů a možností školy.

Předmět přispívá k rozvoji všech klíčových kompetencí, zejména kompetence k řešení problémů, k učení a kompetence digitální. Začleňuje vybrané tematické okruhy Osobnostní a sociální výchovy a Mediální výchovy. Navazuje na informatiku nižšího gymnázia a propojuje získané dovednosti s jejich využitím v dalších předmětech i v běžném životě.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Předmět Informatika přispívá k rozvoji klíčových kompetencí prostřednictvím práce s daty, řešení problémů, programování a tvorby digitálních řešení. Vedeme žáky k samostatnosti, spolupráci a bezpečnému, kritickému a odpovědnému využívání digitálních technologií.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání, třídění a kritickému vyhodnocování informací a k jejich využívání při řešení úloh.
- Podporujeme osvojování nových postupů a nástrojů prostřednictvím experimentování, práce s dokumentací a využívání dosavadních zkušeností.
- Učíme žáky plánovat vlastní práci, hodnotit její výsledky a využívat chybu a zpětnou vazbu k dalšímu učení.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k analýze problému, jeho rozdělení na menší části a formulování požadavků na řešení.
- Podporujeme hledání různých postupů a jejich porovnávání z hlediska správnosti, efektivity a dopadů na uživatele.
- Učíme žáky vytvářet algoritmy, programy a modely, ověřovat jejich funkčnost a opravovat zjištěné nedostatky.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k přesnému a srozumitelnému popisu problémů, postupů a výsledků s využitím odborných pojmů.
- Učíme žáky účelně využívat texty, tabulky, grafy, schémata a další způsoby vyjádření při dokumentování a prezentaci práce.
- Podporujeme věcnou diskusi o navržených řešeních, zdůvodňování vlastních postupů a respektování odlišných názorů.

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme skupinové úlohy a projekty, při nichž se žáci učí rozdělovat role, spolupracovat a přijímat odpovědnost za společný výsledek.
- Vedeme žáky k poskytování a přijímání konstruktivní zpětné vazby a k respektování rozdílných zkušeností a schopností spolužáků.
- Podporujeme vytrvalost při řešení náročnějších úloh a realistické hodnocení vlastních možností a pokroku.

Kompetence občanská

- Vedeme žáky k respektování autorských práv, licencí, soukromí a práv ostatních při práci s informacemi a digitálními technologiemi.
- Učíme žáky posuzovat společenské, etické a environmentální dopady technologií a odpovědnost za důsledky vlastních řešení.
- Podporujeme kritické hodnocení digitálního obsahu a rozpoznávání manipulace, dezinformací a zneužívání osobních údajů.

Kompetence k podnikavosti

- Podporujeme vlastní iniciativu a tvořivost při navrhování digitálních řešení odpovídajících potřebám uživatelů.
- Vedeme žáky k plánování projektů, účelnému využívání času a dostupných prostředků a vyhodnocování dosažených výsledků.
- Učíme žáky posuzovat přínosy a rizika návrhů a poznávat možnosti využití informatických dovedností v dalším studiu a profesním životě.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k účelnému výběru a využívání digitálních zařízení, aplikací a služeb podle povahy řešeného úkolu.
- Učíme žáky získávat, spravovat, zpracovávat a sdílet data a vytvářet digitální obsah s ohledem na jeho kvalitu, bezpečnost a účel.
- Podporujeme využívání programování a automatizace ke zjednodušování opakovaných činností a řešení praktických problémů.
- Vedeme žáky k ochraně zařízení, dat a digitální identity a k předcházení rizikům ohrožujícím jejich zdraví a soukromí.
- Učíme žáky kriticky posuzovat možnosti a omezení nových technologií včetně umělé inteligence a ověřovat správnost jejich výstupů.

Informatika		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- rozliší data a informace podle účelu a kontextu jejich použití - získá a uloží data potřebná k řešení úlohy a posoudí jejich kvalitu, úplnost a využitelnost - na základě dat vyvodí závěr nebo předpověď a uvede omezení použitého postupu	Data a informace	Mediální výchova – Mediální produkty a jejich významy

Informatika		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- rozpozná zkreslení a manipulaci při výkladu dat a porovná důvěryhodnost zdrojů - posoudí množství informace podle počtu možností vyloučených sdělením a navrhne účelnou otázku		
- rozliší datové typy a porovná možnosti reprezentace různých druhů dat - použije dvojkovou soustavu a vysvětlí vztah počtu bitů k rozsahu a přesnosti čísel - porovná kódování textu, obrazu, zvuku a videa a zvolí vhodný formát podle účelu - vysvětlí postup digitalizace a posoudí vliv rozlišení, vzorkování a dalších parametrů na kvalitu a objem dat - používá bit, bajt a jejich násobky při odhadu kapacity a velikosti dat	Kódování a digitalizace	
- vysvětlí kódování a dekódování zprávy a úlohu komunikačního kanálu - odhadne dobu přenosu podle velikosti dat a přenosové rychlosti - porovná bezeztrátovou a ztrátovou kompresi a zvolí postup odpovídající použití dat - vysvětlí význam kontrolního součtu a na příkladu ověří neporušenost zprávy	Přenos a komprese dat	
- navrhne přehlednou tabulku s vhodnými datovými typy, hlavičkou a vysvětlivkami	Hromadné zpracování a vizualizace dat	

Informatika		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vyřeší úlohu pomocí vzorců, vhodných odkazů a funkcí včetně funkcí pro práci s textem - účelně řadí a filtruje data a ověří správnost výsledků - vytvoří kontingenční tabulku a vyhledá vzory a trendy v souboru dat - zvolí a vytvoří vhodný graf, zdůvodní jeho použití a posoudí jeho vypovídací schopnost		
- formuluje problém, vymezí jeho části a vztahy a zvolí vhodný způsob modelování - vytvoří schéma, diagram nebo pojmovou mapu jako zjednodušené vyjádření situace - použije graf s vrcholy a hranami včetně orientovaného a ohodnoceného grafu pro řešení praktické úlohy - na jednoduchém modelu návazností činností určí kritickou cestu - porovná modely z hlediska účelu, přesnosti a omezení	Modely a grafové struktury	
- vysvětlí zadaný postup a zdůvodní, zda splňuje vlastnosti algoritmu - rozdělí problém na menší části a určí, které lze účelně řešit algoritmicky - stanoví vstupy, výstupy, podmínky a návaznosti jednotlivých kroků	Algoritmizace	

Informatika		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- zapíše algoritmus přirozeným jazykem a vhodným formálním způsobem - porovná zápisy podle srozumitelnosti a přehlednosti a opraví nalezený nedostatek		
- vytvoří přehledný program pro konkrétní úlohu ve zvoleném programovacím prostředí - používá proměnné, vhodné datové typy a vstup a výstup dat - využije větvení se složenými podmínkami a cykly s daným počtem opakování i s podmínkou - zpracuje seznam a použije náhodný výběr, pokud odpovídá účelu úlohy - vysvětlí průběh programu pro zadané vstupní hodnoty	Programování	
- rozdělí program do logických částí a odstraní zbytečné opakování kódu - vytvoří a použije podprogram s parametry a návratovou hodnotou - vysvětlí předávání dat mezi částmi programu a zvolí vhodné členění - upraví program pro změněné požadavky a zobecní postup pro příbuzné úlohy	Podprogramy a struktura programu	
- navrhne testovací vstupy včetně hraničních a chybných hodnot a ověří správnost programu	Testování, ladění a porovnávání algoritmů	Osobnostní a sociální výchova –

Informatika		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- rozliší syntaktickou, běhovou a logickou chybu a pomocí krokování ji vyhledá a opraví - porovná algoritmy podle počtu kroků a nároků na zdroje vzhledem k velikosti vstupu - vybere vhodné řešení a upraví jej pro vyšší efektivitu - zdokumentuje postup opravy a vysvětlí, jak ověřil jeho účinnost		Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
- vysvětlí základní princip učení z příkladů a rozdíl mezi trénováním a použitím modelu - na příkladech popíše využití umělé inteligence a posoudí jeho přínosy a omezení - ověří výstup nástroje umělé inteligence a rozpozná možné chyby či zkreslení - při práci s nástrojem chrání citlivé údaje, respektuje autorství a uvede způsob jeho využití	Umělá inteligence a strojové učení	Mediální výchova – Mediální produkty a jejich významy
- stanoví cíl projektu, zvolí nástroje a rozdělí práci ve skupině - vytvoří funkční řešení, ověří je a zapracuje zpětnou vazbu - připraví přiměřené rozhraní, návod a dokumentaci - respektuje licence použitých prostředků a posoudí odpovědnost za důsledky svého řešení - představí výsledek a zhodnotí vlastní přínos i spolupráci	Projekt řešení datové nebo programovací úlohy	Osobnostní a sociální výchova – Spolupráce a soutěž

Informatika		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vysvětlí funkci základních částí počítače a vliv jejich parametrů na výkon, kapacitu a vhodnost použití - porovná typy počítačů a operační systémy z uživatelského hlediska - vysvětlí úlohu operačního systému při správě prostředků a běhu aplikací - rozpozná běžný hardwarový nebo softwarový problém, zvolí postup řešení a poradí druhým - posoudí ergonomii práce a na příkladech vysvětlí význam zlomových událostí a nových technologií	Hardware, software a operační systémy	
- porovná kabelové a bezdrátové propojení zařízení a charakterizuje lokální síť a internet - vysvětlí paketový přenos a komunikaci mezi zařízeními včetně úlohy adresace a síťových prvků - vysvětlí princip webu, vzdáleného ukládání a cloudových služeb - posoudí úlohu firewallu a zabezpečeného přenosu při ochraně komunikace - na příkladu internetu věcí vysvětlí možnosti a rizika síťově propojených zařízení	Počítačové sítě, internet a cloud	
- rozpozná typické útoky a sociotechnické postupy a vysvětlí cíle útočníků	Bezpečnost zařízení a dat	

Informatika		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- navrhne a použije soubor opatření pro ochranu zařízení a dat včetně aktualizací, hesel a vícefaktorového ověření - porovná možnosti biometrického ověřování a jejich omezení - navrhne zálohování, předvede obnovu modelových dat a posoudí zabezpečení cloudu - reaguje na modelový bezpečnostní incident a přizpůsobí ochranu změnám technologií		
- vysvětlí vztah fyzické a digitální identity a rozpozná riziko falešné identity - na příkladech vysvětlí využití datové schránky, elektronického podpisu a ověřovacího tokenu - rozliší vědomou a nevědomou digitální stopu a posoudí vliv metadat, logů a cookies na soukromí - upraví nastavení soukromí a oprávnění k datům podle účelu jejich využití - vysvětlí, jak algoritmy sociálních sítí ovlivňují zobrazovaný obsah a chování uživatelů	Digitální identita a digitální stopa	Mediální výchova – Účinky mediální produkce a vliv médií
- rozpozná opakovanou činnost vhodnou k automatizaci a navrhne odpovídající řešení - zaznamená a upraví makro nebo vytvoří program pro zpracování uživatelského vstupu	Automatizace úloh	

Informatika		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- využije proměnné, podmínky, cykly a podprogramy při automatizaci konkrétní úlohy - na jednoduchém příkladu navrhne, řídí a vyhodnotí souběžné procesy a posoudí jejich koordinaci a efektivitu - otestuje a optimalizuje řešení a posoudí bezpečnost spouštění cizího kódu		
- analyzuje známý veřejný nebo školní informační systém a popíše jeho data, procesy, role a technické řešení - rozpozná informační toky a zhodnotí přínosy, omezení a nepřímé dopady systému na různé skupiny - určí cílové uživatele, ověří jejich potřeby a stanoví priority požadavků - navrhne uživatelské role, činnosti a přístupová oprávnění - navrhne rozhraní, otestuje jeho použitelnost s uživatelem a přizpůsobí jej zjištěným potřebám	Informační systémy	
- navrhne databázové tabulky, vhodné atributy polí a datové typy - určí primární a cizí klíče a vytvoří smysluplné propojení více tabulek - pomocí databázového dotazu vybere, seřadí a filtruje data a nastaví jejich účelné zobrazení	Databáze a datový model	

Informatika		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- rozpozná duplicitu, neúplnost nebo nesoulad dat a navrhne nápravu - vysvětlí specifika velkých dat, jejich zdroje, způsoby zpracování a využití		
- vytvoří jednoduchý systém podle ověřených požadavků uživatelů - navrhne a realizuje procesy zpracování dat včetně automatizace vhodných kroků - otestuje správnost, bezpečnost a použitelnost a provede potřebná vylepšení - v modelovém provozu zjistí příčinu nesprávného stavu a navrhne nebo provede opravu - zdokumentuje řešení a vyhodnotí jeho naplnění původních požadavků	Vývoj a provoz jednoduchého informačního systému	Osobnostní a sociální výchova – Spolupráce a soutěž
- vytvoří správně strukturovaný dokument HTML a oddělí obsah od vzhledu pomocí CSS - propojí stránky odkazy a účelně použije text, obrázky, seznamy a tabulky - navrhne jednoduchý formulář a vysvětlí rozdíl mezi jeho zobrazením a skutečným zpracováním dat - ověří funkčnost a základní přístupnost stránky včetně popisků a alternativních textů - respektuje autorská práva a bezpečnost při publikování a prezentuje výsledek	Tvorba webu	

Informatika		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- pro řešení problému vybere a vytvoří model nebo simulaci a vymezí jeho zjednodušení - porovná výstupy modelu se skutečností a posoudí jejich přesnost a spolehlivost - převede údaje mezi různými modely či reprezentacemi a opraví chyby modelu - vytvoří jednoduchý 3D objekt a připraví jej pro tisk s posouzením měřítka a tisknutelnosti - vysvětlí princip 3D tisku a bezpečně připraví tisková data podle možností školy	Modelování a simulace	
- samostatně nebo v týmu řeší problém s využitím dat, modelu, programu či informačního systému - zdůvodní volbu prostředků a porovná návrhy z hlediska účinnosti, bezpečnosti a dopadů na uživatele - při práci účelně využije dostupné nástroje včetně umělé inteligence a ověří jejich výstupy - připraví dokumentaci, představí výsledek a vyhodnotí testování a zpětnou vazbu - posoudí etické souvislosti řešení, chrání osobní údaje a respektuje licence a autorství	Závěrečný projekt a odpovědné využívání technologií	Osobnostní a sociální výchova – Spolupráce a soutěž Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne

5.12 Tělesná výchova

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
2	2	2	2	8
Povinný	Povinný	Povinný	Povinný	

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Tělesná výchova podle Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia. Navazuje na výuku na nižším stupni gymnázia a představuje hlavní formu pohybového vzdělávání žáků. Poskytuje poznatky, pohybové dovednosti a organizační návyky pro zdravotně zaměřené, rekreační a sportovní využívání pohybu ve škole i mimo ni.

Výuka umožňuje žákům osvojovat si a zdokonalovat pohybové dovednosti, využívat sportovní náčiní a nářadí a rozvíjet zdravotně orientovanou zdatnost. Žáci se učí zařazovat vhodná cvičení pro prevenci a kompenzaci jednostranného zatížení, správné držení těla a podporu zdraví. Poznávají vlastní pohybové předpoklady i zdravotní omezení, učí se jim rozumět, respektovat je u sebe i druhých a přizpůsobovat jim své pohybové aktivity.

Vzdělávací obsah zahrnuje především atletiku, gymnastiku, pohybové a sportovní hry a průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační a vyrovnávací cvičení. Pohybové činnosti jsou propojeny s osvojováním zásad hygieny, bezpečnosti, přípravy organismu na zátěž a péče o zdraví. Žáci se učí využívat pohyb v různém prostředí a poznávat jeho účinky na tělesnou i duševní pohodu.

Při společných činnostech žáci rozvíjejí spolupráci, přijímají různé sportovní role a učí se odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví spolužáků. Důraz je kladen na dodržování pravidel, jednání v duchu fair play, respektování rozdílných schopností a vytváření pozitivního vztahu k pohybu. Předmět propojuje pohybové činnosti zejména s výchovou ke zdraví, hudební a estetickou výchovou, ochranou životního prostředí a etickými zásadami jednání.

Tělesná výchova je vyučována jako povinný předmět v kvintě až oktávě osmiletého gymnázia s časovou dotací 2 hodiny týdně v každém ročníku. Výuka chlapců a dívek probíhá odděleně. Uskutečňuje se ve venkovním atletickém areálu gymnázia, v zimním období a při nepříznivém počasí v městské sportovní hale.
Součástí výuky je lyžařský výcvikový kurz v kvintě, zaměřený na zdokonalování techniky sjezdového lyžování, a sportovně turistický kurz v oktávě. Sportovně turistický kurz rozvíjí dovednosti ve známých i netradičních sportovních hrách a podle podmínek zahrnuje cykloturistiku, plavání a další pohybové aktivity. Konkrétní náplň výuky a kurzů přizpůsobujeme podmínkám, pohybové připravenosti a zdravotním potřebám žáků.
Při výuce využíváme také dostupné digitální prostředky k vyhledávání pravidel sportovních her, názorným ukázkám pohybových technik a rozboru provedení pohybu. Do předmětu jsou začleněna průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova, zejména prostřednictvím sebepoznávání, spolupráce, komunikace, odpovědného jednání a šetrného pohybu v přírodě.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Předmět Tělesná výchova přispívá k rozvoji klíčových kompetencí prostřednictvím pohybových činností, poznávání vlastních možností, spolupráce a odpovědného přístupu ke zdraví. Vedeme žáky k pravidelnému pohybu, bezpečnému jednání a respektování pravidel i individuálních předpokladů druhých.

Kompetence k učení

- Učíme žáky používat tělocvičné názvosloví a porozumět pokynům, pravidlům a pohybovým postupům.
- Vedeme žáky k poznávání vlastních pohybových možností a hodnocení individuálního pokroku.
- Podporujeme žáky ve využívání získaných zkušeností při zdokonalování pohybových dovedností.
- Motivujeme žáky k pravidelnému pohybu a využívání osvojených činností v každodenním životě.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k využívání vlastního úsudku a zkušeností při řešení pohybových úkolů a herních situací.
- Učíme žáky rozpoznávat nedostatky v provedení pohybu a hledat vhodné způsoby jejich nápravy.
- Podporujeme žáky v ověřování účinnosti zvoleného postupu a jeho přizpůsobování aktuálním podmínkám.

- Vedeme žáky k posuzování rizik a uvědomování si odpovědnosti za vlastní rozhodnutí.

Kompetence komunikativní

- Učíme žáky využívat slovní pokyny, gesta a signály při pohybových činnostech.
- Vedeme žáky k jasnému vyjadřování při spolupráci ve družstvu a organizaci sportovních aktivit.
- Podporujeme žáky ve věcném formulování názorů a respektujícím řešení sporných situací.
- Zařazujeme činnosti, při nichž žáci vysvětlují pravidla, vedou rozcvičení nebo spolurozhodují utkání.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k respektování vlastních pohybových možností i rozdílných schopností a potřeb druhých.
- Podporujeme žáky ve spolupráci, vzájemné pomoci a vytváření příznivé atmosféry při pohybových činnostech.
- Zařazujeme týmové aktivity, při nichž žáci přijímají různé role a nesou odpovědnost za společný výsledek.
- Učíme žáky zvládat úspěch i neúspěch a přiměřeně reagovat na napětí při soutěžích.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k dodržování pravidel, jednání v duchu fair play a respektování práv ostatních účastníků.
- Podporujeme žáky v odmítání fyzického i psychického násilí, diskriminace a nesportovního chování.
- Učíme žáky chránit vlastní zdraví i zdraví druhých a poskytnout pomoc při úrazu nebo ohrožení.
- Vedeme žáky k šetrnému chování k přírodě a odpovědnému využívání sportovišť a vybavení.

Kompetence k podnikavosti

- Podporujeme žáky v iniciativě při plánování vlastních pohybových aktivit a společných sportovních akcí.
- Zařazujeme úkoly, při nichž žáci plánují postup, rozdělují činnosti a podílejí se na organizaci soutěží.
- Vedeme žáky ke stanovování přiměřených cílů, vytrvalosti a hodnocení dosažených výsledků.
- Učíme žáky posuzovat potřebné vybavení a jeho účelnost, kvalitu a finanční dostupnost.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k vyhledávání a ověřování pravidel sportů a informací o pohybových aktivitách v důvěryhodných zdrojích.
- Učíme žáky využívat dostupné digitální nástroje k zaznamenávání a vyhodnocování pohybových výkonů.
- Podporujeme žáky ve využívání názorných ukázek a případných obrazových záznamů ke zdokonalování pohybu při respektování soukromí.
- Vedeme žáky ke kritickému posuzování doporučení o sportu a zdraví a k vyváženému využívání technologií v denním režimu.

Tělesná výchova		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - dodržuje pravidla bezpečného pohybu v areálu, hale a při práci s náčiním a nářadím - volí vhodný oděv, obuv a pomůcky a vysvětlí zásady jejich ošetřování - dodržuje hygienu, pitný režim a bezpečné uspořádání cvičebního prostoru - přizpůsobí činnost vlastním možnostem a respektuje pohybové a zdravotní odlišnosti spolužáků	Organizace, hygiena a bezpečnost Sportovní výstroj a výzbroj	
- vysvětlí význam pravidelného pohybu pro zdraví a navrhne vlastní týdenní pohybový režim - provede jednoduché testy zdatnosti podle pokynů a zaznamená výsledky - rozliší vytrvalostní, silové, rychlostní a koordinační zatížení - zvolí přiměřenou aktivitu podle svých zájmů, předpokladů a zdravotních potřeb	Pohybový režim a zdravotně orientovaná zdatnost Kondiční testy	Osobnostní a sociální výchova – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

Tělesná výchova		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- připraví organismus na konkrétní pohybovou činnost a po zátěži zařadí zklidnění - provede jednoduché orientační testy svalové nerovnováhy a zhodnotí je podle pokynů - provádí základní protahovací, posilovací a vyrovnávací cviky s důrazem na správné držení těla - využije jednoduchá dechová a relaxační cvičení	Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Svalová nerovnováha	
- rozpozná běžné sportovní poranění a přivolá odpovídající pomoc - při nácviku ošetří modelový úraz a předvede základní postup při život ohrožujícím stavu - zajistí bezpečí své i postiženého a respektuje pokyny při poskytování pomoci	První pomoc při pohybových činnostech	
- provádí sprint, vytrvalostní a štafetový běh a atletickou průpravu podle svých předpokladů - použije vhodný start, reaguje na povely a zvládá základ předávky - provádí osvojované skoky, hod a vrh koulí bezpečnou technikou - rozpozná základní technickou chybu a využije doporučený postup nápravy	Atletika Běhy, skoky, hody a vrh koulí	
- provádí vybrané akrobatické prvky a jednoduché návaznosti podle svých předpokladů - osvojuje bezpečný odraz, doskok a vybrané přeskoky	Gymnastika Akrobacie, přeskoky, nářadí a náčiní	

Tělesná výchova		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- provádí přiměřená cvičení na dostupném nářadí, s náčiním a šplh - dodržuje zásady dopomoci a záchrany podle pokynů učitele		
- uplatňuje herní činnosti jednotlivce při průpravných hrách a utkáních vybraných sportů - spolupracuje při jednoduchých útočných a obranných kombinacích - dodržuje základní pravidla a přijímá různé role ve družstvu - respektuje spoluhráče a soupeře i při neúspěchu	Pohybové a sportovní hry Herní činnosti, kombinace a systémy	Osobnostní a sociální výchova – Spolupráce a soutěž
- provádí základní pohyby v souladu s rytmem a hudbou - využije nejméně dvě zařazené formy cvičení s hudbou k rozvoji kondice a koordinace - spojí jednoduché pohyby do krátké sestavy	Kondiční a estetické cvičení s hudbou Rytmická a taneční průprava	
- provádí přiměřené úpolové hry a základní bezpečnostní průpravu - v modelové situaci rozpozná ohrožení a zvolí možnost vyhnutí se konfliktu a přivolání pomoci - při nácviku bezpečně provede vybraný základní obranný postup	Úpolová průprava a sebeobrana	

Tělesná výchova		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- orientuje se při pohybu v okolí školy a zvolí bezpečnou trasu - připraví základní vybavení pro turistickou činnost - při pohybu v přírodě chrání prostředí a respektuje ostatní návštěvníky	Turistika, orientace a pobyt v přírodě	Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí
- používá základní tělocvičné názvosloví, povely, gesta a značky - spolupracuje při přípravě cvičebního prostoru a jednoduché soutěže - jedná podle zásad fair play a pomáhá méně zdatným spolužákům	Komunikace, pravidla a organizace sportovních činností	Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne
- zaznamená naměřený výkon a porovná jej s vlastním předchozím výsledkem - vyhledá pravidla vybraného sportu v důvěryhodném zdroji - vysvětlí význam fair play, pomoci soupeři a odmítání dopingu	Hodnocení výkonu a olympismus Sportovní informace	Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne
- volí a ošetřuje vhodnou výstroj a dodržuje pravidla bezpečného pohybu na sněhu - zdokonaluje osvojovanou lyžařskou techniku podle své připravenosti - přizpůsobí rychlost a trasu terénu, sněhovým podmínkám a ostatním účastníkům	Lyžování a zimní pohybové činnosti Lyžařský výcvikový kurz	

Tělesná výchova		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- podle zařazené formy výcviku rozvíjí běžecké nebo sjezdové lyžování či snowboarding		

Tělesná výchova		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - posoudí rizika konkrétní činnosti a upraví své jednání podle prostředí a podmínek - ověří vhodnost, funkčnost a stav výstroje a výzbroje a bezpečně je používá - při cvičení respektuje hygienické zásady a potřeby sportujících - spolupracuje při organizaci bezpečného průběhu hodiny	Organizace, hygiena a bezpečnost Sportovní výstroj a výzbroj	
- vyhodnotí svůj pohybový režim a navrhne úpravy podporující zdraví - porovná výsledky opakovaných kondičních testů a stanoví reálný cíl - vybere vhodný kondiční program a upraví jeho náročnost podle své připravenosti - sleduje reakci organismu na zátěž a přizpůsobí intenzitu cvičení	Pohybový režim a zdravotně orientovaná zdatnost Kondiční testy	Osobnostní a sociální výchova – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
- sestaví a předvede rozcvičení odpovídající následujícímu zatížení	Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Svalová nerovnováha	

Tělesná výchova		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vybere vhodné cviky pro kompenzaci jednostranné zátěže a prevenci svalové nerovnováhy - rozpozná chybu při provádění cvičení a upraví pohyb podle zpětné vazby - zařazuje relaxační a regenerační postupy do vlastního režimu		
- zvolí postup první pomoci podle mechanismu úrazu a stavu postiženého - při modelové situaci předvede pomoc při závažném poranění nebo náhlé zdravotní příhodě - spolupracuje při přivolání pomoci a bezpečné organizaci zásahu	První pomoc při pohybových činnostech	
- zdokonaluje techniku běhu, startu a předávky v návaznosti na svůj výkon - volí přiměřené tempo vytrvalostního běhu na dráze i v terénu - propojí jednotlivé fáze skoku, hodu a vrhu do plynulého provedení - podle zpětné vazby upraví techniku a dodržuje pravidla disciplín	Atletika Běhy, skoky, hody a vrh koulí	
- spojuje osvojované prvky do krátké gymnastické sestavy - zdokonaluje techniku přeskoku a vybraných cvičení na nářadí	Gymnastika Akrobacie, přeskoky, nářadí a náčiní	

Tělesná výchova		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- rozpozná technický nedostatek a upraví provedení podle zpětné vazby - poskytne podle pokynů přiměřenou dopomoc a respektuje možnosti partnera		
- zdokonaluje přihrávku, zpracování, vedení míče či míčku a zakončení v osvojovaných hrách - volí herní řešení podle situace a zapojuje se do základních systémů hry - komunikuje se spoluhráči a přispívá k souhře družstva - podle pravidel spolurozhoduje průpravné utkání	Pohybové a sportovní hry Herní činnosti, kombinace a systémy	Osobnostní a sociální výchova – Spolupráce a soutěž
- zdokonaluje osvojované formy kondičního a estetického cvičení s hudbou - vytvoří krátkou sestavu s přiměřenou zátěží a rytmickým provedením - zhodnotí správnost pohybu a upraví jej podle zpětné vazby	Kondiční a estetické cvičení s hudbou Rytmická a taneční průprava	
- zdokonaluje bezpečný pohyb a vybrané základní postupy sebeobrany - respektuje pravidla kontaktu a okamžitě reaguje na signál k přerušení - zvolí přiměřený postup v modelové situaci ohrožení	Úpolová průprava a sebeobrana	

Tělesná výchova		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- naplánuje jednoduchou trasu s využitím mapy a dostupných informací - přizpůsobí pohyb terénu, počasí a možnostem skupiny - vysvětlí zásady přípravy a šetrné likvidace tábořiště a pobytu v přírodě	Turistika, orientace a pobyt v přírodě	Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí
- používá názvosloví a signály také při vedení rozcvičení a spolurozhodování - podílí se na přípravě, propagaci a organizaci třídní soutěže - přijímá odpovědnost za přidělenou roli a respektuje dohodnutá pravidla	Komunikace, pravidla a organizace sportovních činností	Osobnostní a sociální výchova – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
- sleduje výkony podle pokynů a zpracuje jednoduchý přehled výsledků - porovná techniku provedení se správným pohybovým vzorem a navrhne korekci - na příkladu vysvětlí význam olympijských hodnot a úspěchů českého sportu	Hodnocení výkonu a olympismus Sportovní informace	Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne

Tělesná výchova		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - uplatňuje bezpečné chování také v neznámém prostředí a navrhne opatření ke snížení rizik	Organizace, hygiena a bezpečnost Sportovní výstroj a výzbroj	

Tělesná výchova		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vybere a ošetřuje výstroj a výzbroj s ohledem na účel, kvalitu a finanční dostupnost - přizpůsobí pohybovou činnost věkovým, výkonnostním a dalším rozdílům ve skupině		
- samostatně sestaví přiměřený kondiční program a ověří jeho účinek sledováním výkonu - upraví pohybový režim podle časových možností, potřeb a zdravotního stavu - vyhodnotí výsledky testů a rozliší vlastní pokrok od porovnávání s ostatními - zvolí vhodné střídání zatížení a zotavení	Pohybový režim a zdravotně orientovaná zdatnost Kondiční testy	Osobnostní a sociální výchova – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
- samostatně upraví rozcvičení podle druhu pohybu a potřeb účastníků - s využitím orientačních testů vybere soubor vyrovnávacích cvičení - posoudí účinek a správnost provedení vybraných cviků - využije tělesnou a duševní relaxaci při zvýšené zátěži	Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Svalová nerovnováha	
- při nácviku poskytne první pomoc také v terénu a za použití dostupných prostředků - rozdělí úkoly při řešení modelové nehody a zajistí přivolání pomoci - posoudí rizika nevhodného transportu a zvolí bezpečný postup	První pomoc při pohybových činnostech	

Tělesná výchova		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- účelně využívá běžeckou techniku a rozložení tempa při různých délkách tratí - posoudí provedení startu, předávky, skoku, hodu či vrhu a určí příčinu nedostatku - použije vhodné průpravné cvičení ke zlepšení techniky - spolupracuje při měření a rozhodování atletických disciplín	Atletika Běhy, skoky, hody a vrh koulí	
- provede sestavu z vybraných prvků s důrazem na přesnost a plynulost - zhodnotí klíčové fáze přeskoku a cvičení na nářadí a zvolí vhodnou průpravu - uplatní bezpečné postupy při náročnějších prvcích odpovídajících vlastní připravenosti - spolupracuje při přípravě nářadí a při dopomoci	Gymnastika Akrobacie, přeskoky, nářadí a náčiní	
- přizpůsobí individuální herní činnost taktice družstva a podmínkám utkání - posoudí herní situaci a zvolí vhodnou kombinaci nebo obranný postup - věcně komunikuje při hře a řeší spornou situaci bez agresivity - respektuje práva a povinnosti hráče, rozhodčího a organizátora	Pohybové a sportovní hry Herní činnosti, kombinace a systémy	Osobnostní a sociální výchova – Sociální komunikace

Tělesná výchova		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- samostatně vybere hudbu a pohybové prvky pro krátkou sestavu - propojí rytmické, koordinační a kondiční prvky a respektuje možnosti skupiny - vede vybranou část cvičení s hudbou	Kondiční a estetické cvičení s hudbou Rytmická a taneční průprava	
- použije osvojené postupy sebeobrany při bezpečném modelovém nácviku - zhodnotí rizika fyzického konfliktu a upřednostní jeho prevenci - přizpůsobí činnost tělesným možnostem partnera	Úpolová průprava a sebeobrana	
- orientuje se v méně přehledném terénu a využije orientační běh - uplatní bezpečné postupy při pěší turistice a cykloturistice - připraví a uklidí místo pobytu či modelové tábořiště s ohledem na ochranu přírody	Turistika, orientace a pobyt v přírodě	Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí
- ve spolupráci se spolužáky připraví a uskuteční turnaj, soutěž nebo turistickou akci - při organizaci účelně používá názvosloví, signály a věcnou komunikaci - zdokumentuje průběh akce a zhodnotí spolupráci i plnění úkolů	Komunikace, pravidla a organizace sportovních činností	Osobnostní a sociální výchova – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

Tělesná výchova		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vyhodnotí dlouhodobě zaznamenávané výkony a vhodnou formou je prezentuje - použije pozorování nebo přiměřený digitální záznam ke korekci pohybu při respektování soukromí - posoudí projevy fair play a nesportovního jednání a podporuje sport dostupný různým skupinám	Hodnocení výkonu a olympismus Sportovní informace	Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne

Tělesná výchova		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - samostatně posoudí podmínky bezpečné pohybové aktivity a zvolí odpovídající vybavení - uplatňuje hygienické návyky a bezpečné postupy při cvičení i organizaci činností - přizpůsobí zatížení a podmínky činnosti potřebám různých účastníků - odpovědně ošetřuje a ukládá sportovní pomůcky a vybavení	Organizace, hygiena a bezpečnost Sportovní výstroj a výzbroj	
- organizuje vlastní pohybový režim s využitím dostupných aktivit a sportovišť - samostatně vybere a upraví kondiční program pro dlouhodobé udržování zdatnosti - ověří účinnost programu opakovaným měřením a navrhne další úpravy	Pohybový režim a zdravotně orientovaná zdatnost Kondiční testy	Osobnostní a sociální výchova – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

Tělesná výchova		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- zdůvodní volbu pohybové aktivity s ohledem na celoživotní péči o zdraví		
- samostatně sestaví a upraví soubor kompenzačních cvičení pro vlastní potřeby - zvolí přípravu organismu, zatížení a následné zotavení podle konkrétní aktivity - zhodnotí příčiny svalové nerovnováhy a možnosti prevence - pravidelně využívá vhodná cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci	Průpravná, kompenzační a relaxační cvičení Svalová nerovnováha	
- samostatně zvolí a při nácviku provede první pomoc při sportovním či jiném úrazu - přizpůsobí postup nestandardním podmínkám a dostupným prostředkům - zajistí bezpečnost, spolupráci přítomných a předání informací přivolané pomoci	První pomoc při pohybových činnostech	
- provádí osvojované atletické dovednosti na úrovni svých individuálních předpokladů - samostatně zvolí průpravná cvičení pro zdokonalení vybrané disciplíny - zhodnotí vlastní techniku a výkon a uplatní vhodnou korekci - použije atletické činnosti jako součást svého kondičního režimu	Atletika Běhy, skoky, hody a vrh koulí	

Tělesná výchova		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- samostatně sestaví a provede přiměřenou gymnastickou sestavu - posoudí kvalitu provedení a uplatní konkrétní postup ke zlepšení - zvolí bezpečnou variantu prvku podle vlastních možností a podmínek - využije gymnastická cvičení pro rozvoj koordinace, síly a pohyblivosti	Gymnastika Akrobacie, přeskoky, nářadí a náčiní	
- účelně využívá herní činnosti, kombinace a systémy v nejméně dvou osvojovaných sportovních hrách - samostatně vyhodnotí herní situaci a přizpůsobí jí své jednání - spolupracuje ve prospěch družstva a přizpůsobí hru rozdílným schopnostem účastníků - rozhoduje nebo spolurozhoduje utkání podle pravidel	Pohybové a sportovní hry Herní činnosti, kombinace a systémy	Osobnostní a sociální výchova – Spolupráce a soutěž
- samostatně sestaví a předvede kondiční nebo estetickou sestavu s hudbou - přizpůsobí tempo a zátěž účelu cvičení a možnostem účastníků - využije osvojené formy cvičení pro pravidelnou pohybovou aktivitu	Kondiční a estetické cvičení s hudbou Rytmická a taneční průprava	
- samostatně zhodnotí modelové ohrožení a zvolí bezpečný a přiměřený postup	Úpolová průprava a sebeobrana	

Tělesná výchova		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- uplatní osvojené základy sebeobrany v řízeném nácviku - respektuje pravidla úpolových činností a odpovědnost za bezpečnost partnera		
- podílí se na přípravě a uskutečnění turistické aktivity v rámci sportovně turistického kurzu - samostatně navrhne turistickou aktivitu a připraví trasu, vybavení a bezpečnostní opatření - podílí se na organizaci pohybu skupiny a vyhodnotí průběh akce - uplatňuje zásady šetrného pobytu v přírodě a přizpůsobí plán aktuálním podmínkám - při kurzu dodržuje pravidla pohybu v přírodě, dopravy a společného pobytu	Turistika, orientace a pobyt v přírodě	Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí
- samostatně převezme vybranou organizační roli při školní sportovní nebo turistické akci - spolupracuje na propagaci, realizaci, dokumentaci a vyhodnocení akce - uplatňuje názvosloví, signály a pravidla jako cvičenec, vedoucí i rozhodčí	Komunikace, pravidla a organizace sportovních činností	Osobnostní a sociální výchova – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
- samostatně zpracuje a vyhodnotí údaje o pohybu, zdatnosti nebo sportovních výsledcích a představí závěry	Hodnocení výkonu a olympismus Sportovní informace	Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne

Tělesná výchova		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- kriticky posoudí sportovní informace a doporučení z různých zdrojů - na významné sportovní události vysvětlí vztah olympismu a úspěchů českého sportu - jedná čestně, pomáhá soupeři a znevýhodněným účastníkům a odmítá doping		

5.13 Hudební výchova

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
2	2	0	0	4
Volitelný	Volitelný			

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávacího obsahu Hudebního oboru a integrujícího tématu Umělecká tvorba a komunikace vzdělávací oblasti Umění a kultura v RVP G. Navazuje na hudební výchovu na nižším stupni gymnázia a rozvíjí hudební schopnosti, dovednosti a znalosti žáků prostřednictvím vlastní tvorby, interpretace, poslechu a reflexe hudby.

Předmět je zařazen do kvinty a sexty s časovou dotací 2 hodiny týdně v každém ročníku**.** V rámci povinné vzdělávací oblasti Umění a kultura si žáci volí mezi Hudební výchovou a Výtvarnou výchovou. Výuka může probíhat ve společné skupině žáků obou ročníků, přičemž náročnost zadání a očekávaných výkonů odpovídá příslušnému ročníku a individuálním schopnostem žáků.

Vzdělávací obsah propojuje vokální, instrumentální a hudebně pohybové činnosti s poslechem a interpretací hudebních děl. Žáci kultivují pěvecký a mluvní projev, uplatňují zásady hlasové hygieny, rozvíjejí rytmické a intonační dovednosti a zapojují se do společného muzicírování. Orientují se v hudebním zápisu, vytvářejí jednoduché doprovody a hudební kompozice a využívají pohyb k vyjádření hudby, vlastních představ a pocitů. Praktické činnosti respektují rozdílné hudební zkušenosti a možnosti jednotlivých žáků.

Prostřednictvím poslechových činností žáci poznávají hudebně výrazové prostředky, hudební formy, slohy a žánry a zasazují vybraná díla do historických a společenských souvislostí. Porovnávají různé interpretace, formulují a zdůvodňují vlastní hodnocení a učí se respektovat odlišné hudební preference. Pozornost je věnována také současné hudbě, využití hudby ve filmu a dalších médiích, hudebnímu průmyslu a možnostem využití i zneužití hudebního působení.

Součástí předmětu je téma Umělecká tvorba a komunikace, které rozvíjí porozumění vztahům mezi tvůrcem, interpretem a příjemcem uměleckého díla. Žáci zkoumají vliv osobních zkušeností na estetický prožitek, poznávají proměny uměleckého vyjadřování a uvědomují si

souvislosti hudby s dalšími druhy umění. Předmět podporuje tvořivost, spolupráci, kultivované vyjadřování a vztah ke kulturnímu dědictví i současnému umění.
Výuka využívá individuální a skupinovou práci, hudební improvizaci, poslechové rozbory, diskusi, prezentace a dostupné digitální technologie. Podle možností je doplňována návštěvami koncertů, hudebních pořadů a dalších kulturních akcí, na které navazuje společná reflexe. Do vzdělávacího obsahu jsou začleněny vybrané tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Předmět Hudební výchova přispívá k rozvoji všech klíčových kompetencí. Učitelé uplatňují následující výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k vědomému využívání postupů rozvíjejících pěvecké, instrumentální a poslechové dovednosti a k hodnocení vlastního pokroku.
- Podporujeme samostatné vyhledávání, ověřování a zpracování informací o hudbě a jejich propojování s poznatky z dalších předmětů.
- Prostřednictvím poslechu, vlastní hudební činnosti a reflexe kulturních akcí vedeme žáky k hlubšímu porozumění hudbě a jejím historickým a společenským souvislostem.

Kompetence k řešení problémů

- Zadáváme hudební a tvůrčí úkoly, při kterých žáci hledají různé možnosti řešení a zdůvodňují volbu výrazových prostředků.
- Vedeme žáky k rozboru hudebních děl, porovnávání interpretací a formulování závěrů podložených poslechovou zkušeností.
- Podporujeme experimentování při hudební improvizaci a tvorbě a vedeme žáky k využívání chyby jako podnětu ke zlepšení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k srozumitelnému vyjadřování hudebních zážitků, představ a názorů s využitím odpovídající hudební terminologie.
- Vytváříme příležitosti ke komunikaci prostřednictvím zpěvu, nástrojové hry, pohybu a vlastní hudební tvorby.
- Při diskusích a prezentacích učíme žáky naslouchat ostatním, věcně argumentovat a respektovat odlišné interpretace a hodnocení.

Kompetence sociální a personální

- Prostřednictvím společného zpěvu, nástrojové souhry a skupinové tvorby rozvíjíme spolupráci, odpovědnost za vlastní podíl a respekt k ostatním.
- Vedeme žáky k realistickému posuzování vlastních hudebních schopností, stanovování dosažitelných cílů a oceňování pokroku druhých.
- Vytváříme prostředí, ve kterém mohou žáci bezpečně vyjadřovat své představy a pocity, přijímat zpětnou vazbu a poskytovat ji ohleduplným způsobem.

Kompetence občanská

- Seznamujeme žáky s českým i světovým hudebním dědictvím a vedeme je k respektování kulturních hodnot a rozmanitosti hudebních projevů.
- Prostřednictvím rozboru hudebních sdělení a diskuse vedeme žáky k rozpoznávání a odmítání projevů netolerance, rasismu a xenofobie.
- Podporujeme účast žáků na kulturním dění a vedeme je k odpovědnému chování při kulturních akcích a k respektování práv tvůrců a interpretů.

Kompetence k podnikavosti

- Při přípravě hudebních prezentací a společných vystoupení vedeme žáky k plánování práce, rozdělování úkolů a odpovědnosti za dokončení činnosti.
- Podporujeme vlastní iniciativu, tvořivost a schopnost převést hudební nápad do konkrétní podoby s využitím dostupných prostředků.
- Seznamujeme žáky s činností skladatelů, interpretů a dalších hudebních profesí a vedeme je k posuzování vlastních zájmů a možností dalšího uplatnění.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k účelnému využívání digitálních zdrojů při poznávání hudby, porovnávání interpretací a přípravě prezentací a k ověřování spolehlivosti informací.
- Umožňujeme žákům využívat dostupné digitální nástroje k tvorbě, záznamu a úpravě jednoduchých hudebních materiálů.

- Vedeme žáky k respektování autorských práv, uvádění zdrojů a odpovědnému sdílení hudebních materiálů a k posuzování vlivu digitálních médií na hudební nabídku a posluchačské preference.

Hudební výchova		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- uplatňuje správné dýchání, artikulaci a zásady hlasové hygieny při zpěvu i mluvním projevu - zpívá jednohlasé a jednoduché vícehlasé písně s přiměřenou intonační a rytmickou přesností - realizuje intonační a rytmická cvičení a improvizuje krátký vokální motiv	Vokální činnosti a hlasová hygiena	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – reflexe vlastních hlasových možností
- využívá dostupné nástroje a hru na tělo při společných hudebních činnostech - vytvoří jednoduchý rytmický nebo melodický doprovod a vyjádří jím vlastní hudební i nehudební představu - použije základní harmonické funkce a akordické značky při doprovodu písně	Instrumentální činnosti a hudební improvizace	OSV – Spolupráce a soutěž – souhra a respektování podílu ostatních
- orientuje se v jednoduchém notovém a grafickém zápisu vokální a instrumentální hudby - vysvětlí základní hudební značky a realizuje podle zápisu píseň, rytmické cvičení nebo jednoduchou skladbu	Hudební zápis a hudební názvosloví	
- sladí pohyb s rytmem a charakterem hudby a použije základní taktovací gesta - vytvoří jednoduchou pohybovou etudu a vyjádří	Hudebně pohybové činnosti	OSV – Sociální komunikace –

Hudební výchova		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
pohybem vlastní představy a pocity - rozliší vybrané taneční rytmy a využije taneční pohyb jako prostředek komunikace		sdělování pohybem a gestem
- rozpozná v poslechové ukázce melodii, rytmus, tempo, dynamiku a základní harmonické vztahy - rozliší sluchem vybrané nástroje, nástrojové skupiny a zpěvní hlasy - popíše stavbu jednoduché skladby a objasní vztah jejích částí k celku	Hudebně výrazové prostředky a hudební formy	
- orientuje se v základních etapách vzniku a vývoje hudby a rozpozná typické znaky baroka, klasicismu a romantismu - zařadí vybrané skladby do dobového a společenského kontextu a charakterizuje přínos jejich tvůrců - rozliší základní hudební druhy a formy na vybraných dílech evropské a české hudby včetně vánoční tradice	Vznik a vývoj hudby do 19. století	VMEGS – Žijeme v Evropě – české a evropské hudební dědictví
- rozliší charakteristické znaky vybraných směrů od impresionismu po současnost - porovná ukázky umělecké a populární hudby a vyjádří vlastní posluchačské preference - vysvětlí využití hudby ve filmu a dalších médiích a posoudí vhodnost hudby pro konkrétní situaci	Hudba 20. a 21. století a její funkce	MV – Mediální produkty a jejich významy – hudba jako součást audiovizuálního sdělení

Hudební výchova		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- rozliší úlohu skladatele, interpreta, dirigenta a posluchače a porovná dvě interpretace téhož díla - popíše vlastní estetický prožitek a vysvětlí vliv osobních zkušeností na vnímání hudby - zdůvodní vlastní hodnocení skladby nebo kulturního pořadu a respektuje odlišné názory	Hudební dílo a jeho interpretace	OSV – Sociální komunikace – diskuse o poslechu a kulturních zážitcích
- popíše rozdíl mezi živým provedením a hudebním záznamem a uvede možnosti využití digitálních technologií - vytvoří a představí jednoduchou hudební ukázku nebo prezentaci a uvede použité zdroje - vysvětlí, jak hudba vyjadřuje postoje jednotlivců a skupin, a rozpozná projevy netolerance v hudebním sdělení	Hudební technologie a hudba ve společnosti	MV – Média a mediální produkce – tvorba vlastní hudební ukázky nebo prezentace MKV – Psychosociální aspekty interkulturality – respekt k odlišným hudebním projevům
- uplatňuje tvořivost při vlastních hudebních činnostech a objasní její význam pro osobní rozvoj - porovná způsoby vyjadřování hudby, výtvarného umění, slova a pohybu a rozliší obvyklé a nově vytvořené umělecké znaky - na příkladu vysvětlí, proč může mít umělecké sdělení pro různé příjemce odlišný význam	Umělecká tvorba a komunikace Umělecké znaky a role tvůrce a příjemce	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – reflexe vlastní tvorby

Hudební výchova		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- objasní význam smyslového vnímání, zkušeností a vzdělání pro tvorbu a porozumění umění - na příkladech rozliší magické, mytické a univerzalistické pojetí umění a nalezne jejich projevy v současné kultuře	Umělecká tvorba a komunikace Umělecký proces a jeho historické proměny	

Hudební výchova		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vědomě využívá své pěvecké možnosti, kultivuje mluvní projev a dodržuje hlasovou hygienu - interpretuje jednohlasé a vícehlasé písně s ohledem na frázování, dynamiku a styl - improvizuje jednoduchou vokální kompozici s předvětím a závětím a zhodnotí její výraz	Vokální činnosti a vokální tvorba	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – hodnocení vlastního pokroku
- vytvoří a realizuje rytmicko-melodický doprovod nebo jednoduché aranžmá s využitím harmonických funkcí - vytvoří jednoduchou instrumentální kompozici využívající hudební větu, malou písňovou formu nebo rondo - využije nástroje, případně dostupné digitální prostředky, k vyjádření myšlenek a představ a koordinuje svou hru se skupinou	Instrumentální činnosti a instrumentální tvorba	OSV – Spolupráce a soutěž – rozdělení rolí při tvorbě a provedení

Hudební výchova		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- orientuje se v notovém a grafickém zápisu vokálních, instrumentálních a vokálně instrumentálních skladeb i v jednoduché partituře - využije hudební značky a názvosloví při samostatném nácviku a realizaci skladby	Hudební zápis a práce s partiturou	
- vytvoří pohybovou interpretaci taneční i netaneční hudby odpovídající jejímu výrazu - využije gesto, pohybovou etudu a tanec ke sdělení vlastního záměru a zhodnotí jejich komunikační účinek	Hudebně pohybová tvorba	OSV – Sociální komunikace – neverbální vyjádření a jeho porozumění
- analyzuje hudebně výrazové prostředky, formu a významové vztahy ve vybrané skladbě - vysvětlí účinek harmonie, instrumentace a zvukomalby a posoudí jejich podíl na celkovém vyznění díla - porovná hudební formy včetně sonátové formy a vztah stavby díla k jeho obsahu	Hudební analýza a hudební formy	
- porovná hudební myšlení baroka, klasicismu a romantismu a doloží rozdíly na skladbách - analyzuje vybrané barokní formy, symfonickou a komorní tvorbu, operu a programní hudbu - objasní souvislost vzniku díla s dobou a prostředím a přínos skladatele a interpreta včetně české hudební tradice	Hudební slohy a díla do 19. století	VMEGS – Žijeme v Evropě – souvislosti české a evropské hudební kultury

Hudební výchova		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- porovná výrazové prostředky impresionismu a vybraných směrů hudby 20. a 21. století a vysvětlí jejich průniky a nové tvůrčí postupy - interpretuje možná poselství hudby a obhájí vlastní hodnocení s využitím poslechové analýzy - analyzuje funkci hudby ve filmu, médiích a počítačových hrách a posoudí účinek zvoleného hudebního řešení	Hudba od impresionismu po současnost Filmová a mediální hudba	MV – Mediální produkty a jejich významy – rozbor soundtracku a vztahu zvuku a obrazu
- vysvětlí proměny záznamu a šíření hudby a jejich vliv na přímou i zprostředkovanou komunikaci - vytvoří vlastní hudební materiál nebo zvukový záznam s využitím dostupných technologií a respektuje autorství - zhodnotí interpretační výkon nebo kulturní pořad a objasní roli uměleckého provozu	Hudební technologie a umělecký provoz	MV – Média a mediální produkce – příprava a reflexe vlastního záznamu
- posoudí hudbu jako kulturní hodnotu i obchodní produkt a vysvětlí vliv hudebního průmyslu na nabídku a vkus posluchačů - zhodnotí využití hudby v reklamě a dalších mimohudebních situacích a rozpozná možnosti manipulace a zneužití - vysvětlí roli hudby při sebeprezentaci a generační výpovědi a zdůvodní přijetí nebo odmítnutí určitého hudebního sdělení	Hudba ve společnosti a hudební průmysl	MV – Účinky mediální produkce a vliv médií – vliv hudby v reklamě MKV – Psychosociální aspekty interkulturality – rozpoznávání předsudků a netolerance

Hudební výchova		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- rozpozná projevy netolerance, rasismu a xenofobie v hudební tvorbě a zdůvodní své odmítavé stanovisko		
- při vlastní tvorbě vědomě volí prostředky, vysvětlí tvůrčí záměr a zhodnotí význam tvořivosti pro svůj rozvoj - vysvětlí vztah osobních podnětů, estetického prožitku a interpretace a objasní předpoklady porozumění současnému umění - rozliší konvenční a objevné umělecké znaky a vysvětlí otevřenost jejich významu v komunikaci mezi tvůrcem, interpretem a publikem	Umělecká tvorba a komunikace Tvorba interpretace a recepce umění	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – sebereflexe tvůrčí a posluchačské zkušenosti
- porovná modernistický a postmodernistický či pluralitní přístup k umění s magickým, mytickým a univerzalistickým pojetím a rozpozná jejich proměněné prvky v současné tvorbě - objasní, jak se utvářejí obecný vkus a estetické normy a jak souvisejí osobní soudy se společensky uznávanými hodnotami - na příkladech vysvětlí vliv současných sociálních a technologických změn a nových uměleckých disciplín na komunikaci v umění	Umělecká tvorba a komunikace Proměny uměleckého procesu a komunikace	MV – Účinky mediální produkce a vliv médií – utváření vkusu a hodnocení umění

5.14 Výtvarná výchova

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
2	2	0	0	4
Volitelný	Volitelný			

Charakteristika předmětu:

Předmět výtvarná výchova patří do vzdělávací oblasti Umění a kultura a na vyšším stupni gymnázia vychází ze vzdělávacího oboru Výtvarný obor RVP G. Přispívá ke komplexní kultivaci osobnosti žáka, rozvíjení jeho estetického cítění a tvořivosti.
Žák se učí chápat provázanost historických zkušeností s projekcí vlastního vnitřního světa a tvořivosti. Prostřednictvím výtvarných prostředků, které jsou výsledkem jeho duchovní činnosti, nonverbálně vyjadřuje své estetické cítění a vnímavost k uměleckým dílům, k sobě samému i k okolnímu světu.
Předmět je realizován v kvintě a sextě osmiletého gymnázia s časovou dotací dvě hodiny týdně v každém ročníku. Žáci si pro toto období volí výtvarnou nebo hudební výchovu. Zvolený předmět naplňuje příslušný obor vzdělávací oblasti Umění a kultura včetně společného integrujícího tématu.
Výuka probíhá v kmenových třídách, případně v plenéru nebo formou exkurzí do galerií a muzeí podle aktuální nabídky. Škola nedisponuje specializovanou učebnou, ateliérem ani dílnou, proto jsou voleny výtvarné techniky a materiály vhodné pro práci v běžné třídě.
Po domluvě s vyučujícím mohou žáci využívat vlastní digitální techniku pro fotografickou a digitální tvorbu. Vlastnictví ani používání vlastního zařízení není podmínkou splnění výstupů. Potřebné principy fotografie a nových médií lze poznávat také prostřednictvím společných ukázek, dostupného školního vybavení a kombinace digitálních a nedigitálních postupů.
Žáci se seznamují s různými výtvarnými technikami a jejich výrazovými prostředky a s historickým vývojem výtvarného umění. Poznávají zákonitosti vybraných uměleckých směrů, děl a autorů a jejich vztahy k jiným druhům umění (hudba, literatura, divadlo). Nalézání těchto vztahů přispívá k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření, ke komplexnímu rozvoji osobnosti žáka i k porozumění uměleckému dílu.

Tvorba je koncipována individuálně nebo skupinově s důrazem na osobně zvolenou techniku a téma, inspirované probíraným obdobím dějin výtvarného umění. Součástí výuky je i práce s fotografií, kompozice objektů a návštěvy výstav.
Součástí výuky je integrující téma Umělecká tvorba a komunikace. Rozvíjí se v obou ročnících při vlastní tvorbě, vnímání děl a diskusi. V sextě zahrnuje také historické modely uměleckého procesu, současné umění, proměny komunikace a vznik vkusu a estetických norem.
Výuka zachovává návaznost na předložené tematické plány: v kvintě zejména umění od klasicismu k expresionismu, v sextě avantgardy 20. století a další vývoj k současnosti. Konkrétní náměty, díla, autory a techniky vyučující obměňuje podle zájmu žáků, dostupných prostředků a aktuální kulturní nabídky při zachování výstupů a učiva.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Výuka výtvarné výchovy přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k propojování poznatků z dějin umění s vlastní tvorbou.
- Podporujeme samostatné vyhledávání informací o výtvarném umění a jejich využití v práci.
- Vedeme žáky k reflexi a hodnocení vlastního tvůrčího rozvoje.

Kompetence k řešení problémů

- Podporujeme samostatné hledání vhodných výtvarných postupů.
- Vytváříme příležitosti k experimentování s technikami a materiály.
- Vedeme žáky ke zdůvodňování a obhajobě zvolených řešení.

Kompetence komunikativní

- Umožňujeme žákům prezentovat a interpretovat vlastní práce.
- Vedeme diskusi o výtvarných dílech a uměleckých směrech s oporou v konkrétních příkladech.
- Podporujeme využívání výtvarného jazyka jako prostředku komunikace.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke spolupráci při projektech a výstavách.
- Podporujeme respekt k názorům a tvorbě ostatních.
- Rozvíjíme samostatnost a odpovědnost žáků při plánování a uskutečňování tvorby.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k respektování kulturního dědictví a rozmanitosti.
- Pomáháme žákům vnímat a posuzovat společenský význam umění.
- Vytváříme prostor pro zaujímání postojů k aktuálním tématům prostřednictvím tvorby.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k plánování a organizaci tvůrčí práce.
- Podporujeme samostatnou volbu výtvarných prostředků, vlastní iniciativu a tvořivost.
- Učíme žáky odpovědně prezentovat výsledky práce a vyhodnocovat uskutečnění tvůrčího záměru.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k využívání digitálních technologií při vyhledávání informací o výtvarném umění a ověřování jejich původu.
- Podporujeme využívání dostupných digitálních prostředků při dokumentaci a prezentaci vlastní tvorby s ohledem na možnosti žáků.
- Vedeme žáky k respektování autorských práv a k etickému využívání digitálních zdrojů.

Výtvarná výchova		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- rozpozná a charakterizuje hlavní umělecké směry od klasicismu po expresionismus, jejich představitele a díla - zařadí dílo do kontextu doby a vysvětlí proměny vizuálně obrazných znakových systémů - samostatně vyhledává a zpracovává informace o výtvarném umění - na vybraných dílech objasní společenské, náboženské, filozofické a vědeckotechnické souvislosti a porovná je s příklady starších evropských slohů - vytvoří vlastní přehled děl podle zvolených kritérií	**Dějiny výtvarného umění** Klasicismus a empír; romantismus a realismus; impresionismus a postimpresionismus; symbolismus a secese; fauvismus a expresionismus; historické souvislosti a přehled děl	VMEGS – Žijeme v Evropě – evropské umění a české prostředí
- uplatňuje poznatky o výrazových prostředcích uměleckých směrů ve vlastní tvorbě - osobitě volí techniku a téma - vědomě využívá barvu jako nositele výrazu a emocí - porovná obrazové, jazykové, hudební a dramatické vyjádření a rozpozná jejich specifické prostředky - ve vlastní i umělecké tvorbě pojmenuje charakteristické prostředky a porovná jejich obsahové souvislosti - pojmenuje účinky výtvarných prostředků na smyslové vnímání a vědomě s nimi pracuje	**Výtvarná tvorba inspirovaná uměleckými směry** Výtvarné prostředky a jejich smyslový a výrazový účinek; barva, symbol a kompozice; vlastní tvorba inspirovaná uměním; vztahy mezi druhy umění	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – prožitek a osobité vyjádření

Výtvarná výchova		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- zachycuje skutečnost s ohledem na proporce, perspektivu, světlo a materiál - zvládá postup kresby draperie a zátiší - pracuje v plenéru - porovná způsoby vyjádření prostoru, objemu a pohybu a zdůvodní své řešení - vysvětlí, jak výtvarná práce s krajinou souvisí s odpovědným vztahem k prostředí	**Studijní kresba a osvojování skutečnosti** Studijní kresba; figura, zátiší a draperie; perspektiva, proporce, světlo a materiál; krajina a plenér	EV – Člověk a životní prostředí – krajina a odpovědné zacházení s prostředím
- navrhuje užitý objekt s ohledem na funkci a sdělení - experimentuje s netradičními materiály a technikami - využívá fotografii jako předlohu i jako samostatné médium - dle svého zájmu a možností využívá digitální prostředky k dokumentaci a prezentaci tvorby, respektuje autorská práva - rozliší funkci obrazového sdělení a posoudí účinek reklamy na postoje příjemců - při tvorbě porovná možnosti zvolených prostředků a média	**Užitá tvorba, fotografie a média** Užitá a prostorová tvorba; písmo a ilustrace; fotografie a kompozice objektů; materiálový experiment; reklama a vizuální komunikace	MV – Mediální produkty a jejich významy – obrazové sdělení a reklama MV – Média a mediální produkce – vlastní návrh a prezentace

Výtvarná výchova		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- v konkrétních příkladech objasní umělecký proces jako tvorbu, vnímání a interpretaci díla - uvědomuje si vliv osobních zkušeností a prožitků na vnímání díla - prezentuje, interpretuje a obhajuje vlastní práci, respektuje názory ostatních - diskutuje o výtvarných dílech a uměleckých směrech - porovná osobní a společenské zdroje tvorby a rozpozná jejich vliv na svou práci - objasní roli autora, příjemce a interpreta a otevřenost významu uměleckého znaku - uplatňuje tvořivost při vlastních činnostech a vysvětlí její význam pro rozvoj osobnosti - rozliší objevné a konvenční umělecké znaky a pojmenuje osobní podněty estetického prožitku	**Umělecký proces a komunikace** Umělecká tvorba a komunikace; tvořivost a estetický prožitek; osobní a společenské zdroje tvorby; autor, příjemce a interpret; prezentace, výstava a reflexe	OSV – Sociální komunikace – interpretace a obhajoba OSV – Spolupráce a soutěž – skupinová tvorba a společná prezentace

Výtvarná výchova		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- charakterizuje avantgardní směry 20. století, jejich představitele a díla - srovná vývoj českého a světového výtvarného umění	**Dějiny výtvarného umění** Avantgardy a meziválečné umění; české a světové souvislosti; moderní architektura;	VMEGS – Žijeme v Evropě – české a evropské umění

Výtvarná výchova		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- objasní cestu umění k abstrakci a proměny umění ve 2. polovině 20. století - samostatně vyhledává a zpracovává informace o výtvarném umění - na dílech od konce 19. století k současnosti vysvětlí proměny vidění, stavby díla a příčiny vzniku uměleckých směrů - porovná evropské a mimoevropské vlivy a vysvětlí souvislost tvorby s kulturní zkušeností - uspořádá přehled děl podle vlastních kritérií a uvede jej do souvislosti se zkušeností z výstav a běžné vizuální komunikace	abstraktní, poválečné a současné umění; evropské a mimoevropské vlivy	MKV – Základní problémy sociokulturních rozdílů – kulturní zkušenost a vzájemné vlivy
- uplatňuje poznatky o výrazových prostředcích avantgardních směrů ve vlastní tvorbě - vytváří osobitou interpretaci známých děl - propojuje obraz, slovo a emoci - samostatně experimentuje a volí prostředky a technické možnosti média pro uskutečnění svého projektu - při tvorbě ověří celistvost a rozklad tvaru, konstrukci, figuraci i nefiguraci, náhodu, hmatové kvality nebo tělesné gesto	**Výtvarná tvorba inspirovaná uměleckými směry** Vlastní tvorba inspirovaná moderním a současným uměním; tvar, konstrukce, figurace a abstrakce; náhoda, haptické a taktilní kvality; pohyb, čas a tělesné gesto; symbol a podvědomí; performance a land art	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – experiment a sebevyjádření EV – Člověk a životní prostředí – umělecká práce s krajinou

Výtvarná výchova		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- porovná proměnu obrazu a tvaru v čase i změnu vnímání při pohybu diváka - objasní význam symbolu, osobních a podvědomých podnětů i vztah umění ke krajině, veřejnému prostoru a zapojení diváka		
- zachycuje skutečnost s ohledem na perspektivu, kompozici, světlo a stín - pracuje v plenéru - porovná zobrazení skutečnosti s její uměleckou proměnou a vysvětlí vztah vlastní práce k vybranému dílu	**Studijní kresba a osvojování skutečnosti** Studijní kresba a plenér; perspektiva a architektura; kompozice, světlo a stín; skutečnost a její výtvarná proměna	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – smyslová citlivost a reflexe
- navrhuje užitý objekt s ohledem na funkci, materiál a sdělení - vytváří reklamní plakát a posuzuje jeho působení - využívá fotografii jako médium, sleduje kompozici a světlo - dle svého zájmu a možností využívá digitální prostředky k dokumentaci a prezentaci tvorby, respektuje autorská práva - doloží, jak prostředky umění od konce 19. století ovlivňují dnešní obrazovou komunikaci	**Užitá tvorba, fotografie a média** Užitá grafika, objekt a design; fotografie a nová média; obraz a slovo; reklama, autenticita a masovost; citace, metaznak, moduly, struktury a rekombinace	MV – Mediální produkty a jejich významy – reklama a význam obrazu MV – Účinky mediální produkce a vliv médií – působení obrazů

Výtvarná výchova		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- při práci s obrazem posoudí srozumitelnost, autenticitu a účinek citace či kombinování obrazových prvků		
- v konkrétních příkladech objasní umělecký proces jako tvorbu, vnímání a interpretaci díla - uvědomuje si vliv osobních zkušeností a prožitků na vnímání díla - prezentuje, interpretuje a obhajuje vlastní práci, respektuje názory ostatních - diskutuje o výtvarných dílech a uměleckých směrech - na příkladech vysvětlí, jak společenský kontext a způsob komunikace mění význam a přijetí díla - posoudí smyslový, osobní a společenský účinek díla a jeho vliv na postoje a hodnoty - objasní předpoklady tvorby, recepce a interpretace včetně porozumění současnému umění a rozliší vědomou a mimovědomou recepci - charakterizuje magický, mytický, univerzalistický a modernistický přístup k umění a rozpozná jejich proměněné podoby v současnosti - vysvětlí pluralitní a postmodernistické pojetí umění, vznik obecného vkusu a estetických norem	**Umělecký proces a komunikace** Umělecká tvorba a komunikace; historické modely uměleckého procesu; pluralita a postmodernismus; vědomá a mimovědomá recepce; vkus a estetické normy; insitní a mimoumělecké vyjadřování; technologie a společnost; prezentace a reflexe	OSV – Sociální komunikace – pluralita výkladů OSV – Spolupráce a soutěž – prezentace a společná práce MKV – Psychosociální aspekty interkulturality – kulturní rozmanitost a stereotypy

Výtvarná výchova		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- na příkladech doloží vliv společenských a technologických proměn na umělce, publikum a komunikaci - porovná umělecké a mimoumělecké vyjadřování a zdůvodní svůj názor na hranice umění		

5.15 Volitelné předměty

Volitelné předměty doplňují a rozšiřují vzdělávací nabídku vyššího stupně gymnázia. Umožňují žákům rozvíjet individuální zájmy, schopnosti a nadání a postupně zaměřovat své vzdělávání s ohledem na další studium a budoucí profesní orientaci. Navazují na povinné vyučovací předměty, prohlubují a propojují získané poznatky a poskytují prostor pro jejich samostatné a praktické využití. Semináře ve vyšších ročnících podporují také přípravu k maturitní zkoušce a přijímacím zkouškám na vysoké školy.

Zařazení volitelných předmětů do jednotlivých ročníků, počet předmětů, které si žák vybírá, a jejich časovou dotaci stanovuje učební plán. V kvintě a sextě žáci volí mezi hudební a výtvarnou výchovou. Další nabídka zahrnuje jazykové konverzace a předměty přírodovědného, matematického a společenskovědního zaměření. Vzdělávací obsah, podmínky návaznosti a organizace výuky jsou uvedeny v učebních osnovách jednotlivých předmětů.

Konkrétní nabídku pro příslušný školní rok stanovuje ředitelka školy s přihlédnutím k zájmu a vzdělávacím potřebám žáků a k personálním, organizačním a materiálním možnostem školy. Žáci jsou před volbou seznámeni s obsahem nabízených předmětů, jejich časovou dotací a případnými podmínkami návaznosti. Zařazení předmětu do nabídky nezaručuje jeho otevření. Pokud se předmět neotevře, žáci si zvolí jiný z uskutečňovaných předmětů tak, aby splnili požadavky učebního plánu.

Volba předmětu je závazná po dobu, na kterou je předmět zvolen. Případnou změnu povoluje ředitelka školy po posouzení organizačních možností a návaznosti vzdělávacího obsahu; podle potřeby stanoví způsob doplnění chybějícího učiva. Výuka může být organizována ve skupinách tvořených žáky různých tříd nebo ročníků, pokud to umožňuje charakter předmětu a jeho učební osnovy.

Ve výuce je kladen důraz na aktivní zapojení žáků, samostatnou i skupinovou práci, řešení problémů, diskusi a prezentaci výsledků. Podle zaměření předmětu jsou zařazovány praktické a tvořivé činnosti, práce s odbornými a digitálními zdroji, projekty, exkurze nebo spolupráce s odborníky. Náročnost a výběr úloh zohledňují vzdělávací potřeby žáků při zachování stanovených školních výstupů.

Po zařazení žáka do volitelného předmětu je jeho výuka povinnou součástí vzdělávání. Hodnocení probíhá podle pravidel hodnocení výsledků vzdělávání stanovených školním řádem a zohledňuje charakter a cíle příslušného předmětu.

5.15.1 Anglická konverzace

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
2	2	2	2	8
Volitelný	Volitelný	Volitelný	Volitelný	

Charakteristika předmětu:

Předmět Anglická konverzace navazuje na výuku Anglického jazyka a rozvíjí komunikační dovednosti žáků s ohledem na jejich vstupní úroveň. Směřuje k samostatnému a plynulému používání jazyka na úrovni B2 dle SERRJ. U pokročilejších žáků vytváří prostor pro další rozvoj. Předmět je vyučován v pátém až osmém ročníku osmiletého studia v časové dotaci dvou vyučovacích hodin týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve výuce předmětu Konverzace v anglickém jazyce jsou využívány moderní i tradiční metody výuky. Zahrnují především formy práce podporující rozvoj učení, řešení problémových situací, interakci, vnímání souvislostí a získávání správných pracovních a učebních návyků.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k aktivnímu používání anglického jazyka v reálných komunikačních situacích.
- Zařazujeme činnosti podporující rozvoj slovní zásoby a její praktické využití.
- Využíváme autentické materiály (články, videa, letáky, jízdní řády, jídelní lístky apod.).
- Podporujeme samostatné vyhledávání informací a práci se slovníky.
- Motivujeme žáky k pravidelnému sebehodnocení a sledování vlastního pokroku.

Kompetence k řešení problémů

- Vytváříme modelové situace z běžného života, ve kterých žáci hledají řešení v anglickém jazyce.
- Vedeme žáky k formulování vlastních názorů a argumentů.
- Podporujeme používání různých komunikačních strategií při nedostatku slovní zásoby.
- Zadáváme úkoly vyžadující porovnávání, třídění a vyhodnocování informací.
- Rozvíjíme schopnost samostatně reagovat v neočekávaných komunikačních situacích.

Kompetence komunikativní

- Poskytujeme dostatek příležitostí k rozhovorům, diskusím, prezentacím a debatám.
- Vedeme žáky k souvislému ústnímu projevu na probíraná témata.
- Rozvíjíme schopnost naslouchat druhým a vhodně reagovat.
- Dbáme na správnou výslovnost, intonaci a srozumitelnost projevu.
- Podporujeme používání odpovídajících jazykových prostředků vzhledem ke komunikační situaci.

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme práci ve dvojicích a skupinách.
- Vytváříme prostředí podporující spolupráci a vzájemný respekt.
- Vedeme žáky k respektování odlišných názorů a zkušeností spolužáků.
- Podporujeme zdravé sebevědomí při používání cizího jazyka.
- Motivujeme žáky k převzetí odpovědnosti za vlastní práci i práci ve skupině.

Kompetence občanské

- Seznamujeme žáky s kulturou a tradicemi anglicky mluvících zemí.
- Vedeme žáky k toleranci a respektu vůči odlišným kulturám a životním stylům.
- Zařazujeme témata podporující porozumění mezikulturním rozdílům.
- Vytváříme příležitosti k vyjadřování vlastních postojů k běžným společenským otázkám.
- Vedeme žáky k respektujícímu vystupování v komunikaci.

Kompetence k podnikavosti

- Zařazujeme úkoly propojující anglický jazyk s budoucím profesním uplatněním.
- Vedeme žáky k systematické a zodpovědné práci.
- Podporujeme samostatné plánování a organizaci pracovních postupů.
- Vytváříme příležitosti k prezentaci výsledků práce před skupinou.
- Poukazujeme na význam znalosti anglického jazyka pro studium, cestování i pracovní život.

Digitální kompetence

- Vedeme žáky k účelnému využívání digitálních technologií při osvojování cizího jazyka.
- Zařazujeme práci s online slovníky, jazykovými aplikacemi a vzdělávacími platformami.
- Podporujeme vytváření digitálních prezentací a dalších výstupů v anglickém jazyce.
- Učíme žáky bezpečně a zodpovědně komunikovat v digitálním prostředí.
- Vedeme žáky ke kritickému posuzování informací získaných z internetových zdrojů.
- Seznamujeme žáky s možnostmi využití nástrojů umělé inteligence při studiu cizích jazyků.

Anglická konverzace		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - představí a popíše svůj běžný den a každodenní činnosti - hovoří o svých denních povinnostech doma, ve škole a ve volném čase - popisuje své zvyky a návyky s použitím vhodných jazykových prostředků - vyjadřuje četnost činností pomocí příslovcí frekvence - popisuje časový harmonogram dne a orientuje se v časových údajích - porovnává svůj denní režim s režimem jiných osob - diskutuje o výhodách a nevýhodách různých životních stylů - vyjadřuje své preference a názory týkající se organizace času - popisuje zdravý životní styl a navrhuje možnosti jeho zlepšení - reaguje adekvátně v rozhovoru na téma každodenní život a denní rutina - klade otázky a získává informace o každodenních aktivitách druhých osob - vede souvislý rozhovor o běžných životních situacích - vypráví o změnách ve svých každodenních návycích a zvyklostech	Everyday life. Daily routines. Leisure Time Tematické okruhy - každodenní život - denní režim - školní den a mimoškolní aktivity - domácí povinnosti - volný čas a zájmy - zdravý životní styl - organizace času - pracovní a studijní návyky - rovnováha mezi školou, prací a odpočinkem - každodenní život v různých zemích Jazykové prostředky - přítomný čas prostý - přítomný čas průběhový - frekvenční příslovce - časové předložky (at, on, in) - spojovací výrazy pro souvislý projev (first, then, after that, finally) - vyjadřování četnosti, preference a povinnosti - otázky a odpovědi v běžné konverzaci	OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů: organizace času a rovnováha mezi povinnostmi a odpočinkem

Anglická konverzace		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- rozumí hlavním informacím v poslechových a čtených textech zaměřených na každodenní život - stručně shrne obsah textu nebo rozhovoru na dané téma - prezentuje vlastní zkušenosti a názory související s organizací běžného dne - využívá běžné komunikační strategie k udržení a rozvíjení konverzace - používá digitální zdroje v anglickém jazyce k vyhledávání informací a rozšiřování slovní zásoby k tématu		
- představí členy své rodiny a popíše jejich základní charakteristiky - hovoří o rodinných vztazích a vztazích mezi přáteli - popisuje vzhled, povahu a zájmy členů rodiny a blízkých osob - vyjadřuje své názory na význam rodiny a mezilidských vztahů - porovnává různé typy rodinného života a soužití; - popisuje role a povinnosti jednotlivých členů rodiny - diskutuje o problémech a výzvách v rodinných a přátelských vztazích	Family and Relationships Tematické okruhy - rodina a rodinní příslušníci - širší rodina - přátelství a mezilidské vztahy - partnerské vztahy - vztahy mezi generacemi - rodinné tradice a oslavy - volný čas s rodinou a přáteli - rodinné role a povinnosti - konflikty a jejich řešení	OSV – Sociální komunikace: vyjadřování pocitů, empatie a řešení konfliktů v mezilidských vztazích

Anglická konverzace		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vyjadřuje souhlas, nesouhlas, empatii a podporu v běžných komunikačních situacích - reaguje na otázky týkající se rodiny, přátelství a partnerských vztahů - vede rozhovor o společně tráveném volném čase s rodinou a přáteli - sdílí osobní zkušenosti související s rodinnými a přátelskými vztahy - popisuje významné rodinné události a oslavy; - hovoří o generačních rozdílech a vztazích mezi generacemi - vyjadřuje pocity a emoce spojené s mezilidskými vztahy - rozumí hlavním informacím v poslechových a čtených textech na téma rodina a vztahy - shrne obsah textu nebo rozhovoru vztahujícího se k tématu - prezentuje své názory na ideální rodinné a přátelské vztahy - aktivně se zapojuje do diskuse a využívá komunikační strategie k udržení konverzace - používá digitální zdroje k vyhledávání informací a rozšiřování slovní zásoby související s tématem	- hodnoty a význam rodiny v současné společnosti Jazykové prostředky - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý pro vyprávění o rodinných událostech - stupňování přídavných jmen - vazby pro vyjadřování názorů (I think, In my opinion, I believe) - vazby pro vyjadřování pocitů (I feel, I'm happy, I'm worried) - spojovací výrazy pro souvislý projev (because, however, although, therefore) - otázky a odpovědi v běžné konverzaci	

Anglická konverzace		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- představí Českou republiku a poskytne základní informace o zemi - popíše geografickou polohu České republiky v Evropě - charakterizuje hlavní město Prahu a další významná města - hovoří o regionech České republiky a jejich specifikách - popíše základní přírodní podmínky, krajinu a významné přírodní památky - představí nejznámější historické, kulturní a turistické památky České republiky - vyjmenuje a stručně charakterizuje významné historické události a osobnosti českých dějin - hovoří o českých tradicích, svátcích a kulturních zvyklostech - diskutuje o způsobu života v České republice; - porovnává život v České republice s životem v jiných zemích - vyjadřuje svůj názor na zajímavá místa a turistické atrakce v České republice - doporučí návštěvníkům vhodná místa k návštěvě; - poskytne základní informace o české kultuře, sportu a gastronomii	The Czech Republic Tematické okruhy - Česká republika - základní údaje - geografická poloha a sousední státy - kraje a regiony České republiky - Praha a další významná města - přírodní podmínky a krajina - národní parky a chráněné oblasti - historické památky a kulturní dědictví - významné osobnosti české historie a kultury - české tradice, svátky a zvyky - česká kuchyně - sport v České republice - turistické zajímavosti - životní styl v České republice - Česká republika v evropském kontextu Jazykové prostředky - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý při popisu historických událostí - budoucí čas při plánování návštěv a cest - stupňování přídavných jmen	VMEGS – Žijeme v Evropě: české kulturní dědictví a životní styl v evropském kontextu

Anglická konverzace		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vede rozhovor na téma cestování a poznávání České republiky - reaguje na otázky týkající se českých reálií - rozumí hlavním informacím v textech a nahrávkách zaměřených na Českou republiku - shrne informace z textu nebo prezentace o České republice - připraví a přednese krátkou prezentaci o vybraném místě, regionu nebo zajímavosti České republiky - aktivně se zapojuje do diskuse o české historii, kultuře a současnosti - využívá digitální zdroje k vyhledávání a zpracování informací o České republice	- předložky místa a směru - vazby pro vyjadřování názoru (I think, In my opinion, I believe) - vazby pro doporučení (I recommend, You should visit, It is worth seeing) - spojovací výrazy pro souvislý projev (because, although, however, therefore, moreover)	
- představí Spojené království a uvede základní informace o zemi - charakterizuje jednotlivé části Spojeného království (England, Scotland, Wales, Northern Ireland) - určí geografickou polohu Spojeného království a jeho hlavní přírodní charakteristiky - popíše hlavní město Londýn a další významná města - představí významné historické, kulturní a turistické památky Spojeného království	The United Kingdom Tematické okruhy - Spojené království Velké Británie a Severního Irska - Anglie, Skotsko, Wales a Severní Irsko - geografická poloha a přírodní podmínky - Londýn a další významná města - symboly Spojeného království - britská monarchie	VMEGS – Žijeme v Evropě: britská kultura a porovnání života ve Spojeném království a České republice

Anglická konverzace		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- hovoří o britské historii a významných historických událostech v přiměřeném rozsahu - charakterizuje vybrané osobnosti britské historie, kultury, vědy a sportu - popisuje britské tradice, zvyky a svátky - diskutuje o každodenním životě obyvatel Spojeného království - porovnává životní styl, tradice a kulturní zvyklosti ve Spojeném království a v České republice - vyjadřuje své názory na britskou kulturu, literaturu, hudbu a sport - doporučí zajímavá místa vhodná k návštěvě - vede rozhovor o cestování po Spojeném království; - reaguje na otázky týkající se britských reálií - rozumí hlavním informacím v autentických i upravených textech zaměřených na Spojené království - vyhledá a zpracuje informace o vybraném regionu, městě nebo památce - shrne informace získané z poslechu, četby nebo prezentace - připraví a přednese krátkou prezentaci o Spojeném království nebo jeho části	- významné historické události - kulturní a historické památky - britské tradice, zvyky a svátky - britský vzdělávací systém - každodenní život ve Spojeném království - britská literatura, hudba a film - sport ve Spojeném království - cestování a turistické zajímavosti - Spojené království v evropském a světovém kontextu Jazykové prostředky - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý při popisu historických událostí - budoucí čas při plánování cest a aktivit - trpný rod v základních komunikačních situacích - stupňování přídavných jmen - zeměpisné předložky a předložky místa - vazby pro vyjadřování názoru (I think, In my opinion, I believe, It seems to me) - vazby pro doporučení (I recommend, You should visit, It is worth seeing)	

Anglická konverzace		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- aktivně se zapojuje do diskuse o britské společnosti, kultuře a historii - využívá digitální zdroje k vyhledávání, ověřování a prezentaci informací o Spojeném království	- spojovací výrazy pro souvislý projev (because, however, although, therefore, moreover)	
- pojmenuje běžné druhy potravin a nápojů - popíše své stravovací návyky a preference - hovoří o jednotlivých denních jídlech a jejich významu - sestaví a představí jednoduchý jídelníček - popíše postup přípravy jednoduchého pokrmu; - diskutuje o zdravém a nezdravém stravování - vyjadřuje oblibu a neoblibu různých druhů jídel a nápojů - porovnává stravovací zvyklosti v České republice a v anglicky mluvících zemích - objedná si jídlo a nápoje v restauraci; - reaguje na otázky číšníka a komunikuje při stolování - požádá o doporučení při výběru jídla a poskytne doporučení ostatním - řeší běžné situace spojené s návštěvou restaurace (rezervace, objednávka, placení, reklamace) - vede rozhovor o oblíbených restauracích a gastronomických zážitcích	Food. Meals. Eating out Tematické okruhy - potraviny a nápoje - denní jídla (breakfast, lunch, dinner, snacks) - stravovací návyky - zdravá výživa a životní styl - příprava jídel - recepty a vaření - nakupování potravin - restaurace a kavárny - objednávání jídla a nápojů - jídelní lístek (menu) - placení v restauraci - národní kuchyně a tradiční pokrmy - česká a britská gastronomie - stolování a společenská pravidla Jazykové prostředky	OSV – Sociální komunikace: zdvořilé žádosti, doporučení a řešení běžných situací při stolování

Anglická konverzace		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vyjadřuje svůj názor na kvalitu jídla a služeb; - rozumí základním informacím v jídelních lístcích, receptech a gastronomických textech - rozumí hlavním informacím v poslechových textech zaměřených na stravování - shrne informace z textu nebo rozhovoru týkajícího se jídla a stravování - prezentuje oblíbené jídlo, národní specialitu nebo restauraci - aktivně se zapojuje do diskuse o stravovacích návycích a zdravém životním stylu - využívá digitální zdroje k vyhledávání receptů, informací o gastronomii a rozšiřování slovní zásoby	- přítomný čas prostý a průběhový - počitatelná a nepočitatelná podstatná jména - some, any, much, many, a lot of - vyjadřování množství (a few, a little, plenty of) - stupňování přídavných jmen - modální slovesa (can, should, must) při doporučování a vyjadřování pravidel - vazby pro vyjadřování preferencí (I like, I prefer, I would rather) - zdvořilé žádosti a nabídky (Could I have..., May I..., Would you like...?) - spojovací výrazy pro souvislý projev (first, then, next, finally)	
- popíše místo, kde bydlí, a jeho okolí - představí svůj dům, byt nebo jiný typ bydlení - popíše jednotlivé místnosti a jejich vybavení - hovoří o výhodách a nevýhodách různých typů bydlení - porovnává život ve městě a na venkově - vyjadřuje své preference týkající se bydlení a životního prostředí - popíše ideální místo pro život a zdůvodní svůj výběr - hovoří o každodenním životě ve městě a na venkově	Living in the City/Countryside. Housing Tematické okruhy - typy bydlení (house, flat, cottage, detached house, terraced house) - domov a domácnost - místnosti v domě a bytě - vybavení domácnosti - život ve městě - život na venkově	EV – Člověk a životní prostředí: vliv způsobu bydlení a dopravy na prostředí a kvalitu života

Anglická konverzace		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- diskutuje o dostupnosti služeb, dopravy a volnočasových aktivit - charakterizuje sousedství a mezilidské vztahy v místě bydliště - vyjadřuje názory na kvalitu života ve městě a na venkově - navrhuje řešení běžných problémů spojených s bydlením a životním prostředím - vede rozhovor o hledání a pronájmu bydlení - poskytuje a získává informace o nemovitostech a bydlení - rozumí hlavním informacím v textech a nahrávkách týkajících se bydlení - stručně shrne informace o různých formách bydlení - prezentuje své bydliště nebo vysněný domov - porovnává způsoby bydlení v České republice a v anglicky mluvících zemích - aktivně se zapojuje do diskuse na téma bydlení a životní prostředí - využívá digitální zdroje k vyhledávání informací o bydlení a rozšiřování slovní zásoby	- výhody a nevýhody života ve městě a na venkově - okolí bydliště a sousedství - veřejné služby a občanská vybavenost - doprava a dostupnost služeb - pronájem a koupě bydlení - ideální domov a místo pro život - ochrana životního prostředí v místě bydliště - bydlení v České republice a v anglicky mluvících zemích Jazykové prostředky - přítomný čas prostý a průběhový - vazba there is / there are - předložky místa (in, on, under, next to, opposite, between, behind, in front of) - stupňování přídavných jmen - vazby pro porovnávání (more than, less than, as…as) - modální slovesa (can, could, should) - vazby pro vyjadřování preference (I prefer, I would like, I would rather) - vazby pro vyjadřování názoru (I think, In my opinion, It seems to me)	

Anglická konverzace		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
	- spojovací výrazy pro souvislý projev (because, however, although, therefore)	
- pojmenuje a charakterizuje běžné sporty a hry - hovoří o svých sportovních aktivitách a zájmech - popíše pravidla vybraného sportu nebo hry - vyjadřuje své preference týkající se sportů a volnočasových aktivit - porovnává různé sporty z hlediska náročnosti, oblíbenosti a přínosu pro zdraví - diskutuje o významu sportu pro zdravý životní styl - popisuje své sportovní zkušenosti a úspěchy -vypráví o významných sportovních událostech, kterých se zúčastnil nebo které sledoval - vyjadřuje souhlas, nesouhlas a vlastní názory na sportovní témata - vede rozhovor o oblíbených sportech, sportovcích a sportovních soutěžích - poskytuje a získává informace o sportovních aktivitách a možnostech trávení volného času - navrhuje společné sportovní aktivity a reaguje na návrhy ostatních - diskutuje o výhodách a nevýhodách individuálních a týmových sportů	Tematické okruhy - sporty a hry - individuální a týmové sporty - volnočasové a rekreační aktivity - sportovní soutěže a turnaje - olympijské hry - významné sportovní události - sportovní vybavení - zdravý životní styl - profesionální a amatérský sport - oblíbené sporty v České republice a ve světě - sportovní úspěchy a osobnosti - fair play a sportovní chování - moderní a tradiční hry - sport a volný čas Jazykové prostředky - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý pro popis sportovních zážitků - předpřítomný čas pro zkušenosti (have played, have won, have tried)	

Anglická konverzace		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- hovoří o sportovním vybavení a jeho využití - rozumí hlavním informacím v textech a nahrávkách zaměřených na sport a hry - shrne obsah textu nebo rozhovoru týkajícího se sportu - prezentuje svůj oblíbený sport, sportovce nebo sportovní událost - porovnává sportovní tradice v České republice a v anglicky mluvících zemích - aktivně se zapojuje do diskuse na téma sport a zdravý životní styl - využívá digitální zdroje k získávání informací o sportu a rozšiřování slovní zásoby	- modální slovesa (can, could, should, must) - stupňování přídavných jmen - vazby pro vyjadřování preference (I like, I prefer, I am interested in) - vazby pro vyjadřování názoru (I think, In my opinion, I believe) - vazby pro doporučení (You should, I recommend) - spojovací výrazy pro souvislý projev (because, however, although, therefore, moreover)	

Anglická konverzace		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - hovoří o svých zkušenostech s cestováním - popíše různé způsoby dopravy a jejich využití - porovnává výhody a nevýhody jednotlivých dopravních prostředků - plánuje cestu a vysvětlí její průběh	Travelling and Transport Tematické okruhy - cestování a turistika - druhy dopravy - veřejná doprava - individuální doprava	OSV – Sociální komunikace: žádost o pomoc, poskytování informací a řešení neočekávaných situací při cestování

Anglická konverzace		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- poskytuje a získává informace o dopravních spojeních - orientuje se v jízdních řádech, mapách a cestovních informacích - popíše turisticky zajímavá místa a doporučí je ostatním - vyjadřuje preference týkající se cestování a dopravy - diskutuje o cestování v České republice i v zahraničí - vypráví o zážitcích z dovolené, výletu nebo služební cesty - rezervuje ubytování a dopravu v modelových komunikačních situacích - řeší běžné situace při cestování (na letišti, nádraží, v hotelu, v informačním centru) - požádá o radu, pomoc nebo informace během cestování - poskytne jednoduché instrukce a vysvětlí cestu k určitému místu - reaguje na neočekávané situace při cestování (zpoždění, ztráta zavazadel, změna plánu) - rozumí hlavním informacím v autentických i upravených textech týkajících se cestování a dopravy - shrne obsah textu, rozhovoru nebo cestovatelské zkušenosti	- plánování cesty - prázdniny a dovolená - turistické destinace - orientace ve městě - letiště, nádraží a autobusové stanice - rezervace dopravy a ubytování - hotelové služby - cestovní dokumenty - problémy a mimořádné situace při cestování ekologické formy dopravy - cestování v České republice a v zahraničí Jazykové prostředky - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý pro vyprávění o cestovatelských zkušenostech - předpřítomný čas pro vyjadřování zkušeností s cestováním - budoucí časy (will, going to, Present Continuous) pro plánování cest - modální slovesa (can, could, should, must) - předložky místa a směru (to, from, into, across, along, past, through) - otázky a odpovědi používané při cestování	

Anglická konverzace		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- prezentuje oblíbenou destinaci nebo zajímavé místo - porovnává způsoby cestování a dopravní systémy v různých zemích - aktivně se zapojuje do diskuse o cestování, dopravě a turistice - využívá digitální zdroje a aplikace pro plánování cest a získávání informací	- vazby pro doporučení (You should visit…, I recommend…) - vazby pro vyjadřování preference (I prefer…, I would rather…) - spojovací výrazy pro souvislý projev (first, then, after that, finally, however, because)	
- představí Spojené státy americké a uvede základní informace o zemi - charakterizuje geografickou polohu USA a popíše významné přírodní oblasti - pojmenuje a lokalizuje vybrané státy a významná města USA - představí hlavní město Washington, D.C., a jeho význam - hovoří o nejvýznamnějších turistických atrakcích a přírodních památkách Spojených států - charakterizuje základní prvky politického systému USA přiměřeně své jazykové úrovni - popíše vybrané historické události a osobnosti americké historie - diskutuje o amerických tradicích, svátcích a kulturních zvycích	The United States of America Tematické okruhy - Spojené státy americké - základní údaje - geografická poloha a přírodní podmínky - jednotlivé regiony USA - státy a významná města - Washington, D.C. - New York, Los Angeles, Chicago a další významná města - národní parky a přírodní zajímavosti - historie USA - významné historické osobnosti - americké státní symboly - politický systém USA - americké tradice a svátky	

Anglická konverzace		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- porovnává životní styl v USA a v České republice - vyjadřuje svůj názor na americkou kulturu, společnost a způsob života - hovoří o významu USA v oblasti vědy, techniky, sportu a kultury - diskutuje o americké hudbě, filmu a literatuře - doporučí zajímavá místa vhodná k návštěvě - plánuje cestu po USA a navrhuje turistický program - reaguje na otázky týkající se amerických reálií - rozumí hlavním myšlenkám textů a nahrávek zaměřených na Spojené státy americké - vyhledává a zpracovává informace o vybraném městě, státu nebo regionu USA - shrne získané informace a prezentuje je spolužákům - přednese krátkou prezentaci o americké historii, kultuře nebo zajímavém místě - aktivně se zapojuje do diskuse o Spojených státech amerických - využívá digitální zdroje k vyhledávání, ověřování a prezentaci informací o USA	- každodenní život Američanů - vzdělávání ve Spojených státech - americká kultura, literatura, hudba a film sport v USA - cestování a turistické zajímavosti - postavení USA ve světě Jazykové prostředky - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý při popisu historických událostí - předpřítomný čas pro vyjadřování zkušeností - budoucí časy při plánování cest a aktivit - trpný rod v základních komunikačních situacích - stupňování přídavných jmen - zeměpisné předložky a předložky místa - vazby pro vyjadřování názoru (I think, In my opinion, I believe, It seems to me) - vazby pro porovnávání (similar to, different from, unlike) - vazby pro doporučení (You should visit, I recommend, It is worth seeing) - spojovací výrazy pro souvislý projev (because, however, although, therefore, moreover)	

Anglická konverzace		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- pojmenuje běžné druhy oblečení, obuvi a módních doplňků - popíše vzhled, styl oblékání a módní preference své i ostatních osob - hovoří o svých nákupních zvyklostech a zkušenostech - vyjadřuje názory na módu, oblékání a aktuální módní trendy - porovnává různé styly oblékání a zdůvodňuje své preference - popisuje vhodné oblečení pro různé příležitosti a roční období - diskutuje o významu módy v současné společnosti - vyjadřuje souhlas, nesouhlas a osobní postoje k módním trendům - nakupuje oblečení v modelových komunikačních situacích - požádá o zboží, informace, radu nebo pomoc v obchodě - zjistí cenu, velikost, barvu a další vlastnosti zboží - vede jednoduchý rozhovor mezi zákazníkem a prodavačem	Shopping. Clohes and Fashion Tematické okruhy - nakupování - obchody a nákupní centra - internetové nakupování - oblečení a módní doplňky - styly oblékání - módní trendy - sezónní oblečení - oblečení pro různé příležitosti - značkové a neznačkové zboží - reklamace a vrácení zboží - zákaznické služby - ceny a platební metody - udržitelnost a odpovědná spotřeba - móda v různých zemích a kulturách Jazykové prostředky - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý pro popis nákupních zkušeností - stupňování přídavných jmen	EV – Člověk a životní prostředí: odpovědná spotřeba a udržitelnost při nakupování

Anglická konverzace		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- řeší běžné situace spojené s nakupováním (vrácení zboží, reklamace, výměna velikosti) - porovnává ceny a kvalitu výrobků - popisuje výhody a nevýhody nakupování v kamenných obchodech a na internetu - rozumí hlavním informacím v textech a nahrávkách zaměřených na nakupování a módu - orientuje se v jednoduchých reklamách, internetových obchodech a módních katalozích - shrne informace týkající se nákupů, oblečení a módních trendů - prezentuje svůj oblíbený styl oblékání nebo nákupní zkušenost - aktivně se zapojuje do diskuse o módě, spotřebním chování a nakupování - využívá digitální zdroje k vyhledávání informací o módě a rozšiřování slovní zásoby	- přídavná jména pro popis vzhledu a oblečení - modální slovesa (can, could, should, must) - počitatelná a nepočitatelná podstatná jména - vyjadřování množství (some, any, much, many, a few, a little) - vazby pro vyjadřování preference (I prefer, I like, I would rather) - zdvořilé žádosti (Could I try this on?, Can I help you?, I'd like to buy...) - spojovací výrazy pro souvislý projev (because, however, although, therefore)	
- hovoří o svých kulturních zájmech a volnočasových aktivitách - pojmenuje a charakterizuje základní oblasti kulturního života - popíše své zkušenosti s návštěvou kulturních akcí - vyjadřuje své preference v oblasti kultury a zábavy	Cultural Life and Entertainment Tematické okruhy - kultura a kulturní život - volný čas a zábava - film a kinematografie	

Anglická konverzace		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- diskutuje o oblíbených filmech, knihách, hudbě, divadelních představeních a kulturních akcích - doporučí kulturní akci, film, knihu nebo hudební skupinu a své doporučení zdůvodní - vyjadřuje a obhajuje svůj názor na kulturní zážitky - porovnává různé formy zábavy a kulturního vyžití; - hodnotí kulturní události na základě vlastních zkušeností - vede rozhovor o současných kulturních trendech - popisuje význam kultury a umění v životě člověka - hovoří o kulturním životě ve svém regionu, v České republice a v anglicky mluvících zemích - získává a poskytuje informace o kulturních programech a akcích - plánuje návštěvu kulturní akce a domlouvá společný program - reaguje na návrhy týkající se trávení volného času - rozumí hlavním informacím v textech a nahrávkách zaměřených na kulturu a zábavu - shrne obsah knihy, filmu, koncertu nebo kulturní události - prezentuje oblíbeného autora, hudební skupinu, film nebo kulturní instituci - aktivně se zapojuje do diskuse o kulturních tématech	- hudba a hudební žánry - literatura a četba - divadlo - výstavy a muzea - koncerty a festivaly - média a moderní formy zábavy - kulturní akce v místě bydliště - významné kulturní instituce - kulturní tradice v České republice - kultura v anglicky mluvících zemích - společenské a kulturní události Jazykové prostředky - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý pro popis kulturních zážitků - předpřítomný čas pro vyjadřování zkušeností - budoucí časy pro plánování kulturních aktivit - modální slovesa (can, could, should, must) - stupňování přídavných jmen - vazby pro vyjadřování názoru (I think, In my opinion, I believe, It seems to me) - vazby pro hodnocení (I enjoyed, I liked, I was impressed by, It was interesting)	

Anglická konverzace		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- využívá digitální zdroje k vyhledávání informací o kulturních akcích a k rozšiřování slovní zásoby	- vazby pro doporučení (I recommend, You should see, It is worth visiting) - spojovací výrazy pro souvislý projev (because, however, although, therefore, moreover)	
- představí Kanadu a uvede základní informace o zemi - charakterizuje geografickou polohu Kanady a její přírodní podmínky - popíše jednotlivé provincie a teritoria Kanady v základním rozsahu - pojmenuje a lokalizuje významná kanadská města - představí hlavní město Ottawa a jeho význam - hovoří o významných přírodních zajímavostech Kanady - popíše kanadské podnebí a jeho vliv na život obyvatel - charakterizuje multikulturní společnost Kanady - diskutuje o každodenním životě, vzdělávání a způsobu života Kanaďanů - porovnává život v Kanadě a České republice - představí vybrané tradice, svátky a kulturní zvláštnosti Kanady - hovoří o významných osobnostech kanadské historie, kultury a sportu	Canada Tematické okruhy - Kanada - základní údaje - geografická poloha a rozloha - provincie a teritoria Kanady - Ottawa a další významná města (Toronto, Montreal, Vancouver, Calgary, Quebec City) - přírodní podmínky a podnebí - národní parky a přírodní zajímavosti - Niagara Falls a další turistické atrakce - historie Kanady - původní obyvatelé Kanady - multikulturní charakter kanadské společnosti - státní symboly Kanady - tradice, zvyky a svátky - vzdělávací systém a každodenní život - kanadská kultura, literatura a umění - sport v Kanadě (zejména lední hokej)	MKV – Základní problémy sociokulturních rozdílů: kulturní rozmanitost kanadské společnosti a respekt k odlišným tradicím

Anglická konverzace		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- diskutuje o oblíbených kanadských sportech a volnočasových aktivitách - vyjadřuje svůj názor na zajímavosti a atraktivitu Kanady jako turistické destinace - doporučí zajímavá místa vhodná k návštěvě - plánuje cestu po Kanadě a navrhuje turistický program - reaguje na otázky týkající se kanadských reálií - rozumí hlavním informacím v textech a nahrávkách zaměřených na Kanadu - vyhledává, třídí a zpracovává informace o vybraném regionu, městě nebo zajímavosti Kanady - shrne získané informace a prezentuje je spolužákům - připraví a přednese krátkou prezentaci o Kanadě nebo jejích regionech - aktivně se zapojuje do diskuse o kanadské kultuře, přírodě a společnosti - využívá digitální zdroje k vyhledávání, ověřování a prezentaci informací o Kanadě	- cestování a turistika - Kanada v mezinárodním kontextu Jazykové prostředky - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý při popisu historických událostí - předpřítomný čas pro vyjadřování zkušeností - budoucí časy pro plánování cest a aktivit - trpný rod v běžných komunikačních situacích - stupňování přídavných jmen - předložky místa a směru - vazby pro vyjadřování názoru (I think, In my opinion, I believe, It seems to me) - vazby pro porovnávání (similar to, different from, unlike) - vazby pro doporučení (I recommend, You should visit, It is worth seeing) - spojovací výrazy pro souvislý projev (because, however, although, therefore, moreover)	
- pojmenuje a charakterizuje jednotlivá roční období - popíše typické počasí v různých ročních obdobích	Seasons of the Year, Weather, Natural Disasters Tematické okruhy	

Anglická konverzace		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- hovoří o svých oblíbených ročních obdobích a zdůvodní své preference - porovnává klimatické podmínky v různých zemích a regionech - popisuje aktuální, minulý i očekávaný stav počasí - diskutuje o vlivu počasí na každodenní život, volnočasové aktivity a cestování - vyjadřuje své názory na změny počasí a klimatické podmínky - interpretuje základní informace z předpovědi počasí - poskytuje a získává informace o počasí a podnebí - popisuje sezónní aktivity a tradice spojené s jednotlivými ročními obdobími - charakterizuje běžné přírodní jevy a extrémní projevy počasí - pojmenuje a popíše základní druhy přírodních katastrof - hovoří o příčinách a důsledcích přírodních katastrof v přiměřeném rozsahu - diskutuje o možnostech ochrany před přírodními katastrofami - vypráví o skutečných nebo modelových situacích spojených s extrémním počasím	- roční období - charakteristika jednotlivých ročních období - počasí a podnebí - předpověď počasí - počasí v České republice a ve světě - vliv počasí na každodenní život - sezónní aktivity a sporty - klimatické podmínky v různých částech světa - extrémní projevy počasí - přírodní katastrofy - povodně - sucha - bouře a vichřice - tornáda a hurikány - zemětřesení - sopečné erupce - požáry - ochrana obyvatelstva při mimořádných událostech - ochrana životního prostředí a klimatické změny Jazykové prostředky - přítomný čas prostý a průběhový	

Anglická konverzace		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- reaguje na otázky týkající se počasí, klimatu a přírodních katastrof - rozumí hlavním informacím v textech a nahrávkách zaměřených na počasí a přírodní katastrofy - shrne informace získané z poslechu, čtení nebo prezentace - prezentuje informace o vybraném přírodním jevu nebo katastrofě - aktivně se zapojuje do diskuse o ochraně životního prostředí a klimatických změnách - využívá digitální zdroje k získávání a sdílení informací o počasí a přírodních jevech	- minulý čas prostý při popisu přírodních událostí - předpřítomný čas pro vyjadřování zkušeností - budoucí časy pro předpovědi počasí a plánování aktivit - trpný rod v základních komunikačních situacích - stupňování přídavných jmen - modální slovesa (can, could, may, might, should, must) - podmínkové věty prvního typu (First Conditional) - vazby pro vyjadřování názoru (I think, In my opinion, It seems to me) - vazby pro předpovědi (It will probably…, It is likely that…) - spojovací výrazy pro souvislý projev (because, although, however, therefore, as a result)	
- pojmenuje části lidského těla a základní zdravotní problémy - popíše svůj zdravotní stav a běžné obtíže - hovoří o zdravém životním stylu a jeho významu - diskutuje o správných stravovacích a pohybových návycích - vyjadřuje své názory na způsoby péče o zdraví	Health, Being Ill and Keeping Fit Tematické okruhy - lidské tělo - zdraví a zdravý životní styl - běžné nemoci a zdravotní problémy - příznaky onemocnění	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: vlastní zdravotní návyky a možnosti rozvoje zdravého životního stylu

Anglická konverzace		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- popisuje příznaky běžných onemocnění a úrazů - požádá o radu při zdravotních obtížích a poskytne jednoduché doporučení - vede rozhovor mezi pacientem a lékařem v modelových situacích - popisuje návštěvu lékaře nebo pobyt v nemocnici - vyjadřuje pocity související se zdravotním stavem - diskutuje o prevenci nemocí a zdravém životním stylu - hovoří o významu pravidelného pohybu a sportu pro zdraví - porovnává různé způsoby aktivního trávení volného času - vyjadřuje souhlas, nesouhlas a vlastní názory na zdravotní témata - reaguje na otázky zaměřené na zdraví, nemoci a fyzickou kondici - rozumí hlavním informacím v textech a nahrávkách týkajících se zdraví a zdravého životního stylu - shrne obsah textu nebo rozhovoru o zdravotní problematice - prezentuje vlastní zkušenosti se sportem, zdravým životním stylem nebo prevencí nemocí - aktivně se zapojuje do diskuse o zdraví a péči o tělo	- úrazy a první pomoc - návštěva lékaře - nemocnice a zdravotnická zařízení - prevence nemocí - osobní hygiena - zdravá výživa - pohyb a sport - fyzická a duševní kondice - stres a relaxace - aktivní trávení volného času - péče o zdraví v každodenním životě Jazykové prostředky - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý pro popis zdravotních zkušeností - předpřítomný čas pro vyjádření zkušeností a - změn životního stylu - modální slovesa (should, shouldn't, must, mustn't, can, could) - vazby pro poskytování rady (You should..., You ought to..., If I were you...) - vazba have to / don't have to	

Anglická konverzace		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- využívá digitální zdroje k vyhledávání informací o zdraví a rozšiřování slovní zásoby	- první kondicionál (First Conditional) pro vyjadřování důsledků zdravého a nezdravého životního stylu - vazby pro vyjadřování pocitů (I feel..., I have a headache..., I'm feeling better...) - vazby pro vyjadřování názoru (I think..., In my opinion...) - spojovací výrazy pro souvislý projev (because, therefore, however, although)	

Anglická konverzace		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- pojmenuje a charakterizuje základní druhy masmédií - hovoří o svých zvyklostech při využívání médií a komunikačních prostředků - popisuje způsoby získávání informací v každodenním životě - vyjadřuje své preference týkající se médií a komunikačních technologií - porovnává tradiční a moderní komunikační prostředky - diskutuje o výhodách a nevýhodách jednotlivých médií	Mass Media, Means of Communication Tematické okruhy - masmédia - televize a rozhlas - tisk a časopisy - internet a online média - sociální sítě - moderní komunikační technologie - mobilní komunikace - elektronická pošta	MV – Mediální produkty a jejich významy: posuzování důvěryhodnosti zpráv a informačních zdrojů MV – Účinky mediální produkce a vliv médií: působení médií na názory, chování a každodenní život

Anglická konverzace		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- popisuje vliv médií na společnost a každodenní život - hovoří o využívání internetu, sociálních sítí a moderních technologií - sdílí své zkušenosti s online komunikací - vyjadřuje souhlas, nesouhlas a vlastní názory na mediální témata - diskutuje o bezpečném chování na internetu - analyzuje a hodnotí důvěryhodnost běžně dostupných informací - poskytuje a získává informace prostřednictvím různých komunikačních kanálů - reaguje na zprávy, oznámení a informace v běžných komunikačních situacích - vede rozhovor o aktuálních událostech, médiích a technologiích - rozumí hlavním informacím v autentických i upravených textech zaměřených na média a komunikaci - shrne obsah zprávy, článku, reportáže nebo mediálního sdělení - prezentuje své názory na úlohu médií v moderní společnosti - porovnává způsoby komunikace v minulosti a současnosti	- online komunikace a videohovory - zpravodajství a aktuální události - reklama a mediální obsah - role médií ve společnosti - bezpečnost na internetu - digitální komunikace - komunikace v minulosti a současnosti Jazykové prostředky - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý pro popis zkušeností s médii a komunikací - předpřítomný čas pro vyjádření zkušeností s moderními technologiemi - budoucí časy pro vyjadřování předpovědí a plánů - trpný rod v běžných komunikačních situacích - modální slovesa (can, could, should, must, have to) - stupňování přídavných jmen - vazby pro vyjadřování názoru (I think, In my opinion, I believe, It seems to me) - vazby pro argumentaci (The reason is..., For example..., On the other hand...)	

Anglická konverzace		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- aktivně se zapojuje do diskuse o médiích, komunikaci a digitálních technologiích - využívá digitální zdroje k vyhledávání, ověřování a sdílení informací v anglickém jazyce	- vazby pro doporučení (I recommend, You should, It is better to...) - spojovací výrazy pro souvislý projev (because, however, therefore, although, moreover)	
- představí Austrálii a Nový Zéland a uvede základní informace o těchto zemích - charakterizuje geografickou polohu Austrálie a Nového Zélandu - popíše přírodní podmínky, krajinu a podnebí obou zemí - pojmenuje a lokalizuje hlavní města a další významná města - představí nejvýznamnější přírodní a kulturní zajímavosti Austrálie a Nového Zélandu - hovoří o typických zástupcích australské a novozélandské fauny a flóry - charakterizuje původní obyvatele Austrálie a Nového Zélandu a jejich kulturní dědictví - diskutuje o způsobu života obyvatel obou zemí; - porovnává životní styl v Austrálii, na Novém Zélandu a v České republice - vyjadřuje své názory na cestování, studium a život v těchto zemích	Australia and New Zealand Tematické okruhy - Austrálie a Nový Zéland - základní údaje - geografická poloha a rozloha - podnebí a přírodní podmínky - státy a teritoria Austrálie - hlavní a významná města (Canberra, Sydney, Melbourne, Wellington, Auckland) - přírodní zajímavosti a národní parky - Great Barrier Reef - Uluru - Novozélandské Alpy - gejzíry a vulkanické oblasti Nového Zélandu - australská a novozélandská fauna a flóra - původní obyvatelé (Aboriginal Australians, Māori) - historie a osídlení - tradice, svátky a kulturní zvyklosti	MKV – Základní problémy sociokulturních rozdílů: původní obyvatelé, kulturní dědictví a soužití různých kulturních skupin

Anglická konverzace		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- hovoří o významných tradicích, svátcích a kulturních zvycích - představí vybrané osobnosti australské a novozélandské historie, kultury nebo sportu - diskutuje o významu ochrany jedinečného přírodního prostředí těchto zemí - doporučí zajímavá místa vhodná k návštěvě - plánuje cestu do Austrálie nebo na Nový Zéland a navrhne turistický program - reaguje na otázky týkající se reálií obou zemí - rozumí hlavním informacím v textech a nahrávkách zaměřených na Austrálii a Nový Zéland - vyhledává, třídí a zpracovává informace o vybraném regionu, městě nebo přírodní zajímavosti - shrne získané informace a prezentuje je spolužákům - připraví a přednese krátkou prezentaci o Austrálii nebo Novém Zélandu - aktivně se zapojuje do diskuse o geografii, kultuře a společnosti obou zemí - využívá digitální zdroje k vyhledávání, ověřování a prezentaci informací	- vzdělávání a každodenní život - sport v Austrálii a na Novém Zélandu - cestování a turistika - ochrana životního prostředí - Austrálie a Nový Zéland v současném světě Jazykové prostředky - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý při popisu historických událostí - předpřítomný čas pro vyjadřování zkušeností - budoucí časy (will, going to, Present Continuous) při plánování cest - trpný rod v běžných komunikačních situacích - stupňování přídavných jmen - předložky místa a směru - vazby pro vyjadřování názoru (I think, In my opinion, I believe, It seems to me) - vazby pro porovnávání (similar to, different from, unlike) - vazby pro doporučení (I recommend, You should visit, It is worth seeing) - spojovací výrazy pro souvislý projev (because, however, although, therefore, moreover)	

Anglická konverzace		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- hovoří o státních svátcích, významných dnech a tradicích ve své zemi - představí nejvýznamnější svátky a oslavy v České republice a v anglicky mluvících zemích - popíše způsob slavení vybraných svátků a významných událostí - vyjadřuje své názory na tradice, oslavy a společenské události - diskutuje o významu svátků a tradic v životě jednotlivce i společnosti - porovnává oslavy a zvyky v různých zemích a kulturách - vypráví o vlastních zážitcích spojených se svátky a oslavami - popisuje nezapomenutelné dny a významné životní události - sdílí zkušenosti z rodinných, školních a společenských oslav - organizuje a plánuje oslavu nebo společenskou událost - zve na oslavu a reaguje na pozvání - vyjadřuje gratulace, přání a poděkování při různých příležitostech	Holidays and Celebrations. Memorable Days Tematické okruhy - státní svátky - národní a kulturní tradice - náboženské svátky - Vánoce - Velikonoce - Nový rok - narozeniny a jmeniny - svatby a výročí - rodinné oslavy - významné životní události - školní a společenské akce - tradiční slavnosti a festivaly - svátky v anglicky mluvících zemích - Halloween - Thanksgiving - St. Patrick's Day - významné a nezapomenutelné dny - plánování a organizace oslav Jazykové prostředky	MKV – Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí: respektující komunikace při porovnávání svátků a tradic

Anglická konverzace		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vede rozhovor o minulých oslavách a budoucích plánech - diskutuje o kulturních rozdílech v oslavách svátků - reaguje na otázky související se svátky, tradicemi a významnými životními událostmi - rozumí hlavním informacím v textech a nahrávkách týkajících se svátků a oslav - shrne obsah textu nebo rozhovoru zaměřeného na tradice a oslavy - prezentuje vybraný svátek, tradici nebo významnou osobní událost - aktivně se zapojuje do diskuse o kulturních tradicích a společenských zvyklostech - využívá digitální zdroje k vyhledávání informací o svátcích a tradicích v různých zemích.	- přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý pro vyprávění o oslavách a významných dnech - předpřítomný čas pro vyjadřování životních zkušeností - budoucí časy (will, going to, Present Continuous) při plánování událostí - modální slovesa (can, could, should, may, must) - časové výrazy a předložky času - stupňování přídavných jmen - vazby pro vyjadřování názorů (I think, In my opinion, I believe) - vazby pro gratulace a přání (Congratulations!, Happy Birthday!, Best wishes!, Good luck!) - vazby pro pozvání (Would you like to come…?, I'd like to invite you…) - spojovací výrazy pro souvislý projev (first, then, after that, finally, because, however)	
- charakterizuje literaturu jako součást kulturního dědictví anglicky mluvících zemí - představí vybrané představitele anglické a americké literatury v přiměřeném rozsahu	English and American Literature Tematické okruhy - anglická literatura	

Anglická konverzace		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- hovoří o svých čtenářských zkušenostech a literárních preferencích - pojmenuje základní literární žánry a uvede jejich charakteristické znaky - stručně převypráví děj přečteného literárního díla - popíše hlavní postavy a jejich vlastnosti - vyjadřuje své názory a pocity související s četbou knih - hodnotí literární dílo a zdůvodňuje své hodnocení - porovnává knihy, autory, literární postavy a literární žánry - diskutuje o významu četby pro osobní rozvoj a vzdělávání - hovoří o filmových adaptacích literárních děl - porovnává knižní a filmové zpracování příběhu - vyjadřuje souhlas a nesouhlas s názory ostatních na literární díla - diskutuje o tématech, která se objevují v anglické a americké literatuře - představí svého oblíbeného autora nebo knihu - získává a poskytuje informace o literárních dílech a autorech - rozumí hlavním informacím v textech a nahrávkách zaměřených na literaturu	- americká literatura - významní britští a američtí autoři - klasická a současná literatura - literární žánry - román - povídka - poezie - drama - dětská a mládežnická literatura - dobrodružná literatura - detektivní a science fiction literatura - literární postavy - filmové adaptace literárních děl - literatura a kultura anglicky mluvících zemí - význam četby v současné společnosti Jazykové prostředky - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý pro převyprávění děje - předpřítomný čas pro vyjadřování čtenářských zkušeností - modální slovesa (can, could, should, must) - stupňování přídavných jmen	

Anglická konverzace		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- shrne obsah literárního textu nebo prezentace o autorovi - připraví a přednese krátkou prezentaci o vybraném autorovi nebo literárním díle - aktivně se zapojuje do diskuse o literatuře a kultuře anglicky mluvících zemí - využívá digitální zdroje k vyhledávání informací o autorech, knihách a literárních směrech	- vazby pro vyjadřování názoru (I think, In my opinion, I believe, It seems to me) - vazby pro hodnocení (I enjoyed..., I liked..., I didn't like..., It was interesting...) - vazby pro doporučení (I recommend..., You should read..., It is worth reading...) - spojovací výrazy pro souvislý projev (because, however, although, therefore, moreover) - základní prostředky pro vyjadřování dějové posloupnosti (first, then, later, finally)	
- pojmenuje a charakterizuje základní globální problémy lidstva - hovoří o problémech životního prostředí a jejich dopadu na společnost - popisuje příčiny a důsledky znečištění ovzduší, vody a půdy - diskutuje o klimatických změnách a jejich vlivu na život na Zemi - vyjadřuje své názory na ochranu životního prostředí - popisuje ohrožené druhy živočichů a rostlin a vysvětluje důvody jejich úbytku - diskutuje o možnostech ochrany přírody a biodiverzity	Globální problémy a životní prostředí - globální problémy lidstva - životní prostředí - znečištění ovzduší, vody a půdy - klimatické změny - globální oteplování - ochrana přírody - ohrožené druhy živočichů a rostlin - národní parky a chráněná území - odlesňování - přírodní zdroje a jejich využívání - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	EV – Člověk a životní prostředí: ochrana přírody, odpovědná spotřeba a možnosti jednání jednotlivce VMEGS – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky: environmentální problémy, chudoba a nerovnoměrná dostupnost zdrojů

Anglická konverzace		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- hovoří o ekologickém způsobu života a udržitelném rozvoji - navrhuje konkrétní opatření pro ochranu životního prostředí v každodenním životě - porovnává přístupy různých zemí k ekologickým problémům - diskutuje o významu recyklace, obnovitelných zdrojů energie a odpovědné spotřeby - vyjadřuje souhlas, nesouhlas a vlastní postoje k environmentálním otázkám - argumentuje a obhajuje své názory na ekologická témata - reaguje na otázky týkající se globálních problémů lidstva - vede diskusi o odpovědnosti jednotlivce za stav životního prostředí - rozumí hlavním informacím v autentických i upravených textech zaměřených na ekologii a globální problémy - shrne informace získané z článku, videa nebo prezentace - prezentuje vybraný globální problém nebo environmentální téma	- recyklace a třídění odpadu - ekologický životní styl - udržitelný rozvoj - přírodní katastrofy a jejich dopady - přelidnění - chudoba a nedostatek zdrojů - odpovědnost jednotlivce za životní prostředí Jazykové prostředky - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý při popisu událostí a změn - předpřítomný čas pro popis vývoje a zkušeností - budoucí časy pro předpovědi a návrhy řešení - modální slovesa (should, shouldn't, must, mustn't, can, could, may) - trpný rod v běžných komunikačních situacích - první podmínková věta (First Conditional) - druhá podmínková věta (Second Conditional) v jednodušších situacích - stupňování přídavných jmen - vazby pro vyjadřování názoru (I think, In my opinion, I believe, It seems to me)	

Anglická konverzace		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- aktivně se zapojuje do diskuse o ochraně přírody a budoucnosti planety - využívá digitální zdroje k vyhledávání, ověřování a prezentaci informací o globálních problémech	- vazby pro navrhování řešení (We should..., We could..., It would be better to...) - spojovací výrazy pro argumentaci (because, therefore, however, although, as a result, on the other hand)	
- popíše svůj vzdělávací systém, školu a studijní obor - hovoří o svých školních zkušenostech, povinnostech a studijních návycích - porovnává vzdělávací systémy v České republice a anglicky mluvících zemích - diskutuje o významu vzdělání pro osobní a profesní život - vyjadřuje své názory na školu, vzdělávání a celoživotní učení - popisuje různé profese a pracovní činnosti; - charakterizuje požadavky a předpoklady pro vybraná povolání - hovoří o svých schopnostech, dovednostech, silných stránkách a zájmech - představí své profesní plány a kariérní cíle;	Education, Work and Future Career Tematické okruhy - vzdělávání a škola - školní systém v České republice - vzdělávací systémy v anglicky mluvících zemích - školní předměty - školní život a povinnosti - studijní návyky a metody učení - celoživotní vzdělávání - zaměstnání a povolání - pracovní prostředí - brigády a pracovní zkušenosti - kvalifikace a odborné dovednosti - volba budoucího povolání - kariérní plánování	VMEGS – Vzdělávání v Evropě a ve světě: porovnávání vzdělávacích systémů a možností studia v zahraničí OSV – Porovnávání a rozvoj vlastní osobnosti: vlastní schopnosti, zájmy a profesní směřování

Anglická konverzace		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- diskutuje o možnostech budoucího studia a zaměstnání - vyjadřuje preference týkající se budoucího povolání - zdůvodňuje výběr vhodné kariéry - vede rozhovor o pracovních zkušenostech a brigádách - získává a poskytuje informace o zaměstnání a pracovních podmínkách - reaguje v modelových situacích pracovního pohovoru - sestaví a představí základní osobní profil nebo životopis - diskutuje o významu pracovních zkušeností, praxe a odborných dovedností - vyjadřuje své názory na rovnováhu mezi pracovním a osobním životem - rozumí hlavním informacím v textech a nahrávkách zaměřených na vzdělávání, zaměstnání a kariéru - shrne informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech - prezentuje své vzdělávací a profesní plány - aktivně se zapojuje do diskuse o vzdělávání, práci a budoucím povolání	- pracovní pohovor - životopis a motivační dopis - nezaměstnanost a trh práce - rovnováha mezi pracovním a osobním životem - budoucnost práce a moderní profese Jazykové prostředky - přítomný čas prostý a průběhový - minulý čas prostý pro popis studijních a pracovních zkušeností - předpřítomný čas pro vyjadřování dosažených zkušeností a úspěchů - budoucí časy (will, going to, Present Continuous) pro profesní plány a kariéru - modální slovesa (can, could, should, must, have to) - vazby pro vyjadřování schopností (be able to, be good at) - první podmínková věta (First Conditional) - druhá podmínková věta (Second Conditional) pro kariérní plány a hypotetické situace - vazby pro vyjadřování názoru (I think, In my opinion, I believe)	

Anglická konverzace		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- využívá digitální zdroje k vyhledávání informací o studiu, profesích a trhu práce	- vazby pro vyjadřování plánů a záměrů (I'd like to…, I'm going to…, I hope to…) - spojovací výrazy pro argumentaci a souvislý projev (because, therefore, however, although, moreover)	

Anglická konverzace		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- samostatně a plynule prezentuje připravené maturitní téma v rozsahu odpovídajícím úrovni B2 - vyjadřuje a obhajuje své názory na známá společenská, kulturní a vzdělávací témata - reaguje pohotově na otázky související s maturitními tématy - vede souvislý dialog a aktivně rozvíjí konverzaci - používá odpovídající tematickou slovní zásobu a frazeologii - propojuje získané poznatky z reálií, literatury a společenských témat - porovnává kulturní, společenské a vzdělávací aspekty České republiky a anglicky mluvících zemí - shrnuje a interpretuje informace z mluvených i psaných textů	Opakování a prohlubování maturitních témat - Reálie anglicky mluvících zemí - Česká republika - Anglická a americká literatura - Globální problémy lidstva - Vzdělávání a budoucí kariéra Jazykové prostředky - přítomné, minulé a budoucí časy - předpřítomný čas - trpný rod - modální slovesa - podmínkové věty - nepřímá řeč v základním rozsahu	OSV – Sociální komunikace: souvislá prezentace, věcná argumentace a respektování odlišných stanovisek OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů: plánování přípravy a hodnocení vlastního jazykového pokroku

Anglická konverzace		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- argumentuje, zdůvodňuje své názory a reaguje na odlišná stanoviska - využívá kompenzační strategie při jazykových obtížích - prezentuje vybrané osobnosti, místa, historické události a kulturní fenomény - diskutuje o aktuálních problémech společnosti a životního prostředí - hovoří o svých studijních plánech, profesním zaměření a budoucí kariéře - samostatně vyhledává, zpracovává a prezentuje informace v anglickém jazyce - využívá digitální technologie při přípravě na maturitní zkoušku - aplikuje jazykové prostředky úrovně B2 v plynulém ústním projevu - prezentuje téma s logickou strukturou a vhodnou organizací promluvy - účastní se diskuse a respektuje komunikační pravidla - hodnotí vlastní jazykový výkon a identifikuje oblasti k dalšímu rozvoji - prokazuje připravenost na komunikační situace typické pro ústní maturitní zkoušku	- stupňování přídavných jmen - spojovací výrazy pro souvislý projev - prostředky vyjadřující názor, argumentaci a hodnocení - prostředky pro prezentaci a diskusi	

5.15.2 Německá konverzace

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
2	2	2	2	8
Volitelný	Volitelný	Volitelný	Volitelný	

Charakteristika předmětu:

Předmět Konverzace v německém jazyce je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Jedná se o volitelný předmět v rámci volitelných vzdělávacích aktivit, který obsahově navazuje na vzdělávací obor Další cizí jazyk a prohlubuje a rozšiřuje jeho vzdělávací obsah se zaměřením především na komunikaci. Vzdělávání v konverzaci v cizím jazyce navazuje na úroveň znalostí a komunikačních dovedností osvojenou na konci základního vzdělávání odpovídající úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Výuka směřuje minimálně k úrovni B1; u motivovaných žáků s odpovídajícími předpoklady a jazykovou úrovní může směřovat k úrovni B1+ až B2. Předmět je vyučován s časovou dotací 2 hodiny týdně. Je určen žákům vyššího stupně víceletého gymnázia, zpravidla žákům kvinty až oktávy. Do nabídky školy je zařazován podle zájmu žáků. V případě dostatečného počtu přihlášených žáků je předmět otevřen jako samostatná skupina; podle organizačních možností školy mohou být do jedné skupiny zařazeni také žáci dvou ročníků (pro malý počet žáků se tento předmět otevírá až v 7. a 8. ročníku nebo naopak jen v ročnících nižších) a odpovídající úroveň je potom nižší. Konverzace v německém jazyce poskytuje žákům živý jazykový základ a dává jim předpoklady pro komunikaci v rámci integrované Evropy. Cílem předmětu je rozvíjet schopnost efektivní komunikace v německém jazyce v osobním, studijním i profesním životě a podporovat porozumění kulturním souvislostem německy mluvících zemí.

Předmět je realizován v ideálním případě (viz výše) v pátém až osmém ročníku. Má časovou dotaci dvě hodiny týdně, výuka probíhá v kmenových třídách, popř. v jazykových učebnách.

Žák rozvíjí všechny řečové dovednosti se zvláštním důrazem na ústní interakci a samostatný ústní projev. Rozumí složitějším textům, které pojednávají o konkrétních a abstraktních tématech, dokáže konverzovat s větší mírou plynulosti o složitějších tématech s tím, že dokáže

vyjádřit svůj názor. Umí se s určitou jistotou zapojit do složitější konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, umí hovořit i samostatně o jednodušších i složitějších tématech. Aktivně používá souvětí podřadná a souřadná, požádá o informace a poskytne je.
Výuka v tomto předmětu seznamuje žáky také se sociokulturním prostředím a reáliemi zemí, v nichž se hovoří daným jazykem. Vyučující také informuje žáky o možnostech studia v zahraničí a o možné účasti na různých mezinárodních projektech.
V předmětu jsou taktéž využívány moderní informační technologie (vyhledávání informací na internetu, práce s výukovými programy, práce s cizojazyčnými audiovizuálními programy, cizojazyčné filmy).
Vyučovací hodiny jsou realizovány formou dialogů, rozhovorů ve větších skupinách, poslechem, četbou, reprodukcí textu, skupinovým vyučováním, krátkodobými projekty, samostatnou prací (vyhledávání informací, včetně vyhledávání na internetu, používání výukových programů, práce se slovníkem a autentickými materiály), zpěvem, recitací, zpracováním aktuálních textů z časopisů a autentických německojazyčných materiálů z internetu

Výchovné a vzdělávací strategie:

Výuka německého jazyka přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Zadáváme žákům úkoly, při nichž musí sami vyhledávat informace z cizojazyčného tisku a odborné literatury, učíme je tak analyzovat a zpracovávat texty do referátů, zpráv a prezentací.
- Při řešení úkolů a cvičení z učebnice necháváme žákům prostor pro vlastní postup práce, k hledání správné formulace.
- Zadáváme žákům úkoly, ve kterých žáci prokáží svou schopnost spojovat své znalosti z výuky německého jazyka s poznatky z jiných předmětů.
- Prostřednictvím zahraničních poznávacích zájezdů, návštěv divadelních a filmových představení v původním znění a účastí v jazykových soutěžích umožňujeme žákům uplatňovat získané jazykové znalosti v praxi a motivujeme je k jejich dalšímu rozvoji.
- Ve výuce využíváme ICT - jazykové programy, čímž vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací, analýze a hodnocení jejich práce.
- Zařazováním práce se slovníky jinými jazykovými příručkami vedeme žáky k samostatnému používání těchto informačních zdrojů.
- Pravidelným ústním procvičováním opakujeme slovní zásobu.

- Poslechem audionahrávek a prací s poslechovými cvičeními zdokonalujeme výslovnost žáků.

Kompetence k řešení problémů

- K výuce používáme jazykové učebnice, v nichž jsou pokyny v německém jazyce, pokyny nepřekládáme, a tím žáky vedeme k uplatnění osvojené slovní zásoby, rozvíjíme schopnost odvozovat neznámé výrazy z kontextu.
- Důsledně používáme v hodinách pokyny v německém jazyce, vedeme tak žáky k odhadu neznámých slov.
- Zařazováním soutěží a kvizů motivujeme žáky uplatňovat jazykové znalosti z jiných předmětů.
- Ve výuce simulujeme témata běžného života, v nichž žáky učíme uplatňovat své názory.
- Zadáváním jazykových úkolů dáváme žákům možnost hledání řešení situací a problémů, které mohou v běžném životě nastat.
- Zadáváme žákům úkoly, při nichž žáci diskutují a obhajují svůj názor vhodnou argumentací.

Kompetence komunikativní

- Řízeným dialogem vedeme žáky ke komunikaci v cizím jazyce.
- Poslechem audionahrávek s rodilými mluvčími vedeme žáky k porozumění slyšeného textu a k reprodukci vlastními slovy.
- Při čtení nahlas dbáme, aby žáci správně vyslovovali a četli plynule.
- Při ústním projevu dbáme na plynulost a srozumitelnost vyjadřování, zřetelnou artikulaci.
- Dáváme žákům prostor pro komunikativní využití internetu, mohou si dopisovat e-mailem nebo chatovat s přáteli z německy mluvících zemí.
- Účastí v soutěžích v cizím jazyce vybízíme žáky k aktivní komunikaci.
- Zadáváme úkoly, při nichž si žáci osvojí různé útvary písemných projevů (dopis, vyprávění, popis, inzerát atd.).
- Simulujeme diskuse na různá aktuální témata, v nichž žáci vyjadřují své názory a možné způsoby řešení problémů.
- Vedeme žáky k samostatnému vyjadřování vlastních názorů, argumentaci a aktivní účasti v diskusi.

Kompetence sociální a personální

- Zadáváme žákům úkoly, v nichž simulujeme německy mluvící prostředí a běžné životní situace, v kterých žáci mohou uplatňovat své jazykové znalosti.

- Učíme žáky vyjadřovat své názory a obhajovat svá stanoviska.
- Dáváme žákům možnost spolupracovat s ostatními, akceptovat názor druhých a tolerovat jiné postupy.
- Vedeme žáka k utváření hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii.
- Vedeme žáky k respektu vůči odlišným kulturám, tradicím a způsobům života v německy mluvících zemích.

Kompetence občanská

- Vedeme žáka, aby informovaně zvažoval vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými a aby se rozhodoval a jednal vyváženě.
- Žák je veden k respektování různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí.
- Žák je veden k rozšiřování svých poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, k jejich spoluvytváření a ochraně.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáka ke schopnosti získávat a kriticky vyhodnocovat informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívat dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit.
- Učíme žáka cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti rozhodovat o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření.
- Motivujeme žáka k uplatňování proaktivního přístupu, vlastní iniciativy a tvořivosti, vítání a podporování inovace.

Kompetence digitální

- Učíme žáka ovládat potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívat je při školní práci a při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití učíme žáka nastavovat a měnit podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby.
- Vedeme žáka ke schopnosti předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení a dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné duševní zdraví; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí učíme žáka jednat eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

- Vedeme žáka ke schopnosti vyrovnávat se s proměnlivostí digitálních technologií a ke schopnosti posoudit, jak vývoj technologií ovlivňuje různé aspekty života jedince a společnosti a životního prostředí, učíme žáka zvažovat rizika a přínosy.
- Učíme žáky pracovat s německými webovými stránkami, vyhledávat a ověřovat informace, kriticky posuzovat cizojazyčné informace a bezpečně a eticky používat digitální nástroje.

Německá konverzace		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák : - v monologu i dialogu hovoří o své rodině - vytvoří schéma své rodiny - užívá danou slovní zásobu - na základě poslechu a četby textů srovná manželství a partnerství	Familie, Familienbeziehungen - Familienleben - Verwandtschaft - Liebe, Partnerschaft, Ehe - Hochzeit und Scheidungen - Freundschaft – mein bester Freund/ meine beste Freundin	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – rodinné a partnerské vztahy
- čte texty na téma Wohnen se správnou výslovností - vyhledá důležité informace - sestaví a přednese vlastní projev související s tímto tématem - popíše byt své rodiny a vlastní pokoj	Wohnen,Einrichtung, - Wohnen in der Stadt oder auf dem Lande - Wohnformen - Größe der Wohnung - Umgebung - Räume - Zimmereinrichtung - Kosten	OSV – Sociální komunikace – představení vlastního bydlení a sdílení informací
- pojmenuje a popíše běžné potraviny, pokrmy, nápoje a kuchyňské potřeby - hovoří o svých stravovacích návycích, oblíbených a neoblíbených jídlech a nápojích;	Essen, Tafeln - Speisekarte - Restaurant - Nationale Küche	MKV – Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého

Německá konverzace		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- popíše svůj jídelníček - objedná si jídlo a nápoj v restauraci, kavárně nebo jídelně a reaguje na běžné otázky obsluhy - požádá o jídelní lístek, zeptá se na cenu, složení nebo způsob přípravy pokrmu - vede krátký dialog při stolování a používá základní společenské a zdvořilostní obraty - rozumí jednoduchému jídelnímu lístku, receptu nebo nabídce jídel a vyhledá v nich potřebné informace - porozumí hlavnímu obsahu krátkého mluveného nebo audiovizuálního projevu na téma jídlo a stravování - popíše přípravu jednoduchého pokrmu a v logickém pořadí představí jednotlivé kroky - napíše krátký text o oblíbeném jídle, receptu, stravovacích návycích nebo zážitku v restauraci - porovná kulturu stolování a stravovací zvyklosti v ČR a v německy mluvících zemích; - aktivně používá tematickou slovní zásobu a odpovídající jazykové prostředky v běžných komunikačních situacích.	- Tschechische Küche - Mahlzeiten	kulturního prostředí – porovnání kultury stolování
- na základě poslechu a četby textů shromažďuje důležité informace - v monologu a dialogu hovoří o tématu	Österreich (Reisen, Sehenswürdigkeiten und Alltag) - Lage, Nachbarländer	VMEGS – Žijeme v Evropě – rakouské

Německá konverzace		kvinta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- v poslechových cvičeních doplňuje písemně důležité pojmy do textu - představí vybrané místo, doporučí program návštěvy, orientuje se v nabídce služeb - vytvoří program zájezdu do Rakouska	- Geographische Bedingungen - Hauptstadt, Bundesländer, wichtige Städte - Wichtige Persönlichkeiten - Gemeinsame Geschichte - Wirtschaft, Politik	reálie a společná historie
- se správnou výslovností čte texty o Německu a vybírá novou slovní zásobu - v poslechových cvičeních doplňuje písemně do textů důležitou slovní zásobu - pracuje se slovníkem, internetem - vytvoří prezentaci – důležitá města v SRN - představí vybrané místo, doporučí program návštěvy, orientuje se v nabídce služeb	Bundesrepublik Deutschland (Reisen, Sehenswürdigkeiten und Alltag) - Lage, Nachbarländer - Geographische Bedingungen - Hauptstadt, Bundesländer, wichtige Städte - Persönlichkeiten - kulturelles Leben - Wirtschaft	VMEGS – Žijeme v Evropě – německé reálie a kulturní život
- na základě poslechu a četby textů žák reprodukuje ústně i písemně informace, které zachytil - v monologu i dialogu žák samostatně hovoří o tématu Berlín - žák vytvoří program zájezdu do Berlína - žák přečte článek na téma „Berlín“ a na jeho základě odpovídá na otázky vyučujícího a spolužáků	Berlin - Berlin als Hauptstadt - Geographische Lage - Kultur in Berlin, Sehenswürdigkeiten - eine Fahrt nach Berlin - das Reichstagsgebäude - fonetická a poslechová cvičení - textová cvičení	VMEGS – Žijeme v Evropě – Berlín jako evropská metropole a jeho kulturní dědictví

Německá konverzace		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - v monologu i dialogu hovoří o výhodách, je–li člověk zdravý - pojmenuje části lidského těla - popíše zdravotní problémy a komunikuje s lékařem v běžných situacích - se správnou výslovností přečte texty o tomto tématu a vybere důležitou slovní zásobu a fráze - pohovoří o zdravém životním stylu	Gesundheit - Krankheit - Gesundheit - Körperteile - übliche Krankheiten - unheilbare Krankheiten - gesunde Lebensweise	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – zdravý životní styl
- aktivně používá tematickou slovní zásobu při ústním projevu - v monologu a dialogu hovoří samostatně o tématu - prezentuje téma Hobbys und meine Familie	Freizeit, Hobby - warum ist Freizeit wichtig - männliche und weibliche Hobbys - Zeitmanagement - Hobbys – in der Kindheit und jetzt - Hobbys in meiner Familie	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – vlastní zájmy a jejich vývoj
- hovoří samostatně o aktivitách všedního dne - popíše průběh svého všedního dne	Alltag - Alltagsleben - mein Tagesablauf	OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů – organizace všedního dne
-se správnou výslovností čte články na toto téma - osvojí si novou slovní zásobu - vytvoří samostatnou promluvu na téma	Kultur und Kunst - Theater, Kino, Lesen - Kulturmöglichkeiten in meiner	OSV – Sociální komunikace – sdílení

Německá konverzace		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Stadt - Lieblingsbuch, Lieblingsfilm	kulturních zážitků a zájmů
- přečte články o tématu - vybere slovní zásobu - odpovídá na otázky učitele - na základě poslechu reprodukuje informace, které zachytil - samostatně hovoří o tématu	Die Schweiz und andere deutschsprachigen Länder - Lage, Nachbarländer - Geographische Bedingungen - Hauptstadt - Kantone, Sprachen, wichtige Städte - Persönlichkeiten - kulturelles Leben - Wirtschaft, Politik	VMEGS – Žijeme v Evropě – Švýcarsko a další německy mluvící země
- se správnou výslovností čte texty o České republice - vybírá důležité pojmy - pracuje se slovníkem, internetem vytvoří prezentaci – důležitá města nebo osobnosti	Tschechische Republik - Lage, Nachbarländer - Geographische Bedingungen - Hauptstadt - Bezirke, wichtige Städte - Persönlichkeiten - kulturelles Leben - Wirtschaft, Politik	VMEGS – Žijeme v Evropě – Česká republika a její kulturní osobnosti
- se správnou výslovností čte texty - v poslechových cvičeních doplňuje důležité pojmy - odpovídá na otázky učitele - samostatně hovoří o tématu	Prag - Allgemeines, Geschichte - Wichtige Persönlichkeiten - Architektur - Kulturelles Leben	VMEGS – Žijeme v Evropě – Praha a její kulturní dědictví

Německá konverzace		sexta
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- podává na základě různých pramenů informace o Praze - na základě poslechu a četby textů reprodukuje ústně i písemně informace, které zachytil - v monologu i dialogu samostatně hovoří o tématu Praha - vytvoří program zájezdu do Prahy a vypráví o svém pobytu v Praze - reaguje na základě přečteného textu na otázky učitele a spolužáků	- Orientierung im Stadtzentrum - mein Besuch in Prag - poslechová cvičení - textová cvičení	

Německá konverzace		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - přečte článek na aktuální téma a převypráví ho - vytvoří rozhovor na vybrané téma - rozumí hlavním myšlenkám autentického projevu proneseného standardním tempem a běžnou výslovností. - popíše školní systémy a uvede hlavní rozdíly mezi českým a německým školstvím - na základě poslechu a četby textů reprodukuje ústně i písemně informace, které zachytil	Schule, Schulwesen, Bildung, Zukunft - Schulsystem, Unterschiede zwischen dem deutschen und dem tschechischen Schulsystem - Stundenplan, die Notenskala - Studienreisen, das Studentenwohnheim -meine Zukunftspläne - fonetická a poslechová cvičení - práce s textem - práce se slovníkem česko-německým, německo-českým	VMEGS – Vzdělávání v Evropě a ve světě – srovnání školských systémů a studijní pobyty

Německá konverzace		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
-v monologu i dialogu samostatně hovoří o tématu školství - čte texty se správnou výslovností, odpovídá na otázky k textu -shrne informace z různých zdrojů o školství		
- pojmenuje a charakterizuje běžná povolání a pracovní činnosti, - hovoří o svém vysněném povolání a zdůvodní svůj výběr, argumentuje a diskutuje o výběru povolání s partnerem - popíše své schopnosti, zájmy a představy o budoucím studiu a zaměstnání, - rozumí hlavním informacím v pracovním inzerátu, - sestaví jednoduchý Lebenslauf, - vede jednoduchý pracovní pohovor a reaguje na běžné otázky, - dokáže se informovat o pracovních podmínkách a požadavcích na zaměstnání, - hovoří o výhodách a nevýhodách různých povolání, - zapojí se do diskuse na téma Beruf und Arbeitsleben	Beruf, Lebenslauf, Unternehmen, Arbeitslosigkeit, Geld - Jobs, Steuer und Versicherungen - Arbeitslosigkeit, Arbeitsamt - Stress am Arbeitsplatz - Jobsuche, Lebenslauf, Werbung - poslechová cvičení - textová cvičení - práce se slovníkem	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – schopnosti a volba povolání OSV – Sociální komunikace – pracovní pohovor
- v monologu i dialogu samostatně hovoří o tématu Reisen - na základě poslechu a četby textů reprodukuje ústně i písemně informace, které zachytil	Reisen, Verkehr, Urlaub, Ferien, Unterkunft - unterwegs, Familienreisen - Naturschönheiten, Sehenswürdigkeiten - Unterkunft, Reisebüros	MKV – Psychosociální aspekty interkulturality – stereotypní představy

Německá konverzace		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- pojmenuje a charakterizuje jednotlivé typy ubytování a dopravy - čte texty se správnou výslovností, odpovídá na otázky k danému tématu	- Stereotype, typische Eigenschaften der Nationen - Gefahren und Unfälle, Fahrschule - fonetická a poslechová cvičení - práce s textem	o národech při cestování
- vytvoří předpověď počasí - popíše běžné druhy rostlin a zvířat - na základě poslechu a četby textů reprodukuje ústně i písemně informace, které zachytil a reaguje na otázky k danému tématu - v monologu i dialogu samostatně hovoří na dané téma - čte texty se správnou výslovností, odpovídá na otázky k textu, text dokáže ústně i písemně reprodukovat	Jahreszeiten, Wetter, Natur, Umweltschutz - die vier Jahreszeiten - der Wetterbericht, die Wettervorhersage - Umweltverschmutzung, Naturkatastrophen - Tierversuche, Vegetarismus - Bäume und Pflanzen - poslechová cvičení - textová cvičení	EV – Člověk a životní prostředí – znečištění a ochrana přírody
- pojmenuje a charakterizuje jednotlivé svátky a zvyky - samostatně vypráví o zvycích dodržovaných v jeho rodině. - reaguje na otázky učitele a spolužáků týkající se daného tématu - popíše postup při přípravě tradičního vánočního či velikonočního receptu	Tradition, Feste und Bräuche - Feste und Traditionen, Nationalfeste - lebendige und vergessene Bräuche - Weihnachtslieder, Weihnachtsrezepte und Weihnachtsgebäck - Silvester und Neujahrsvorsätze - poslechová a textová cvičení	MKV – Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí – porovnání svátků a tradic

Německá konverzace		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- přečte článek na téma „Feste und Bräuche“ a na jeho základě odpovídá na otázky vyučujícího a spolužáků - porovná tradice a zvyky v ČR a Německu, příp. v Rakousku - na základě poslechu a četby textů reprodukuje ústně i písemně informace, které zachytil		

Německá konverzace		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - přečte článek na téma „Medien im 21. Jahrhundert“ a na jeho základě odpovídá na otázky vyučujícího a spolužáků - porovná jednotlivé druhy médií a posoudí jejich roli ve společnosti - na základě poslechu a četby textů reprodukuje ústně i písemně informace, které zachytil -čte texty se správnou výslovností -zapojuje se do diskuse k danému tématu	Massenmedien, neue Medien - Gesellschaft, Wissenschaft, technischer Fortschritt - die menschliche Zivilisation - Entwicklung der Technologien - Energie, Technik und Umwelt – Chancen und Risiken (Grundtypen der Kraftwerke) - berühmte Erfinder und ihre Erfindungen - heiße Themen - fonetická a poslechová cvičení - práce s textem - práce se slovníkem česko-německým, německo-českým	MV – Mediální produkty a jejich významy – porovnání mediálních sdělení MV – Účinky mediální produkce a vliv médií – role médií ve společnosti

Německá konverzace		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- sestaví samostatně monolog na téma „Leben in der heutigen Gesellschaft“ a vede se spolužáky a vyučujícím krátké rozhovory - na základě poslechu a četby textů k danému tématu reprodukuje ústně i písemně informace, které zachytil - čte texty se správnou výslovností a odpovídá na otázky k textu - vyjadřuje a obhajuje svůj názor	Leben in der heutigen Gesellschaft -Sozialprobleme der Jugend -menschliche Beziehungen, Charakteristik, Eigenschaften -gesellschaftliche Probleme (Drogen, Arbeitslosigkeit, Migration, Krieg) - das Strafrecht - Verstöße gegen das Recht - Strafarten - Kriminalfilme - Lösung von Konfliktsituationen - poslechová cvičení - textová cvičení - práce se slovníkem	OSV – Morálka všedního dne – společenské problémy a řešení konfliktů OSV – Sociální komunikace – obhajoba názoru
- na základě poslechu a četby textů reprodukuje ústně i písemně informace, které zachytil - v monologu i dialogu žák samostatně hovoří o tématu Sport - žák čte texty se správnou výslovností a odpovídá na otázky, které mu spolužáci a učitel na dané téma položí - pojmenuje a charakterizuje jednotlivá sportovní odvětví	Sport, Olympische Spiele - Sport als Bestandteil unseres Lebensstils - Gymnastik, Leichtathletik, Schwimmen, Wintersport - Verletzungen beim Sport - Sport im Fernsehen - Extremsport -Behindertensport - fonetická a poslechová cvičení - práce s textem	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – sport a zdravý životní styl

Německá konverzace		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- diskutuje o významu sportu pro zdravý životní styl a vyjadřuje svůj názor na vrcholový a rekreační sport		
- pojmenuje a popíše běžné druhy oblečení, obuvi a módních doplňků - popíše svůj osobní styl oblékání a vyjádří svůj vztah k módě - popíše oblečení a vzhled osoby - dokáže doporučit vhodné oblečení pro různé příležitosti a roční období - hovoří o tom, co rád/a nosí, a svůj výběr zdůvodní - rozumí základním informacím při nakupování oblečení - vede jednoduchý rozhovor v obchodě s oblečením a dokáže požádat o pomoc či radu - zeptá se na velikost, barvu, cenu a další vlastnosti oblečení, - dokáže vyjádřit svůj názor na konkrétní oděv a reagovat na názor komunikačního partnera	Mode und Bekleidung	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – osobní styl a sebeprezentace
- na základě poslechu a četby textů k danému tématu reprodukuje ústně i písemně informace, které zachytil -čte texty se správnou výslovností a odpovídá na otázky k textu	Dienstleistungen -Verkehr -Einkaufen	OSV – Sociální komunikace – porozumění sdělení v oblasti služeb a nákupů

5.15.3 Seminář z biologie

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
0	0	2	2	4
		Volitelný	Volitelný	

Charakteristika předmětu:

Biologický seminář je volitelný vyučovací předmět určený žákům septimy a oktávy s hlubším zájmem o biologii, zejména těm, kteří plánují pokračovat ve studiu přírodovědných, lékařských a dalších příbuzných oborů na vysokých školách.
Předmět je vyučován v časové dotaci 2 hodiny týdně. Seminář může být otevřen v septimě i oktávě podle zájmu žáků a organizačních možností školy. Absolvování semináře v septimě není podmínkou pro jeho absolvování v oktávě.
Vzdělávací obsah semináře navazuje na učivo biologie vyššího stupně gymnázia, prohlubuje a rozšiřuje získané znalosti a dovednosti. Výuka je zaměřena na upevňování biologických poznatků, jejich vzájemné propojování a využívání při řešení odborných a praktických úloh. Důraz je kladen na samostatnou práci žáků, kritické hodnocení informací, používání odborné terminologie a rozvoj biologického myšlení.
Seminář slouží také jako příprava k profilové maturitní zkoušce z biologie a k přijímacím zkouškám na vysoké školy. Výuka může být doplněna odbornými přednáškami, exkurzemi a dalšími aktivitami podle aktuálních možností školy

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve vyučovacím předmětu Biologický seminář rozvíjíme všech sedm klíčových kompetencí podle RVP G. Výchovné a vzdělávací strategie jsou společné pro septimu a oktávu.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k prohlubování, systematizaci a propojování biologických poznatků do širších souvislostí.
- Učíme žáky samostatně vyhledávat, třídit a kriticky hodnotit informace z různých zdrojů.
- Podporujeme využívání získaných znalostí při řešení biologických úloh a přípravě k maturitní a přijímací zkoušce.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k samostatné analýze biologických problémů a hledání vhodných způsobů jejich řešení.
- Podporujeme využívání biologických poznatků při řešení praktických a modelových situací.
- Učíme žáky formulovat hypotézy, vyvozovat závěry a kriticky posuzovat správnost zvolených řešení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k přesnému a srozumitelnému vyjadřování s využitím odborné biologické terminologie.
- Rozvíjíme schopnost formulovat, prezentovat a obhajovat vlastní názory a závěry.
- Podporujeme odbornou diskusi, věcnou argumentaci a respektování názorů ostatních.

Kompetence sociální a personální

- Podporujeme spolupráci žáků při řešení odborných úkolů a vzájemné sdílení poznatků.
- Vedeme žáky k odpovědnosti za vlastní práci a respektování práce ostatních.
- Motivujeme žáky k sebehodnocení a uvědomování si vlastních schopností a studijních předpokladů.

Kompetence občanská

- Vedeme žáky k odpovědnému přístupu k ochraně zdraví, přírody a životního prostředí.
- Podporujeme pochopení významu biologických poznatků pro společnost a každodenní život.
- Učíme žáky kriticky posuzovat aktuální biologické, zdravotní a environmentální otázky a jejich etické souvislosti.

Kompetence k podnikavosti

- Podporujeme samostatnost, iniciativu a tvořivost při řešení odborných úkolů.

- Vedeme žáky k plánování vlastní práce, stanovování cílů a odpovědnosti za dosažené výsledky.
- Motivujeme žáky k rozvíjení odborných zájmů a promyšlené volbě dalšího studia a profesního zaměření.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k účelnému využívání digitálních technologií při vyhledávání, zpracování a prezentaci biologických informací.
- Učíme žáky kriticky hodnotit digitální zdroje, ověřovat důvěryhodnost informací a odpovědně využívat nástroje umělé inteligence.
- Podporujeme využívání digitálních nástrojů při analýze biologických dat, řešení odborných úloh a samostatném studiu.

Seminář z biologie		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: – porovná strukturu DNA a jednotlivých typů RNA a objasní souvislost jejich stavby s funkcí – vysvětlí mechanismus replikace DNA a význam jednotlivých kroků pro zachování genetické informace – propojí transkripci a translaci při vysvětlování přenosu genetické informace od genu k bílkovině – využije genetický kód při řešení modelových úloh zaměřených na syntézu bílkovin – vyvodí možné důsledky změn nukleotidové sekvence pro strukturu a funkci bílkoviny	Obecná a molekulární biologie	
– analyzuje souvislosti mezi stavbou buněčných organel a jejich funkcemi	Buněčná biologie	EV – Problematika vztahů organismů a prostředí

Seminář z biologie		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– porovná organizaci prokaryotické a eukaryotické buňky a odvodí její důsledky pro průběh buněčných dějů – vysvětlí propojení metabolických drah a úlohu ATP při přenosu energie – porovná buněčné dýchání, kvašení a fotosyntézu z hlediska podmínek, průběhu a energetického významu – interpretuje schémata hlavních etap buněčného dýchání a fotosyntézy – porovná mitózu a meiózu z hlediska průběhu, změn genetické informace a biologického významu – objasní regulaci buněčného cyklu a možné důsledky jejího narušení		
– porovná stavbu virů a bakterií a vysvětlí rozdíly v jejich rozmnožování – analyzuje průběh virové infekce a odliší lytický a lyzogenní cyklus bakteriofága – objasní metabolickou rozmanitost bakterií a její význam v přírodě i pro člověka – vysvětlí mechanismy přenosu genetické informace mezi bakteriemi a jejich souvislost se vznikem a šířením antibiotické rezistence	Mikrobiologie	EV – Člověk a životní prostředí

Seminář z biologie		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– posoudí možnosti prevence virových a bakteriálních onemocnění na základě způsobu jejich přenosu – zdůvodní rozdílné možnosti léčby virových a bakteriálních infekcí		
– řeší složitější genetické úlohy a zdůvodní použitý postup na základě zákonitostí dědičnosti – analyzuje rodokmeny a odvodí pravděpodobný způsob dědičnosti sledovaného znaku – rozliší genové a chromozomové příčiny vybraných genetických chorob a vysvětlí jejich důsledky – porovná možnosti a omezení vybraných metod genetického výzkumu a diagnostiky – využije Hardyho–Weinbergův zákon při řešení modelových úloh a vysvětlí podmínky jeho platnosti – posoudí vliv mutací, přírodního výběru, genetického driftu a toku genů na genetické složení populací – zhodnotí přínosy a etické otázky genetického testování a nakládání s genetickými údaji	Genetika a metody jejího studia	OSV – Morálka všedního dne
– analyzuje působení abiotických a biotických faktorů na organismy a jejich populace – interpretuje údaje o vývoji populací a vysvětlí možné příčiny jejich změn – posoudí důsledky změn vztahů mezi organismy pro stabilitu ekosystému	Ekologie a etologie organismů	EV – Problematika vztahů organismů a prostředí EV – Člověk a životní prostředí

Seminář z biologie		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– porovná vrozené a získané chování a vysvětlí jejich význam pro přežití a rozmnožování organismů – analyzuje příklady potravního, rozmnožovacího, teritoriálního a sociálního chování – vyhodnotí jednoduchý záznam pozorování chování organismu a odliší pozorované skutečnosti od jejich interpretace – navrhne a zdůvodní opatření k omezení vybraného negativního zásahu člověka do ekosystému		
– vysvětlí mechanismus fotorespirace a posoudí její vliv na účinnost fotosyntézy – porovná rostliny typu C3, C4 a CAM z hlediska fixace oxidu uhličitého a přizpůsobení podmínkám prostředí – analyzuje vztahy mezi příjmem, transportem a výdejem vody a vysvětlí regulaci vodního režimu rostlin – odvodí důsledky nedostatku vybraných minerálních živin pro růst a vývoj rostlin – vysvětlí úlohu fytohormonů v regulaci růstu, vývoje a reakcí rostlin na podněty – porovná mechanismy vybraných pohybů rostlin a jejich biologický význam	Fyziologie rostlin	EV – Problematika vztahů organismů a prostředí

Seminář z biologie		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– interpretuje údaje nebo výsledky pokusů zaměřených na vliv podmínek prostředí na fyziologické děje rostlin		
– porovná tradiční a současné přístupy k třídění organismů a vysvětlí příčiny změn jejich zařazení – rozliší taxonomickou kategorii a konkrétní taxon a správně používá základní pravidla biologického názvosloví – vysvětlí význam molekulárních údajů při určování evoluční příbuznosti organismů – interpretuje jednoduchý fylogenetický strom a odvodí z něj příbuzenské vztahy – zařadí vybrané organismy do hlavních skupin podle současných fylogenetických poznatků a své zařazení zdůvodní – posoudí, zda podobnost vybraných znaků vyplývá ze společného původu, nebo z obdobného přizpůsobení	Současná taxonomie a fylogeneze organismů	

Seminář z biologie		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– analyzuje vztahy mezi stavbou a funkcí buněčných struktur	Cytologie	

Seminář z biologie		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– porovná prokaryotickou a eukaryotickou buňku a zdůvodní rozdíly v jejich organizaci – propojí poznatky o buněčném metabolismu a dělení při vysvětlování životních dějů		
– porovná stavbu a životní projevy virů a bakterií – zhodnotí význam virů a bakterií pro přírodu a člověka – zdůvodní možnosti prevence virových a bakteriálních onemocnění a rozdíly v možnostech jejich léčby	Virologie a bakteriologie	EV – Člověk a životní prostředí
– analyzuje souvislosti mezi stavbou rostlinných orgánů a jejich funkcemi – propojí poznatky o výživě, transportu látek a regulaci životních dějů rostlin – odvodí vliv podmínek prostředí na růst, vývoj a rozmnožování rostlin	Anatomie a fyziologie rostlin	EV – Problematika vztahů organismů a prostředí
– porovná hlavní skupiny rostlin z hlediska stavby, rozmnožování a evolučních vztahů – zařadí vybrané zástupce do systému a své zařazení zdůvodní – zhodnotí ekologický a hospodářský význam vybraných skupin rostlin	Systém nižších a vyšších rostlin	
– porovná stavbu a životní projevy prvoků a probíraných skupin bezobratlých	Prvoci a bezobratlí živočichové	

Seminář z biologie		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– analyzuje souvislosti mezi stavbou těla, způsobem života a přizpůsobením prostředí – zařadí vybrané zástupce do systému a posoudí jejich význam pro přírodu a člověka		
– porovná stavbu a funkci orgánových soustav hlavních skupin obratlovců – zdůvodní přizpůsobení obratlovců různým podmínkám prostředí – propojí poznatky o znacích a evolučních vztazích obratlovců při zařazování vybraných zástupců	Obratlovci	
– analyzuje vztahy mezi stavbou a funkcí orgánových soustav člověka – propojí činnost jednotlivých soustav při vysvětlování fungování lidského organismu – porovná nervovou a hormonální regulaci a vysvětlí jejich vzájemné působení – zdůvodní význam souhry orgánových soustav pro udržování stálého vnitřního prostředí – posoudí vliv životního stylu na zdraví a zdůvodní význam prevence	Biologie člověka	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
– řeší komplexnější genetické úlohy a zdůvodní použitý postup – interpretuje rodokmeny a odvodí způsob dědičnosti sledovaných znaků	Genetika	OSV – Morálka všedního dne

Seminář z biologie		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– propojí molekulární a buněčné základy dědičnosti při vysvětlování přenosu genetické informace – zhodnotí možnosti využití genetických poznatků a související etické otázky		
– analyzuje vztahy mezi organismy a prostředím a propojí je s fungováním ekosystémů – interpretuje údaje o populacích a vztazích v ekosystémech – posoudí důsledky lidské činnosti pro biodiverzitu a stabilitu ekosystémů – navrhne a zdůvodní možnosti řešení vybraného environmentálního problému	Ekologie	EV – Problematika vztahů organismů a prostředí EV – Člověk a životní prostředí

5.15.4 Seminář z fyziky

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
0	0	0	2	4
			Volitelný	

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Seminář z fyziky vychází ze vzdělávacího oboru Fyzika vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Navazuje na povinnou výuku fyziky, prohlubuje a systematizuje získané vědomosti a dovednosti a rozvíjí schopnost využívat je v širších souvislostech. Je určen především žákům, kteří se připravují k maturitní zkoušce z fyziky, mají zájem o další studium oborů využívajících fyzikální poznatky nebo si chtějí rozšířit své přírodovědné vzdělání.

Seminář je zařazen jako volitelný předmět v oktávě osmiletého gymnázia s časovou dotací dvě hodiny týdně. Výuka probíhá převážně v kmenové učebně, podle charakteru činností také ve fyzikální laboratoři nebo v učebně informatiky.

Těžištěm výuky je řešení náročnějších a komplexních úloh, které vyžadují samostatnou analýzu problému, propojení poznatků z různých oblastí fyziky a volbu vhodného postupu. Žáci pracují s fyzikálními modely, matematickými vztahy, grafy a dalšími způsoby znázornění. Porovnávají různá řešení, zdůvodňují použité postupy a kriticky posuzují správnost i reálnost výsledků. Důraz je kladen na porozumění fyzikálním zákonitostem a jejich využití při vysvětlování přírodních jevů a technických aplikací.

Součástí semináře je rozvíjení schopnosti podat souvislé a odborně správné vysvětlení fyzikálního jevu, přehledně představit řešení úlohy a reagovat na doplňující otázky. Žáci si upevňují odbornou terminologii, učí se věcně argumentovat a využívat zpětnou vazbu při vlastní přípravě k maturitní zkoušce. Výuka podporuje samostatnost, přesnost a odpovědnost za výsledky práce.

Vzdělávací obsah je vymezen obecnými tematickými celky. Konkrétní výběr úloh a aplikací, jejich náročnost i rozsah prohlubování jednotlivých oblastí přizpůsobuje vyučující aktuálním potřebám žáků, jejich znalostem, dalšímu studijnímu zaměření a školním maturitním tématům. Seminář tak umožňuje cíleně doplňovat a upevňovat poznatky i rozvíjet oblasti hlubšího zájmu žáků.

Ve výuce se využívá samostatná a skupinová práce, diskuse, práce s odbornými zdroji a digitálními nástroji, modelování a prezentace řešení. Podle probíraných témat a možností školy mohou být zařazovány experimenty, měření, simulace, odborné přednášky nebo exkurze. Seminář přirozeně propojuje fyziku zejména s matematikou, informatikou a dalšími přírodovědnými předměty.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Výuka semináře z fyziky přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k propojování poznatků z různých oblastí fyziky a k využívání matematických a grafických prostředků.
- Podporujeme samostatnou práci s odbornými zdroji a využívání poznatků z dalších předmětů a běžného života.
- Učíme žáky plánovat přípravu, rozpoznávat vlastní obtíže a vyhodnocovat pokrok podle zpětné vazby.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k rozboru fyzikálního problému, formulování předpokladů a výběru vhodného modelu a postupu.
- Podporujeme porovnávání různých řešení a ověřování předpovědí výpočtem, experimentem nebo simulací.
- Učíme žáky odhadovat výsledky, posuzovat nejistoty a meze použití modelu a hledat příčiny nesrovnalostí.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k jasnému a výstižnému vysvětlování fyzikálních jevů s využitím odborných pojmů a matematického zápisu.
- Vytváříme prostor pro prezentaci řešení, obhajobu závěrů a věcnou reakci na otázky a odlišné postupy.
- Učíme žáky srozumitelně zpracovávat a interpretovat údaje, schémata, tabulky a grafy.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke spolupráci při řešení úloh, rozdělení činností a odpovědnosti za společný výsledek.
- Podporujeme využívání individuálních schopností, vzájemnou pomoc a respektování pracovního tempa ostatních.
- Učíme žáky přijímat zpětnou vazbu, přiměřeně hodnotit vlastní výkon a dodržovat pravidla bezpečné práce.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k posuzování přínosů, rizik a společenských důsledků využívání fyzikálních poznatků.
- Podporujeme odpovědný přístup ke zdraví, životnímu prostředí a hospodárnému využívání energie.
- Rozvíjíme porozumění významu vědeckého poznávání a mezinárodní spolupráce při řešení společných problémů.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k plánování samostatné práce, volbě prostředků a průběžnému vyhodnocování výsledků.
- Podporujeme vlastní iniciativu a tvořivost při hledání řešení fyzikálních a technických problémů.
- Pomáháme žákům využívat zkušenosti ze semináře při rozhodování o dalším vzdělávání a profesním zaměření.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k účelnému využívání digitálních nástrojů pro výpočty, zpracování dat, modelování a prezentaci řešení.
- Učíme žáky posuzovat věrohodnost digitálních zdrojů a ověřovat výsledky simulací i nástrojů umělé inteligence fyzikální úvahou.
- Podporujeme odpovědné sdílení výsledků, uvádění zdrojů a respektování autorství a bezpečnosti při digitální práci.

Seminář z fyziky		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: - analyzuje zadání fyzikální úlohy, vymezí podstatné údaje a předpoklady a zdůvodní volbu modelu - propojí slovní, matematický a grafický popis problému a ověří výsledek odhadem, rozměrovou kontrolou nebo jiným postupem - vyhodnotí údaje z měření, simulace nebo odborného zdroje, posoudí jejich přesnost a vysvětlí meze závěru	Metody řešení fyzikálních úloh a práce s daty	OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů – plánování a kontrola postupu

Seminář z fyziky		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- řeší komplexnější mechanické úlohy a zdůvodní použití pohybových zákonů a zákonů zachování - porovná různé postupy řešení a posoudí vhodnost zjednodušujících předpokladů - využije mechanický model k vysvětlení nebo předpovědi průběhu vybrané praktické situace	Mechanika	
- propojí částicový a makroskopický popis látky při vysvětlování jejích vlastností a dějů - aplikuje termodynamické principy při řešení náročnějších úloh a posoudí fyzikální správnost výsledku - zhodnotí energetické přeměny ve vybrané aplikaci z hlediska účinnosti a dopadů na prostředí	Molekulová fyzika a termodynamika	EV – Člověk a životní prostředí – energetické přeměny a jejich dopady
- analyzuje kmitavé a vlnové děje a propojí jejich matematický, grafický a slovní popis - porovná podmínky vzniku a průběhu vybraných vlnových jevů - řeší problémové úlohy a zdůvodní využití kmitání a vlnění v praxi	Mechanické kmitání a vlnění	
- propojí poznatky o elektrických a magnetických jevech při řešení komplexnějších úloh	Elektřina a magnetismus	

Seminář z fyziky		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- zvolí a zdůvodní vhodný model obvodu nebo pole a ověří smysluplnost výsledku - vysvětlí princip vybraného technického zařízení a posoudí jeho energetické souvislosti a podmínky bezpečného používání		
- zvolí a zdůvodní vhodný model světla pro vysvětlení daného jevu - řeší náročnější optické úlohy a porovná možnosti různých postupů - analyzuje princip vybrané optické aplikace a vysvětlí podmínky jejího fungování	Optika	
- vysvětlí jevy mikrosvěta pomocí odpovídajících modelů a porovná jejich platnost s klasickým popisem - interpretuje fyzikální údaje a řeší vybrané úlohy s využitím poznatků moderní fyziky - kriticky posoudí odborné sdělení o vybrané aplikaci moderní fyziky, odliší doložené tvrzení od nepodloženého a uvede zdroje	Fyzika mikrosvěta a vybraná témata moderní fyziky	MV – Mediální produkty a jejich významy – věrohodnost sdělení o vědeckých aplikacích
- systematizuje poznatky a prokáže souvislosti mezi různými oblastmi fyziky při řešení souhrnné úlohy - sestaví a přednese přehledné odborné vysvětlení nebo řešení v rámci modelové maturitní situace	Souhrnné úlohy a příprava k maturitní zkoušce	OSV – Sociální komunikace – odborné vysvětlení, argumentace a diskuse

Seminář z fyziky		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- obhájí použitý postup, reaguje na doplňující otázky a na základě zpětné vazby navrhne zlepšení vlastní přípravy		

5.15.5 Seminář z matematiky

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
0	0	2	2	4
		Volitelný	Volitelný	

Charakteristika předmětu:

Seminář z matematiky navazuje na povinný vyučovací předmět Matematika a rozvíjí vzdělávací obsah oblasti a oboru Matematika a její aplikace podle RVP G. Je určen žákům, kteří si chtějí prohloubit a rozšířit matematické znalosti a dovednosti, připravit se k maturitní zkoušce z matematiky a vytvořit si předpoklady pro další studium oborů využívajících matematiku.

Předmět je koncipován jako dvouletý volitelný seminář v septimě a oktávě osmiletého gymnázia. V každém ročníku je vyučován v rozsahu dvou hodin týdně. Výuka probíhá v kmenové učebně; podle charakteru činností jsou využívány také dostupné digitální nástroje.

Cílem semináře je upevnit porozumění matematickým pojmům a vztahům, uspořádat poznatky do souvislostí a rozvíjet schopnost samostatně řešit náročnější i neobvyklé úlohy. Žáci analyzují zadání, volí a zdůvodňují postup, porovnávají různá řešení a ověřují jejich správnost. Důraz je kladen na logické usuzování, přesné vyjadřování, práci s matematickým zápisem, grafy a modely a na interpretaci výsledku vzhledem k podmínkám úlohy.

V septimě převažuje prohlubování a propojování poznatků z algebry, funkcí, geometrie a práce s daty. V oktávě na tuto práci navazuje rozšiřující učivo, řešení komplexních úloh a systematická příprava k maturitní zkoušce. Příprava zahrnuje samostatné písemné řešení i srozumitelné ústní vysvětlení a obhajobu postupu. Podle studijního zaměření žáků jsou zařazovány také úlohy vhodné k přípravě na přijímací zkoušky na vysoké školy.

Učivo je vymezeno širšími tematickými celky. Konkrétní úlohy, aplikace, rozsah rozšíření a časové rozvržení volí vyučující podle vstupních znalostí, aktuálních potřeb a dalšího studijního zaměření žáků a podle požadavků maturitní zkoušky, k níž se připravují. Hloubka zpracování jednotlivých témat se může obměňovat při zachování stanovených školních výstupů a návaznosti obou ročníků.

Ve výuce se uplatňuje samostatná práce, spolupráce při řešení problémů, diskuse nad různými postupy, práce s odbornými zdroji a rozbor chyb. Žáci využívají zpětnou vazbu k plánování vlastní přípravy a hodnocení pokroku. Digitální nástroje slouží zejména k vizualizaci, modelování, zpracování dat a ověřování závěrů; součástí výuky je také samostatné řešení za podmínek odpovídajících příslušné zkoušce.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k propojování matematických poznatků a k porozumění vztahům mezi různými způsoby jejich vyjádření.
- Podporujeme samostatné využívání učebnic, sbírek a dalších ověřených zdrojů při studiu a řešení úloh.
- Učíme žáky plánovat přípravu, rozpoznávat vlastní obtíže a využívat rozbor chyb a zpětnou vazbu.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k analýze zadání, určení podmínek a volbě vhodného matematického modelu a postupu.
- Podporujeme hledání a porovnávání různých řešení, formulování hypotéz a jejich ověřování.
- Učíme žáky zdůvodňovat jednotlivé kroky, ověřovat výsledky a posuzovat jejich smysluplnost.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k přesnému užívání matematických pojmů, symbolů a přehlednému zápisu řešení.
- Vytváříme příležitosti k ústnímu vysvětlení postupu, obhajobě závěrů a věcné reakci na otázky.
- Učíme žáky interpretovat matematické texty, grafy a tabulky a převádět informace mezi různými reprezentacemi.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a odpovědnosti za vlastní podíl na společném řešení.
- Podporujeme respektující diskusi, přijímání odlišných postupů a poskytování věcné zpětné vazby.
- Pomáháme žákům realisticky hodnotit své možnosti, stanovovat dosažitelné cíle a zvládat zátěž při přípravě ke zkouškám.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k poctivému zacházení s daty, uvádění zdrojů a odpovědnosti za předkládané závěry.
- Podporujeme kritické posuzování číselných údajů a matematických argumentů ve veřejných sděleních.
- Učíme žáky využívat matematické poznatky při odpovědném rozhodování v běžném a společenském životě.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k plánování práce, účelnému využívání času a dokončování zvolených úkolů.
- Podporujeme samostatnost, iniciativu a tvořivost při hledání postupů a jejich praktického využití.
- Pomáháme žákům posuzovat význam matematických dovedností pro další vzdělávání a profesní zaměření.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k účelnému výběru digitálních nástrojů pro výpočty, grafické znázornění, modelování a práci s daty.
- Učíme žáky ověřovat digitálně získané výsledky matematickou úvahou a rozpoznávat omezení použitých nástrojů.
- Podporujeme bezpečnou a odpovědnou práci s digitálními zdroji a přehledné sdílení výsledků s respektováním autorství.

Seminář z matematiky		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- užívá množinový a logický zápis při rozboru matematických tvrzení a úloh - zdůvodní platnost tvrzení nebo je vyvrátí protipříkladem a odhalí chybu v úsudku	Množiny, logika a matematická argumentace	
- účelně upravuje výrazy a zdůvodní podmínky platnosti provedených úprav - řeší náročnější rovnice, nerovnice a jejich soustavy, diskutuje řešitelnost v závislosti na parametru	Algebraické výrazy, rovnice a nerovnice	OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů – plánování

Seminář z matematiky		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- porovná různé postupy a ověří úplnost a správnost řešení		a vyhodnocování postupu
- analyzuje vlastnosti funkcí a propojí jejich předpis, graf a slovní popis - využije funkční vztahy při řešení náročnějších úloh a posoudí vhodnost zvoleného modelu	Funkce a jejich aplikace	
- řeší komplexnější rovinné geometrické úlohy a zdůvodní užití geometrických vztahů - navrhne konstrukční postup, provede rozbor a ověří počet a správnost řešení	Planimetrie, konstrukční úlohy a trigonometrie	
- analyzuje prostorovou situaci s využitím vhodného náčrtu nebo modelu - řeší náročnější úlohy o tělesech a interpretuje výsledek v kontextu zadání	Stereometrie	
- zvolí vhodný způsob zpracování a znázornění dat, účelně využije digitální nástroje - kriticky posoudí statistické sdělení, způsob zobrazení dat a oprávněnost vyvozených závěrů	Statistika a práce s daty	MV – Mediální produkty a jejich významy – číselné údaje a grafy v mediálních sděleních
- propojí poznatky z různých tematických celků při řešení souhrnné úlohy - srozumitelně vysvětlí a obhájí postup a na základě rozboru chyb upraví plán vlastní přípravy	Souhrnné a aplikační úlohy	OSV – Sociální komunikace – vysvětlení a obhajoba řešení

Seminář z matematiky		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- využije vlastnosti rozšířeného číselného oboru při řešení vybraných algebraických úloh - propojí algebraické a geometrické vyjádření a ověří získané výsledky	Komplexní čísla	
- zvolí vhodné analytické vyjádření geometrické situace v rovině nebo v prostoru - řeší polohové a metrické úlohy a propojí výpočty s geometrickou interpretací - analyzuje vlastnosti vybraných křivek a jejich vzájemnou polohu s dalšími útvary	Analytická geometrie v rovině a prostoru	
- analyzuje vlastnosti posloupností a řeší úlohy využívající jejich vztahy - interpretuje výsledky vybraných aplikačních úloh včetně finančních a posoudí předpoklady modelu - vysvětlí na vybraných příkladech význam limity posloupnosti a součtu nekonečné řady	Posloupnosti a řady	
- vytvoří vhodný kombinatorický model úlohy a zdůvodní zvolený způsob počítání možností - řeší pravděpodobnostní úlohy, posoudí předpoklady výpočtu a interpretuje výsledek	Kombinatorika a pravděpodobnost	

Seminář z matematiky		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- využije základní pojmy a postupy matematické analýzy při zkoumání vlastností funkcí - řeší vybrané úlohy s využitím derivace nebo integrálu a vysvětlí význam výsledku - posoudí vhodnost postupu a ověří závěry výpočtem, graficky nebo pomocí digitálního nástroje	Základy diferenciálního a integrálního počtu	
- samostatně řeší komplexní úlohy a zdůvodní propojení použitých matematických poznatků - přehledně zpracuje písemné řešení a ústně vysvětlí postup v modelové maturitní situaci - reaguje na doplňující otázky, zhodnotí vlastní výkon a stanoví další kroky přípravy	Systematizace učiva a příprava k maturitní zkoušce	OSV – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů – plánování a vyhodnocování postupu OSV – Sociální komunikace – věcná argumentace a reakce na otázky

5.15.6 Seminář z chemie

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
0	0	2	2	4
		Volitelný	Volitelný	

Charakteristika předmětu:

Seminář z chemie je volitelný vyučovací předmět, který navazuje na vzdělávací obsah povinného předmětu chemie a umožňuje žákům prohlubovat, rozšiřovat a systematizovat získané vědomosti a dovednosti. Je určen především žákům se zájmem o přírodní vědy a těm, kteří se připravují k maturitní zkoušce z chemie nebo k přijímacím zkouškám na vysoké školy přírodovědného, lékařského, farmaceutického a technického zaměření.

V septimě je výuka zaměřena především na rozšíření poznatků z analytické chemie, chemické kinetiky, termodynamiky a teorie hybridizace. Součástí výuky je také prohlubování znalostí chemického názvosloví a řešení náročnějších chemických výpočtů.

V oktávě je výuka zaměřena na komplexní opakování, prohlubování a propojování poznatků z obecné, anorganické a organické chemie a biochemie. Důraz je kladen na pochopení vzájemných souvislostí, aplikaci získaných znalostí při řešení složitějších chemických úloh a systematickou přípravu k maturitní zkoušce a přijímacím zkouškám na vysoké školy.

Výuka podporuje rozvoj logického a kritického myšlení, schopnost analyzovat chemické děje, interpretovat odborné informace, vyvozovat závěry a využívat chemické poznatky v praktických souvislostech.

Seminář z chemie je zařazen mezi volitelné předměty v septimě a oktávě s časovou dotací 2 vyučovací hodiny týdně. V septimě je otevírán podle zájmu žáků a organizačních možností školy. Výuka v oktávě není podmíněna absolvováním semináře v septimě.

Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách s využitím dostupné didaktické a digitální techniky. Je založena na výkladu, řízené diskusi, samostatné i skupinové práci, řešení problémových úloh a procvičování náročnějších chemických výpočtů. Žáci pracují s odbornými texty, chemickými modely, grafy, schématy a digitálními vzdělávacími zdroji.

Důraz je kladen na aktivní zapojení žáků, samostatné řešení úloh, argumentaci a propojování poznatků z jednotlivých oblastí chemie. Součástí výuky je také práce s maturitními otázkami a modelovými testovými úlohami využívanými při přijímacích zkouškách na vysoké školy.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Seminář z chemie přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k systematizaci a propojování poznatků z jednotlivých oblastí chemie.
- Podporujeme samostatné vyhledávání, třídění a kritické hodnocení odborných informací.
- Učíme žáky využívat získané znalosti při řešení složitějších chemických úloh a problémů.
- Motivujeme žáky k samostatné přípravě na maturitní zkoušku a další studium.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k analýze chemických problémů a hledání vhodných postupů jejich řešení.
- Podporujeme využívání znalostí z různých oblastí chemie při řešení komplexních úloh.
- Učíme žáky posuzovat správnost výsledků chemických výpočtů a zdůvodňovat zvolené postupy.
- Podněcujeme žáky k hledání alternativních řešení a vyvozování logických závěrů.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k přesnému a srozumitelnému vyjadřování s využitím odborné chemické terminologie.
- Podporujeme schopnost vysvětlovat chemické děje, zákonitosti a souvislosti.
- Učíme žáky formulovat a obhajovat vlastní závěry na základě odborných argumentů.
- Rozvíjíme schopnost prezentovat výsledky samostatné práce a diskutovat o různých způsobech řešení.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke spolupráci při řešení problémových úloh a vzájemnému sdílení poznatků.
- Podporujeme respektování odlišných názorů a postupů při řešení chemických problémů.
- Učíme žáky objektivně hodnotit vlastní práci a přijímat zpětnou vazbu.
- Posilujeme samostatnost, odpovědnost a sebedůvěru při řešení náročnějších úkolů.

Kompetence občanská

- Vedeme žáky k uvědomování si významu chemie pro společnost, zdraví člověka a životní prostředí.
- Podporujeme kritické posuzování informací o chemických látkách, technologiích a jejich dopadech.
- Učíme žáky hodnotit přínosy a rizika využívání chemických poznatků v každodenním životě.
- Podněcujeme odpovědný přístup k ochraně zdraví a životního prostředí.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k samostatnému plánování a organizaci práce při přípravě na maturitní zkoušku a další studium.
- Podporujeme iniciativu, tvořivost a vytrvalost při řešení náročnějších chemických úloh.
- Motivujeme žáky k využívání chemických poznatků při rozhodování o dalším vzdělávání a profesním zaměření.
- Učíme žáky hodnotit vlastní schopnosti, stanovovat si cíle a odpovědně přistupovat k jejich naplňování.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií při vyhledávání a zpracování odborných chemických informací.
- Podporujeme využívání digitálních výukových materiálů, chemických modelů a simulací k hlubšímu porozumění chemickým dějům.
- Učíme žáky kriticky posuzovat správnost a důvěryhodnost informací získaných z digitálních zdrojů, včetně nástrojů umělé inteligence.
- Rozvíjíme schopnost využívat digitální technologie při řešení chemických úloh a samostatné přípravě na maturitní a přijímací zkoušky.

Seminář z chemie		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: – charakterizuje základní principy kvalitativní a kvantitativní analýzy – porovná jednotlivé analytické metody a posoudí možnosti jejich využití – navrhne vhodnou analytickou metodu pro řešení konkrétního problému – interpretuje výsledky chemické analýzy a posoudí možné zdroje chyb	Základy analytické chemie	
– vysvětlí princip vážkové analýzy a zdůvodní jednotlivé kroky analytického postupu – posoudí podmínky vzniku a vlastnosti sraženin – aplikuje stechiometrické vztahy při výpočtech ve vážkové analýze – vyhodnotí výsledky modelových analytických úloh	Vážková analýza	
– objasní princip vybraných optických analytických metod – analyzuje vztah mezi absorpcí záření a koncentrací látky – porovná principy jednotlivých chromatografických metod – interpretuje chromatografické záznamy a výsledky modelových měření	Optické metody a chromatografie	Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí

Seminář z chemie		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– zvolí vhodnou metodu pro identifikaci nebo stanovení vybrané látky		
– vysvětlí princip odměrné analýzy – porovná různé typy titračních reakcí – zdůvodní výběr vhodného indikátoru – analyzuje průběh acidobazické titrace – řeší složitější výpočty koncentrací a látkových množství – interpretuje výsledky modelových titračních úloh	Odměrná analýza – titrace	
– vysvětlí vznik hybridních orbitalů a jejich vztah k prostorovému uspořádání molekul – analyzuje elektronovou strukturu vybraných molekul – určí typ hybridizace centrálního atomu – zdůvodní prostorovou geometrii molekul na základě elektronové struktury – porovná vazebné poměry u vybraných anorganických a organických sloučenin	Teorie hybridizace	
– analyzuje faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – aplikuje poznatky chemické kinetiky při řešení modelových úloh	Chemická kinetika a termodynamika	

Seminář z chemie		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– interpretuje energetické změny při chemických reakcích – porovná exotermické a endotermické děje – využije termochemické zákony při výpočtech – zdůvodní vliv teploty a dalších podmínek na průběh chemických reakcí		
– aplikuje pravidla chemického názvosloví při tvorbě vzorců a názvů složitějších sloučenin – analyzuje strukturu podvojných solí a komplexních sloučenin – určí oxidační čísla a koordinační čísla ve vybraných sloučeninách – zdůvodní postup při tvorbě názvů komplexních sloučenin – řeší náročnější úlohy z anorganického názvosloví	Prohlubování chemického názvosloví	
– analyzuje zadání složitějších chemických výpočtů a navrhne vhodný postup řešení – aplikuje vztahy mezi látkovým množstvím, hmotností, objemem a koncentrací – řeší kombinované úlohy s využitím více chemických vztahů – aplikuje stechiometrické vztahy při výpočtech z chemických rovnic	Prohlubování chemických výpočtů	

Seminář z chemie		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– vyhodnotí správnost výsledků a posoudí jejich fyzikální a chemický význam		

Seminář z chemie		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: – aplikuje pravidla chemického názvosloví při řešení náročnějších úloh – porovnává strukturu a názvosloví různých skupin sloučenin – zdůvodňuje postup při tvorbě vzorců a názvů složitějších sloučenin	Chemické názvosloví	
– analyzuje elektronovou konfiguraci atomů a iontů a odvozuje jejich vlastnosti – porovnává typy chemických vazeb a zdůvodňuje jejich vliv na vlastnosti látek – interpretuje souvislosti mezi strukturou částic a reaktivitou látek	Stavba atomu a chemická vazba	
– klasifikuje chemické reakce podle různých hledisek a zdůvodňuje jejich průběh – navrhuje a vyčísluje rovnice složitějších chemických reakcí	Chemické reakce	

Seminář z chemie		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– aplikuje poznatky o redoxních a acidobazických dějích při řešení úloh		
– analyzuje vliv reakčních podmínek na rychlost chemických reakcí – interpretuje energetické změny chemických dějů – řeší komplexnější úlohy využívající termochemické zákony a posuzuje výsledky	Reakční kinetika a termochemie	
– vysvětluje dynamický charakter chemické rovnováhy – předpovídá a zdůvodňuje změny rovnovážného stavu při změně podmínek – aplikuje rovnovážné vztahy na modelové chemické soustavy	Chemická rovnováha	
– volí vhodné postupy při řešení kombinovaných chemických výpočtů – řeší stechiometrické úlohy zahrnující koncentrace, směsi a výtěžky reakcí – ověřuje správnost výpočtů a interpretuje jejich chemický význam	Chemické výpočty a chemické rovnice	
– porovnává vlastnosti a reaktivitu s-prvků na základě jejich elektronové struktury – zdůvodňuje průběh typických reakcí s-prvků a jejich sloučenin	s-prvky	

Seminář z chemie		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– hodnotí význam a využití vybraných sloučenin v praxi		
– analyzuje periodické trendy a souvislosti mezi strukturou a vlastnostmi p-prvků – porovnává chemické chování vybraných p-prvků a jejich sloučenin – navrhuje rovnice typických reakcí a zdůvodňuje jejich průběh	p-prvky	
– vysvětluje charakteristické vlastnosti přechodných kovů s využitím elektronové struktury – porovnává oxidační stavy a reaktivitu vybraných d-prvků – aplikuje poznatky o komplexních sloučeninách při řešení úloh	d-prvky	
– porovnává strukturu, vlastnosti a reaktivitu jednotlivých skupin uhlovodíků – analyzuje mechanismy vybraných organických reakcí a předpovídá jejich produkty – navrhuje reakční postupy přeměn mezi vybranými uhlovodíky	Uhlovodíky	
– odvozuje vlastnosti derivátů uhlovodíků ze struktury a funkčních skupin	Deriváty uhlovodíků	

Seminář z chemie		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– porovnává reakce vybraných derivátů a zdůvodňuje jejich průběh – navrhuje vícekrokové přeměny organických sloučenin a posuzuje jejich uskutečnitelnost		
– analyzuje vztah mezi strukturou a biologickou funkcí bílkovin – vysvětluje souvislosti mezi strukturou nukleových kyselin a přenosem genetické informace – propojuje poznatky chemie a biologie při interpretaci vybraných biochemických dějů	Biochemie – bílkoviny a nukleové kyseliny	
– porovnává strukturu, vlastnosti a biologické funkce hlavních skupin lipidů – zdůvodňuje chemické přeměny lipidů a jejich význam pro živé organismy – aplikuje poznatky o lipidech při řešení úloh z biochemie	Lipidy	
– porovnává strukturu a vlastnosti jednotlivých skupin sacharidů – analyzuje vybrané reakce sacharidů a vysvětluje jejich biologický význam – propojuje chemické vlastnosti sacharidů s jejich funkcemi v metabolismu	Sacharidy	

5.15.7 Společenskovědní seminář

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
0	0	2	2	4
		Volitelný	Volitelný	

Charakteristika předmětu:

Společenskovědní seminář je volitelný předmět vyučovaný v septimě a oktávě s časovou dotací 2 hodiny týdně v každém ročníku. Navazuje na předmět Základy společenských věd a prohlubuje a rozšiřuje jeho vzdělávací obsah. Je určen žákům se zájmem o společenskovědní problematiku, zejména těm, kteří se připravují k maturitní zkoušce ze základů společenských věd nebo k dalšímu studiu humanitních a společenskovědních oborů.

V septimě se seminář zaměřuje na vybraná témata religionistiky, mezilidských vztahů a komunikace, společenského chování, politických ideologií a uspořádání společnosti. Žáci se zabývají také ústavním vývojem, fungováním politických systémů a organizací. V oktávě probíhá systematické prohlubování a propojení poznatků z psychologie, sociologie, politologie, práva, ekonomie, mezinárodních vztahů, religionistiky a filozofie. Součástí výuky je příprava k maturitní zkoušce, která rozvíjí schopnost samostatného, uceleného a odborně správného výkladu společenskovědních témat.

Seminář klade důraz na analýzu společenských jevů, porovnávání různých přístupů, kritické hodnocení informací a formulování podložených závěrů. Žáci propojují teoretické poznatky s konkrétními životními situacemi, posuzují možnosti řešení společenských problémů a obhajují vlastní stanoviska. Pracují s odbornými a filozofickými texty, vybranými prameny, společenskými daty a mediálními sděleními. Učí se rozpoznávat předsudky, stereotypy a manipulativní argumentaci a respektovat odlišné názory.

Výuka je založena především na diskusi, rozboru textů a modelových situací, samostatné i skupinové práci a prezentaci výsledků. Digitální technologie slouží k vyhledávání a ověřování informací, práci s daty a tvorbě výstupů. Seminář podporuje samostatné studium, odpovědné rozhodování a porozumění současnému společenskému dění.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Předmět Společenskovědní seminář přispívá k rozvoji klíčových kompetencí prostřednictvím následujících výchovných a vzdělávacích strategií:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k samostatnému plánování a organizaci studia, k systematizaci poznatků a k průběžnému hodnocení vlastní přípravy k maturitní zkoušce.
- Podporujeme propojování poznatků jednotlivých společenskovědních disciplín a jejich využívání při porozumění konkrétním životním situacím a společenským problémům.
- Učíme žáky kriticky posuzovat informační zdroje, vybírat podstatné informace a porovnávat účinnost různých postupů při samostatném učení.

Kompetence k řešení problémů

- Zařazujeme problémové otázky a modelové situace, které vedou žáky k analýze příčin, souvislostí a důsledků společenských jevů.
- Podněcujeme žáky k porovnávání různých možností řešení, k posuzování jejich předpokladů, přínosů a rizik a k formulování vlastních návrhů.
- Vedeme žáky k ověřování tvrzení, rozpoznávání argumentačních chyb a manipulace a k obhajování závěrů s oporou v odborných poznatcích a důkazech.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k přesnému používání odborných pojmů a k jasnému, souvislému a věcně správnému ústnímu i písemnému vyjadřování.
- Zařazujeme diskuse a prezentace, při nichž žáci formulují a obhajují vlastní stanoviska, reagují na otázky a věcně posuzují argumenty druhých.
- Učíme žáky naslouchat, respektovat odlišné názory a volit vhodné komunikační prostředky ve formálních i neformálních situacích.

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme společné úkoly, při nichž žáci plánují spolupráci, rozdělují si role a odpovědně přispívají k dosažení společného cíle.
- Podporujeme sebepoznávání, respekt k individuálním odlišnostem a kritické posuzování předsudků a stereotypů v mezilidských vztazích.
- Vedeme žáky k hodnocení vlastního jednání, ke konstruktivnímu řešení konfliktů a k uplatňování zásad duševní hygieny při studiu i v běžném životě.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k posuzování společenských problémů z hlediska lidských práv, demokratických principů, právních norem a odpovědnosti jednotlivce.
- Podněcujeme žáky k rozpoznávání projevů extremismu, diskriminace a zneužívání moci a k obhajování respektu k lidské důstojnosti a kulturní a náboženské rozmanitosti.
- Podporujeme zájem o veřejné dění a vedeme žáky k promýšlení možností občanské účasti a důsledků vlastního rozhodování pro společnost a životní prostředí.

Kompetence k podnikavosti

- Motivujeme žáky k posuzování možností dalšího vzdělávání a profesního uplatnění s ohledem na jejich zájmy, schopnosti a požadavky trhu práce.
- Podporujeme vlastní iniciativu a tvořivost při výběru a zpracování společenskovědních témat a při navrhování řešení praktických problémů.
- Vedeme žáky k plánování a dokončování úkolů, k hodnocení výsledků práce a k odpovědnému posuzování ekonomických rozhodnutí a jejich rizik.

Kompetence digitální

- Učíme žáky účelně využívat digitální zdroje, databáze a veřejné informační systémy při vyhledávání a ověřování společenskovědních informací a dat.

- Podporujeme tvorbu a sdílení digitálních prezentací a dalších výstupů a vedeme žáky k uvádění zdrojů, respektování autorských práv a ochraně osobních údajů.
- Vedeme žáky ke kritickému hodnocení mediálního a digitálního obsahu, včetně výstupů nástrojů umělé inteligence, k rozpoznávání dezinformací a k bezpečnému a etickému jednání v digitálním prostředí.

Společenskovědní seminář		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– analyzuje okolnosti vzniku náboženství a jeho funkce v životě jednotlivce a společnosti – porovná vybraná světová náboženství a nábožensko-filozofické systémy podle jejich představ o člověku, světě a mravním jednání – zhodnotí vliv náboženských tradic na kulturu a společnost a své závěry doloží příklady	Náboženství a nábožensko-filozofické systémy.	Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů.
– porovná postavení a působení vybraných církví a náboženských společenství v České republice – posoudí vztah náboženství a politické moci z hlediska náboženské svobody a lidských práv – analyzuje projevy manipulace a omezování svobody v náboženských společenstvích; odliší rizikové jednání od pouhé odlišnosti víry – navrhne způsob reakce na manipulativní jednání a zdůvodní možnosti vyhledání pomoci	Církve a náboženská společenství.	Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů.
– analyzuje modelové komunikační situace a posoudí vliv postojů, emocí a sociálních rolí na jejich průběh – kriticky posoudí vybraná doporučení populárně	Mezilidské vztahy a komunikace.	Osobnostní a sociální výchova – Sociální komunikace;

Společenskovědní seminář		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
naučné literatury o mezilidských vztazích a porovná je s odbornými poznatky – vyhodnotí vliv genderových stereotypů na vztahy a komunikaci s ohledem na individuální odlišnosti – navrhne a obhájí způsob konstruktivního řešení mezilidského konfliktu		Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.
– posoudí vhodnost chování v různých společenských situacích s ohledem na jejich účastníky a kulturní kontext – navrhne a předvede vhodný postup jednání ve formální i neformální situaci a zdůvodní volbu komunikačních prostředků – zhodnotí význam společenských pravidel pro vzájemný respekt a odliší zdvořilost od podřízení se manipulaci	Společenské chování.	Osobnostní a sociální výchova – Sociální komunikace.
– porovná ideová východiska a mechanismy moci fašismu, nacismu a komunistických totalitních režimů – analyzuje prostředky propagandy, kontroly společnosti a potlačování práv na vybraných dobových a literárních ukázkách – zhodnotí důsledky totalitní moci pro jednotlivce a společnost a doloží význam demokratických záruk proti jejímu zneužití	Totalitní ideologie a systémy.	Mediální výchova – Mediální produkty a jejich významy.

Společenskovědní seminář		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– analyzuje vývoj protižidovské politiky nacistického režimu a mechanismy přechodu od diskriminace ke genocidě – kriticky rozebere vybrané propagandistické texty a svědectví a posoudí jejich účel, věrohodnost a historický kontext – zhodnotí úlohu předsudků, odlidšťování a odpovědnosti jednotlivce v pronásledování lidí – formuluje podložené argumenty proti antisemitismu, rasismu a popírání holocaustu	Antisemitismus a holocaust.	Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů. Mediální výchova – Mediální produkty a jejich významy.
– porovná vybrané koncepce ideální společnosti a analyzuje jejich předpoklady o člověku a uspořádání moci – posoudí jejich uskutečnitelnost a možné důsledky pro svobodu, rovnost a spravedlnost – formuluje vlastní návrh řešení vybraného společenského problému a obhájí jej s ohledem na přínosy i rizika	Představy o ideální společnosti.	Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne.
– analyzuje vztahy mezi institucemi amerického politického systému a účinnost mechanismů kontroly moci – porovná vybrané prvky politických a volebních systémů USA a České republiky	Politický systém USA.	

Společenskovědní seminář		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– zhodnotí přednosti a omezení amerického systému na modelové politické situaci a své závěry zdůvodní		
– porovná vybrané etapy ústavního vývoje českých zemí od poloviny 19. století z hlediska uspořádání moci a postavení občana – zhodnotí význam ústavních změn pro rozvoj demokracie a ochranu základních práv – vyloží souvislosti vzniku českých státních symbolů a posoudí jejich význam a vhodnost použití v konkrétních situacích	Český ústavní vývoj a státní symboly.	
– analyzuje vybrané Parkinsonovy teze o fungování organizací a odliší satirická zobecnění od empiricky ověřovaných zákonitostí – posoudí přínosy a rizika byrokracie na modelových příkladech – navrhne opatření ke zvýšení účelnosti práce organizace a zdůvodní jeho předpokládané důsledky	Byrokracie a fungování organizací.	

Společenskovědní seminář		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– porovná vybrané psychologické přístupy k vysvětlení prožívání a chování člověka a posoudí možnosti jejich využití – analyzuje vztahy mezi psychickými procesy,	Psychologie a osobnost člověka.	Osobnostní a sociální výchova – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.

Společenskovědní seminář		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
osobnostními vlastnostmi a vlivy prostředí na modelových situacích – zhodnotí proměny osobnosti v jednotlivých vývojových etapách a jejich důsledky pro mezilidské vztahy a životní rozhodování		
– analyzuje vliv skupiny, sociálních rolí a stereotypů na jednání jednotlivce a navrhne způsob reakce na manipulaci – posoudí možnosti zvládání stresu a náročných životních situací a zdůvodní vhodnost odborné pomoci – vytvoří a vyhodnotí plán vlastní přípravy k maturitě s využitím účinných metod učení a zásad duševní hygieny	Sociální psychologie a duševní zdraví.	Osobnostní a sociální výchova – Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů.
– porovná vybrané sociologické přístupy a posoudí jejich využitelnost při vysvětlování společenského jevu – analyzuje vztahy mezi socializací, sociálními rolemi, institucemi, nerovností a sociální mobilitou – vyhodnotí vybraná společenská data, rozliší souvislost jevů od prokázané příčiny a posoudí omezení předložených závěrů – navrhne řešení vybraného sociálního problému a zhodnotí jeho možné dopady	Sociologie a sociální struktura.	
– porovná sociologický a právní pohled na rodinu a zhodnotí proměny jejích funkcí	Rodina ve společnosti a v právu.	

Společenskovědní seminář		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– analyzuje modelové rodinné situace z hlediska práv, povinností a odpovědnosti jejich účastníků – navrhne postup řešení rodinného problému s ohledem na ochranu dítěte a možnosti odborné pomoci		
– porovná demokratické a nedemokratické způsoby vlády a zhodnotí význam právního státu a dělby moci – analyzuje vybraný politický problém s využitím Ústavy ČR a principů ochrany lidských práv – kriticky posoudí politická sdělení a předvolební kampaně, ověří jejich tvrzení a rozpozná manipulativní argumentaci – navrhne způsob občanské účasti na řešení veřejného problému a posoudí jeho účinnost a omezení	Stát, demokracie a občanská společnost.	Mediální výchova – Mediální produkty a jejich významy; Účinky mediální produkce a vliv médií.
– analyzuje vztah právních a morálních norem a posoudí účel právní odpovědnosti a sankcí – porovná postupy řešení modelového přestupku, trestného činu a občanskoprávního sporu – vyhodnotí modelovou situaci ve styku s veřejnou správou a navrhne postup ochrany práv včetně volby příslušné instituce – vyhledá relevantní právní informaci	Právní řád a právní ochrana.	

Společenskovědní seminář		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
v důvěryhodném zdroji a posoudí její aktuálnost a použitelnost		
– analyzuje vybranou modelovou smlouvu a vyhodnotí práva, povinnosti a rizika pro její účastníky – navrhne a zdůvodní postup řešení modelového občanskoprávního nebo pracovněprávního problému – porovná vzdělávací a pracovní příležitosti s ohledem na vlastní předpoklady a požadavky trhu práce	Občanské a pracovní právo; trh práce.	
– analyzuje vliv změn nabídky a poptávky na modelovou tržní situaci a zhodnotí důsledky pro její účastníky – vyhodnotí ekonomické údaje o inflaci, nezaměstnanosti a hospodářském výkonu a posoudí jejich význam i omezení – porovná vybrané nástroje hospodářské politiky a zhodnotí jejich možné dopady na domácnosti a podniky – posoudí ekonomické tvrzení v médiích na základě ověřených dat a věcné argumentace	Tržní ekonomika a národní hospodářství.	Mediální výchova – Mediální produkty a jejich významy.
– porovná úlohu centrální banky a komerčních bank a posoudí jejich vliv na hospodářství a osobní finance – vytvoří řešení modelového rozpočtu domácnosti a zdůvodní jeho udržitelnost při změně příjmů nebo	Bankovnictví a osobní finance.	

Společenskovědní seminář		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
cen – vyhodnotí náklady a rizika vybraných finančních produktů a obhájí volbu s ohledem na účel, časový horizont a možnosti domácnosti – posoudí důvěryhodnost finanční nabídky a navrhne ochranu před podvodem a předlužením		
– porovná úlohu vybraných mezinárodních organizací a zhodnotí možnosti i omezení jejich působení – analyzuje dopady evropské integrace na Českou republiku a život jejích občanů a doloží je příklady – vyhodnotí příčiny a souvislosti vybraného globálního problému včetně jeho sociálních, hospodářských a environmentálních dopadů – navrhne a obhájí možné řešení s ohledem na zájmy různých aktérů a jeho proveditelnost	Mezinárodní vztahy, integrace a globalizace.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě; Globální problémy, jejich příčiny a důsledky.
– porovná odpovědi vybraných náboženských a nábožensko-filozofických tradic na otázky smyslu života a mravního jednání – analyzuje vliv náboženství na vybraný společenský problém a rozliší doložené poznatky od předsudků – zhodnotí projevy náboženské nesnášenlivosti a manipulace a obhájí principy svobody svědomí a náboženského vyznání	Religionistika a nábožensko-filozofické systémy.	Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů.

Společenskovědní seminář		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– analyzuje vybrané filozofické texty a rekonstruuje jejich otázku, argumentaci a závěr – porovná řešení otázek poznání, skutečnosti a dobrého života v hlavních antických směrech včetně helénistických škol – posoudí využitelnost vybrané antické myšlenky při řešení současného problému a zdůvodní své stanovisko	Antická filozofie.	
– porovná pojetí vztahu víry a rozumu v jednotlivých etapách scholastiky a v renesančním myšlení – analyzuje proměnu pohledu na člověka a poznání v souvislosti s rozvojem novověké vědy – porovná vybrané novověké přístupy k poznání a uspořádání společnosti a zhodnotí jejich argumenty na základě textových ukázek	Středověká, renesanční a novověká filozofie.	
– porovná vybrané filozofické směry 19. a 20. století podle jejich pojetí člověka, poznání, svobody a společnosti – kriticky vyhodnotí argumentaci ve filozofickém textu a formuluje podloženou námitku nebo souhlasné stanovisko – posoudí modelové etické dilema z hlediska různých přístupů a obhájí vlastní řešení s vědomím jeho důsledků	Filozofie 19. a 20. století; etika.	Osobnostní a sociální výchova – Morálka všedního dne.

Společenskovědní seminář		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– zhodnotí přínosy a rizika vědeckého a technologického rozvoje pro člověka a společnost		
– propojí psychologické, sociologické, politologické, právní, ekonomické a filozofické poznatky při rozboru společenského problému – vytvoří strukturovaný výklad maturitního tématu s přesným užitím odborných pojmů, příklady a věcnou argumentací – obhájí své závěry v diskusi, reaguje na doplňující otázky a koriguje výklad na základě relevantních námitek – vyhodnotí vlastní výkon podle věcné správnosti, logické návaznosti a kvality argumentace a navrhne jeho zlepšení	Systematizace poznatků a příprava k maturitě.	Osobnostní a sociální výchova – Sociální komunikace.

5.15.8 Seminář ze zeměpisu

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
0	0	2	2	4
		Volitelný	Volitelný	

Charakteristika předmětu:

Seminář ze zeměpisu je volitelný vyučovací předmět, který navazuje na povinný předmět Zeměpis a prohlubuje vzdělávací obsah oboru Geografie. Ten propojuje vzdělávací oblasti Člověk a příroda a Člověk a společnost. Seminář využívá také související geologické a ekologické poznatky. Toto vymezení odpovídá postavení Geografie v RVP G.

Předmět je vyučován v septimě a oktávě osmiletého gymnázia s časovou dotací dvě vyučovací hodiny týdně v každém ročníku. Je určen žákům s hlubším zájmem o geografii, zejména těm, kteří se připravují k maturitní zkoušce ze zeměpisu nebo k dalšímu studiu přírodovědně, společenskovědně či ekonomicky zaměřených oborů.

V septimě se seminář zaměřuje na prohlubování poznatků z klimatologie a meteorologie, hydrografie, geomorfologie a biogeografie. V oktávě se věnuje geografii obyvatelstva a sídel, světovému hospodářství, politické geografii a praktickému využití geografických poznatků. Součástí výuky je průběžná systematizace učiva a příprava k maturitní zkoušce.

Důraz je kladen na analýzu vztahů mezi přírodními a společenskými jevy, porovnávání regionů, interpretaci geografických dat a posuzování příčin a důsledků současných problémů. Žáci formulují vlastní závěry, zdůvodňují je a navrhují možná řešení s ohledem na jejich přínosy, rizika a dopady na různé skupiny obyvatel i životní prostředí.

Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách, podle charakteru činností také v terénu. Uplatňuje se samostatná a skupinová práce, diskuse, řešení problémových úloh, práce s mapami, statistickými údaji, odbornými texty a digitálními zdroji. Podle možností školy jsou zařazovány projekty a geograficky zaměřené exkurze. Žáci využívají digitální mapy, geografické informační systémy a letecké či družicové snímky.

Učivo je vymezeno širšími tematickými celky. Konkrétní příklady, regiony, úlohy a rozsah prohlubování volí vyučující podle aktuálního dění, vzdělávacích potřeb a dalšího studijního zaměření žáků při zachování stanovených školních výstupů.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Předmět Zeměpisný seminář přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí prostřednictvím následujících strategií.

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k propojování geografických poznatků a jejich využívání při vysvětlování přírodních a společenských souvislostí.
- Podporujeme samostatnou práci s mapami, odbornými texty a statistickými údaji a kritické posuzování informačních zdrojů.
- Učíme žáky plánovat vlastní studium, systematizovat poznatky a hodnotit pokrok při přípravě k maturitní zkoušce.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáme geografické problémy, při nichž žáci analyzují příčiny, formulují předpoklady a porovnávají možné způsoby řešení.
- Vedeme žáky k ověřování závěrů pomocí map, dat, odborných zdrojů a terénního pozorování.
- Podporujeme posuzování přínosů, rizik a omezení navrhovaných řešení s ohledem na přírodní podmínky a potřeby společnosti.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k přesnému a srozumitelnému vyjadřování s využitím geografické terminologie.
- Zařazujeme prezentace a diskuse, při nichž žáci obhajují závěry pomocí věcných argumentů a reagují na odlišná stanoviska.
- Učíme žáky interpretovat a vzájemně propojovat slovní, kartografické, grafické a číselné informace.

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme skupinové úlohy a projekty, při nichž žáci rozdělují činnosti a přijímají odpovědnost za společný výsledek.
- Podporujeme respektující spolupráci, vzájemnou pomoc a poskytování i přijímání věcné zpětné vazby.
- Vedeme žáky k respektování odlišných zkušeností a životních podmínek lidí a ke kritickému posuzování předsudků a stereotypů.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k posuzování geografických problémů z hlediska ochrany životního prostředí, lidských práv a udržitelného rozvoje.
- Podporujeme odpovědný vztah k místnímu regionu, přírodnímu a kulturnímu dědictví a veřejnému prostoru.
- Učíme žáky zvažovat zájmy různých skupin obyvatel a promýšlet možnosti vlastního zapojení do řešení veřejných problémů.

Kompetence k podnikavosti

- Podporujeme iniciativu a tvořivost při výběru geografických témat, navrhování projektů a hledání praktických řešení.
- Vedeme žáky k plánování práce, účelnému využívání prostředků a vyhodnocování výsledků.
- Seznamujeme žáky s možnostmi využití geografických dovedností v dalším studiu a profesním životě.

Kompetence digitální

- Učíme žáky účelně využívat digitální mapy, geografické informační systémy, databáze a dálkový průzkum Země.
- Podporujeme zpracování geografických dat a tvorbu vlastních map, grafů a prezentací s ohledem na jejich přesnost a vypovídací hodnotu.
- Vedeme žáky k ověřování digitálních informací včetně výstupů umělé inteligence, uvádění zdrojů a respektování autorství a soukromí.

Seminář ze zeměpisu		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její důsledky pro vytváření klimatických pásů - analyzuje klimatické činitele a fyzikální děje probíhající v atmosféře - objasní problematiku vzduchových hmot, front a vývoje počasí - popíše složení a rozdělení atmosféry	I. Klimatologie a meteorologie	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Globální problémy, jejich příčiny a důsledky

Seminář ze zeměpisu		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vysvětlí, jaké jsou soudobé metody výzkumu atmosféry - objasní, jak se klimatičtí činitelé podílejí na utváření klimatu a mikroklimatu - analyzuje tyto základní meteorologické prvky a děje s nimi související: sluneční záření, teplota vzduchu, výpar a vlhkost vzduchu, kondenzace vodních par, oblačnost a tvary oblaků, atmosférické srážky a sněhová pokrývka, tlak vzduchu, vítr (rychlost a směr) - vysvětlí pojmy vzduchové hmoty, fronty a cyklonální činnost - popíše různorodost podnebných pásů a v nich obsažených klimatických typů		Environmentální výchova -Člověk a životní prostředí
- objasní velký a malý oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině - popíše vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti - vysvětlí pojem hydrosféra a popíše složky atmosféry - objasní problematiku podzemních vod a pramenů - rozliší vlastnosti podzemních vod prostých a minerálních - vysvětlí vznik řek, říční sítě, rozvodí	II. Hydrografie	Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí

Seminář ze zeměpisu		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- popíše vodní režim řek s jejich charakteristikami - objasní dělení jezer podle jejich původu a vlastností - popíše zeměpisné rozšíření jezer - vysvětlí vznik ledovců, jejich pohyb a vlastnosti - popíše oceány a odliší moře podle jejich polohy vzhledem k pevnině - objasní vlastnosti mořské vody - teplotu, slanost, pohyby		
- porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy - objasní na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí - rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi - vysvětlí původ endogenních sil a jejich projevy - epeirogenní pohyby, orogenní pohyby, vulkanismus, seizmika - objasní geomorfologickou hodnotu hornin - popíše tvar Země a její rozměry - popíše fyzikální a chemické zvětrávání - objasní půdotvorný proces a složení půdy	III. Geomorfologie	Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí

Seminář ze zeměpisu		septima
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- rozdělí půdy podle zrnitosti a vlastností na půdní druhy a půdní typy - objasní příčiny půdní eroze - popíše základní tvary reliéfu		
- rozliší hlavní biomy světa - vysvětlí podmínky nutné ke vzniku života na Zemi - vysvětlí, jak podmínky klimatické, edafické a biologické ovlivňují vznik, utváření a vývoj rostlin - popíše rostlinné oblasti - holarktickou (tundra a lesy mírného pásu Evropy, Asie a Severní Ameriky, mediteránní), neotropickou (Střední a Jižní Amerika), paleotropickou (Afrika, Přední a Zadní Indie, Východoindické souostr., Polynésie), australskou (Austrálie, Tasmánie), kapskou (Jižní Afrika, Madagaskar), antarktickou - objasní výškové vegetační stupně - popíše rozšíření živočichů na Zemi - rozliší jednotlivé zoogeografické říše - notogeu (Nový Zéland, Austrálie, Polynésie), neogeu (Střední a Jižní Amerika), paleogeu (Afrika, Jižní a jv. Asie), arktogeu (Severní Amerika, Evropa, Zbytek Asie)	IV. Biogeografie	Enviromentální výchova – Problematika vztahů organismů a prostředí Enviromentální výchova – Člověk a životní prostředí

Seminář ze zeměpisu		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- zhodnotí dynamiku vývoje populací na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty ovlivňující chování, migraci a zaměstnanost lidí - analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika mající vliv na způsob života a životní úroveň obyvatel v různých regionech světa - na příkladech objasní fáze demografické revoluce - vysvětlí funkce sídel, jejich strukturu a aktuální tendence ve vývoji osídlení - vysvětlí populační vývoj a jeho nerovnoměrnost ve světě - objasní nerovnoměrnost osídlení a hustotu osídlení - popíše směry a druhy migrace - popíše venkovská sídla v Evropě a ve světě - objasní proces urbanizace a popíše strukturu měst - objasní sociální problémy bohatého „Severu“ a „bludný kruh“ rozvojových zemí - popíše lidské rasy a vysvětlí vznik rasistických teorií - popíše hlavní jazykové skupiny a nejrozšířenější jazyky světa - popíše hlavní náboženství a s nimi související geokulturní sféry	I. Sociální problémy lidstva	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech -Globální problémy, jejich příčiny a důsledky

Seminář ze zeměpisu		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- zhodnotí světové hospodářství, objasní faktory územního rozložení priméru a sekundéru - porovná úroveň obslužné sféry, včetně cestovního ruchu, v různě hospodářsky vyspělých zemích světa - vymezí jádrové a periferní oblasti světa - zhodnotí nerovnoměrné rozmístění světových surovinových a energetických zdrojů - vymezí hlavní směry přepravy zboží a surovin a způsob jejich dopravy - popíše etapy vývoje lidské společnosti a hospodářství - vysvětlí význam geografické polohy na hospodářský rozvoj - rozdělí státy podle stupně rozvoje hospodářství - vysvětlí projevy modernizace a globalizace světového hospodářství - vysvětlí, co je součástí priméru a popíše různé typy zemědělské výroby - podá obecné charakteristiky sekundéru a uvede hlavní centra průmyslu - objasní dělení průmyslu na jednotlivá odvětví - objasní význam mobility člověka a popíše druhy dopravy	II. Světová ekonomika	VMEGS – Globalizační a rozvojové procesy

Seminář ze zeměpisu		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vysvětlí pojem terciární sektor a okruhy činností s tím spojené - objasní význam ekonomických zahraničních vztahů, zejména zahraničního obchodu		
- vyjmenuje hlavní hospodářská a politická uskupení a organizace - lokalizuje na mapě světa hlavní geopolitické problémy - vysvětlí formování politické mapy světa - objasní mezinárodní postavení států - popíše nejdůležitější mezinárodní organizace světa a ohniska napětí ve světě	III. Politika a ekonomika	
- objasní význam geografických informačních systémů a dálkového průzkumu Země - seznámí se se základy územního plánování / územní plány, strategické plány/ - objasní význam regionální politiky jako nástroje regionálního rozvoje	IV. Aplikovaná geografie	

5.15.9 Seminář z dějepisu

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
0	0	0	2	2
			Volitelný	

Charakteristika předmětu:

Dějepisný seminář je volitelný předmět vyučovaný v oktávě s časovou dotací 2 hodiny týdně. Navazuje na vzdělávací obsah předmětu Dějepis ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Je určen žákům s hlubším zájmem o historii, zejména těm, kteří se připravují k maturitní zkoušce z dějepisu nebo k přijímacím zkouškám na vysoké školy.

Seminář prohlubuje, rozšiřuje a systematizuje poznatky získané v předchozích ročnících. Zaměřuje se především na vybrané problémy nejnovějších dějin a další historická témata, která umožňují rozvíjet porozumění minulosti v širších souvislostech. Souběžně probíhá příprava k maturitní zkoušce, při níž žáci propojují poznatky z jednotlivých období, hledají souvislosti mezi českými a světovými dějinami a rozvíjejí schopnost samostatného a uceleného historického výkladu.

Výuka klade důraz na náročnější myšlenkové činnosti, zejména analýzu historických událostí, porovnávání různých interpretací, hodnocení příčin a důsledků a formulování podložených závěrů. Žáci pracují s historickými prameny a odbornými texty, kriticky posuzují informace z různých zdrojů a učí se své názory obhajovat věcnými argumenty. Poznávání historických souvislostí přispívá také k porozumění současnému společenskému dění a k utváření odpovědných občanských postojů.

Výuka probíhá převážně v učebně, podle charakteru tématu také v terénu. Uplatňují se diskuse, samostatná i skupinová práce, žákovské prezentace a krátkodobé projekty. Využívány jsou digitální technologie, historické dokumenty a dokumentární filmy. Výuku mohou podle aktuální nabídky a organizačních možností doplňovat historicky zaměřené exkurze a filmová představení s historickou a společenskou tematikou.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Předmět Dějepisný seminář přispívá k rozvoji klíčových kompetencí prostřednictvím následujících výchovných a vzdělávacích strategií:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k samostatnému plánování a organizaci učení, k systematizaci historických poznatků a k hodnocení vlastní přípravy k maturitní zkoušce.
- Podporujeme žáky v propojování poznatků z různých historických období a v hledání souvislostí mezi českými, evropskými a světovými dějinami.
- Učíme žáky kriticky posuzovat informační zdroje, vybírat podstatné informace a využívat je při samostatném studiu a zpracování historických témat.

Kompetence k řešení problémů

- Zařazujeme problémové otázky, které vedou žáky k analýze příčin, průběhu a důsledků historických událostí.
- Podněcujeme žáky k porovnávání různých interpretací minulosti, k formulování hypotéz a k jejich ověřování na základě historických pramenů a odborných poznatků.
- Vedeme žáky k rozlišování doložených skutečností, domněnek a hodnotících soudů a k formulování a obhajování podložených závěrů.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k přesnému používání historických pojmů a k jasnému, souvislému a věcně správnému ústnímu i písemnému vyjadřování.
- Zařazujeme diskuse a prezentace, při nichž žáci formulují vlastní stanoviska, dokládají je argumenty a reagují na otázky a odlišné názory.
- Učíme žáky naslouchat druhým, respektovat pravidla diskuse a přizpůsobovat způsob prezentace tématu, účelu a posluchačům.

Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme samostatnou i skupinovou práci a vedeme žáky k odpovědnému plnění úkolů, rozdělování rolí a spolupráci při dosahování společných cílů.
- Podporujeme vzájemný respekt, toleranci a poskytování věcné zpětné vazby při diskusích a hodnocení výsledků práce.
- Vedeme žáky k vytváření vlastního úsudku, k rozpoznávání společenských a mediálních tlaků a k odpovědnému posuzování jejich vlivu na vlastní postoje.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k posuzování historických událostí z hlediska lidských práv, demokratických principů a odpovědnosti jednotlivce za vlastní jednání.
- Podněcujeme žáky k rozpoznávání projevů totality, propagandy, diskriminace a násilí a k promýšlení jejich důsledků pro jednotlivce i společnost.
- Podporujeme respekt ke kulturní a názorové rozmanitosti a vedeme žáky k oceňování a ochraně historického a kulturního dědictví.

Kompetence k podnikavosti

- Motivujeme žáky k promýšlení dalšího vzdělávání a profesního zaměření s ohledem na jejich zájmy, schopnosti a zkušenosti získané v semináři.
- Podporujeme vlastní iniciativu a tvořivost při výběru a zpracování historických témat, prezentací a projektů.
- Vedeme žáky k plánování práce, posuzování dostupných zdrojů a možných obtíží a k průběžnému hodnocení a dokončování zadaných úkolů.

Kompetence digitální

- Učíme žáky účelně využívat digitální archivy, knihovny, databáze a další informační zdroje při vyhledávání a ověřování historických informací.
- Podporujeme tvorbu a sdílení digitálních prezentací a dalších výstupů a vedeme žáky k řádnému uvádění zdrojů a respektování autorských práv.
- Vedeme žáky ke kritickému posuzování digitálního obsahu, včetně výstupů nástrojů umělé inteligence, k ověřování jeho věrohodnosti a k bezpečnému a etickému jednání v digitálním prostředí.

Seminář z dějepisu		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: – kriticky posoudí původ, účel a věrohodnost historických pramenů a odborných i mediálních sdělení – porovná různé interpretace historické události a rozliší doložená fakta od názorů a propagandy –zpracuje a představí historické téma, uvede použité zdroje a obhájí své závěry	Práce s historickými prameny a prezentace.	Mediální výchova – Média a mediální produkce; Mediální produkty a jejich významy. Osobnostní a sociální výchova – Sociální komunikace.
– porovná působení československých prezidentů v souvislosti s proměnami politického systému – zhodnotí jejich úlohu ve vybraných mezních československých dějin a své hodnocení doloží příklady	Českoslovenští prezidenti.	
– porovná hlavní etapy vývoje USA a SSSR, později Ruska, po roce 1945 – analyzuje příčiny, projevy a důsledky soupeření supervelmocí v období studené války – zhodnotí politický, vědecký a společenský význam dobývání vesmíru	Supervelmoci a studená válka; dobývání vesmíru.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy.
– analyzuje příčiny a průběh kubánské raketové krize a zhodnotí možnosti jejího řešení – porovná příčiny a důsledky válek v Koreji a Indočíně	Regionální konflikty studené války.	Výchova k myšlení v evropských a globálních

Seminář z dějepisu		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
a sovětského vpádu do Afghánistánu – posoudí úlohu supervelmocí v těchto konfliktech a jejich dopady na civilní obyvatelstvo		souvislostech – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky.
– analyzuje historické, politické a náboženské souvislosti arabsko-izraelského konfliktu a konfliktu v Severním Irsku – porovná postoje účastníků konfliktů a zhodnotí překážky i možnosti mírového řešení – zhodnotí příčiny a důsledky válek v Perském zálivu v širších mezinárodních souvislostech	Konflikty na Blízkém východě a v Severním Irsku.	Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globální problémy, jejich příčiny a důsledky.
– analyzuje příčiny rozpadu Jugoslávie a následných válek na Balkáně – posoudí úlohu nacionalismu a etnických a náboženských rozdílů v těchto konfliktech – zhodnotí důsledky válek pro obyvatelstvo a úlohu mezinárodního společenství při jejich řešení	Rozpad Jugoslávie.	Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě.

Seminář z dějepisu		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
– porovná příčiny, průběh a důsledky událostí v Maďarsku roku 1956 a v Československu roku 1968 – zhodnotí možnosti reforem a projevy represe v komunistických režimech – analyzuje cíle a důsledky Velkého skoku a kulturní revoluce v Číně a posoudí jejich dopady na společnost	Komunistické režimy a jejich krize.	
– analyzuje příčiny rozdělení Německa a porovná vývoj jeho západní a východní části – zhodnotí berlínské krize a význam Berlínské zdi v kontextu studené války – posoudí okolnosti a důsledky sjednocení Německa pro evropský vývoj	Německo po roce 1945.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě.
– vyvodí z vybraných archeologických a písemných pramenů poznatky o každodenním životě ve starověkém Římě – analyzuje uspořádání římského domu ve vztahu k životnímu stylu a sociálnímu postavení obyvatel – zhodnotí význam Pompejí pro poznání antické společnosti a ochranu kulturního dědictví	Každodenní život v antickém Římě.	
– použije základní numismatické pojmy při rozboru vybraných platidel – zařadí významná platidla českých zemí do historických souvislostí – vyhodnotí, jaké informace o hospodářských	Numismatika.	

Seminář z dějepisu		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
a politických poměrech poskytují mince jako historický pramen		
– porovná přístupy vybraných osobností české historiografie a zasadí jejich díla do dobového kontextu – posoudí vliv pramenů, metod a dobových názorů na výklad dějin – doloží na příkladu, proč může být tatáž historická událost interpretována různými způsoby	Česká historiografie.	
– syntetizuje poznatky k vybraným maturitním okruhům a propojí české dějiny s evropským a světovým vývojem – porovná historické jevy napříč obdobími a vyhodnotí jejich příčiny, důsledky a vzájemné souvislosti – formuluje souvislý výklad historického problému, používá odborné pojmy a argumentuje s oporou v pramenech a poznatcích	Prohlubování a systematizace maturitních okruhů.	

5.15.10 Literární seminář

Počet vyučovacích hodin za týden				Celkem
kvinta	sexta	septima	oktáva	
0	0	0	2	2
			Volitelný	

Charakteristika předmětu:

Předmět LITERÁRNÍ SEMINÁŘ patří do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, je utvořen ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a zahrnuje především složku literární teorie a historie, kterými prolíná jazyková, slohová a komunikační výchova.
Literární seminář se na naší škole vyučuje jako samostatný předmět v 8. ročníku (oktáva) – 2 hodiny týdně jako volitelný předmět.
Vzdělávání ve vyučovacím předmětu LITERÁRNÍ SEMINÁŘ je zaměřeno na to, aby si studenti vyhledáváním a uvědomováním nových vztahů mezi uměleckými díly upevnili a prohloubili vědomosti a dovednosti získané při vyučování v předmětu český jazyk a literatura. Slouží i k přípravě na maturitní zkoušku a na přijímací zkoušky na některé humanitně zaměřené vysoké školy. Důraz je kladen na čtení s porozuměním a prožitkem, interpretaci textu, orientaci v literárních žánrech, formách a pojmech, formování čtenářského vkusu a zájmu o četbu textů nejen ze současnosti, ale i z minulosti, na prohlubování přehledu o vývoji české a světové literatury.
Výuka probíhá v kmenových učebnách. Do výuky jsou zařazovány i filmové adaptace literárních děl.
Konkrétní díla jsou vybírána s ohledem na školní seznam literárních děl, četbu žáků a cíle semináře. Seminář prohlubuje schopnost samostatně analyzovat, porovnávat, interpretovat a hodnotit texty a opírat závěry o konkrétní doklady.
Předmět LITERÁRNÍ SEMINÁŘ je úzce spjat s vyučovacími předměty základy společenských věd, dějepis, hudební výchova, výtvarná výchova, v některých tématech s předměty zeměpis, biologie, chemie, fyzika.
Vyučovacím předmětem LITERÁRNÍ SEMINÁŘ prolínají zejména níže uvedená průřezová témata; jejich konkrétní tematické okruhy jsou uvedeny v tabulce.

Multikulturní výchova – rozvoj schopnosti vnímat mezilidské vztahy, svou kulturu, chápat a respektovat odlišnost jiných kultur, hodnotových měřítek.
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – rozvoj vědomí evropské a globální kulturní sounáležitosti, porovnávání národní literatury s evropským a světovým kontextem, chápání literárního díla jako součásti širších dějinných a společenských souvislostí.
Osobnostní a sociální výchova – rozvoj sebepoznání a mezilidských vztahů prostřednictvím četby a interpretace literárních postav a jejich životních situací, formování vlastních postojů a hodnotového žebříčku, rozvoj komunikačních a sociálních dovedností při diskusi o textu.
Mediální výchova – kritické posuzování mediálních sdělení, odlišování informace, názoru a manipulace a porovnávání literárního díla s jeho filmovým zpracováním.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Výuka literárního semináře přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k výběru účinných způsobů učení, k plánování přípravy a k samostatnému vyhodnocování pokroku.
- Vedeme žáky k vyhledávání informací, pomáháme s jejich tříděním a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace dáváme prostor pro jejich efektivní využívání v procesu učení a v tvůrčích činnostech.
- Motivujeme žáky k učení, snažíme se vytvářet pozitivní vztah k učení, hodnotíme žákovy výsledky a umožňujeme diskusi o nich.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k vnímání nejrůznějších problémových situací ve škole i mimo ni, k rozpoznání a pochopení problému, k promyšlenému způsobu řešení problémů dle vlastního úsudku a zkušeností.
- Podněcujeme žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problému a k využívání získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení, aniž by se nechali odradit případným nezdarem.
- Podporujeme kritické posuzování výsledků práce a hledání příčin případných chyb.

Kompetence komunikativní

- Rozvíjíme schopnost žáků vyjadřovat se přesně, srozumitelně a věcně.
- Vytváříme prostor pro diskusi, formulování vlastních názorů a jejich zdůvodňování.
- Vedeme žáky k aktivnímu naslouchání a respektování názorů ostatních.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky ke spolupráci při skupinové práci, k rozdělení úkolů, odpovědnosti za společný výsledek a vzájemné pomoci.
- Motivujeme žáky k aktivnímu zapojení do práce skupiny a k využívání vlastních schopností.
- Vedeme žáky k sebehodnocení, přijímání zpětné vazby a uvědomění si odpovědnosti za vlastní učení.

Kompetence občanské

- Probouzíme v žácích zájem o kulturní tradice a vedeme je k respektování lidské důstojnosti, práv a kulturní rozmanitosti.
- Vedeme žáky k demokratickým postojům, respektu k právům jiných i ke svým právům.
- Prostřednictvím interpretace literárních děl vedeme žáky k posuzování odpovědnosti člověka, hodnotových konfliktů a důsledků nesnášenlivosti.

Kompetence k podnikavosti

- Vedeme žáky k plánování a samostatné realizaci čtenářských a interpretačních úkolů, k volbě postupů a vyhodnocení výsledků.
- Podporujeme vlastní iniciativu a tvořivost při přípravě prezentací a kulturních či literárních aktivit.
- Pomáháme žákům využívat zkušenosti ze semináře při zvažování dalšího studia a profesního zaměření.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací v digitálních zdrojích a ke kritickému posuzování jejich věrohodnosti.
- Podporujeme využívání digitálních knihoven, jazykových a literárních portálů a nástrojů pro zpracování a prezentaci vlastní práce.
- Vedeme žáky ke správnému citování, rozlišování vlastního a převzatého výkladu a odpovědnému využívání digitálních zdrojů včetně ověřování výstupů nástrojů umělé inteligence.

Literární seminář		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- orientuje se ve struktuře maturitní zkoušky - rozlišuje literární druhy a žánry - rozpoznává tropy a figury - analyzuje neumělecký text - u vybraného neuměleckého, zejména publicistického textu posoudí účel, adresáta a věrohodnost sdělení a rozliší informaci, názor a manipulativní prostředek	Příprava k maturitní zkoušce; literární teorie; neumělecký a mediální text	MV – Mediální produkty a jejich významy – věrohodnost a působení publicistického sdělení
- zařazuje díla do literárněhistorického kontextu - interpretuje základní znaky jednotlivých směrů - na konkrétním díle doloží znaky příslušného období a vysvětlí jeho význam v evropském kulturním kontextu	Renesance, klasicismus a osvícenství v evropské literatuře	VMEGS – Žijeme v Evropě – evropské kulturní souvislosti
- charakterizuje romantickou literaturu a její hrdiny - porovnává české a světové pojetí romantismu - své srovnání doloží konkrétními motivy a výrazovými prostředky vybraných textů	Český a světový romantismus a jeho souvislosti	VMEGS – Žijeme v Evropě – srovnání českého a evropského romantismu
- interpretuje díla v historických a společenských souvislostech - vysvětluje význam autorů pro českou kulturu	Česká literatura národního obrození a realismu	VMEGS – Žijeme v Evropě – česká kultura v evropském kontextu
- rozpoznává znaky realismu a naturalismu v literárních dílech	Realismus a naturalismus ve světové literatuře	OSV – Morálka všedního dne –

Literární seminář		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- vysvětlí účinek vybraných realistických nebo naturalistických postupů na čtenáře		jednání postav a sociální dilemata
- analyzuje specifika dramatického textu - rozlišuje znaky jednotlivých dramatických směrů - porovná dramatický text s vybranou inscenací nebo filmovým zpracováním a zhodnotí účinek změn	Drama od klasicismu po modernu; dramatická a filmová adaptace	MV – Mediální produkty a jejich významy – proměny významu při adaptaci
- charakterizuje proměny literatury v první polovině 20. století - interpretuje moderní literární postupy	Literatura první poloviny 20. století	VMEGS – Žijeme v Evropě – kulturní proměny první poloviny 20. století
- posuzuje vztah literatury a historických událostí - rozpoznává varovné společenské motivy v literárních dílech - na příkladu díla rozliší literární fikci od historické skutečnosti a vysvětlí účinek zobrazení nesvobody, pronásledování nebo války	Literatura totalitních režimů a válečná tematika	OSV – Morálka všedního dne – odpovědnost člověka v nesvobodné společnosti MKV – Základní problémy sociokulturních rozdílů – pronásledování a nesnášenlivost
- interpretuje filozofická a existenciální témata literárních děl	Existenciální tematika a vědeckofantastická próza	OSV – Poznávání a rozvoj vlastní

Literární seminář		oktáva
Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
- porovná existenciální a společenskokritické či varovné motivy ve vybraných dílech		osobnosti – hodnoty a osobní volba
- charakterizuje významné autory české literatury 20. století a interpretuje jejich díla	Česká literatura 20. století	VMEGS – Žijeme v Evropě – česká literatura v dobových souvislostech
- samostatně analyzuje umělecký text - používá literárněvědné pojmy při interpretaci - formuluje vlastní čtenářský názor - svůj výklad doloží konkrétními místy textu a porovná jej s jinou interpretací - na vybraných ukázkách objasní účinek vypravěčských postupů, básnického jazyka a mezitextových odkazů - kriticky posoudí použitý interpretační zdroj a zpracuje vlastní stručný čtenářský komentář	Interpretace literárního díla; literární kontext a mezitextové vztahy; práce se zdroji	OSV – Sociální komunikace – argumentace a porovnání výkladů
- systematizuje poznatky z literární historie, teorie literatury a práce s textem - aplikuje je při modelových maturitních rozborech - přednese souvislý, věcně správný a kultivovaný rozbor, reaguje na otázky a zhodnotí svůj výkon podle předem známých kritérií	Souhrnná příprava k maturitě; rozbory uměleckých a neuměleckých textů; modelová ústní zkouška	OSV – Sociální komunikace – kultivovaný rozbor a reakce na otázky

6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků je nedílnou součástí výchovně-vzdělávacího procesu. Poskytuje žákům zpětnou vazbu o úrovni dosažených znalostí, dovedností a kompetencí, pomáhá jim uvědomovat si vlastní pokrok a oblasti dalšího rozvoje a podporuje jejich motivaci a odpovědnost za vlastní vzdělávání.
Hodnocení vychází z očekávaných výstupů a vzdělávacího obsahu stanoveného školním vzdělávacím programem. Při hodnocení uplatňujeme přiměřenou náročnost, pedagogický takt a respektujeme individuální vzdělávací potřeby žáků.
Podrobná pravidla hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků jsou stanovena ve školním řádu.

6.1 Způsoby hodnocení

Základním způsobem hodnocení výsledků vzdělávání žáků je klasifikace. Hodnocení probíhá průběžně v průběhu celého klasifikačního období a vychází z dostatečného množství podkladů získaných různými způsoby s ohledem na charakter jednotlivých vyučovacích předmětů.
Podklady pro hodnocení získávají vyučující zejména prostřednictvím ústního a písemného ověřování znalostí a dovedností, písemných prací a testů, praktických činností, laboratorních prací, samostatných a skupinových úkolů, projektů, referátů, prezentací a dalších výstupů odpovídajících charakteru jednotlivých předmětů.
Žáci jsou s požadavky a kritérii hodnocení předem seznamováni. O výsledcích svého hodnocení jsou průběžně informováni a je jim poskytována zpětná vazba, která upozorňuje nejen na případné nedostatky, ale také na dosažený pokrok a možnosti dalšího zlepšení.
Součástí vzdělávacího procesu je rovněž sebehodnocení žáků. Vedeme žáky k tomu, aby dokázali přiměřeně posoudit výsledky své práce, uvědomovali si své silné stránky i oblasti, ve kterých se potřebují dále rozvíjet, a přijímali odpovědnost za vlastní učení. Podle charakteru činnosti může být využíváno také vzájemné hodnocení žáků.
Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných respektujeme jejich individuální vzdělávací potřeby a případná doporučení školského poradenského zařízení.
Výsledná klasifikace za klasifikační období vychází z celkového posouzení úrovně dosažených výsledků vzdělávání. Není stanovována pouze na základě aritmetického průměru jednotlivých známek.

6.2 Kritéria hodnocení

Při hodnocení výsledků vzdělávání posuzujeme míru dosažení očekávaných výstupů stanovených školním vzdělávacím programem s přihlédnutím k charakteru jednotlivých vyučovacích předmětů.
Při hodnocení sledujeme zejména:

- Úroveň osvojení požadovaných znalostí a dovedností.
- Schopnost porozumět získaným poznatkům, vysvětlit je, propojovat je a uvádět je do souvislostí.
- Schopnost využívat získané znalosti a dovednosti při řešení teoretických i praktických úloh.
- Samostatnost, tvořivost, logické a kritické myšlení a schopnost řešit problémy.
- Schopnost vyhledávat, zpracovávat, posuzovat a účelně využívat informace.
- Úroveň ústního, písemného, praktického nebo jiného projevu odpovídajícího charakteru vyučovacího předmětu.
- Schopnost formulovat vlastní myšlenky, názory a závěry a vhodně je zdůvodňovat.
- Aktivní a odpovědný přístup k vlastnímu vzdělávání a plnění zadaných úkolů.
- Schopnost samostatné práce a spolupráce s ostatními tam, kde je vzhledem k charakteru činnosti relevantní.
- Pokrok žáka s přihlédnutím k jeho individuálním možnostem a vzdělávacím potřebám.

Konkrétní požadavky a kritéria hodnocení mohou být dále upřesněny s ohledem na charakter jednotlivých vyučovacích předmětů. Žáci jsou s nimi předem seznámeni.
Podrobnosti týkající se klasifikace, stupňů hodnocení prospěchu a chování, získávání podkladů pro hodnocení, hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, komisionálních a opravných zkoušek a dalších pravidel hodnocení stanovuje školní řád.

7 Autoevaluace školy

Autoevaluace školy je součástí systematického hodnocení kvality vzdělávání a podmínek, ve kterých vzdělávání probíhá. Jejím cílem je průběžně získávat informace o činnosti školy, vyhodnocovat její silné stránky a oblasti, které je vhodné dále rozvíjet, a využívat získané poznatky při plánování dalšího rozvoje školy.
Do autoevaluace se podle charakteru hodnocené oblasti zapojují vedení školy, pedagogičtí pracovníci, žáci a jejich zákonní zástupci. Škola využívá rovněž výsledky externího hodnocení a další dostupné podklady vztahující se ke kvalitě vzdělávání.

7.1 Oblasti autoevaluace

Autoevaluace školy se zaměřuje zejména na:

- podmínky ke vzdělávání – materiální, prostorové, technické, personální a organizační podmínky vzdělávání;
- průběh vzdělávání – kvalitu výuky, využívané metody a formy práce, naplňování ŠVP, rozvoj klíčových kompetencí a zohledňování individuálních vzdělávacích potřeb žáků;
- výsledky vzdělávání žáků – průběžné výsledky vzdělávání, výsledky přijímacích a maturitních zkoušek, úspěšnost žáků v soutěžích a olympiádách a další výsledky jejich vzdělávací činnosti;
- podporu žáků a školní klima – vztahy mezi žáky a pedagogy, bezpečné a respektující prostředí, prevenci rizikového chování a podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků nadaných a mimořádně nadaných;
- spolupráci s rodiči a dalšími subjekty – komunikaci se zákonnými zástupci, spolupráci se školskými poradenskými zařízeními, zřizovatelem, městem a dalšími institucemi a partnery školy;
- řízení školy a profesní rozvoj pedagogických pracovníků – organizaci a řízení školy, spolupráci pedagogického sboru, další vzdělávání pedagogických pracovníků a sdílení zkušeností;
- naplňování cílů ŠVP a rozvoj školy – soulad vzdělávání se zaměřením školy, stanovenými cíli a potřebami žáků.

7.2 Cíle a kritéria autoevaluace

Hlavním cílem autoevaluace je získávat podklady pro další zkvalitňování vzdělávání a činnosti školy. Výsledky autoevaluace slouží vedení školy a pedagogickým pracovníkům k plánování dalšího rozvoje, přijímání potřebných opatření a vyhodnocování jejich účinnosti.
Při hodnocení škola sleduje zejména:

- zda jsou vytvářeny odpovídající podmínky pro vzdělávání žáků;
- zda je vzdělávání uskutečňováno v souladu se ŠVP a stanovenými cíli školy;
- zda používané metody a formy práce podporují aktivitu, samostatnost a rozvoj klíčových kompetencí žáků;
- zda výsledky vzdělávání odpovídají možnostem a předpokladům žáků;
- zda škola poskytuje odpovídající podporu žákům s různými vzdělávacími potřebami;
- zda je ve škole vytvářeno bezpečné, podnětné a respektující prostředí;
- zda je spolupráce a komunikace mezi školou, žáky, zákonnými zástupci a dalšími partnery funkční;
- zda jsou personální, materiální a technické podmínky školy účelně využívány a průběžně rozvíjeny.

7.3 Nástroje autoevaluace

Pro získávání a vyhodnocování informací škola využívá zejména:

- hospitační a kontrolní činnost vedení školy;
- pedagogické pozorování a vzájemné sdílení zkušeností pedagogických pracovníků;
- analýzu výsledků vzdělávání a klasifikace žáků;
- analýzu výsledků přijímacích a maturitních zkoušek;
- vyhodnocování účasti a výsledků žáků v soutěžích, olympiádách, projektech a dalších vzdělávacích aktivitách;
- sledování absence, výchovných problémů a dalších ukazatelů souvisejících se vzděláváním a školním klimatem;
- rozhovory a konzultace se žáky, zákonnými zástupci a pedagogickými pracovníky;
- dotazníková šetření podle aktuálních potřeb školy;
- jednání pedagogické rady a předmětových komisí;
- podněty žáků a zákonných zástupců;

- vyhodnocování projektů, kurzů, exkurzí a dalších školních aktivit;
- výsledky kontrolní a inspekční činnosti a další externí hodnocení školy.

Škola volí konkrétní nástroje s ohledem na oblast, která je hodnocena, a na aktuální potřeby školy.

7.4 Časové rozvržení autoevaluačních činností

Autoevaluační činnosti probíhají průběžně v průběhu školního roku. Výsledky vzdělávání, docházka a výchovné otázky jsou pravidelně vyhodnocovány zejména při jednáních pedagogické rady. Hospitační a kontrolní činnost probíhá podle plánu kontrolní činnosti školy a podle aktuálních potřeb.

Výsledky přijímacího řízení, maturitních zkoušek, soutěží, projektů a dalších aktivit jsou vyhodnocovány zpravidla po jejich ukončení a v souhrnu za příslušný školní rok. Materiální, personální a organizační podmínky školy jsou sledovány průběžně a vyhodnocovány zejména v souvislosti s plánováním dalšího školního roku a rozvoje školy.

Komplexnější hodnocení jednotlivých oblastí je prováděno podle aktuálních potřeb školy. Není nezbytné hodnotit všechny oblasti každoročně stejným způsobem a ve stejném rozsahu.

Výsledky autoevaluace jsou projednávány vedením školy a podle jejich charakteru také pedagogickými pracovníky. Zjištění jsou využívána při plánování další činnosti školy, úpravách ŠVP, plánování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, zlepšování materiálních a organizačních podmínek a při přijímání dalších opatření směřujících ke zvyšování kvality vzdělávání.